

2020



# Rocznik Statystyczny Województwa Świętokrzyskiego

Statistical Yearbook of Świętokrzyskie Voivodship

2020



# Rocznik Statystyczny Województwa Świętokrzyskiego

Statistical Yearbook of Świętokrzyskie Voivodship

Urząd Statystyczny w Kielcach Statistical Office in Kielce

Kielce 2020

**Zespół Redakcyjny Urzędu Statystycznego w Kielcach**  
**Editorial Board of Statistical Office in Kielce**

Przewodniczący  
President  
Agnieszka Piotrowska-Piątek

Redaktor Główny  
Editor-in-Chief  
Aneta Królik

Członkowie  
Members  
Anna Drecka, Mateusz Orzechowski, Małgorzata Sobieraj, Olga Szymocha, Ewa Tomczyk, Edyta Wojtasik

Sekretarz  
Secretary  
Bożena Molus

**Opracowanie merytoryczne**  
**Content related works**

Świętokrzyski Ośrodek Badań Regionalnych Urzędu Statystycznego w Kielcach  
Świętokrzyski Centre for Regional Surveys of Statistical Office in Kielce

**Zespół autorski**  
**Editorial team**

Iwona Boksa-Nowak, Roksana Czaja, Anna Drecka, Rafał Młynik, Ewa Morąg, Mateusz Orzechowski,  
Aldona Paliwoda, Magdalena Szczepanek, Olga Szymocha, Sylwia Świtoń  
pod kierunkiem  
supervised by  
Agnieszki Piotrowskiej-Piątek

**Prace redakcyjne i korekta**  
**Editorial works and proof-reading**

pod kierunkiem  
supervised by  
Anety Królik  
Olgi Szymochy

**Opracowanie graficzne**  
**Graphics**

Tomasz Bochenek, Dominik Górski

**Skład publikacji**  
**Typesetting**

Tomasz Bochenek

**Zdjęcie zamieszczone na okładce**  
**Photograph on the cover**

Kielce – widok na Wzgórze Zamkowe (fot. Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego)

ISSN 1640-0100

Publikacja dostępna na stronie internetowej  
Publication available on the website  
<http://kielce.stat.gov.pl/>

Przy publikowaniu danych US prosimy o podanie źródła  
When publishing SO data — please indicate source

## PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Kielcach przekazuje Państwu dwudzieste pierwsze wydanie „Rocznika Statystycznego Województwa Świętokrzyskiego”.

Bieżąca edycja została opracowana w nowej formie. Tablice statystyczne uzupełniono mapami i wykresami, które wzbogaciły zawartość merytoryczną Rocznika. Ponadto, zastosowanie graficznej formy prezentacji danych statystycznych pozwala na łatwiejsze zrozumienie informacji statystycznych i przedstawionych za ich pomocą relacji przestrzennych zjawisk. Dzięki temu Rocznik wizualizuje zjawiska i nadaje publikacji charakter poglądowy, zachowując przy tym swoją dotychczasową funkcję informacyjno-poznawczą.

Publikacja zawiera bogaty zestaw informacji charakteryzujących sytuację demograficzną, poziom życia społeczeństwa i stan gospodarki województwa. Szczegółowe dane statystyczne zgrupowano w 22 działach tematycznych. W bieżącej edycji wyodrębniono dział „Leśnictwo i łowiectwo”.

Opracowanie kończą dwie tablice przeglądowe zawierające ważniejsze dane o województwie w latach 2000, 2010, 2015 i 2019 oraz wybrane informacje o województwie na tle kraju w 2019 r. Zamieszczony materiał statystyczny uzupełniono uwagami ogólnymi oraz uwagami do działów zawierającymi wyjaśnienia dotyczące terminologii, metodologii i zakresu informacji.

Publikacja, poza wydaniem książkowym, dostępna jest na stronie internetowej Urzędu <http://kielce.stat.gov.pl>.

Przy opracowywaniu poszczególnych działów „Rocznika Statystycznego Województwa Świętokrzyskiego 2020” korzystano przede wszystkim z zasobów informacyjnych statystyki publicznej, ale także ze źródeł administracyjnych. Dziękuję wszystkim osobom i instytucjom, których informacje i uwagi przyczyniły się do kształtowania treści tegorocznej edycji tego opracowania.

Mam nadzieję, że zaprezentowane informacje okażą się interesujące i zachęcą Państwa do analizy i obserwacji przemian zachodzących w społeczno-gospodarczej strukturze naszego województwa.

Dyrektor  
Urzędu Statystycznego w Kielcach

dr hab. Agnieszka Piotrowska-Piątek

Kielce, grudzień 2020 r.



## PREFACE

The Statistical Office in Kielce is pleased to present You the twenty-first edition of the "Statistical Yearbook of the Świętokrzyskie Voivodship".

The current edition has been developed in a new form. Statistical tables were supplemented with maps and charts, which enriched the substantive content of the Yearbook. Moreover, the use of a graphical form of presentation of statistical data allows for easier understanding of statistical information and the spatial relations of phenomena represented by it. Thanks to this, the Yearbook visualizes the phenomena and gives the publication an illustrative character, while retaining its informative and cognitive function.

The Yearbook includes information characterising demographic situation, living conditions of the society and the state of the economy of the voivodship. Detailed statistical data have been grouped into 22 thematic sections. In the current edition, the "Forestry and hunting" section has been separated.

The Yearbook ends with two review tables containing major data on the voivodship in 2000, 2010, 2015 and 2019 as well as selected information about the voivodship on the background of the country in 2019. The published statistical material was supplemented with general notes as well as notes to chapters containing explanations on the terminology, methodology and scope of information.

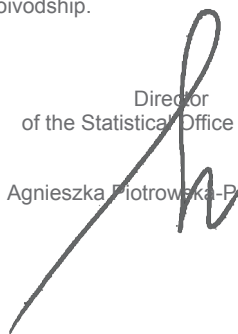
This publication, apart from printed edition, is also available on the website of the Office <http://kielce.stat.gov.pl>.

All sections of the "Statistical Yearbook of Świętokrzyskie Voivodship 2020" have been compiled mainly using official statistics but also some data from administrative sources. I take this opportunity to express my gratitude to all persons and institutions that have contributed to the current edition of the Yearbook.

I hope that the information presented here will raise interest and encourage readers to analyze and observe the changes taking place in the socio-economic structure of our voivodship.

Director  
of the Statistical Office in Kielce

Agnieszka Piotrowska-Płatek, PhD



Kielce, December 2020

## Spis rzeczy

Przedmowa .....	
Objaśnienia znaków umownych .....	
Ważniejsze skróty .....	

## Działy

I. Warunki naturalne i ochrona środowiska .....	
II. Samorząd terytorialny .....	
III. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości .....	
IV. Ludność .....	
V. Rynek pracy .....	
VI. Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne .....	
VII. Gospodarstwa domowe. Mieszkania .....	
VIII. Edukacja i wychowanie .....	
IX. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna .....	
X. Kultura. Turystyka. Sport .....	
XI. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne .....	
XII. Ceny .....	
XIII. Rolnictwo .....	
XIV. Leśnictwo i łowiectwo .....	
XV. Przemysł i budownictwo .....	
XVI. Transport .....	
XVII. Handel i gastronomia .....	
XVIII. Finanse przedsiębiorstw .....	
XIX. Finanse publiczne .....	
XX. Inwestycje. Środki trwałe .....	
XXI. Rachunki regionalne .....	
XXII. Podmioty gospodarki narodowej .....	

## Tablice przeglądowe

I. Województwo na tle kraju w 2019 r. ....	
II. Ważniejsze dane o województwie .....	
Uwagi ogólne .....	
Uwagi do działów .....	

## Contents

	Str. Page
Preface .....	3 – 4
Symbols .....	6
Major abbreviations .....	7 – 8

## Chapters

Environment and environmental protection .....	9 – 24
Local government .....	25
Public safety. Justice .....	26 – 28
Population .....	29 – 46
Labour market .....	47 – 56
Wages and salaries. Social benefits .....	57 – 60
Households. Dwellings .....	61 – 73
Education .....	74 – 82
Health care and social welfare .....	83 – 94
Culture. Tourism. Sport .....	95 – 104
Science and technology. Information society .....	105 – 109
Prices .....	110 – 111
Agriculture .....	112 – 120
Forestry and hunting .....	121 – 125
Industry and construction .....	126 – 129
Transport .....	130 – 133
Trade and catering .....	134 – 135
Finances of enterprises .....	136 – 142
Public finance .....	143 – 147
Investments. Fixed assets .....	148 – 151
Regional accounts .....	152 – 154
Entities of the national economy .....	155 – 156

## Review tables

Voivodship on the background of the country in 2019 .....	157 – 161
Major data on voivodship .....	162 – 170
General notes .....	171 – 173
Notes to chapters .....	174 – 196

## Objaśnienia znaków umownych Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Zero:	
(0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit
Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
Znak (Δ)	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 18 na str. 173 categories of applied classification presented in an abbreviated form; full names are given in the general notes to the Yearbook, item 18 on page 173
„W tym” „Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given
Comma (,)	used in figures represents the decimal point

## Ważniejsze skróty Major abbreviations

Skrót Abbreviations	Znaczenie Meaning
tys.	tysiąc
mln	milion
zł PLN	złoty złoty
szk. pcs	szafka pieces
wol. vol.	wolumin volume
kg	kilogram kilogram
dt	decytona deciton
t	tona tonne
mm	milimetr millimetre
m	metr metre
km	kilometr kilometre
m <sup>2</sup>	metr kwadratowy square metre
ha	hektar hectare
km <sup>2</sup>	kilometr kwadratowy square kilometre
l	litr litre
hl	hektolitr hectolitre
m <sup>3</sup>	metr sześcienny cubic metre
dam <sup>3</sup>	dekametr sześcienny cubic decametre
hm <sup>3</sup>	hektometr sześcienny cubic hectometre
kWh	kilowatogodzina kilowatt·hour
GWh	gigawatogodzina gigawatt·hour
TJ	teradžul terajoule

Skrót Abbreviations	Znaczenie Meaning										
°C	stopień Celsjusza centigrade										
s	sekunda second										
min	minuta minute										
h	godzina hour										
d 24 h	dość 24 hours										
r.	rok										
ceg brick	cegła przeliczeniowa materiałów ściennych standard brick unit expressing the quantity of wall building materials										
t/r t/y	ton rocznie tonnes per year										
art. Art.	artykuł article										
dok. cont.	dokończenie continued										
n.p.m. a.s.l.	nad poziomem morza above the sea level										
nr (Nr) No.	numer number										
pkt	punkt										
p.proc.	punkt procentowy percentage point										
poz.	pozycja										
tabl.	tablica table										
ust.	ustęp										
0°1'1" ←	<table style="border-collapse: collapse; margin-left: 20px;"> <tr> <td style="border-left: 1px solid black; border-right: 1px solid black; padding: 0 5px;">E</td> <td>wschód</td> </tr> <tr> <td style="border-left: 1px solid black; border-right: 1px solid black; padding: 0 5px;">N</td> <td>północ</td> </tr> <tr> <td style="border-left: 1px solid black; border-right: 1px solid black; padding: 0 5px;">S</td> <td>południe</td> </tr> <tr> <td style="border-left: 1px solid black; border-right: 1px solid black; padding: 0 5px;">W</td> <td>zachód</td> </tr> <tr> <td style="border-left: 1px solid black; border-right: 1px solid black; padding: 0 5px;"></td> <td>West</td> </tr> </table>	E	wschód	N	północ	S	południe	W	zachód		West
E	wschód										
N	północ										
S	południe										
W	zachód										
	West										
Dz. U.	Dziennik Ustaw										
Dz. Urz.	Dziennik Urzędowy										
i in.	i inni										
im.	imienia										

## WAŻNIEJSZE SKRÓTY

Skrót Abbreviations	Znaczenie Meaning
itp. etc.	i tym podobne and the like
m.in. i.a.	między innymi among others
np. e.g.	na przykład for example
tj. i.e.	to jest that is
tzn. i.e.	to znaczy that is
tzw.	tak zwany
ww.	wyżej wymieniony
z późn. zm.	z późniejszymi zmianami
PKP	Polskie Koleje Państwowe

Skrót Abbreviations	Znaczenie Meaning
ESA	Europejski System Rachunków Narodowych i Regionalnych w Unii Europejskiej European System of National and Regional Accounts in the European Union
EKG ECE	Europejska Komisja Gospodarcza Economic Commission for Europe
GUS	Główny Urząd Statystyczny Statistics Poland
Eurostat	Urząd Statystyczny Unii Europejskiej Statistical Office of the European Union
OECD	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju Organization for Economic Cooperation and Development
ONZ UN	Organizacja Narodów Zjednoczonych United Nations
UE EU	Unia Europejska European Union

# Dział I. Warunki naturalne i ochrona środowiska

## Chapter I. Environment and environmental protection

MAPA 1. **PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY W 2019 R.**  
 MAP 1. ADMINISTRATIVE DIVISION IN 2019

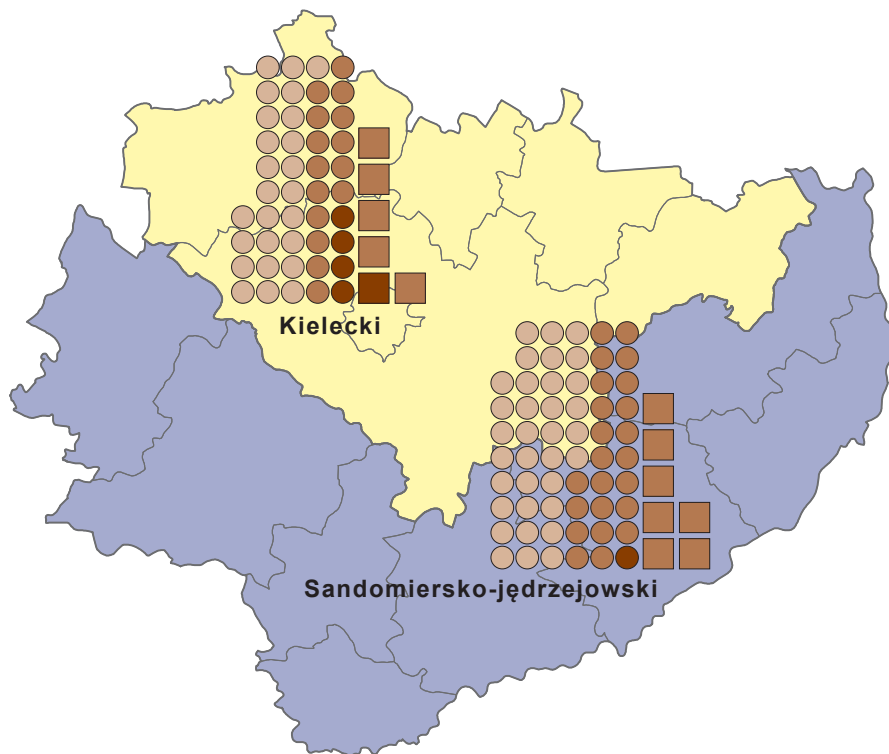


—	Granice podregionów NUTS 3	Powierzchnia	11 710 km <sup>2</sup>
	NUTS 3 subregion boundaries	Area	
—	Granice powiatów	Powiaty	13
	Powiat boundaries	Powiats	
—	Granice gmin	Miasta na prawach powiatów	1
	Gminas boundaries	Cities with powiat status	
skarżyski	Nazwy powiatów	Gminy ogółem	102
	Powiat names	Total gminas	
■ KIELCE	Siedziba władz wojewódzkich	Gminy miejskie	5
	Seat of the voivodship authority	Urban gminas	
● Sandomierz	Miasta – siedziby powiatów	Gminy miejsko-wiejskie	38
	Cities – seats of powiats	Urban-rural gminas	
◆	Najdalej wysunięte punkty województwa	Gminy wiejskie	59
	Extreme points of the voivodship	Rural gminas	
△	Najwyżej położony punkt województwa (w m n.p.m.)	Miasta	43
	Highest point of the voivodship (in m a.s.l.)	Cities and towns	
▽	Najniżej położony punkt województwa (w m n.p.m.)		
	Lowest point of the voivodship (in m a.s.l.)		

Długość granicy w km z poszczególnymi województwami podana jest pod nazwami tych województw.  
 The length of a boundary with each voivodship (in km) is given under the name of a given voivodship.

MAPA 2. **PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO WEDŁUG KLASYFIKACJI JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NUTS) W 2019 R.**

MAP 2. **DIVISION OF ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP ACCORDING TO THE CLASSIFICATION OF TERRITORIAL UNITS FOR STATISTICS (NUTS) IN 2019**



**PODRGIONY (NUTS 3)**  
SUBREGIONS (NUTS 3)

**PL721 – Kielecki**

Powiaty

Powiaty

kielecki	(19)
konecki	(8)
ostrowiecki	(6)
skarżyski	(5)
starachowicki	(5)

Miasto na prawach powiatu

City with powiat status

Kielce	(1)
--------	-----

**PL722 – Sandomiersko-jędrzejowski**

Powiaty

Powiaty

buski	(8)
jędrzejowski	(9)
kazimierski	(5)
opatowski	(8)
pińczowski	(5)
sandomierski	(9)
staszowski	(8)
włoszczowski	(6)



Jeden powiat

One powiat



Jedno miasto na prawach powiatu

One city with powiat status

Jedna gmina:

One gmina:



wiejska

rural



miejsko-wiejska

urban-rural



miejska

urban

— Granice podregionów NUTS 3  
NUTS 3 subregion boundaries

— Granice powiatów  
Powiat boundaries

W nawiasach podano liczbę gmin.

Number of gminas is given in parentheses.



**TABL. 1. TEMPERATURY POWIETRZA**  
AIR TEMPERATURES

STACJE METEOROLOGICZNE METEOROLOGICAL STATIONS	Wzniesienie stacji nad poziomem morza w m Station elevation above the sea level in m	Temperatury w °C / Temperatures in °C						
		średnie <sup>a</sup> / average <sup>a</sup>				skrajne / extreme		amplitudy temperatur skrajnych / amplitudes of extreme temperatures
		1971–2000	1991–2000	2001–2010	2019	maksimum / maximum	minimum / minimum	
Kielce	260	7,4	7,7	8,1	9,7	36,6	-33,9	70,5

a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego.

a Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management – National Research Institute.

**TABL. 2. OPADY ATMOSFERYCZNE, PRĘDKOŚĆ WIATRU, USŁONECZNIENIE I ZACHMURZENIE**  
ATMOSPHERIC PRECIPITATION, WIND VELOCITY, INSOLATION AND CLOUDINESS

STACJE METEOROLOGICZNE METEOROLOGICAL STATIONS	Wzniesienie stacji nad poziomem morza w m Station elevation above the sea level in m	Roczne sumy opadów w mm Total annual precipitation in mm				Średnia prędkość wiatru w m/s Average wind velocity in m/s	Usłonecznienie w h Insolation in h	Średnie zachmurzenie w oktantach <sup>a</sup> Average cloudiness in octants <sup>a</sup>
		1971–2000	1991–2000	2001–2010	2019			
		średnie <sup>b</sup> / average <sup>b</sup>						
Kielce	260	600	627	659	694	2,6	2020	5,4

a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami). b Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

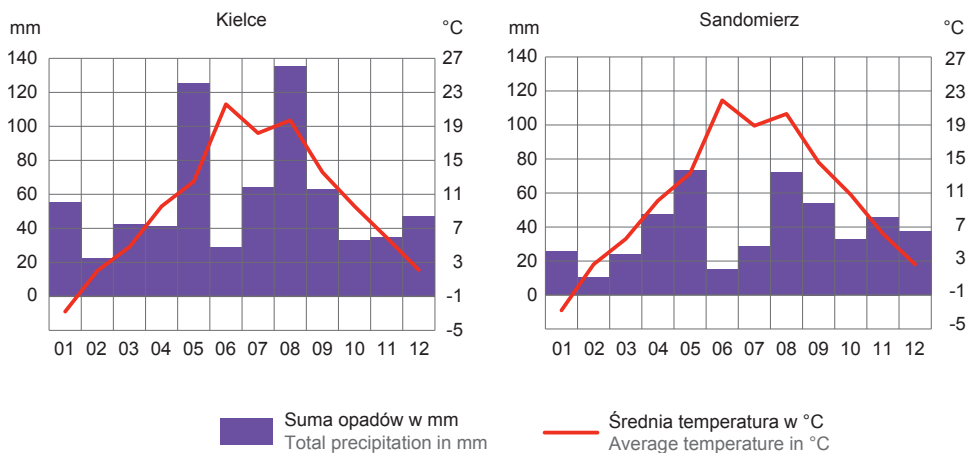
Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego.

a Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover). b Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management – National Research Institute.

**WYKRES 1. TEMPERATURY POWIETRZA I OPADY ATMOSFERYCZNE W WYBRANYCH STACJACH METEOROLOGICZNYCH W 2019 R.**

**CHART 1. AIR TEMPERATURES AND ATMOSPHERIC PRECIPITATION IN SELECTED METEOROLOGICAL STATIONS IN 2019**



TABL. 3. **POWIERZCHNIA GEODEZYJNA WEDŁUG KIERUNKÓW WYKORZYSTANIA**

Stan w dniu 1 stycznia  
 GEODETIC AREA BY THE LAND USE  
 As of 1 January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2019	2020		SPECIFICATION
	w ha		in ha	odsetkach in percent		
<b>Powierzchnia ogólna</b>	1171050	1171050	1171050	1171050	100,0	<b>Total area</b>
Użytki rolne	756171	751624	758029 <sup>a</sup>	757315 <sup>a</sup>	64,7	Agricultural land
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	344510	345895	337659	338115	28,9	Forest land as well as wooded and bushy areas
Grunty pod wodami powierzchniowymi	8148	8675	8780	8786	0,8	Land under surface waters
Grunty zabudowane i zurbanizowane	51834	54724	56677 <sup>b</sup>	57017 <sup>b</sup>	4,9	Built-up and urbanised areas
Użytki ekologiczne	325	371	377	377	0,0	Ecological areas
Nieżytki	8855	8573	8436	8356	0,7	Wasteland
Tereny różne	1207	1188	1092	1084	0,1	Miscellaneous land

a Łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi na użytkach rolnych, ujmowanymi do 2016 r. w pozycji „grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione”. b Łącznie z gruntami przeznaczonymi pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych.  
 Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

a Including wooded and bushy areas on agricultural land, classified until 2016 in the item "forest land as well as wooded and bushy areas".  
 b Including areas used for the construction of public roads or railways.

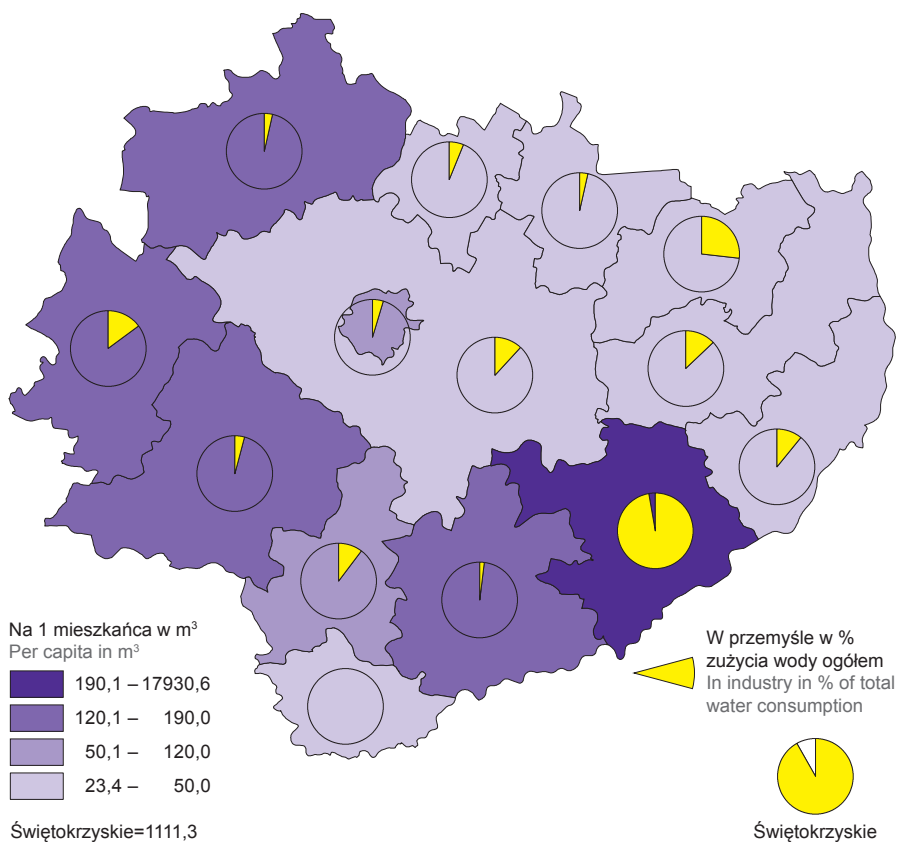
Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

WYKRES 2. **GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE**

CHART 2. **DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND**



MAPA 3. **ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI W 2019 R.**  
 MAP 3. **WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION**  
 IN 2019



**Na cele gospodarstw domowych z sieci wodociągowej**  
 For household purposes from water supply network



**TABL. 4. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZANE DO WÓD LUB DO ZIEMI**  
**INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER DISCHARGED INTO WATERS**  
**OR INTO THE GROUND**

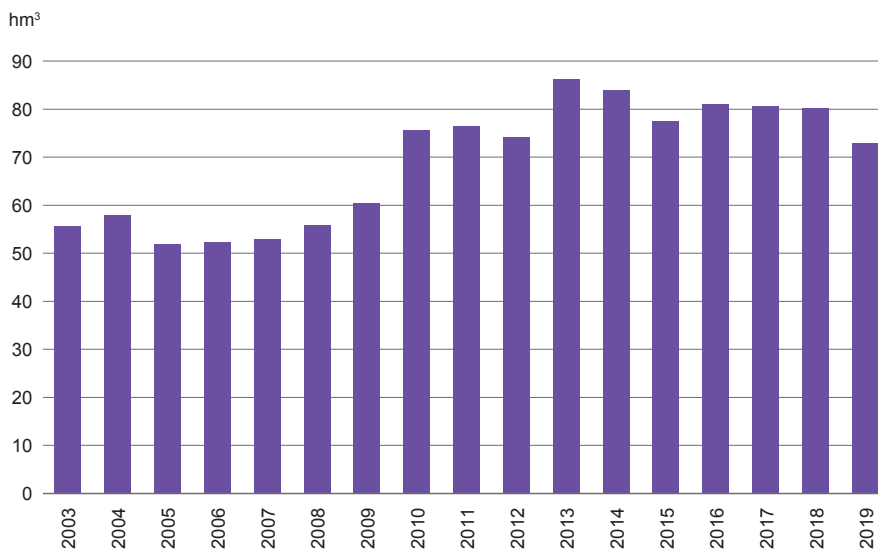
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019		SPECIFICATION
	w hm <sup>3</sup>		in hm <sup>3</sup>	w odsetkach in percent		
<b>OGÓŁEM</b>	<b>1334,2</b>	<b>1299,1</b>	<b>1487,4</b>	<b>1325,2</b>	<b>100,0</b>	<b>TOTAL</b>
odprowadzone bezpośrednio z zakładów <sup>a</sup>	1301,3	1263,9	1452,8	1290,1	97,4	discharged directly by plants <sup>a</sup>
w tym wody chłodnicze	1258,5	1221,6	1407,2	1252,1	94,5	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną	32,9	35,2	34,6	35,0	2,6	discharged by sewage network
W tym ścieki wymagające oczyszczenia	75,7	77,5	80,2	73,0	5,5	Of which wastewater requiring treatment
oczyszczane	51,4	62,6	66,0	65,0	4,9	treated
mechanicznie	14,8	18,6	19,4	19,7	1,5	mechanically
chemicznie <sup>b</sup>	3,0	0,2	0,2	0,2	0,0	chemically <sup>b</sup>
biologicznie	20,2	14,5	17,5	16,2	1,2	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	13,3	29,3	28,9	28,9	2,2	with increased biogene removal
nieoczyszczane	24,4	14,9	14,2	8,0	0,6	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	24,3	14,9	14,2	8,0	0,6	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	0,0	–	–	0,7	0,1	discharged by sewage network

a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. b Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.

a Including polluted cooling water and water from mine drainage, building constructions as well as from contaminated precipitation water. b Data concern only industrial wastewater.

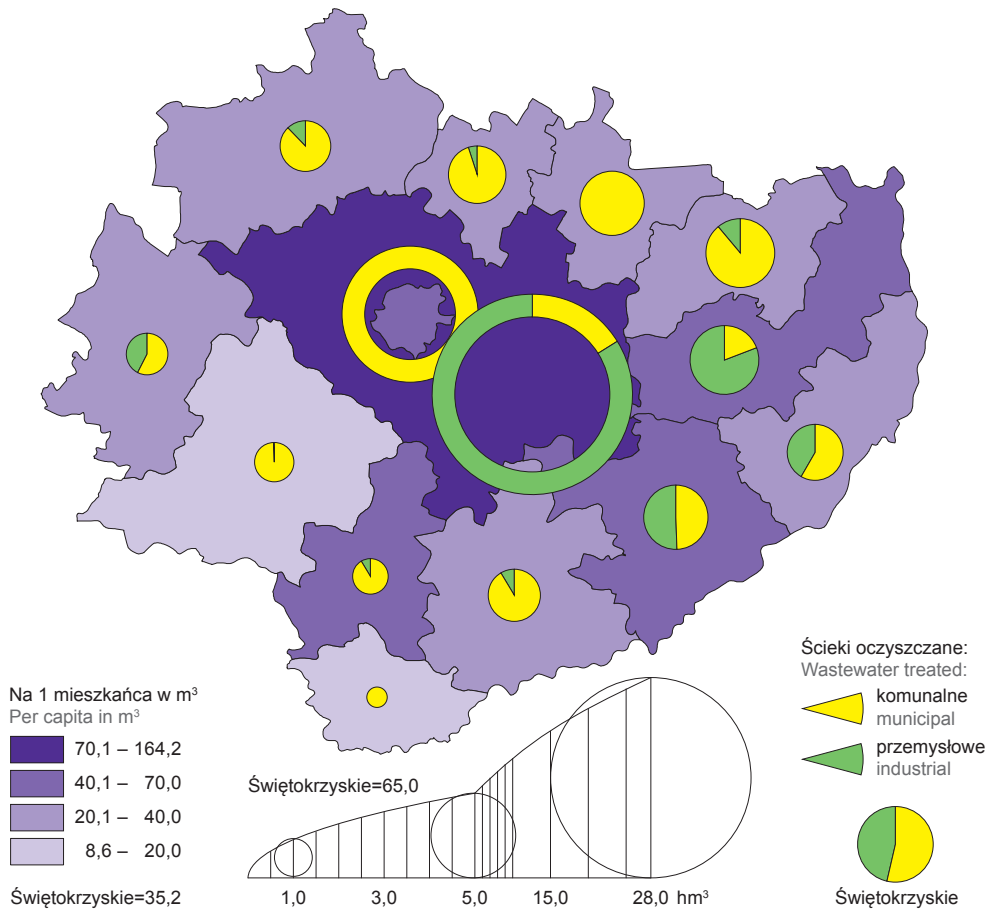
**WYKRES 3. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZENIA**  
**ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI**

**CHART 3. INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER REQUIRING TREATMENT**  
**DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND**

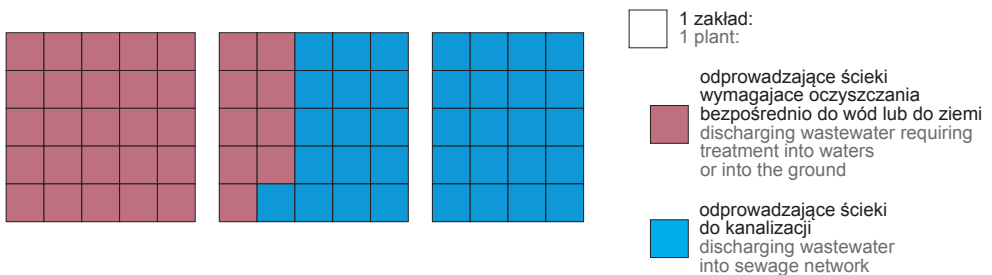


MAPA 4. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA  
ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI W 2019 R.

MAP 4. INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER REQUIRING TREATMENT  
DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND IN 2019

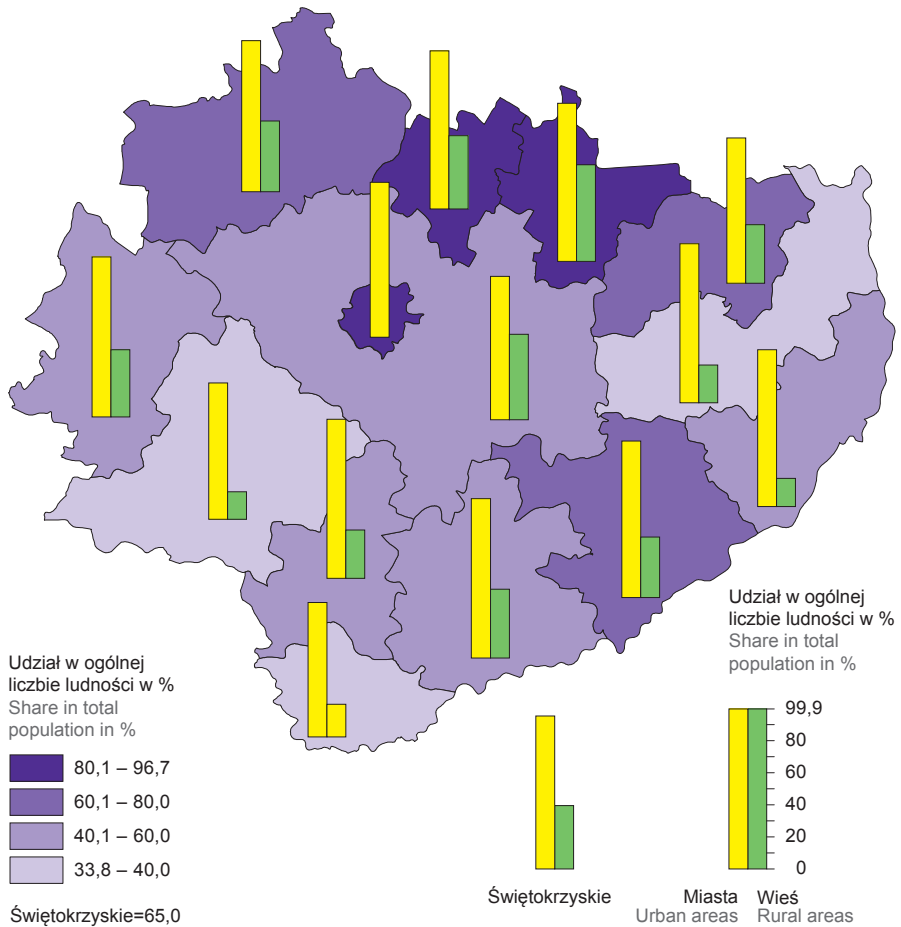


Zakłady odprowadzające ścieki  
Plants discharging wastewater

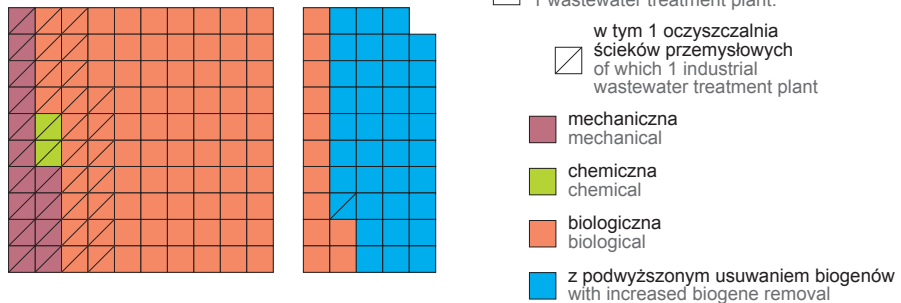


MAPA 5. LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW W 2019 R.

MAP 5. POPULATION CONNECTED TO WASTEWATER TREATMENT PLANTS IN 2019



Oczyszczalnie ścieków  
Wastewater treatment plants



**TABL. 5. EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA**  
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Emisja zanieczyszczeń w tys. ton:					Emission of pollutants in thousand tonnes:
pyłowych	2,8	1,9	1,8	1,8	particulate
w tym pyły ze spalania paliw	1,8	1,2	1,1	1,2	of which particulates from the combustion of fuels
gazowych	13330,3	12539,2	15271,5	13652,8	gaseous
w tym:					of which:
dwutlenek siarki	17,2	21,8	14,2	12,9	sulphur dioxide
tlenek węgla	40,5	43,8	38,7	35,8	carbon oxide
tlenki azotu <sup>a</sup>	19,4	21,0	14,3	12,8	nitrogen oxides <sup>a</sup>
dwutlenek węgla	13252,2	12449,2	15201,4	13588,7	carbon dioxide
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					Pollutants retained in pollutant reduction systems:
w tys. ton:					in thousand tonnes:
pyłowe	1499,6	1254,1	1759,0	1792,5	particulate
gazowe (bez dwutlenku węgla)	67,9	23,3	94,1	84,6	gaseous (excluding carbon dioxide)
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					in % of pollutants produced:
pyłowych	99,8	99,8	99,9	99,9	particulate
gazowych (bez dwutlenku węgla)	46,5	20,6	57,3	56,9	gaseous (excluding carbon dioxide)

a W przeliczeniu na dwutlenek azotu.

a In terms of nitrogen dioxide.

**TABL. 6. URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**  
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	URZĄDZENIA – stan w dniu 31 XII		EQUIPMENT – as of 31 December		
Cyklony	158	123	102	106	Cyclones
Multicyklony	56	53	65	69	Multicyclones
Filtry tkaninowe	480	563	699	715	Fabric filters
Elektrofiltry	26	21	20	20	Electrofilters
Urządzenia mokre	24	27	15	15	Wet air cleaners
Inne	19	11	24	25	Others
	PRZEPIY W GAZÓ W ODLOTOWYCH w dam <sup>3</sup> /h		WASTE GAS FLOW in dam <sup>3</sup> /h		
Cyklony	3125	2707	2534	2587	Cyclones
Multicyklony	1925	1942	2195	2214	Multicyclones
Filtry tkaninowe	10364	10776	18273	12228	Fabric filters
Elektrofiltry	8763	9504	8466	7898	Electrofilters
Urządzenia mokre	236	180	5638	5638	Wet air cleaners
Inne	4631	4340	4699	4728	Others

**TABL. 7. POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA<sup>a</sup>**

Stan w dniu 31 grudnia

AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION<sup>a</sup>

As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019		SPECIFICATION
	w ha		in ha	w % powierzchni ogólnej województwa	na 1 mieszkańca w m <sup>2</sup>	
				in % of total area of the voivodship	per capita in m <sup>2</sup>	
<b>OGÓŁEM</b>	<b>755759,1</b>	<b>761644,5</b>	<b>761472,7</b>	<b>760412,5</b>	<b>64,9</b>	<b>TOTAL</b>
Parki narodowe	7626,4	7626,4	7626,5	7626,5	0,7	National parks
Rezerваты przyrody	3820,8	3819,7	3794,1	3794,1	0,3	Nature reserves
Parki krajobrazowe <sup>b</sup>	126539,1	123674,4	123623,8	123616,5	10,6	Landscape parks <sup>b</sup>
Obszary chronionego krajobrazu <sup>b</sup>	617100,4	625833,8	625521,7	624469,8	53,3	Protected landscape areas <sup>b</sup>
Stanowiska dokumentacyjne	25,3	30,3	28,7	28,7	0,0	Documentation sites
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	103,9	104,2	108,0	107,7	0,0	Landscape-nature complexes
Użytki ekologiczne	543,2	555,7	769,9	769,3	0,1	Ecological areas

a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000, obejmują tylko tę ich część, która mieści się w granicach pozostałych obszarów prawnie chronionych. b Bez powierzchni rezerwatów przyrody i innych form ochrony przyrody położonych na ich terenie.

a Data do not include information concerning the areas of Nature 2000 network, data include only the part located within the legally protected areas. b Excluding nature reserves and other forms of nature protection located within those areas.



**TABL. 8. ŚWIĘTOKRZYSKI PARK NARODOWY**  
 Stan w dniu 31 grudnia  
 ŚWIĘTOKRZYSKI NATIONAL PARK  
 As of 31 December

LATA YEARS PARKI NARODOWE NATIONAL PARKS		Powierzchnia <sup>a</sup> w ha Area <sup>a</sup> in ha				otuliny (strefy ochronnej) buffer (protective zone)
		parków narodowych national parks		z liczby ogółem – pod ochroną ścisłą <sup>b</sup> of grand total number – strictly protected <sup>b</sup>		
		ogółem grand total	w tym gruntów leśnych of which forest land	razem total	w tym gruntów leśnych of which forest land	
<b>OGÓŁEM</b>	2010	7626,4	7221,2	1715,2	1696,1	20780,4
<b>TOTAL</b>	2015	7626,4	7221,2	1715,2	1696,1	20780,4
	2018	7626,4	7221,3	2911,3	2894,0	20786,1
	<b>2019</b>	<b>7626,5</b>	<b>7221,8</b>	<b>2911,3</b>	<b>2894,5</b>	<b>20786,1</b>

a Powierzchnia parku w granicach województwa. b Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.

a Area of the park within voivodship boundaries. b The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

**TABL. 9. PARKI KRAJOBRAZOWE**  
 Stan w dniu 31 grudnia  
 LANDSCAPE PARKS  
 As of 31 December

LATA YEARS ZESPOŁY I PARKI KRAJOBRAZOWE <sup>a</sup> LANDSCAPE PARKS AND COMPLEXES <sup>a</sup>		Powierzchnia <sup>b</sup> Area <sup>b</sup>			
		ogółem total	w tym of which		
			lasów forests	użytków rolnych agricultural land	wód water
		w ha in ha			
<b>OGÓŁEM</b>	2010	128876,1	64638,5	54959,7	2435,1
<b>TOTAL</b>	2015	126350,1	70717,6	49415,7	1176,2
	2018	126352,7	70720,2	49415,7	1176,2
	<b>2019</b>	<b>126352,7</b>	<b>70720,2</b>	<b>49415,7</b>	<b>1176,2</b>
<b>Zespół Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych</b>		<b>117187,6</b>	<b>64504,0</b>	<b>46540,6</b>	<b>1150,0</b>
Nadnidziański Park Krajobrazowy		22888,6	2758,9	18045,3	858,1
Cisowsko-Orłowski Park Krajobrazowy		20693,0	15609,5	4603,2	12,9
Suchedniowsko-Oblęgarski Park Krajobrazowy		19895,0	17849,6	1788,3	12,2
Chęciński-Kielecki Park Krajobrazowy		19781,6	9479,2	8861,1	163,0
Sieradowicki Park Krajobrazowy		12252,0	10774,3	1322,2	6,2
Szaniecki Park Krajobrazowy		11289,6	1230,5	8626,3	96,7
Kozubowski Park Krajobrazowy		6169,6	3622,6	2370,2	0,2
Jeleniowski Park Krajobrazowy		4218,2	3179,4	924,1	0,7
<b>Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Łódzkiego</b>		<b>9165,1</b>	<b>6216,2</b>	<b>2875,1</b>	<b>26,3</b>
Przedborski Park Krajobrazowy		9165,1	6216,2	2875,1	26,3

a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. b Łącznie z powierzchnią rezerwatów przyrody i innych form ochrony przyrody położonych na terenie parków.

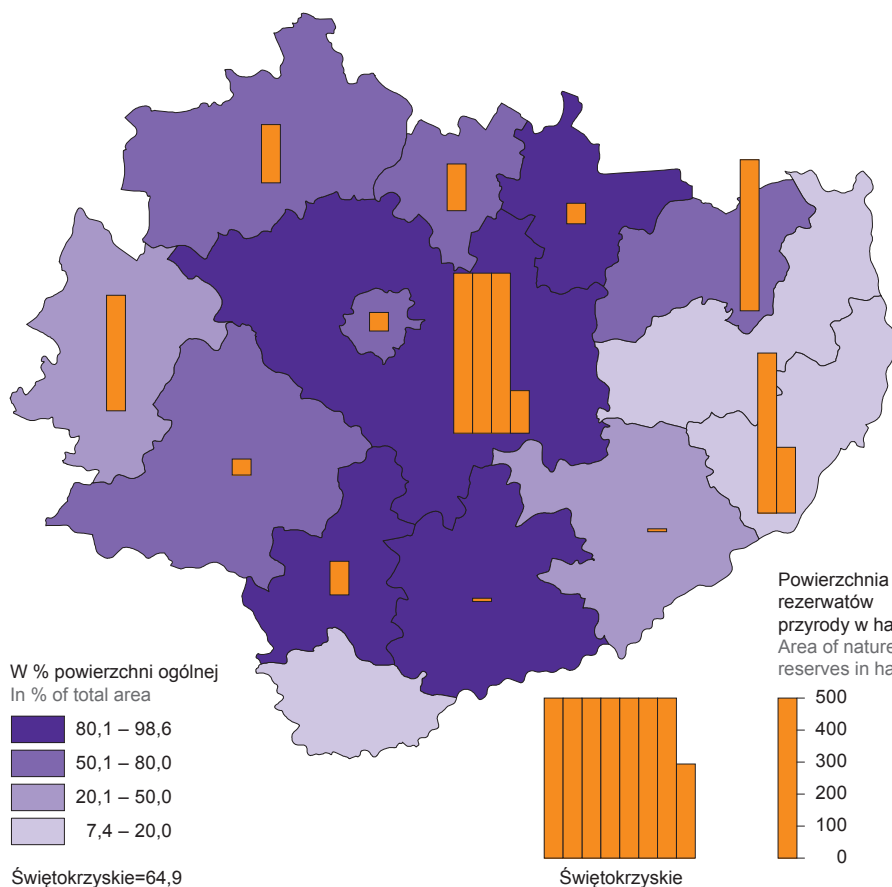
a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. b Including nature reserves and other forms of nature protection located within parks.

**WYKRES 4. POMNIKI PRZYRODY W 2019 R.**  
 CHART 4. NATURE MONUMENTS IN 2019

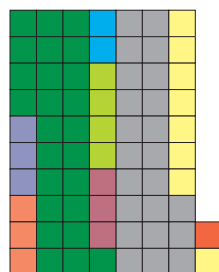


MAPA 6. POWIERZCHNIA OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONYCH<sup>a</sup> W 2019 R.

MAP 6. AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION<sup>a</sup> IN 2019



Rezerваты przyrody  
Nature reserves

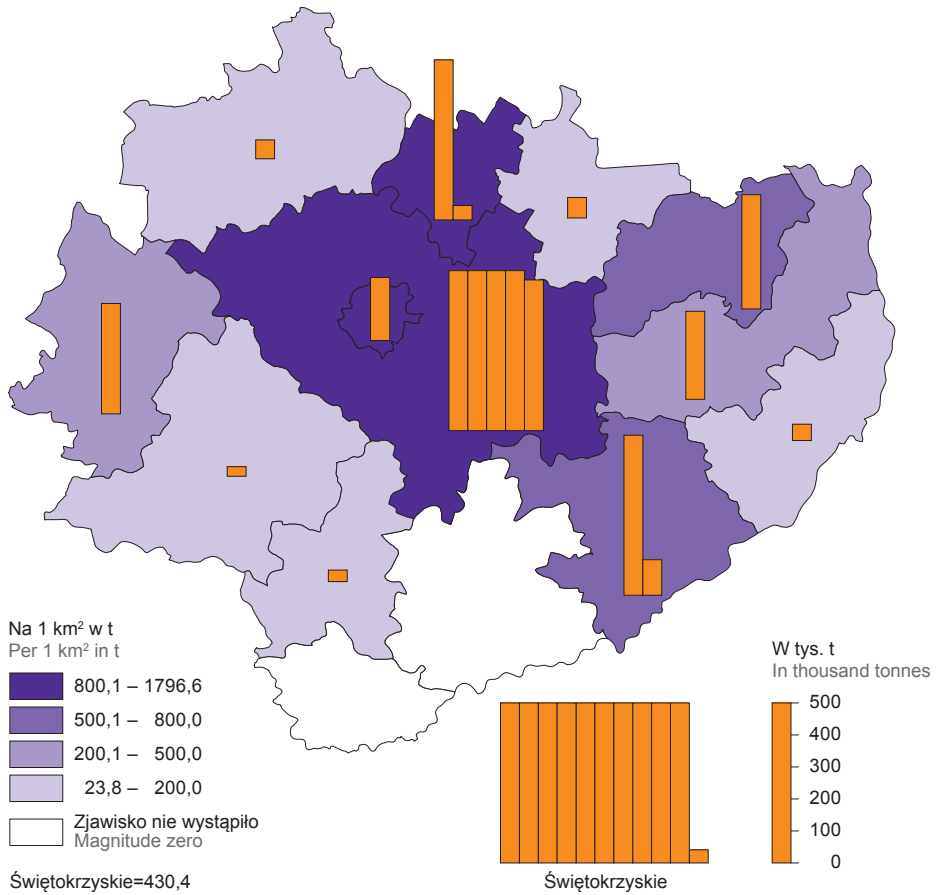


- 1 rezerwat:  
1 reserve:
- faunistyczny fauna
  - florystyczny flora
  - slonoroślowy halophyte
  - krajobrazowy landscape
  - wodny water
  - leśny forest
  - przyrody nieożywionej inanimate nature
  - torfowiskowy peat-bog
  - stepowy steppe

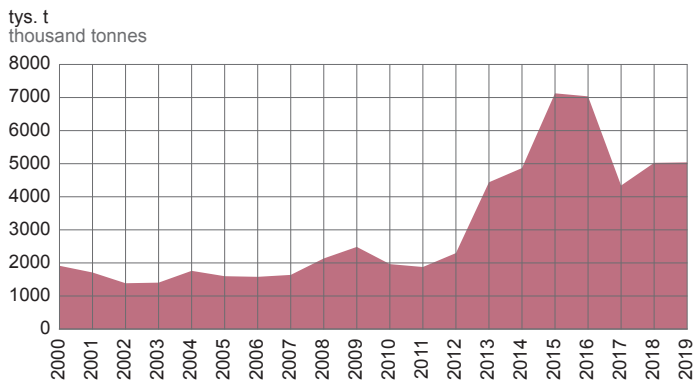
<sup>a</sup> Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000, obejmują tylko tę ich część, która mieści się w granicach pozostałych obszarów prawnie chronionych.

<sup>a</sup> Data do not include information concerning the areas of Natura 2000 network, data include only the part located within other legally protected areas.

MAPA 7. **ODPADY (z wyłączeniem odpadów komunalnych) WYTWORZONE W 2019 R.**  
 MAP 7. WASTE (excluding municipal waste) GENERATED IN 2019



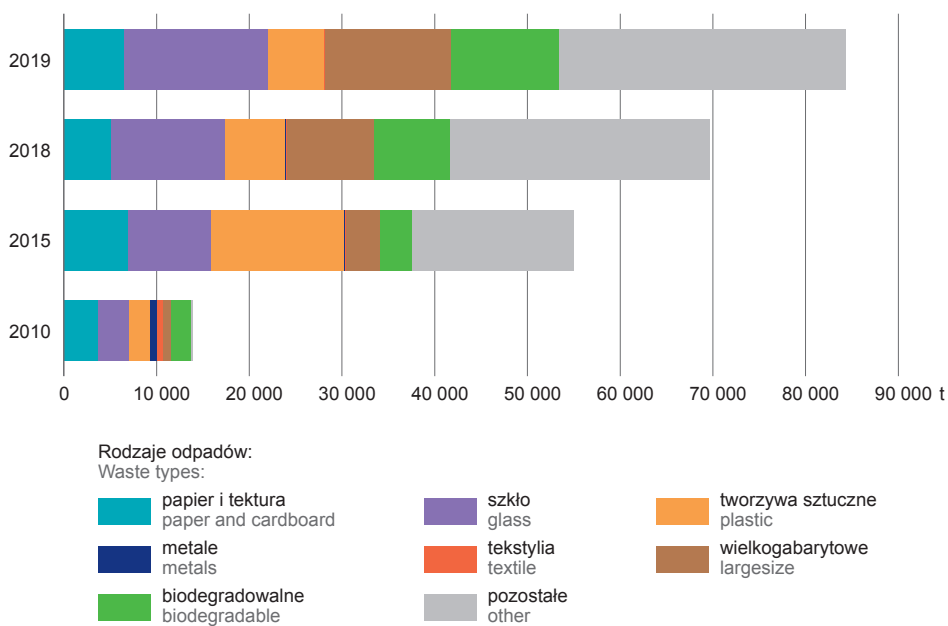
Odpadki (z wyłączeniem odpadów komunalnych) wytworzone w ciągu roku  
 Waste (excluding municipal waste) generated during the year



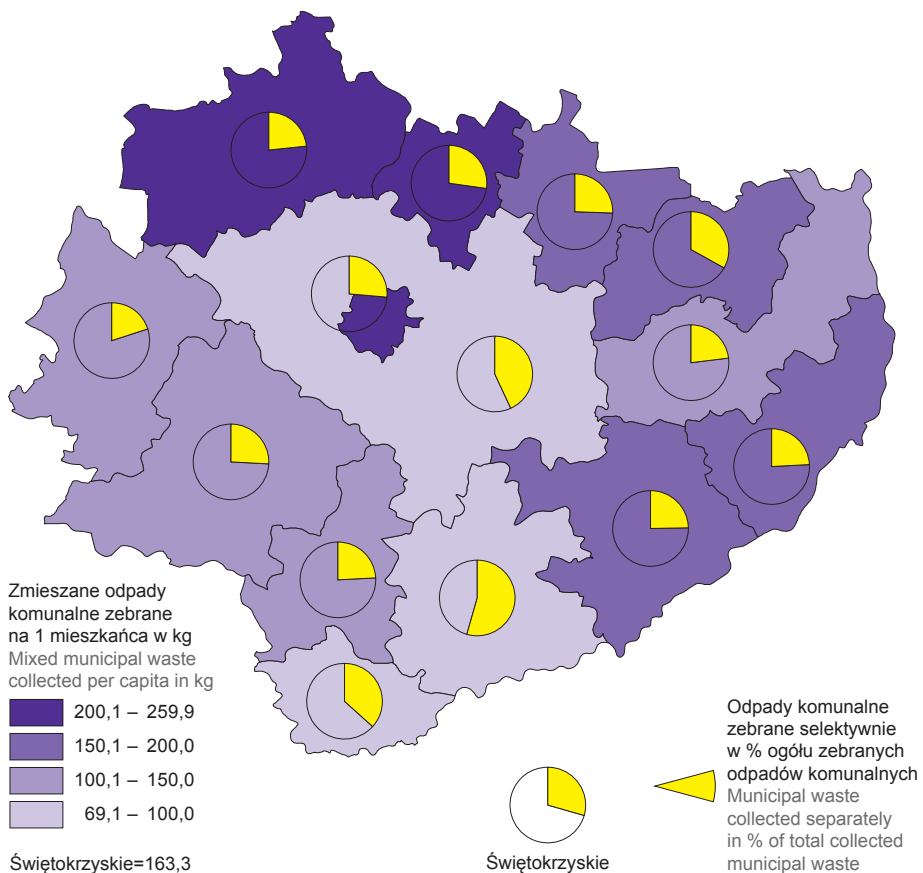
TABL. 10. **ODPADY KOMUNALNE**  
MUNICIPAL WASTE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010 <sup>a</sup>	2015	2018	2019		SPECIFICATION
				ogółem total	z gospodarstw domowych of which from house- holds	
Odpady komunalne zebrane w tys. t	199,5	209,1	250,1	286,5	228,4	Municipal waste collected in thousand tonnes
zmieszane	185,6	154,1	180,4	202,1	153,6	mixed
miasta	137,4	109,0	127,8	139,0	100,1	urban areas
wieś	48,2	45,2	52,5	63,1	53,5	rural areas
zebrane selektywnie	13,9	55,0	69,7	84,4	74,8	collected separately
w tym:						of which:
papier i tektura	3,7	7,0	5,1	6,6	4,3	paper and cardboard
szkło	3,4	8,9	12,3	15,5	14,4	glass
tworzywa sztuczne	2,3	14,3	6,5	6,0	5,0	plastic
metale	0,7	0,1	0,1	0,1	0,1	metals
wielkogabarytowe	0,8	3,7	9,5	13,7	13,4	largesize
biodegradowalne	2,2	3,4	8,2	11,7	10,3	biodegradable

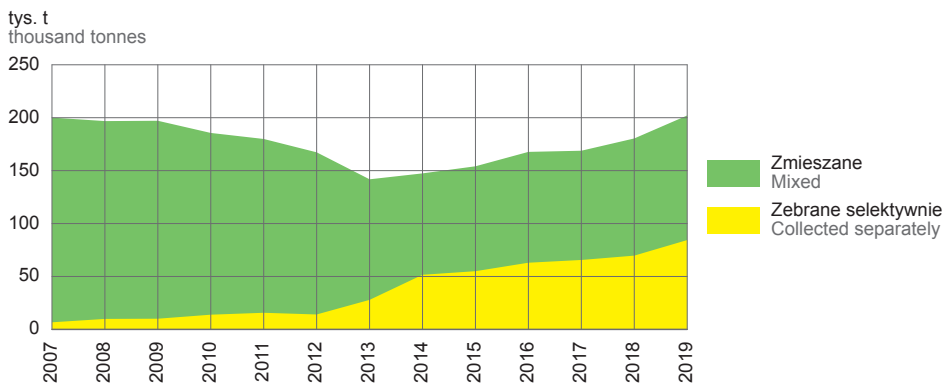
a Dane szacunkowe.  
a Estimated data.

WYKRES 5. **ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE SELEKTYWNE**  
CHART 5. MUNICIPAL WASTE COLLECTED SEPARATELY

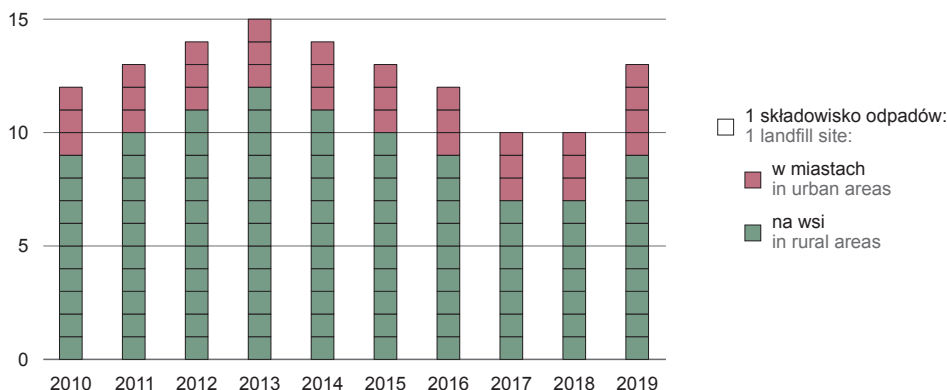
MAPA 8. ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE W 2019 R.  
MAP 8. MUNICIPAL WASTE COLLECTED IN 2019



Odpady komunalne zebrane w ciągu roku  
Municipal waste collected during the year



WYKRES 6. SKŁADOWISKA ODPADÓW  
CHART 6. LANDFILL SITES



TABL. 11. NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ<sup>a</sup> (ceny bieżące)  
OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT<sup>a</sup> (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w tys. zł in thousand PLN				
<b>Ochrona środowiska</b>	<b>584296,4</b>	<b>466200,6</b>	<b>286234,7</b>	<b>387731,0</b>	<b>Environmental protection</b>
w tym:					of which:
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	93090,1	137105,5	26087,3	106247,5	Protection of air and climate
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	31980,5	265,0	19182,1	2115,4	of which outlays on modern fuel combustion technologies as well as the modernization of boiler and thermal energy plants
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	461776,7	250280,0	172463,8	220087,6	Wastewater management and protection of waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
oczyszczanie ścieków komunalnych	251018,9	51114,8	27777,2	78022,8	municipal wastewater treatment
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	202104,3	180744,8	130896,3	125430,7	sewage network for the transport of wastewater and precipitation water
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	15883,3	22938,0	8924,7	11292,4	Waste management, protection and recovery of soils, protection of groundwater and surface water
w tym nakłady na:					of which outlays on:
zbieranie odpadów <sup>b</sup> i ich transport	1604,0	2229,1	8055,7	2554,4	waste collection <sup>b</sup> and transportation
w tym selektywne zbieranie odpadów	164,0	676,7	3848,7	1576,3	of which selective waste collection
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów <sup>b</sup>	3142,0	11028,9	798,0	8180,0	removal and treatment of waste <sup>b</sup>
rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	9172,0	240,0	–	–	reclamation of waste dumps, sludge tanks and landfills as well as of other devastated and degraded areas
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	–	–	5036,1	14202,9	Protection of biodiversity and landscape
Zmniejszanie hałasu i wibracji	2898,8	315,5	19,2	86,0	Noise and vibration reduction
<b>Gospodarka wodna</b>	<b>122191,9</b>	<b>58166,9</b>	<b>74422,2</b>	<b>69250,5</b>	<b>Water management</b>
nakłady na:					outlays on:
Ujęcia i doprowadzenia wody	53084,1	37604,9	31843,3	35063,2	Water intakes and systems
Budowę i modernizację stacji uzdatniania wody	1368,7	2024,0	186,9	2719,3	Construction and modernisation of water treatment plants
Zbiorniki i stopnie wodne	4515,6	335,1	5312,0	8437,0	Water reservoirs and falls
Regulację i zabudowę rzek i potoków	66,3	6298,7	–	173,0	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	63157,2	11904,2	37080,0	22858,0	Flood embankments and pump stations

<sup>a</sup> Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej, b Przemysłowych i komunalnych.

<sup>a</sup> By investments locations; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. b Industrial and municipal.

**TABL. 12. EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**  
**TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA		ENVIRONMENTAL PROTECTION			
<b>Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu</b>					
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					Protection of air and climate
pyłowych	–	9272	1	11512	Capacity of completed systems to reduce pollutants in t/y:
gazowych	–	–	–	–	particulate
					gaseous
<b>Gospodarka ściekowa i ochrona wód</b>					
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					Wastewater management and protection of waters
ścieki	420,0	330,3	156,5	187,0	Sewage network in km discharging:
wody opadowe	16,3	14,7	7,6	7,5	wastewater
Oczyszczalnie ścieków:					precipitation water
obiekty	4	–	1	3	Wastewater treatment plants:
w tym oczyszczalnie komunalne	4	–	1	3	facilities
mechaniczne	2	–	–	–	of which municipal
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	2	–	1	3	mechanical
z podwyższonym usuwaniem biogenów <sup>a</sup>	–	–	–	–	biological (excluding fermentation tanks)
przepustowość oczyszczalni w m <sup>3</sup> /d	3173	3968 <sup>b</sup>	20	3773	with increased biogene removal <sup>a</sup>
w tym oczyszczalni komunalnych	3173	3968 <sup>b</sup>	20	3773	capacity of treatment plants in m <sup>3</sup> /24 h
mechanicznych	1995	–	–	–	of which municipal
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	1178	3868 <sup>b</sup>	20	3773	mechanical
z podwyższonym usuwaniem biogenów <sup>a</sup>	–	100 <sup>b</sup>	–	–	biological (excluding fermentation tanks)
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (prywatne):					with increased biogene removal <sup>a</sup>
obiekty	535	928	753	573	Farmstead treatment facilities (homestead):
przepustowość w m <sup>3</sup> /d	708	3156	1696	779,7	facilities
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:					capacity in m <sup>3</sup> /24 h
obiekty	–	–	1	–	Industrial waste pre-treatment plants:
przepustowość w m <sup>3</sup> /d	–	–	10	–	facilities
<b>Gospodarka odpadami</b>					
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:					Wastes management
obiekty	–	1	–	–	Waste treatment plants:
wydajność w t/r	–	12000	–	–	facilities
Składowiska dla odpadów komunalnych:					capacity in t/y
obiekty	–	–	–	–	Landfills of municipal waste:
powierzchnia w ha	–	–	–	–	facilities
wydajność w t/r	–	–	–	–	area in ha
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów <sup>b</sup> w t/r					capacity in t/y
–	–	–	–	–	Capacity of waste utilization systems <sup>b</sup> in t/y
GOSPODARKA WODNA		WATER MANAGEMENT			
Wydajność ujęć wodnych <sup>c</sup> w m <sup>3</sup> /d	1591	988	2750	1722	Capacity of water intakes <sup>c</sup> in m <sup>3</sup> /24 h
Uzdatnianie wody w m <sup>3</sup> /d	1200	–	–	–	Water treatment in m <sup>3</sup> /24 h
Sieć wodociągowa w km	360,9	188,8	112,5	84,6	Water supply network in km
Pojemność zbiorników wodnych m <sup>3</sup>	–	–	–	476224	Capacity of water reservoirs in m <sup>3</sup>
Regulacja i zabudowa rzek i potoków w km	–	6,4	–	0,3	Regulation and management of rivers and streams in km
Owaloowania przeciwpowodziowe w km	20,4	7,3	–	2,6	Flood embankments in km

a W tym chemiczne. b Z wyłączeniem odpadów komunalnych. c Bez ujęć w energetyce zawodowej.

a Of which chemical. b Excluding municipal waste. c Excluding water intakes in the power industry.



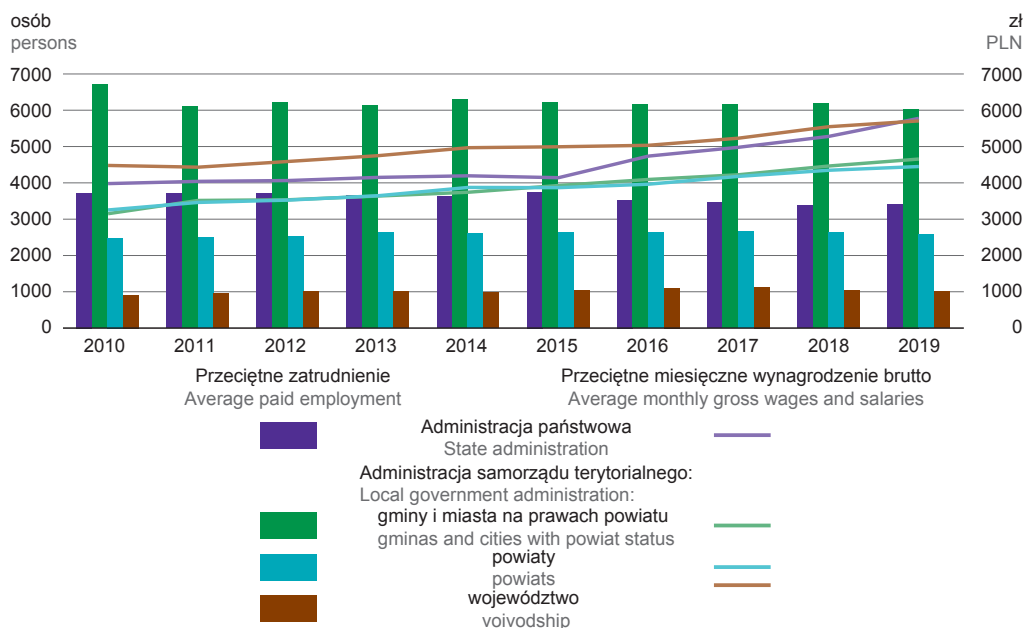
## Dział II. Samorząd terytorialny Chapter II. Local government

TABL. 1 (13). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2019 R.**  
Stan w dniu 31 grudnia  
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS IN 2019  
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin <sup>a</sup> gmina councils <sup>a</sup>	rad miast w miastach na prawach powiatu city councils in cities with powiat status	rad powiatów powiat councils	sejmiku wojewódzkiego voivodship regional council	
<b>OGÓŁEM</b>	<b>1576</b>	<b>25</b>	<b>255</b>	<b>30</b>	<b>TOTAL</b>
w tym kobiety	467	10	60	6	of which women
WEDŁUG WIEKU BY AGE					
18–29 lat	41	1	5	–	18–29 years
30–39	281	8	17	1	30–39
40–49	406	8	57	7	40–49
50–59	472	2	79	10	50–59
60 lat i więcej	376	6	97	12	60 and more
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL					
Wyższe	635	23	211	25	Tertiary
Policealne i średnie	595	2	35	4	Post-secondary and secondary
Zasadnicze zawodowe	317	–	8	1	Basic vocational
Gimnazjalne i podstawowe	29	–	1	–	Lower secondary and primary

a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.  
a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status.

WYKRES 1 (7). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE ORAZ PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIE BRUTTO W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**  
CHART 1 (7). **AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN PUBLIC ADMINISTRATION**



### Dział III. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości Chapter III. Public safety. Justice

#### Uwaga do tablicy 1 (14), wykresu 1 (8) i mapy 1 (9) na str. 27.

Dane o przestępstwach stwierdzonych w latach 2014—2019 nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

#### Note to table 1 (14), chart 1 (8) and map 1 (9) on page 27.

Data on ascertained crimes in 2014—2019 do not include punishable acts committed by juveniles.

TABL. 1 (14). PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH I WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW  
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS AND RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010 <sup>a</sup>	2015	2018	2019	2010 <sup>a</sup>	2015	2018	2019
	przestępstwa stwierdzone przez Policję ascertained crimes by the Police				wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw w % rates of detectability of delinquents in %			
<b>O G Ó Ł Ę M TOTAL</b>	<b>33382</b>	<b>24749</b>	<b>20271</b>	<b>21340</b>	<b>78,4</b>	<b>76,4</b>	<b>80,6</b>	<b>80,2</b>
w tym <sup>b</sup> : of which <sup>b</sup> :								
Przeciwko życiu i zdrowiu Against life and health	794	510	549	521	84,5	83,3	85,2	86,8
Przeciwko bezpieczeństwu poszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji Against public safety and safety in transport	6223	2558	2383	2462	98,9	97,9	97,9	97,8
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania Against freedom, freedom of conscience and religion	795	590	689	787	93,6	79,0	83,8	83,4
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności Against sexual freedom and morals	114	132	141	126	75,4	92,7	86,5	92,1
Przeciwko rodzinie i opiece Against the family and guardianship	1314	1025	3543	3159	100,0	99,1	99,9	100,0
Przeciwko czci i nieetykalności cielesnej Against good name and personal integrity	99	120	179	166	69,7	40,0	47,5	51,8
Przeciwko mieniu <sup>c</sup> Against property <sup>c</sup>	13395	11331	7512	7270	53,5	61,2	62,0	58,2

a Łącznie z przestępstwami stwierdzonymi przez prokuraturę. b Artykuły kodeksu karnego. patrz uwagi do działu „Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości”, ust. 1 na str. 175. c Łącznie z kradzieżą lub przywłaszczeniem dokumentu tożsamości.

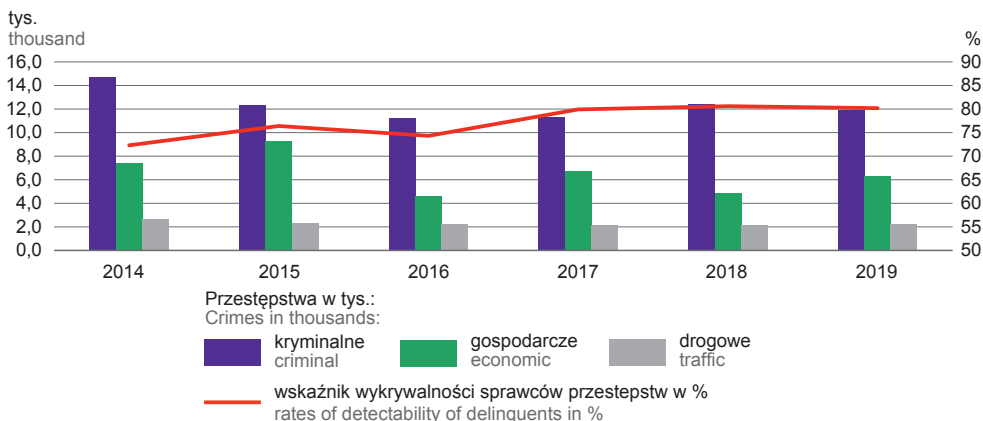
Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

a Including crimes ascertained by prosecutor's office. b See Criminal Code articles, notes to chapter "Public safety. Justice", item 1 on page 175.

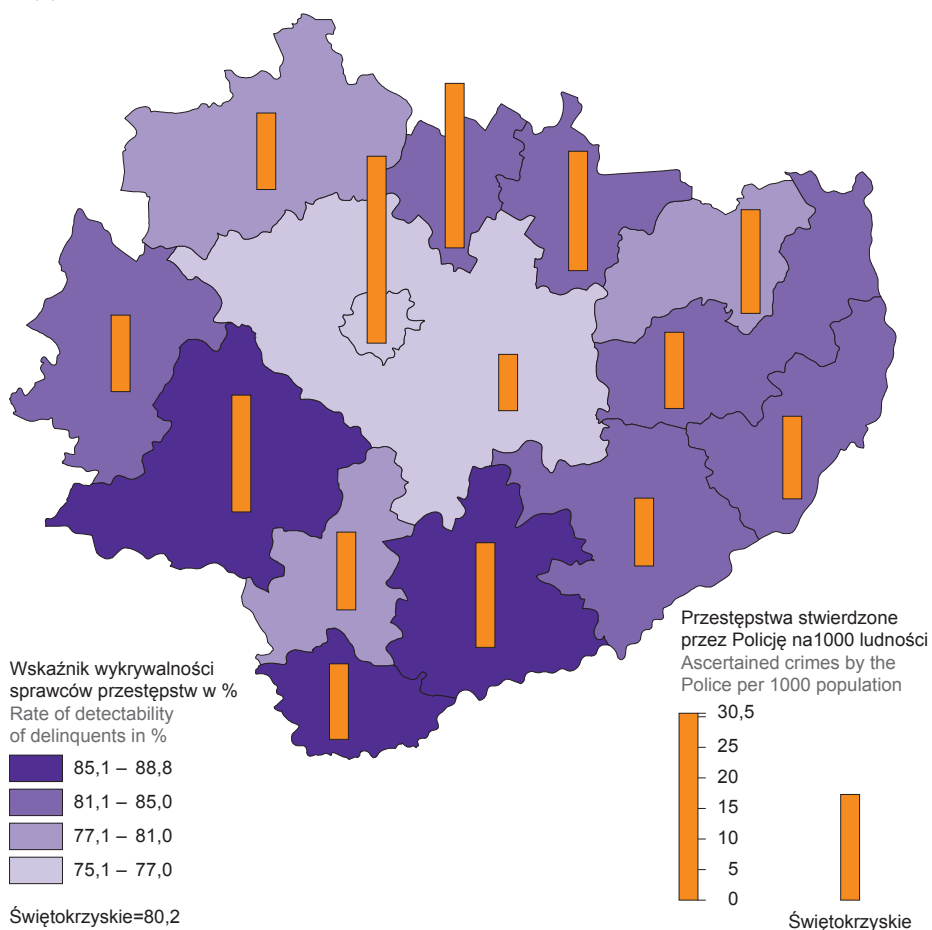
c Including theft or appropriation of identification.

Source: data of the National Police Headquarters.

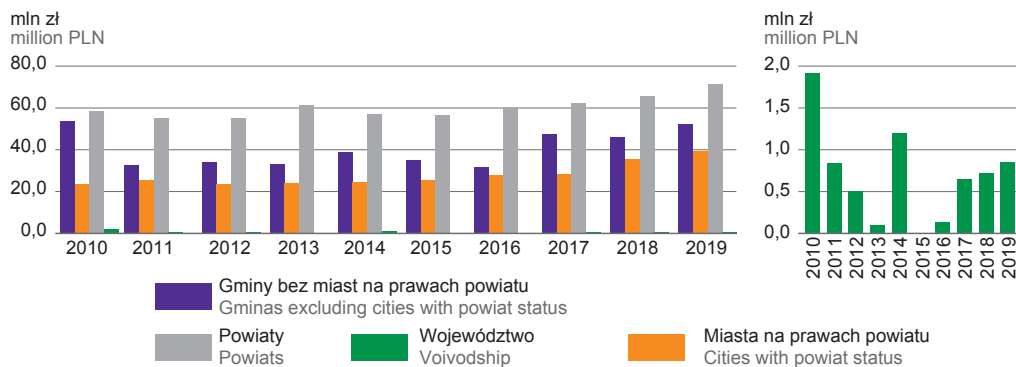
WYKRES 1 (8). PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ  
CHART 1 (8). ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE



MAPA 1 (9). ZAGROŻENIE PRZESTĘPCZOŚCIĄ W 2019 R.  
MAP 1 (9). CRIME RISK IN 2019



WYKRES 2 (9). WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W DZIALE  
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWOŻAROWA  
CHART 2 (9). EXPENDITURE OF BUDGETS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS IN DIVISION PUBLIC  
SAFETY AND FIRE CARE



Źródło: dane Ministerstwa Finansów.  
Source: data of the Ministry of Finance.

TABL. 2 (15). **ZAŁATWIONE SPRAWY RODZINNE**  
RESOLVED FAMILY CASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
<b>O G Ó Ł E M</b>	<b>11354</b>	<b>8012</b>	<b>6453</b>	<b>6024</b>	<b>T O T A L</b>
O rozwód	2553	2586	2465	2200	By divorce
O separację	240	127	123	72	By separation
O alimenty	4032	3035	2330	2199	By alimony
Nieletnich <sup>a</sup> w postępowaniu w sprawach, w których zachodzi podejrzenie:					Concerning juveniles <sup>a</sup> in investigation of case in which occur suspicion:
demoralizacji	.	1177	856	823	of demoralization
popętnienia czynu karnalnego	.	1087	679	730	of committing punishable acts

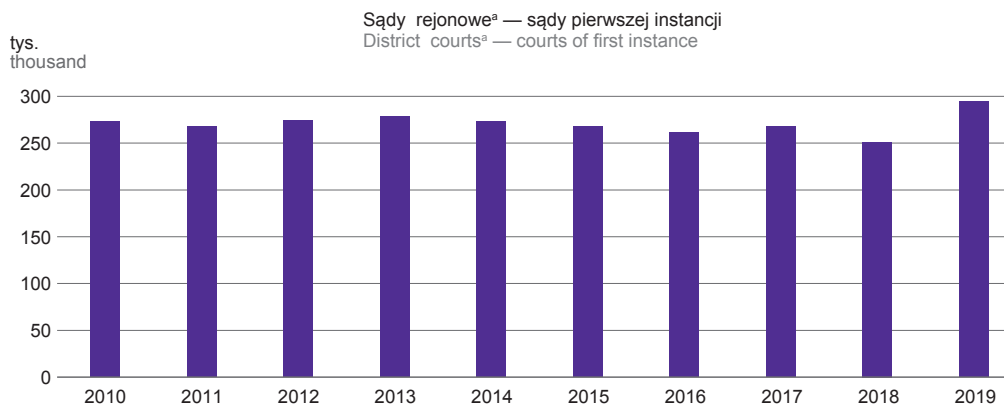
<sup>a</sup> Dane dotyczą osób.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

<sup>a</sup> Data relate to persons.

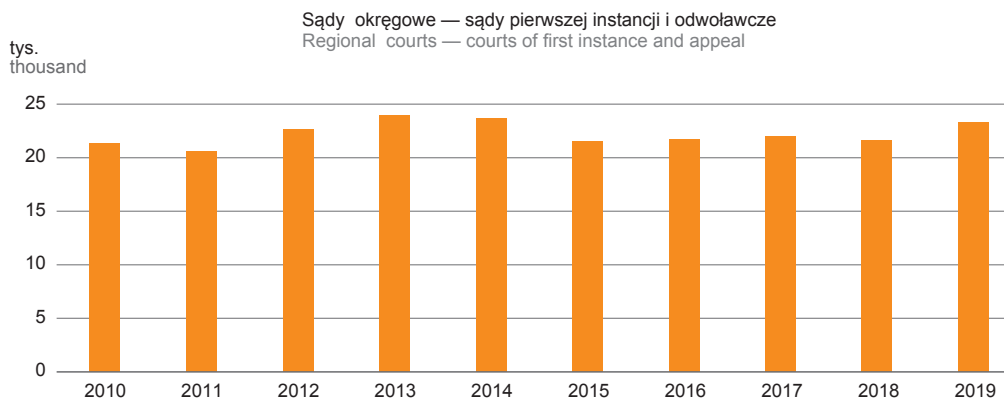
Source: data of the Ministry of Justice.

WYKRES 3 (10). **WPLYW SPRAW DO SADÓW POWSZECHNYCH**  
CHART 3 (10). INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS



<sup>a</sup> Od 2013 r. dane nie obejmują spraw rejestrowych.

<sup>a</sup> Since 2013 data do not include registry cases.



Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

Source: data of the Ministry of Justice.

## Dział IV. Ludność Chapter IV. Population

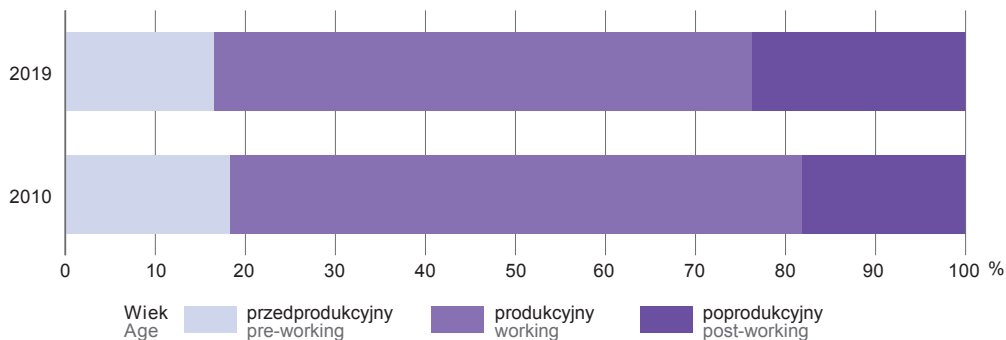
TABL. 1 (16). **LUDNOŚĆ**  
Stan w dniu 31 grudnia  
POPULATION  
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
<b>OGÓŁEM</b>	<b>1282546</b>	<b>1257179</b>	<b>1241546</b>	<b>1233961</b>	<b>TOTAL</b>
na 1 km <sup>2</sup>	109,5	107,4	106,0	105,4	per 1 km <sup>2</sup>
mężczyźni	626481	613217	605341	601664	males
kobiety	656065	643962	636205	632297	females
na 100 mężczyzn	104,7	105,0	105,1	105,1	per 100 males
Miasta	578955	561219	556952	560152	Urban areas
w % ogółu ludności	45,1	44,6	44,9	45,4	in % of total population
Wieś	703591	695960	684594	673809	Rural areas
w % ogółu ludności	54,9	55,4	55,1	54,6	in % of total population

TABL. 2 (17). **LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**  
Stan w dniu 31 grudnia  
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION  
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
<b>OGÓŁEM</b>	<b>1282546</b>	<b>1257179</b>	<b>1241546</b>	<b>1233961</b>	<b>TOTAL</b>
<b>W wieku przedprodukcyjnym</b>	<b>234159</b>	<b>211695</b>	<b>205584</b>	<b>203418</b>	<b>Pre-working age</b>
mężczyźni	119822	108712	105474	104214	males
kobiety	114337	102983	100110	99204	females
Miasta	94158	86028	85059	85288	Urban areas
Wieś	140001	125667	120525	118130	Rural areas
<b>W wieku produkcyjnym</b>	<b>815854</b>	<b>780879</b>	<b>750537</b>	<b>738618</b>	<b>Working age</b>
mężczyźni	434662	420239	405439	399653	males
kobiety	381192	360640	345098	338965	females
Miasta	377859	345659	328522	325990	Urban areas
Wieś	437995	435220	422015	412628	Rural areas
<b>W wieku poprodukcyjnym</b>	<b>232533</b>	<b>264605</b>	<b>285425</b>	<b>291925</b>	<b>Post-working age</b>
mężczyźni	71997	84266	94428	97797	males
kobiety	160536	180339	190997	194128	females
Miasta	106938	129532	143371	148874	Urban areas
Wieś	125595	135073	142054	143051	Rural areas
<b>LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM</b>	<b>57,2</b>	<b>61,0</b>	<b>65,4</b>	<b>67,1</b>	<b>NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE</b>
Mężczyźni	44,1	45,9	49,3	50,5	Males
Kobiety	72,1	78,6	84,4	86,5	Females

WYKRES 1 (11). **LUDNOŚĆ WEDŁUG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU W 2010 I 2019 R.**  
Stan w dniu 31 grudnia  
CHART 1 (11). **POPULATION BY ECONOMIC AGE GROUPS IN 2010 AND 2019**  
As of 31 December

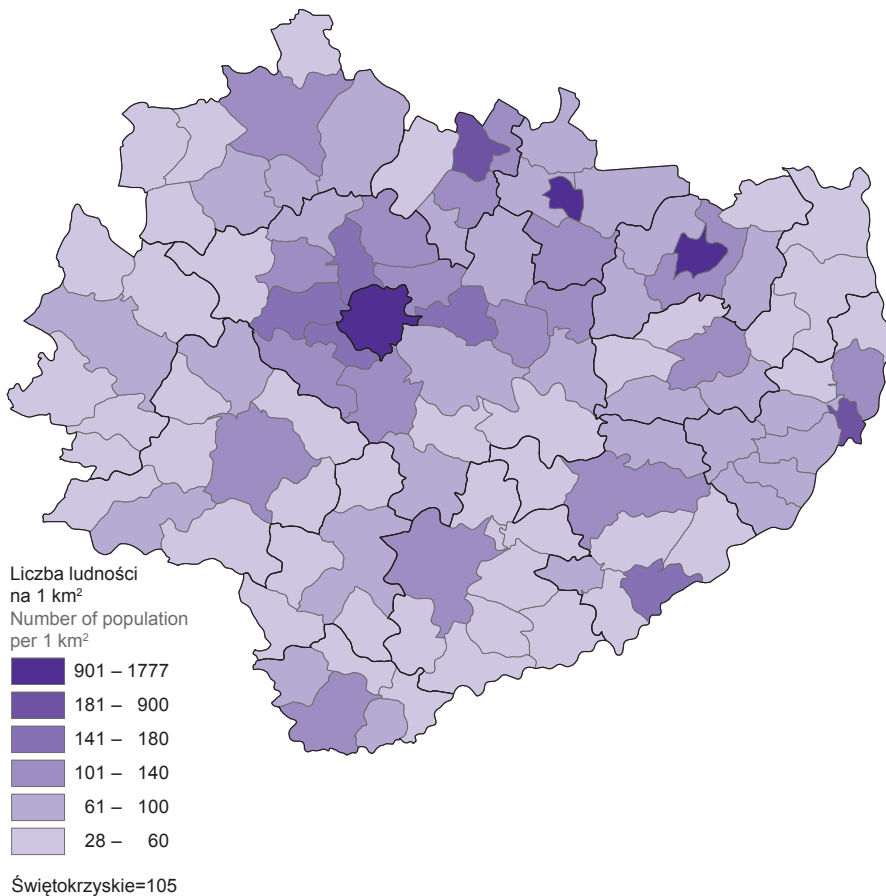


MAPA 1 (10). **GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA W 2019 R.**

Stan w dniu 31 grudnia

MAP 1 (10). **POPULATION DENSITY IN 2019**

As of 31 December

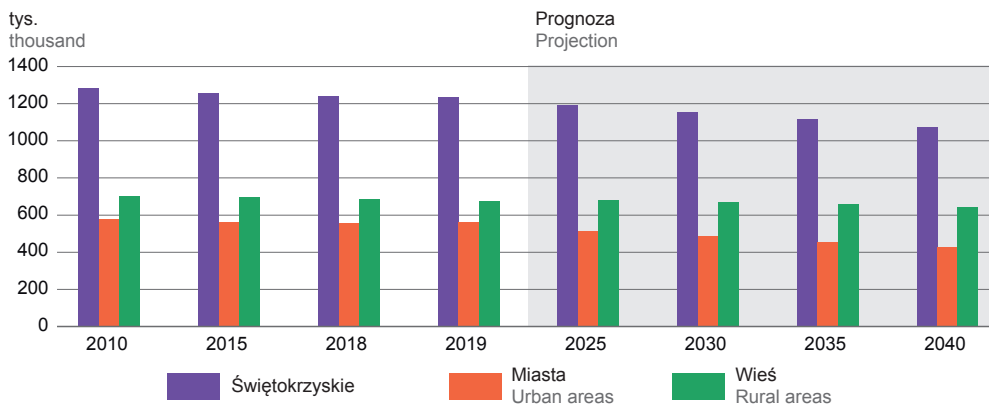


WYKRES 2 (12). **LUDNOŚĆ WEDŁUG MIEJSCA ZAMIESZKANIA**

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 2 (12). **POPULATION BY PLACE OF RESIDENCE**

As of 31 December

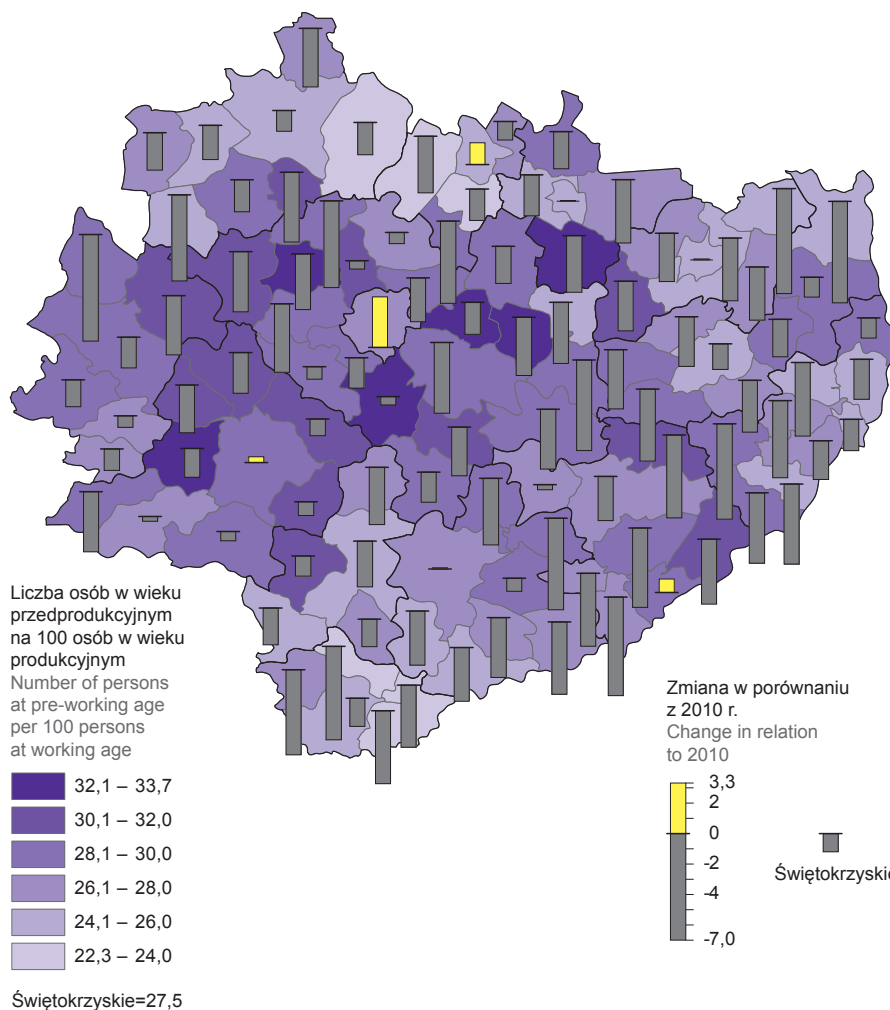


MAPA 2 (11). **LUDNOŚĆ W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM W 2019 R.**

Stan w dniu 31 grudnia

MAP 2 (11). **PRE-WORKING AGE POPULATION IN 2019**

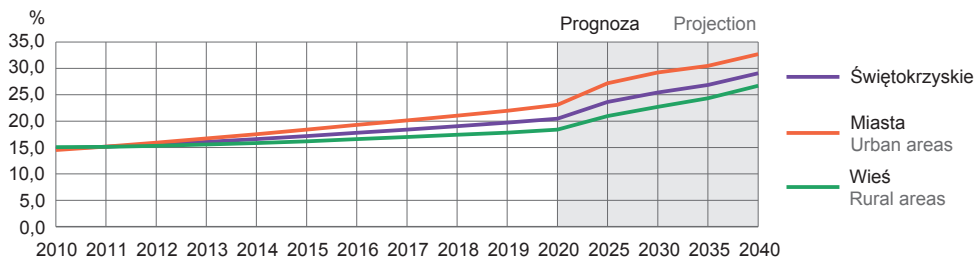
As of 31 December

WYKRES 3 (13). **WSPÓLCZYNNIK STAROŚCI DEMOGRAFICZNEJ<sup>a</sup>**

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 3 (13). **OLD AGE RATE<sup>a</sup>**

As of 31 December



<sup>a</sup> Udział osób w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności.  
<sup>a</sup> a Share of population at age 65 and more in the total population.



TABL. 3 (18). **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH**  
Stan w dniu 31 grudnia  
TOWNS AND URBAN POPULATION  
As of 31 December

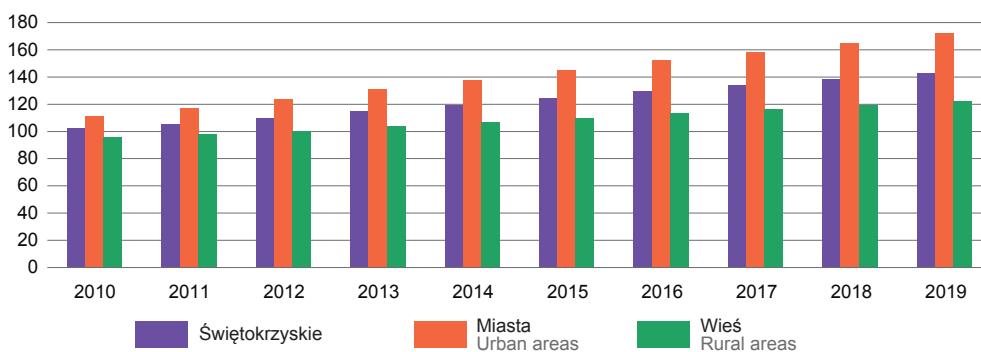
GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION		Miasta Towns	Ludność w miastach Urban population	
			w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
<b>OGÓŁEM</b>	2010	31	578955	45,1
<b>TOTAL</b>	2015	32	561219	44,6
	2018	36	556952	44,9
	<b>2019</b>	<b>43</b>	<b>560152</b>	<b>45,4</b>
Poniżej 2000	Below 2000	15	19002	1,5
2000–4999		11	35772	2,9
5000–9999		7	50337	4,1
10000–19999		5	75246	6,1
20000–49999		3	116605	9,4
50000–99999		1	68338	5,5
100000–199999		1	194852	15,8
200000 i więcej	and more	–	–	.

TABL. 4 (19). **GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**  
Stan w dniu 31 grudnia  
GMINAS AND RURAL POPULATION  
As of 31 December

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION		Gminy <sup>a</sup> Gminas <sup>a</sup>	Ludność na wsi Rural population	
			w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
<b>OGÓŁEM</b>	2010	97	703591	54,9
<b>TOTAL</b>	2015	97	695960	55,4
	2018	97	684594	55,1
	<b>2019</b>	<b>97</b>	<b>673809</b>	<b>54,6</b>
Poniżej 2000	Below 2000	1	1787	0,1
2000–4999		37	145335	11,8
5000–6999		22	128773	10,4
7000–9999		17	143324	11,6
10000 i więcej	and more	20	254590	20,6

<sup>a</sup> Wiejskie i miejsko-wiejskie.  
<sup>a</sup> Rural and urban-rural gminas.

WYKRES 4 (14). **INDEKS STAROŚCI<sup>a</sup>**  
Stan w dniu 31 grudnia  
CHART 4 (14). **AGEING INDEX<sup>a</sup>**  
As of 31 December



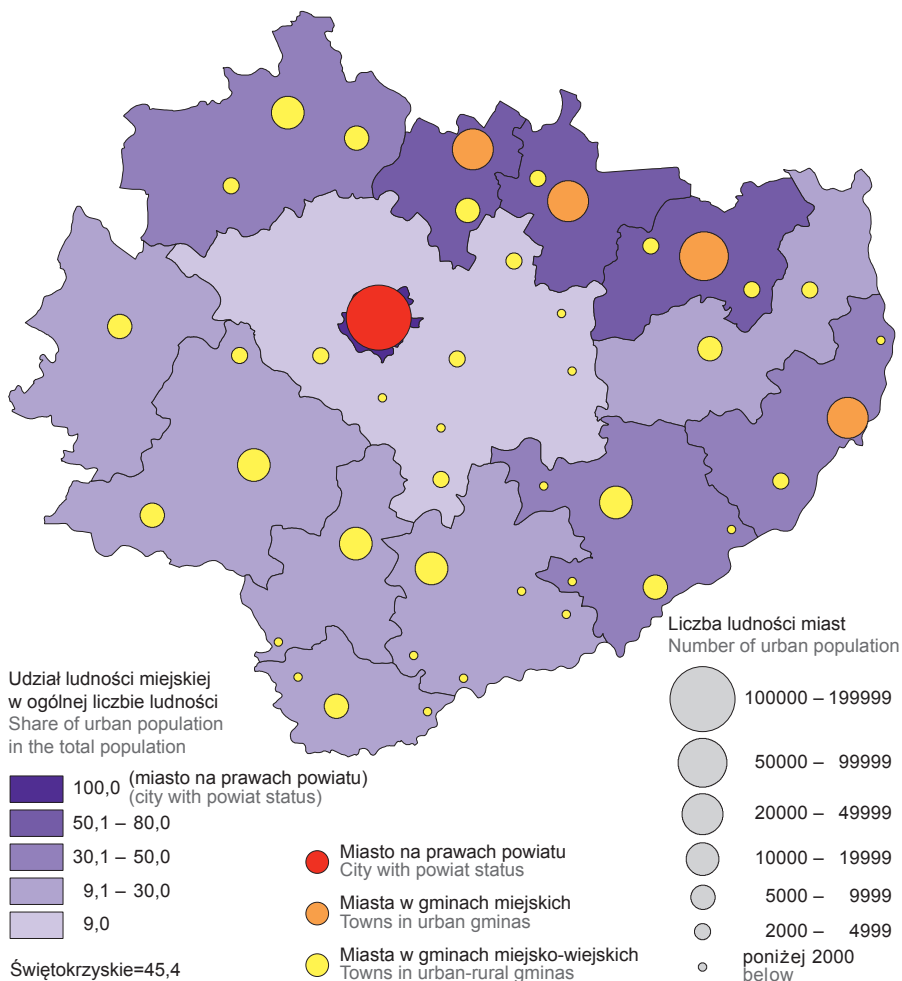
<sup>a</sup> Liczba osób w wieku 65 lat i więcej przypadająca na 100 osób w wieku 0–14 lat.  
<sup>a</sup> Number of persons aged 65 years and more per 100 persons aged 0–14 years.

## MAPA 3 (12). WSKAŹNIK URBANIZACJI W 2019 R.

Stan w dniu 31 grudnia

## MAP 3 (12). URBANIZATION RATE IN 2019

As of 31 December

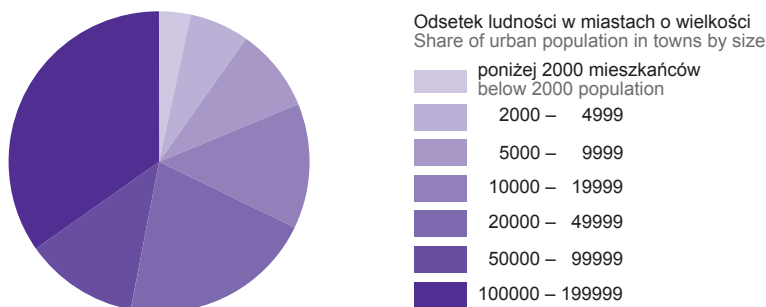


## WYKRES 5 (15). LUDNOŚĆ W MIASTACH W 2019 R.

Stan w dniu 31 grudnia

## CHART 5 (15). URBAN POPULATION IN 2019

As of 31 December



TABL. 5 (20). LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU

Stan w dniu 31 grudnia  
POPULATION BY SEX AND AGE  
As of 31 December

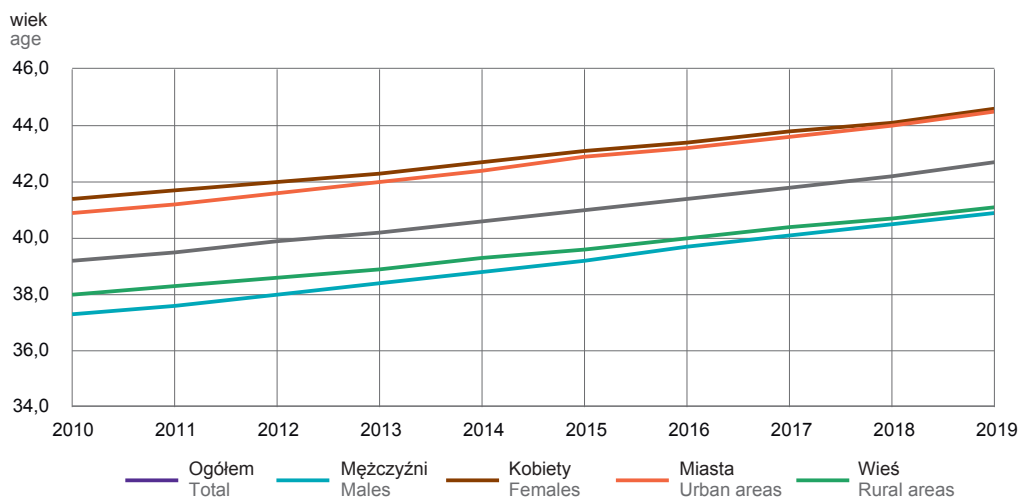
WIEK AGE	2010	2015	2018	2019					
				ogółem grand total	z liczby ogółem of grand total number				
					mężczyźni males	miasta urban areas		wieś rural areas	
						razem total	w tym mężczyźni of which males	razem total	w tym mężczyźni of which males
<b>OGÓŁEM TOTAL</b>	<b>1282546</b>	<b>1257179</b>	<b>1241546</b>	<b>1233961</b>	<b>601664</b>	<b>560152</b>	<b>265538</b>	<b>673809</b>	<b>336126</b>
0–2 lata	38424	31672	31966	31481	16115	13400	6830	18081	9285
3–6	46170	48286	43188	42365	21604	17930	9162	24435	12442
7–12	73161	70117	73313	73374	37821	30763	15858	42611	21963
13–15	43510	35862	33676	33627	17203	13936	7200	19691	10003
16–18	50450	39455	35637	34531	17712	14173	7281	20358	10431
19–24	109955	96714	83852	80082	40896	30975	15827	49107	25069
25–29	105756	90093	86178	83404	43031	33591	17166	49813	25865
30–34	99099	100886	92124	88233	46096	39429	20267	48804	25829
35–39	88017	96536	98566	98607	51017	46058	23368	52549	27649
40–44	76843	86462	92681	94061	48506	43805	22285	50256	26221
45–49	81881	75600	80348	82680	42074	36537	18180	46143	23894
50–54	99979	79970	74397	73729	36937	32365	15528	41364	21409
55–59	98710	96393	84727	80657	39650	37328	17175	43329	22475
60–64	80482	93312	94444	93911	45205	46773	20988	47138	24217
65–69	46475	74210	82531	84582	38698	43958	18830	40624	19868
70–74	48982	41503	56310	60771	26192	32206	13460	28565	12732
75–79	42663	41171	36269	35690	13816	17854	6826	17836	6990
80 lat i więcej and more	51989	58937	61339	62176	19091	29071	9307	33105	9784

WYKRES 6 (16). MEDIANA WIEKU (wiek środkowy) LUDNOŚCI

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 6 (16). MEDIAN AGE (middle age) OF POPULATION

As of 31 December

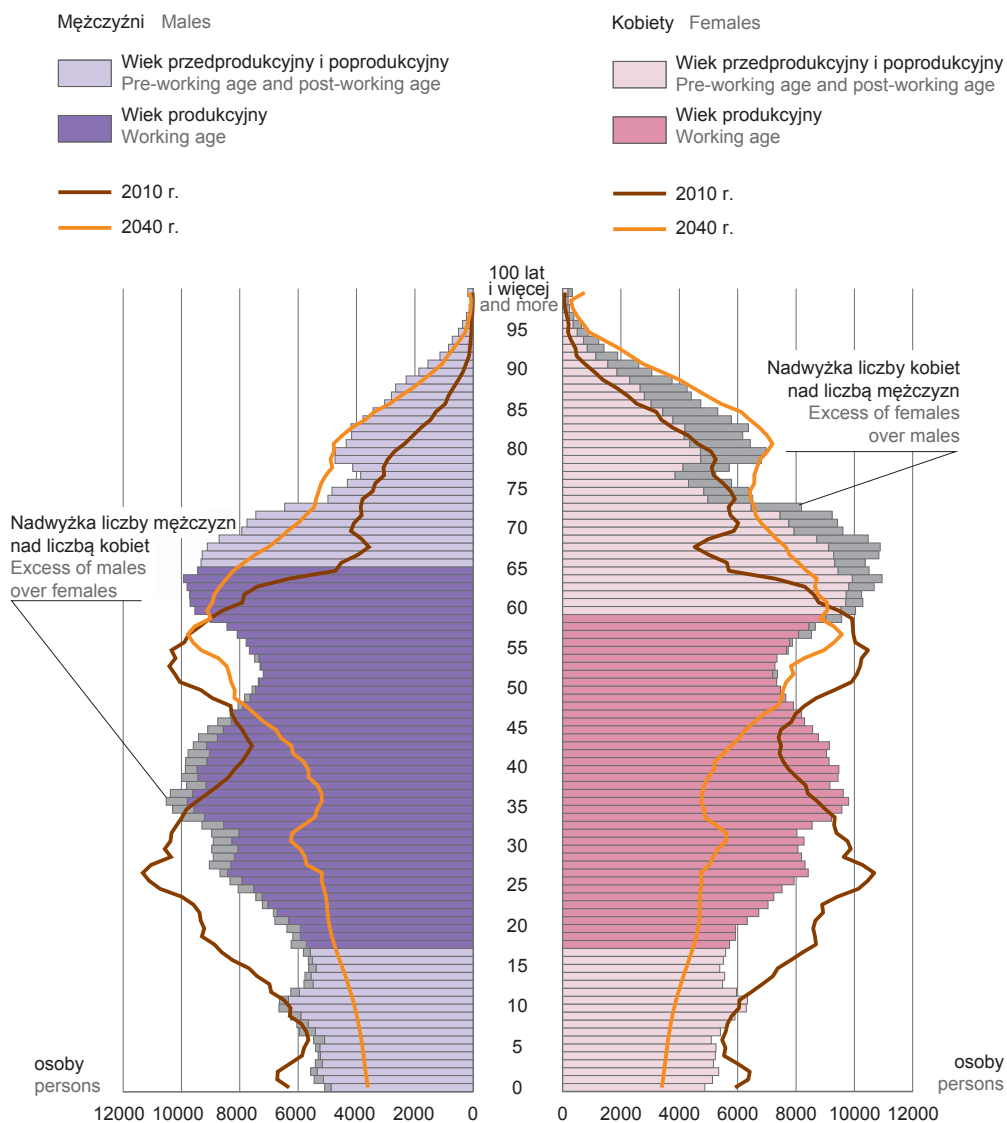


## WYKRES 7 (17). LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W LATACH 2010, 2019 I 2040

Stan w dniu 31 grudnia

## CHART 7 (17). POPULATION BY SEX AND AGE IN 2010, 2019 AND 2040

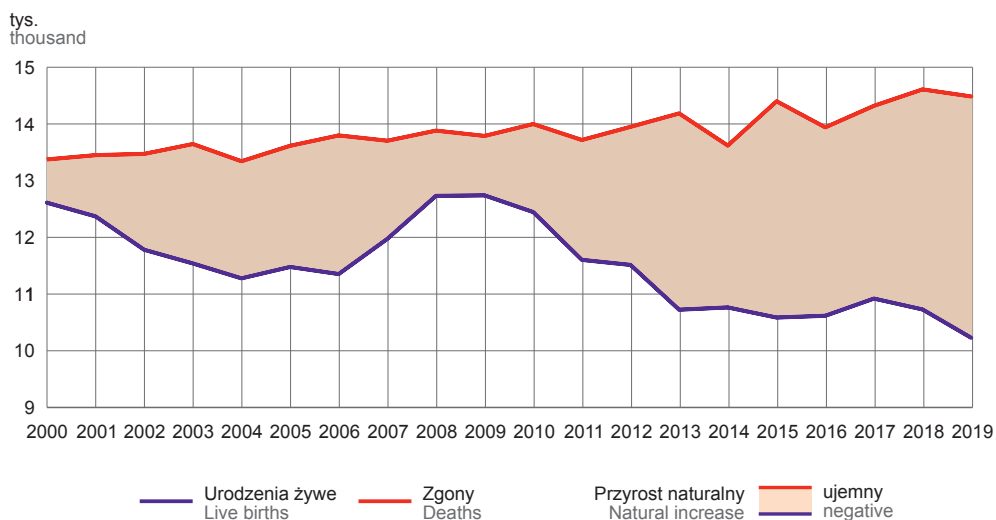
As of 31 December



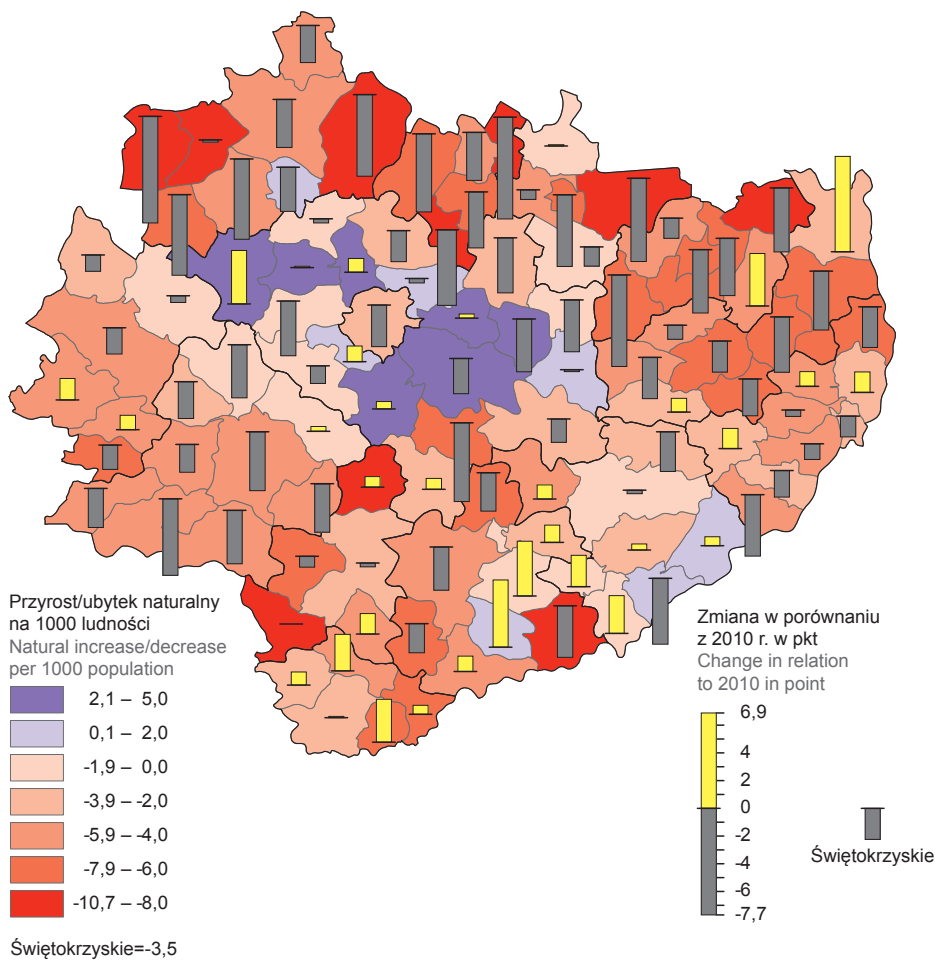
TABL. 6 (21). RUCH NATURALNY LUDNOŚCI  
VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase	
		ogółem total	w tym niemowląt of which infants		
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH		IN ABSOLUTE NUMBERS			
<b>OGÓŁEM</b>	2010	12445	14006	78	-1561
<b>TOTAL</b>	2015	10579	14409	40	-3830
	2018	10721	14619	41	-3898
	<b>2019</b>	<b>10220</b>	<b>14494</b>	<b>29</b>	<b>-4274</b>
Miasta	2010	5323	5607	25	-284
Urban areas	2015	4378	6036	15	-1658
	2018	4447	6382	14	-1935
	<b>2019</b>	<b>4214</b>	<b>6471</b>	<b>7</b>	<b>-2257</b>
Wieś	2010	7122	8399	53	-1277
Rural areas	2015	6201	8373	25	-2172
	2018	6274	8237	27	-1963
	<b>2019</b>	<b>6006</b>	<b>8023</b>	<b>22</b>	<b>-2017</b>
NA 1000 LUDNOŚCI* PER 1000 POPULATION*					
<b>OGÓŁEM</b>	2010	9,69	10,90	6,27	-1,21
<b>TOTAL</b>	2015	8,40	11,44	3,78	-3,04
	2018	8,62	11,75	3,82	-3,13
	<b>2019</b>	<b>8,26</b>	<b>11,71</b>	<b>2,84</b>	<b>-3,45</b>
Miasta	2010	9,16	9,65	4,70	-0,49
Urban areas	2015	7,77	10,72	3,43	-2,94
	2018	7,95	11,41	3,15	-3,46
	<b>2019</b>	<b>7,50</b>	<b>11,51</b>	<b>1,66</b>	<b>-4,01</b>
Wieś	2010	10,12	11,93	7,44	-1,81
Rural areas	2015	8,90	12,02	4,03	-3,12
	2018	9,16	12,02	4,30	-2,87
	<b>2019</b>	<b>8,90</b>	<b>11,88</b>	<b>3,66</b>	<b>-2,99</b>

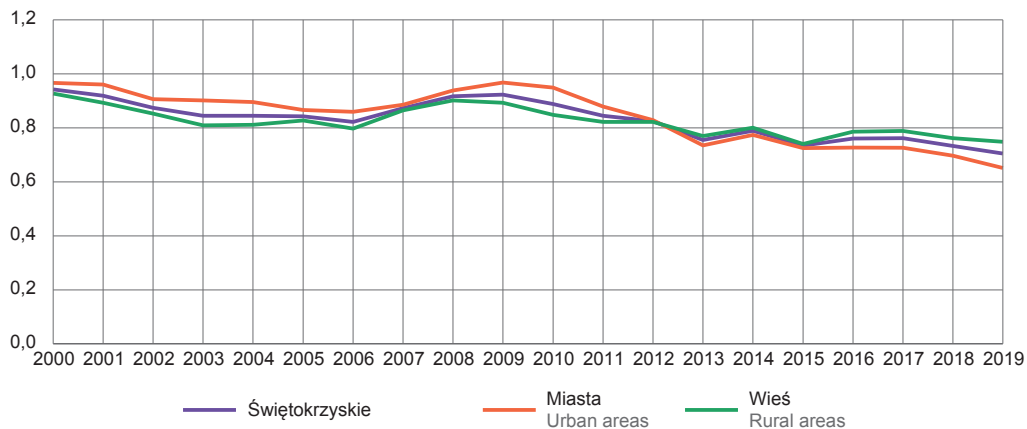
a W przypadku zgonów niemowląt – na 1000 urodzeń żywych.  
a In case of infant deaths – per 1000 live births.

WYKRES 8 (18). PRZYROST NATURALNY, URODZENIA ŻYWE I ZGONY  
CHART 8 (18). NATURAL INCREASE, LIVE BIRTHS AND DEATHS

MAPA 4 (13). RUCH NATURALNY LUDNOŚCI W 2019 R.  
MAP 4 (13). VITAL STATISTICS IN 2019



WYKRES 9 (19). WSPÓŁCZYNNIK DYNAMIKI DEMOGRAFICZNEJ  
CHART 9 (19). DEMOGRAPHIC DYNAMICS RATE

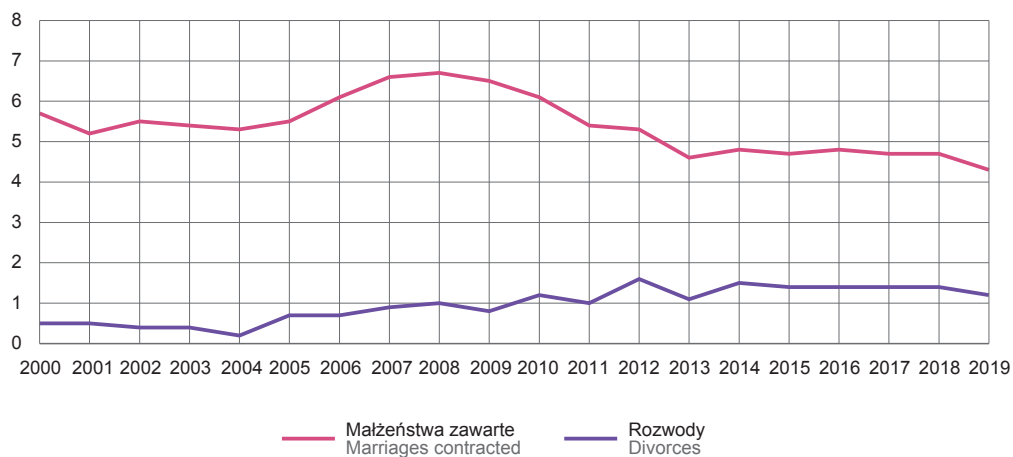


TABL. 7 (22). MAŁŻEŃSTWA, ROZWODY, SEPARACJE  
MARRIAGES, DIVORCES, SEPARATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Małżeństwa zawarte Marriages contracted		Małżeństwa rozwiązane Marriages dissolved				Różnica między małżeństwami zawartymi a rozwiązanymi <sup>b</sup> Difference between contracted and dissolved marriages <sup>b</sup>	Separacje Separations	
		ogółem total	w tym wyznaniowe <sup>a</sup> of which religious <sup>a</sup>	przez śmierć by death of		przez rozwód by divorce	na 1000 istniejących małżeństw per 1000 existing marriages			
				męża husband	żony wife		ogółem total			w tym przez rozwód of which by divorce
<b>OGÓŁEM</b>	2010	7833	5806	4416	1471	1536	23,5	4,9	-402	85
<b>TOTAL</b>	2015	5892	4050	4012	1301	1777	23,3	5,8	-1927	43
	2018	5902	4068	4167	1471	1725	24,7	5,8	-2133	50
	<b>2019</b>	<b>5354</b>	<b>3668</b>	<b>4202</b>	<b>1476</b>	<b>1462</b>	<b>24,2</b>	<b>4,9</b>	<b>-2782</b>	<b>24</b>
Miasta Urban areas	2010	3668	2537	1829	665	1017	24,4	7,1	-732	52
	2015	2466	1548	1742	641	1078	25,6	8,0	-1736	24
	2018	2496	1544	1870	707	997	27,5	7,7	-1759	27
	<b>2019</b>	<b>2230</b>	<b>1375</b>	<b>1885</b>	<b>728</b>	<b>855</b>	<b>27,1</b>	<b>6,7</b>	<b>-2062</b>	<b>15</b>
Wieś Rural areas	2010	4165	3269	2587	806	519	22,8	3,0	330	33
	2015	3426	2502	2270	660	699	21,4	4,1	-191	19
	2018	3406	2524	2297	764	728	22,5	4,3	-374	23
	<b>2019</b>	<b>3124</b>	<b>2293</b>	<b>2317</b>	<b>748</b>	<b>607</b>	<b>21,9</b>	<b>3,6</b>	<b>-720</b>	<b>9</b>

a Ze skutkami cywilnymi. b Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim.

a With civil law consequences. b After considering net internal and international migration for permanent residence of married persons.

WYKRES 10 (20). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWODY NA 1000 LUDNOŚCI  
CHART 10 (20). MARRIAGES CONTRACTED AND DIVORCES PER 1000 POPULATION

TABL. 8 (23). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA<sup>a</sup> ORAZ WIEKU MATKI**  
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER<sup>a</sup> AND AGE OF MOTHER

WIEK MATKI AGE OF MOTHER		Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki Birth order					
			1	2	3	4	5	6 i dalsze and over
<b>OGÓŁEM</b>	2010	12445	6375	4363	1149	333	120	104
<b>TOTAL</b>	2015	10579	5129	4054	998	271	72	47
	2018 <sup>b</sup>	10721	.	.	.	.	.	.
	<b>2019</b>	<b>10220</b>	<b>4477</b>	<b>3832</b>	<b>1396</b>	<b>385</b>	<b>89</b>	<b>41</b>
19 lat i mniej Under 20 years		222	203	17	2	–	–	–
20–24		1365	955	339	64	7	–	–
25–29		3446	1946	1150	284	57	9	–
30–34		3243	1003	1537	544	125	25	9
35–39		1662	326	704	435	144	38	15
40–44		275	44	82	65	52	15	17
45 lat i więcej and more		7	–	3	2	–	2	–

a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia. b W 2018 r. brak informacji o urodzeniach żywych według kolejności urodzenia, w związku ze zmianą kart urodzeń wprowadzonych przez Ministerstwo Zdrowia.

a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown. b In 2018 lack of information about live births by birth order due to new birth certificate templates introduced by the Ministry of Health.

TABL. 9 (24). **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI**  
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2018	2019		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
<b>Płodność</b> – urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku: <b>Fertility</b> – live births per 1000 women aged:						
15–49 lat	40,6	36,3	37,8	36,5	34,1	38,4
15–19	13,6	9,5	7,4	7,8	7,0	8,3
20–24	56,1	43,5	39,9	40,0	31,3	45,4
25–29	93,2	85,7	89,5	83,9	76,6	89,0
30–34	67,5	66,7	76,6	75,1	73,5	76,5
35–39	27,3	26,5	32,6	34,9	36,4	33,5
40–44	5,2	5,7	6,3	6,1	6,6	5,6
45–49 lat	0,1	0,2	0,3	0,2	0,1	0,2
<b>Współczynniki: Rates:</b>						
Dzielnicy ogólnej Total fertility	1,306	1,181	1,262	1,235	1,154	1,289
Reprodukcji brutto Gross reproduction	0,628	0,589	0,612	0,605	0,567	0,630
Dynamiki demograficznej Demographic dynamics	0,889	0,734	0,733	0,705	0,651	0,749

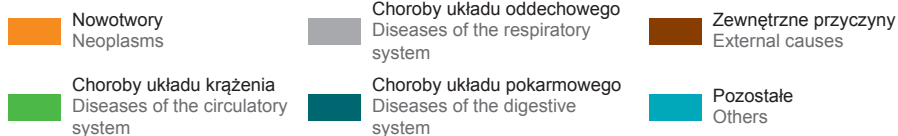
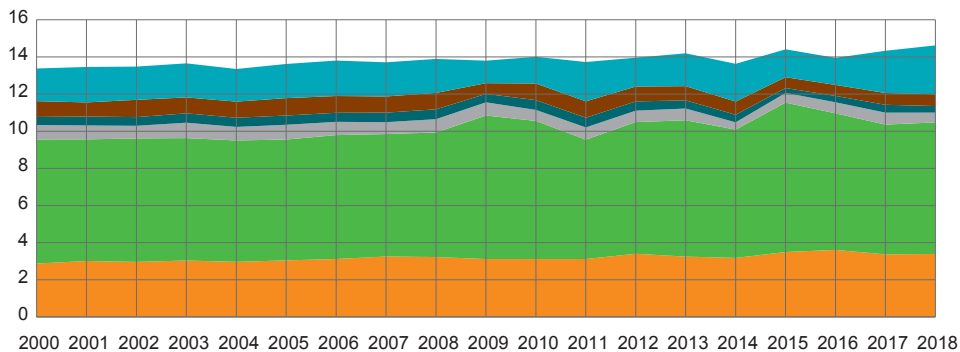


TABLE. 10 (25). ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH  
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED		Ogółem Grand total	Mężczyźni Males	Kobiety Females	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
					razem total	mężczyźni males	kobiety females	razem total	mężczyźni males	kobiety females
<b>OGÓŁEM</b>	2010	14006	7384	6622	5607	2955	2652	8399	4429	3970
<b>TOTAL</b>	2015	14409	7741	6668	6036	3205	2831	8373	4536	3837
	2018	14619	7647	6972	6382	3303	3079	8237	4344	3893
	<b>2019</b>	<b>14494</b>	<b>7599</b>	<b>6895</b>	<b>6471</b>	<b>3338</b>	<b>3133</b>	<b>8023</b>	<b>4261</b>	<b>3762</b>
0 lat		29	13	16	7	3	4	22	10	12
1-4 lata		6	4	2	3	3	0	3	1	2
5-9		2	1	1	-	-	-	2	1	1
10-14		8	3	5	3	1	2	5	2	3
15-19		17	12	5	6	4	2	11	8	3
20-24		32	21	11	11	4	7	21	17	4
25-29		60	50	10	23	19	4	37	31	6
30-34		96	84	12	45	38	7	51	46	5
35-39		148	119	29	70	50	20	78	69	9
40-44		196	154	42	81	63	18	115	91	24
45-49		278	205	73	131	90	41	147	115	32
50-54		431	324	107	173	123	50	258	201	57
55-59		724	546	178	325	234	91	399	312	87
60-64		1265	914	351	598	403	195	667	511	156
65-69		1593	1071	522	764	476	288	829	595	234
70-74		1558	969	589	786	456	330	772	513	259
75-79		1485	824	661	698	381	317	787	443	344
80-84		2083	896	1187	942	402	540	1141	494	647
85 lat i więcej and more		4483	1389	3094	1805	588	1217	2678	801	1877

WYKRES 11 (21). ZGONY WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYŃ  
CHART 11 (21). DEATHS BY SELECTED CAUSES

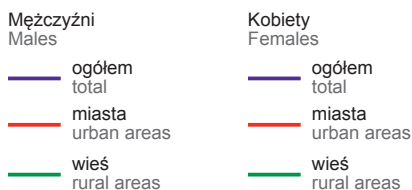
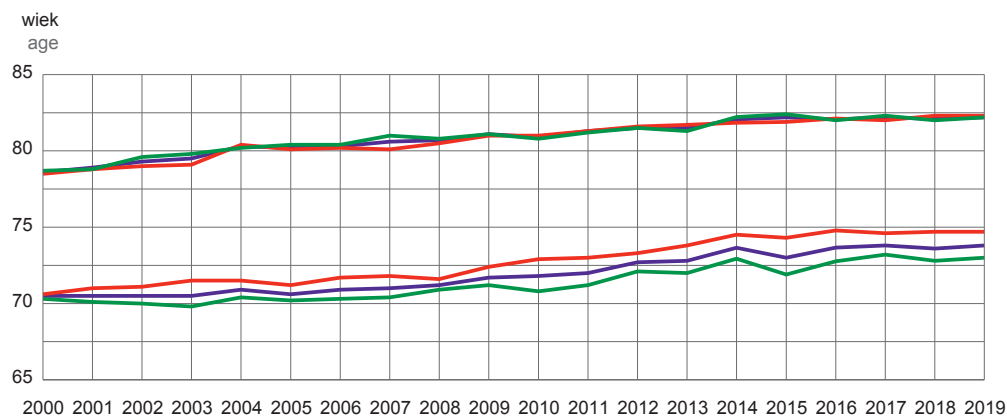
tys. osób  
thousand persons



TABL. 11 (26). ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU  
INFANT DEATHS BY SEX AND AGE

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Grand total	Chłopcy Males	Dziewczęta Females	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas			
				razem total	chłopcy males	dziewczęta females	razem total	chłopcy males	dziewczęta females	
<b>OGÓŁEM</b>	2010	78	45	33	25	14	11	53	31	22
<b>TOTAL</b>	2015	40	17	23	15	3	12	25	14	11
	2018	41	23	18	14	7	7	27	16	11
	<b>2019</b>	<b>29</b>	<b>13</b>	<b>16</b>	<b>7</b>	<b>3</b>	<b>4</b>	<b>22</b>	<b>10</b>	<b>12</b>
0–27 dni 0–27 days		15	6	9	3	2	1	12	4	8
0–6		10	4	6	2	2	–	8	2	6
w tym 0 of which 0		7	3	4	2	2	–	5	1	4
7–13		3	1	2	1	–	1	2	1	1
14–20		–	–	–	–	–	–	–	–	–
21–27		2	1	1	–	–	–	2	1	1
28–29 dni 28–29 days		1	–	1	1	–	1	–	–	–
1 miesiąc 1 month		5	4	1	–	–	–	5	4	1
2		–	–	–	–	–	–	–	–	–
3		1	–	1	1	–	1	–	–	–
4		1	1	–	–	–	–	1	1	–
5		3	1	2	1	1	–	2	–	2
6		1	1	–	–	–	–	1	1	–
7		–	–	–	–	–	–	–	–	–
8		–	–	–	–	–	–	–	–	–
9		–	–	–	–	–	–	–	–	–
10		–	–	–	–	–	–	–	–	–
11 miesięcy 11 months		2	–	2	1	–	1	1	–	1

WYKRES 12 (22). PRZECIĘTNE TRWANIE ŻYCIA  
CHART 12 (22). LIFE EXPECTANCY

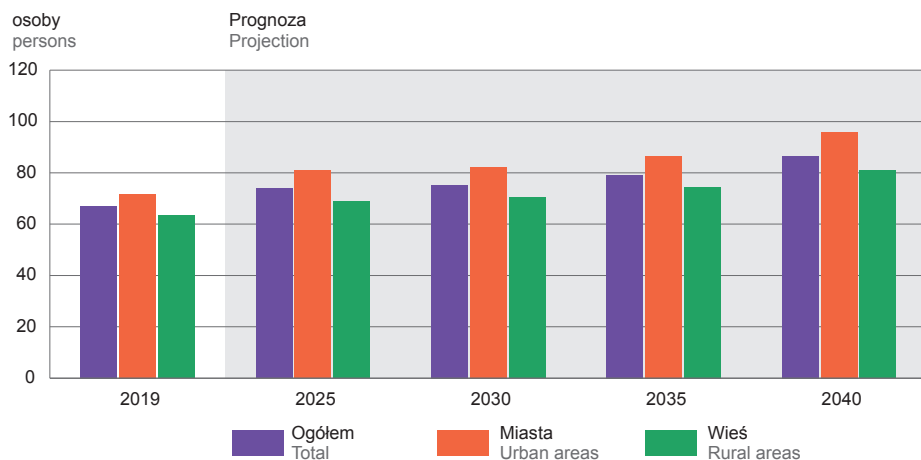


TABL. 12 (27). **PROGNOZA LUDNOŚCI**  
Stan w dniu 31 grudnia  
POPULATION PROJECTION  
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
<b>OGÓŁEM w tys.</b>	<b>1194</b>	<b>1157</b>	<b>1117</b>	<b>1072</b>	<b>1024</b>	<b>977</b>	<b>TOTAL in thousands</b>
<b>W wieku przedprodukcyjnym</b>	<b>187</b>	<b>167</b>	<b>154</b>	<b>141</b>	<b>131</b>	<b>124</b>	<b>Pre-working age</b>
mężczyźni	96	86	79	73	68	64	males
kobiety	91	81	75	69	64	60	females
Miasta	72	62	56	50	46	43	Urban areas
mężczyźni	37	32	29	26	24	22	males
kobiety	35	30	27	24	22	21	females
Wieś	115	105	98	91	85	81	Rural areas
mężczyźni	59	54	50	47	44	41	males
kobiety	56	51	48	44	41	39	females
<b>W wieku produkcyjnym</b>	<b>687</b>	<b>661</b>	<b>623</b>	<b>574</b>	<b>517</b>	<b>463</b>	<b>Working age</b>
mężczyźni	370	357	341	319	291	261	males
kobiety	317	304	282	255	226	202	females
Miasta	282	266	245	218	188	162	Urban areas
mężczyźni	150	142	133	120	105	90	males
kobiety	133	125	112	98	83	71	females
Wieś	404	394	378	356	329	301	Rural areas
mężczyźni	220	215	209	199	186	170	males
kobiety	184	179	170	158	143	131	females
<b>W wieku poprodukcyjnym</b>	<b>320</b>	<b>330</b>	<b>340</b>	<b>356</b>	<b>376</b>	<b>390</b>	<b>Post-working age</b>
mężczyźni	116	122	124	131	142	155	males
kobiety	204	208	216	225	233	235	females
Miasta	157	157	156	159	163	164	Urban areas
mężczyźni	55	55	54	55	59	64	males
kobiety	102	102	102	103	104	100	females
Wieś	164	173	184	197	213	226	Rural areas
mężczyźni	62	67	70	76	83	92	males
kobiety	102	106	113	121	130	135	females
<b>LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM</b>	<b>74</b>	<b>75</b>	<b>79</b>	<b>87</b>	<b>98</b>	<b>111</b>	<b>NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE</b>
Mężczyźni	57	58	60	64	72	84	Males
Kobiety	93	95	103	115	131	146	Females

WYKRES 13 (23). **LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM**

Stan na 31 grudnia  
CHART 13 (23). **NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE**  
As of 31 December



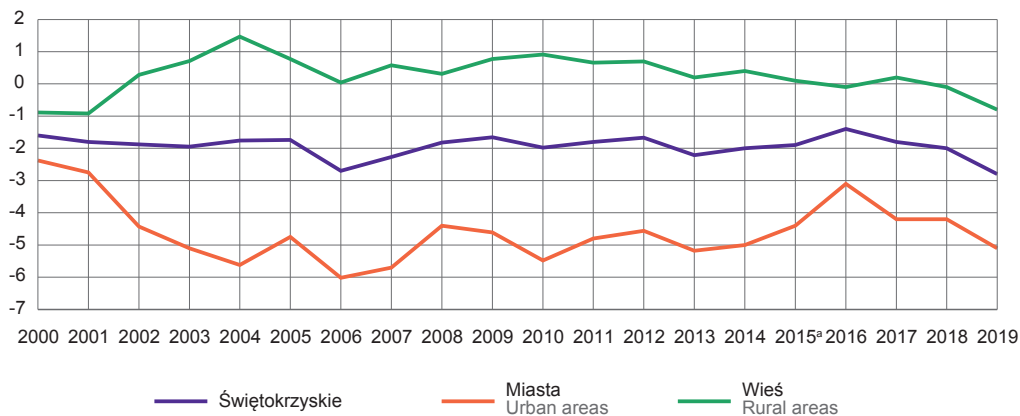
TABL. 13 (28). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**  
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT  
RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ <sup>a</sup> Inflow <sup>a</sup>				Odptyw <sup>b</sup> Outflow <sup>b</sup>				Saldo migracji <sup>c</sup> Net migration <sup>c</sup>	
	ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagra- nicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę to abroad		
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS										
<b>OGÓŁEM</b>	2010	11373	6099	4945	329	13918	7190	6421	307	-2545
<b>TOTAL</b>	2015	10092	5034	4712	.	12466	6286	5728	.	-2374
	2018	11611	5699	5581	331	14063	7456	6452	155	-2452
	<b>2019</b>	<b>11279</b>	<b>5491</b>	<b>5425</b>	<b>363</b>	<b>14741</b>	<b>8258</b>	<b>6377</b>	<b>106</b>	<b>-3462</b>
Miasta	2010	4381	1783	2433	165	7566	3485	3825	256	-3185
Urban areas	2015	3863	1431	2215	.	6325	2860	3131	.	-2462
	2018	4591	1554	2880	157	6947	3245	3602	100	-2356
	<b>2019</b>	<b>4528</b>	<b>1562</b>	<b>2773</b>	<b>193</b>	<b>7421</b>	<b>3786</b>	<b>3577</b>	<b>58</b>	<b>-2893</b>
Wieś	2010	6992	4316	2512	164	6352	3705	2596	51	640
Rural areas	2015	6229	3603	2497	.	6141	3426	2597	.	88
	2018	7020	4145	2701	174	7116	4211	2850	55	-96
	<b>2019</b>	<b>6751</b>	<b>3929</b>	<b>2652</b>	<b>170</b>	<b>7320</b>	<b>4472</b>	<b>2800</b>	<b>48</b>	<b>-569</b>
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION										
<b>OGÓŁEM</b>	2010	8,9	4,7	3,8	0,3	10,8	5,6	5,0	0,2	-2,0
<b>TOTAL</b>	2015	8,0	4,0	3,7	.	9,9	5,0	4,5	.	-1,9
	2018	9,3	4,6	4,5	0,3	11,3	6,0	5,2	0,1	-2,0
	<b>2019</b>	<b>9,1</b>	<b>4,4</b>	<b>4,4</b>	<b>0,3</b>	<b>11,9</b>	<b>6,7</b>	<b>5,2</b>	<b>0,1</b>	<b>-2,8</b>
Miasta	2010	7,5	3,1	4,2	0,3	13,0	6,0	6,6	0,4	-5,5
Urban areas	2015	6,9	2,5	3,9	.	11,2	5,1	5,6	.	-4,4
	2018	8,2	2,8	5,1	0,3	12,4	5,8	6,4	0,2	-4,2
	<b>2019</b>	<b>8,1</b>	<b>2,8</b>	<b>4,9</b>	<b>0,3</b>	<b>13,2</b>	<b>6,7</b>	<b>6,4</b>	<b>0,1</b>	<b>-5,1</b>
Wieś	2010	9,9	6,1	3,6	0,2	9,0	5,3	3,7	0,1	0,9
Rural areas	2015	8,9	5,2	3,6	.	8,8	4,9	3,7	.	0,1
	2018	10,2	6,1	3,9	0,3	10,4	6,1	4,2	0,1	-0,1
	<b>2019</b>	<b>10,0</b>	<b>5,8</b>	<b>3,9</b>	<b>0,3</b>	<b>10,8</b>	<b>6,6</b>	<b>4,1</b>	<b>0,1</b>	<b>-0,8</b>

a Zameldowania. b Wymeldowania. c W 2015 r. do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.

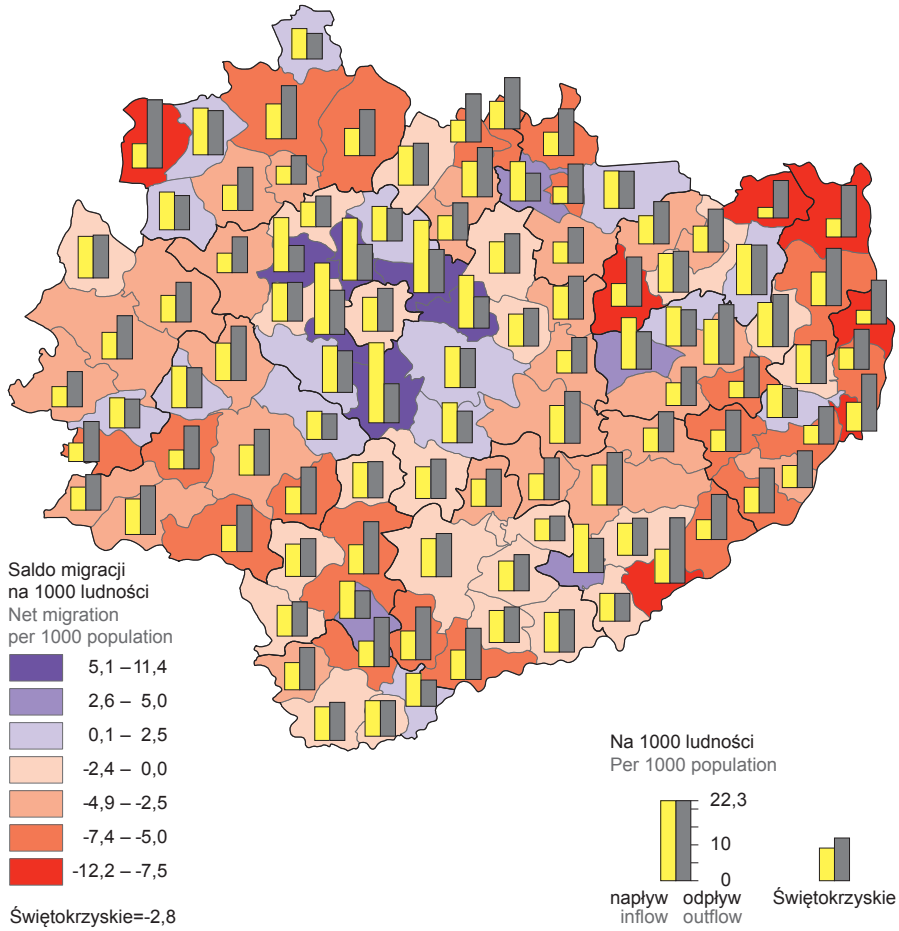
a Registrations. b Deregistrations. c In 2015 for calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used.

WYKRES 14 (24). **SALDO MIGRACJI LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY NA 1000 LUDNOŚCI**  
CHART 14 (24). **NET MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE**  
PER 1000 POPULATION

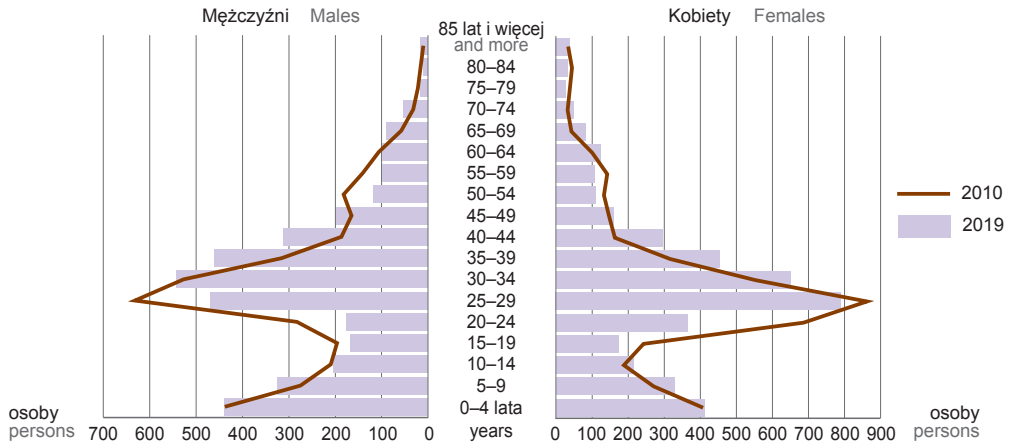


a Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.  
a For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used.

MAPA 5 (14). MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY W 2019 R.  
 MAP 5 (14). INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE IN 2019



WYKRES 15 (25). MIGRACJE WEWNĘTRZNE NA POBYT STAŁY W 2010 I 2019 R.  
 CHART 15 (25). INTERNAL MIGRATION FOR PERMANENT RESIDENCE IN 2010 AND 2019



**TABL. 14 (29). MIGRACJE ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**  
**INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS**

LATA YEARS	WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Imigranci Immigrants			Emigranci Emigrants			Saldo migracji Net migration		
		ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females
<b>OGÓŁEM</b>	2010	329	221	108	307	134	173	22	87	-65
<b>TOTAL</b>	2014	346	188	158	452	223	229	-106	-35	-71
	2018	331	179	152	155	72	83	176	107	69
	<b>2019</b>	<b>363</b>	<b>193</b>	<b>170</b>	<b>106</b>	<b>48</b>	<b>58</b>	<b>257</b>	<b>145</b>	<b>112</b>
	0–4 lata	184	95	89	2	1	1	182	94	88
	5–9	52	26	26	4	2	2	48	24	24
	10–14	14	5	9	3	2	1	11	3	8
	15–19	6	3	3	8	5	3	-2	-2	–
	20–24	8	5	3	5	2	3	3	3	–
	25–29	12	3	9	18	10	8	-6	-7	1
	30–34	14	10	4	19	7	12	-5	3	-8
	35–39	15	9	6	17	5	12	-2	4	-6
	40–44	15	8	7	6	3	3	9	5	4
	45–49	5	3	2	9	2	7	-4	1	-5
	50–54	9	8	1	4	1	3	5	7	-2
	55–59	5	3	2	6	4	2	-1	-1	–
	60–64	8	5	3	3	2	1	5	3	2
	65 lat i więcej and more	16	10	6	2	2	–	14	8	6

**TABL. 15 (30). REZYDENCI<sup>a</sup>**  
**Stan w dniu 31 grudnia**  
**USUAL RESIDENCE POPULATION<sup>a</sup>**  
**As of 31 December**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
<b>OGÓŁEM</b>	<b>1268145</b>	<b>1241895</b>	<b>1226243</b>	<b>1218743</b>	<b>TOTAL</b>
mężczyźni	619447	605905	598138	594511	males
kobiety	648698	635990	628105	624232	females
Miasta	570280	552162	548095	551130	Urban areas
w tym mężczyźni	271839	262151	259891	261367	of which males
Wieś	697865	689733	678148	667613	Rural areas
w tym mężczyźni	347608	343754	338247	333144	of which males

<sup>a</sup> Do ludności rezydującej (rezydentów) zalicza się: stałych mieszkańców gminy, z wyjątkiem osób przebywających poza gminą zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy – bez względu na ich miejsce przebywania (w kraju czy za granicą); osoby przebywające czasowo w gminie z zamiarem zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy, przybyłe z innego miejsca w kraju lub z zagranicy (imigranci bez stałego pobytu w Polsce).

<sup>a</sup> The usual residence population (residents) – comprise the following groups: permanent residents of the gmina, with the exception of persons residing outside the gmina of residence for a period 12 months and more – regardless of their place of residence (in the country or abroad); a person temporarily staying in the gmina with the intention of residence for the period 12 months and more, arrived from another place in the country or from abroad (immigrants who are not registered for permanent residence in Poland).

TABL. 16 (31). **NIEKTÓRE KOŚCIOŁY I INNE ZWIĄZKI WYZNANIOWE<sup>a</sup>**  
 Stan w dniu 31 grudnia  
 SELECTED CHURCHES AND OTHER RELIGIOUS ASSOCIATIONS<sup>a</sup>  
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2018	2019	2010	2015	2018	2019		
	jednostki kościelne <sup>b</sup> church units <sup>b</sup>				duchowni clergy			wierni, wyznawcy adherents, faithful		
<b>Kościół Katolicki:</b> Catholic Church:										
Kościół Rzymskokatolicki <sup>c</sup>	546	546	546	546	1416	1497	1479	1482	1429276	
<b>Protestantkie i tradycji protestanckiej:</b> Protestant and Protestant tradition:										
Kościół Chrześcijan Wiary Ewangelicznej	5	6	4	4	9	13	11	10	287	
Kościół Zielonoświątkowy w RP	3	3	3	3	4	3	3	3	153	
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego w RP	3	3	3	3	1	–	2	2	129	
Kościół Chrystusowy w RP <sup>d</sup>	2	1	1	1	4	5	5	5	109	
Kościół Ewangelicko-Methodystyczny w RP <sup>e</sup>	1	1	1	1	1	1	1	1	73	
Kościół Chrześcijański „Wieczernik”	1	1	1	1	4	4	4	4	50	
Kościół Ewangelicznych Chrześcijan	1	1	1	1	1	3	3	3	35	
Chrześcijańska Wspólnota Ewangeliczna	.	.	1	1	.	.	2	2	30	
Kościół Chrześcijan Baptystów w RP <sup>e</sup>	1	1	1	1	1	1	1	1	24	
Nowoapostolski Kościół w Polsce	1	1	1	1	–	–	–	–	14	
Kościół Wolnych Chrześcijan	.	.	–	–	.	.	2	2	6	
<b>Starokatolickie:</b> Old Catholic:										
Kościół Polskokatolicki w RP <sup>e</sup>	6	7	6	6	6	5	5	5	744	
Katolicki Kościół Narodowy w Polsce	.	.	1	1	.	.	–	–	100	
<b>Nurt badaczy Pisma Świętego:</b> Bible student movement:										
Świadkowie Jehowy w Polsce	47	31	30	30	–	.	183	185	2814 <sup>f</sup>	
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego w RP	1	1	1	1	2	3	1	1	30	
<b>Islamskie:</b> Muslim:										
Liga Muzułmańska w RP	.	.	1	–	.	.	1	–	2200	
Islamskie Zgromadzenie Ahl-ul Bayt	–	–	–	–	–	–	–	–	180 <sup>g</sup>	
Buddyjski Związek Diamentowej Drogi Linii Karma Kagyu	–	1	1	1	–	–	–	–	129	
<b>Dalekiego Wschodu:</b> Far Eastern Religions:										
Związek Buddyjski Bencien Karma Kamtsang <sup>h</sup>	–	–	–	–	–	–	–	–	60	
Międzynarodowe Towarzystwo Świadomości Kryszny	3	1	–	–	–	2	2	2	19	
<b>Inne:</b> Others:										
Rodzimy Kościół Polski	1	1 <sup>i</sup>	1	1	.	2 <sup>j</sup>	1	1	34	
Kościół Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich (Mormoni)	1	1 <sup>k</sup>	1	1	1	3 <sup>k</sup>	4	4	28	
Kościół Armia Zbawienia w RP	1	1	1	1	1	1	–	1	18	

a Znaczące w województwie; uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców. b Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. c Dane dotyczą diecezji: kieleckiej i sandomierskiej; wierni - ochrzczeni. d Do 2010 r – Wspólnota Kościołów Chrystusowych w RP. e Kościół stowarzyszony w Polskiej Radzie Eklezjalnej. f Głosiciele. g Szacunkowa liczebność społeczności szyickiej. h Do 2011 r. Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtsang. i Dane dotyczą 2011 r. k Dane dotyczą 2014 r.

a Important in the voivodeship; listed by the decreasing number of adherents and faithful. b Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. c Data concern diocese: kieleckiej i sandomierskiej; adherents - baptised person. d Until 2010 – Wspólnota Kościołów Chrystusowych w RP. e Church associated in the Polish Ecumenical Council. f Proclaimers. g Estimated number of Shiite Community. h Until 2011 – Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtsang. i Data concern 2011. k Data concern 2014.

**Dział V. Rynek pracy**  
**Chapter V. Labour market**

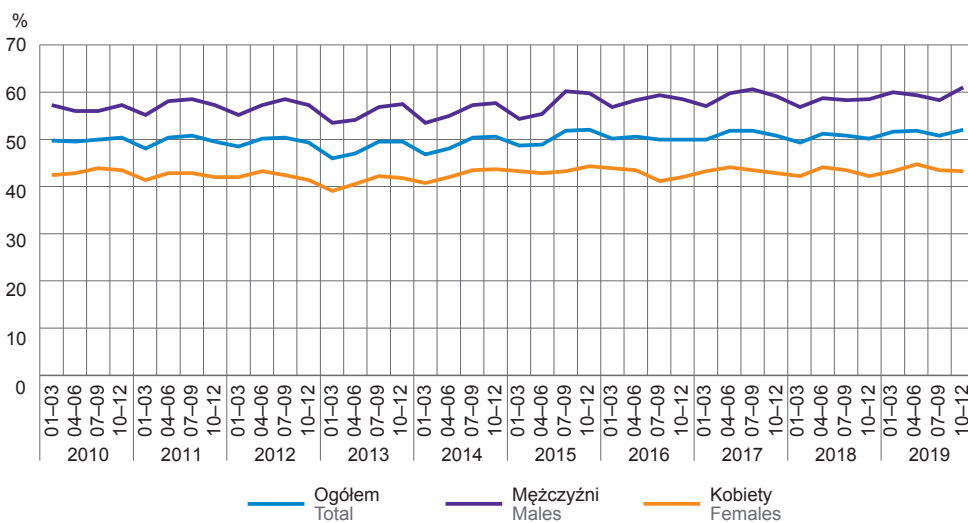
**TABL. 1 (32). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ**  
**– NA PODSTAWIE BAEL**  
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE – ON THE LFS BASIS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019				SPECIFICATION	
	przeciętne w roku annual averages				kwartały quarters				
	1	2	3	4					
<b>LUDNOŚĆ w tys.</b>	<b>1221</b>	<b>1167</b>	<b>1008</b>	<b>999</b>	<b>1002</b>	<b>1000</b>	<b>999</b>	<b>997</b>	<b>POPULATION in thousands</b>
Mężczyźni	604	575	487	482	484	483	482	481	Men
Kobiety	617	592	521	517	519	518	517	516	Women
<b>Aktywni zawodowo</b>	<b>692</b>	<b>654</b>	<b>539</b>	<b>537</b>	<b>543</b>	<b>545</b>	<b>527</b>	<b>533</b>	<b>Economically active persons</b>
Mężczyźni	389	368	301	302	305	304	295	303	Men
Kobiety	303	286	237	235	238	241	232	230	Women
Pracujący	609	588	507	515	516	518	506	518	Employed persons
Mężczyźni	342	330	283	288	291	287	281	294	Men
Kobiety	267	258	225	227	225	232	225	224	Women
Bezrobotni <sup>a</sup>	83	66	31	22	27	27	21	14	Unemployed persons <sup>a</sup>
Mężczyźni	47	38	18	14	14	17	14	9	Men
Kobiety	36	28	13	9	13	9	7	6	Women
<b>WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ w %</b>	<b>56,7</b>	<b>56,0</b>	<b>53,5</b>	<b>53,8</b>	<b>54,2</b>	<b>54,5</b>	<b>52,8</b>	<b>53,5</b>	<b>ACTIVITY RATE in %</b>
Mężczyźni	64,4	64,0	61,8	62,7	63,0	62,9	61,2	63,0	Men
Kobiety	49,1	48,3	45,5	45,5	45,9	46,5	44,9	44,6	Women
<b>Bierni zawodowo</b>	<b>529</b>	<b>514</b>	<b>469</b>	<b>462</b>	<b>459</b>	<b>455</b>	<b>471</b>	<b>464</b>	<b>Economically inactive persons</b>
Mężczyźni	215	207	185	181	179	179	187	178	Men
Kobiety	314	306	284	282	280	276	284	286	Women
<b>STOPA BEZROBOCIA w %</b>	<b>12,0</b>	<b>10,1</b>	<b>5,8</b>	<b>4,1</b>	<b>5,0</b>	<b>5,0</b>	<b>4,0</b>	<b>2,8</b>	<b>UNEMPLOYMENT RATE in %</b>
Mężczyźni	12,1	10,3	6,0	4,6	4,6	5,6	4,7	3,0	Men
Kobiety	11,9	9,8	5,5	3,8	5,5	3,7	3,0	2,6	Women

a Osoby w wieku 15–74 lata.

a Persons aged 15–74.

**WYKRES 1 (26). WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA DLA OSÓB W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ**  
**CHART 1 (26). THE EMPLOYMENT RATE FOR PERSONS AGED 15 YEARS AND OVER**





**TABL. 2 (33). PRACUJĄCY<sup>a</sup>**  
 Stan w dniu 31 grudnia  
**EMPLOYED PERSONS<sup>a</sup>**  
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2018	2019	
				ogółem total	w tym kobiety of which women
<b>OGÓŁEM TOTAL</b>	<b>458414</b>	<b>465034</b>	<b>484984</b>	<b>486123</b>	<b>233864</b>
sektor publiczny public sector	97985	89708	91859	91667	61465
sektor prywatny private sector	360429	375326	393125	394456	172399
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <sup>b</sup> Agriculture, forestry and fishing <sup>b</sup>	149706	149653	149507	149369	74610
Przemysł Industry	81539	80207	83433	84731	23913
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	69839	69380	72307	73310	21648
Budownictwo Construction	26596	24233	27250	27254	2864
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <sup>Δ</sup> Trade; repair of motor vehicles <sup>Δ</sup>	59099	59996	61608	61006	32500
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	19376	19034	21190	21433	3948
Zakwaterowanie i gastronomia <sup>Δ</sup> Accommodation and catering <sup>Δ</sup>	4715	5703	6347	6428	4155
Informacja i komunikacja Information and communication	2792	3327	4152	3685	1028
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	6173	5484	5317	5256	3682
Obsługa rynku nieruchomości <sup>Δ</sup> Real estate activities	3402	3560	4152	3836	1813
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	8376	9713	10827	10816	5696
Administrowanie i działalność wspierająca <sup>Δ</sup> Administrative and support service activities	7779	9234	11251	12350	5112
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	20031	20871	20405	20074	12842
Edukacja Education	32698	31956	32998	33000	26254
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	27238	30217	32367	32381	25941
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	3955	4056	4339	4373	2645
Pozostała działalność usługowa Other service activities	4939	7790	9841	10131	6861

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. b Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe.  
 a By actual workplace and kind of activity. b For private farms in agriculture estimated data.

TABL. 3 (34). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE  
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób <sup>a</sup> of which entities employing more than 9 persons <sup>a</sup>	
<b>OGÓŁEM</b>	<b>236279</b>	<b>226721</b>	<b>244207</b>	<b>244531</b>	<b>202165</b>	<b>TOTAL</b>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3391	3514	3650	3569	1291	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	67313	63025	72014	72990	66761	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	58803	55207	63367	64107	58429	of which manufacturing
Budownictwo	19832	16008	16532	16931	10558	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <sup>a</sup>	38274	34758	36354	34613	22330	Trade; repair of motor vehicles <sup>a</sup>
Transport i gospodarka magazynowa	9146	9258	10322	10479	7041	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia <sup>a</sup>	3373	3806	3959	4200	2710	Accommodation and catering <sup>a</sup>
Informacja i komunikacja	1303	1745	1857	1754	1265	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3061	2774	2661	2568	2130	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości <sup>a</sup>	2943	2708	3212	3086	2531	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	4659	4512	4685	5039	2712	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca <sup>a</sup>	3563	4310	6158	6097	5413	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	19340	18937	18479	18318	18318	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	30405	29509	30361	30973	30694	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	24634	24842	26167	26003	24761	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3321	3335	3517	3553	3426	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	1721	3682	4279	4360	224	Other service activities

<sup>a</sup> Bez zatrudnionych za granicą.

<sup>a</sup> Excluding persons employed abroad.

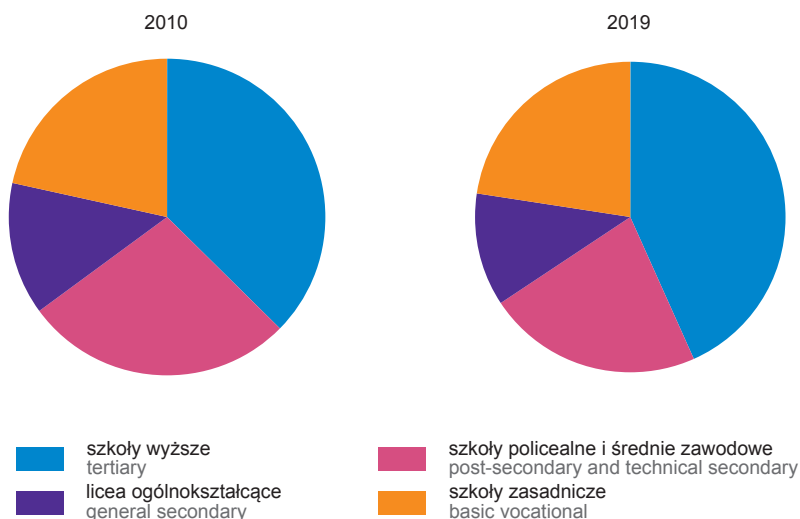
TABL. 4 (35). **PRZYJĘCIA DO PRACY I ZWOLNIENIA Z PRACY<sup>a</sup>**  
**HIRES AND TERMINATIONS<sup>a</sup>**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przyjęcia do pracy Hires		Współczynnik przyjęć w % Hire rate in %	Zwolnienia z pracy Terminations		Współczynnik zwolnień w % Terminations rate in %
		ogółem total	w tym kobiety women		ogółem total	w tym kobiety women	
<b>OGÓŁEM</b>	2010	42143	15363	22,3	38257	13522	20,2
<b>TOTAL</b>	2015	37109	15074	20,2	34002	12305	18,4
	2018	42334	17408	21,6	37443	14807	19,0
	<b>2019</b>	<b>37848</b>	<b>16132</b>	<b>19,0</b>	<b>37100</b>	<b>15150</b>	<b>18,6</b>
sektor publiczny public sector		8804	5886	11,2	8311	5154	10,5
sektor prywatny private sector		29044	10246	24,1	28789	9996	23,8
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		154	36	12,7	132	27	10,9
Przemysł Industry		13845	3881	20,4	13690	3649	20,1
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing		12725	3659	21,3	12540	3436	21,0
Budownictwo Construction		3389	318	31,6	3294	165	30,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <sup>a</sup> Trade; repair of motor vehicles <sup>a</sup>		4963	2709	22,4	4802	2644	21,7
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		1893	228	27,0	1774	180	25,2
Zakwaterowanie i gastronomia <sup>a</sup> Accommodation and catering <sup>a</sup>		914	580	35,4	789	484	30,2
Informacja i komunikacja Information and communication		202	73	15,1	291	80	21,6
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		231	187	10,3	324	254	14,6
Obsługa rynku nieruchomości <sup>a</sup> Real estate activities		584	221	23,5	606	225	24,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		643	401	21,4	864	652	28,9
Administrowanie i działalność wspierająca <sup>a</sup> Administrative and support service activities		2149	764	41,9	2032	748	39,5
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security		2392	1499	12,5	2706	1618	14,1
Edukacja Education		2895	2357	10,9	2362	1791	8,8
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		3092	2583	12,7	2985	2393	12,2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		382	228	11,8	386	210	11,9
Pozostałe sekcje Other sections		120	67	65,2	63	30	32,6

a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.  
a Data cover full-time paid employees as well as seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

WYKRES 2 (27). **ABSOLWENCI PODEJMUJĄCY PRACĘ PO RAZ PIERWSZY WEDŁUG RODZAJU UKOŃCZONEJ SZKOŁY<sup>a</sup>**

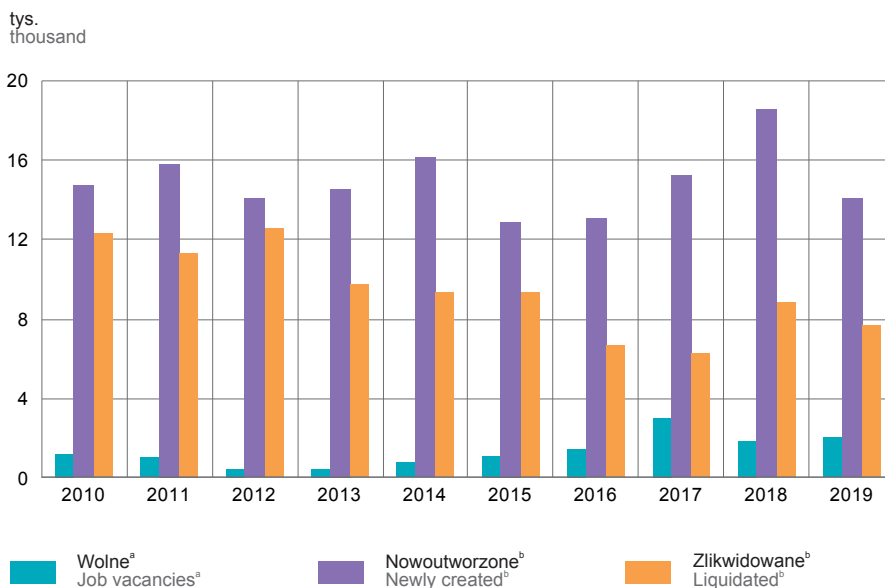
CHART 2 (27). **GRADUATES TAKING UP WORK FOR THE FIRST TIME BY TYPE OF SCHOOL THEY GRADUATED FROM<sup>a</sup>**



a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych oraz sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.  
 a Employed on the basis of an employment contract; data cover full time paid employees as well as seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

WYKRES 3 (28). **MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWOUTWORZONE I ZLIKWIDOWANE**

CHART 3 (28). **JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOBS**



a Stan w dniu 31 grudnia. b W ciągu roku.  
 a As of 31 December. b During the year.

TABL. 5 (36). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI**  
Stan w dniu 31 grudnia  
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS  
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
<b>Bezrobotni zarejestrowani ogółem</b>	<b>82141</b>	<b>66131</b>	<b>44118</b>	<b>42042</b>	<b>Total registered unemployed persons</b>
w tym kobiety	41199	32687	23233	22143	of which women
Z liczby ogółem – bezrobotni:					Of total number – unemployed persons:
dotychczas niepracujący	20450	13112	6839	6228	previously not employed
absolwenci <sup>a</sup>	5582	3734	1893	1874	school-leavers <sup>a</sup>
bez kwalifikacji zawodowych	16733	17561	11284	10408	without occupational qualifications
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	1608	3247	1807	1749	terminated for company reasons
długotrwale bezrobotni <sup>b</sup>	41464	37123	22275	21099	long-term unemployed <sup>b</sup>
posiadający prawo do zasiłku	13693	8974	7350	7037	possessing benefit rights
posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	.	9719	8345	7905	with at least one child under 6 years of age
niepełnosprawni	3977	4191	2781	2723	disabled persons

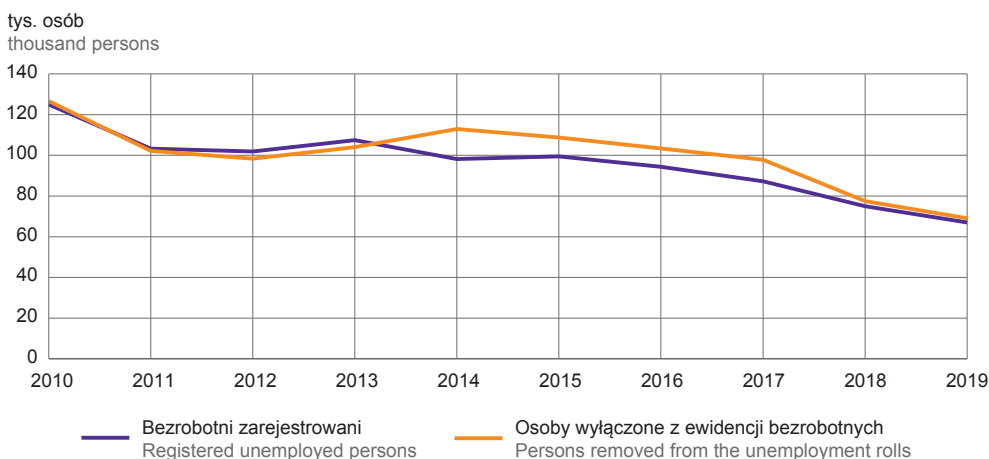
a Za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne. b Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a An unemployed school-leaver is a person who has, within the last 12 months graduated any school confirmed by a certificate, diploma or other document completion of education (concerns school-leavers with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons who acquired qualifications to work in a given occupation. b Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall over 12 months during the last two years, excluding the time of undergoing traineeship and on a job occupational training.

S o u r c e: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

WYKRES 4 (29). **NAPŁYW I ODPŁYW BEZROBOTNYCH**  
CHART 4 (29). INFLOW AND OUTFLOW OF THE UNEMPLOYED

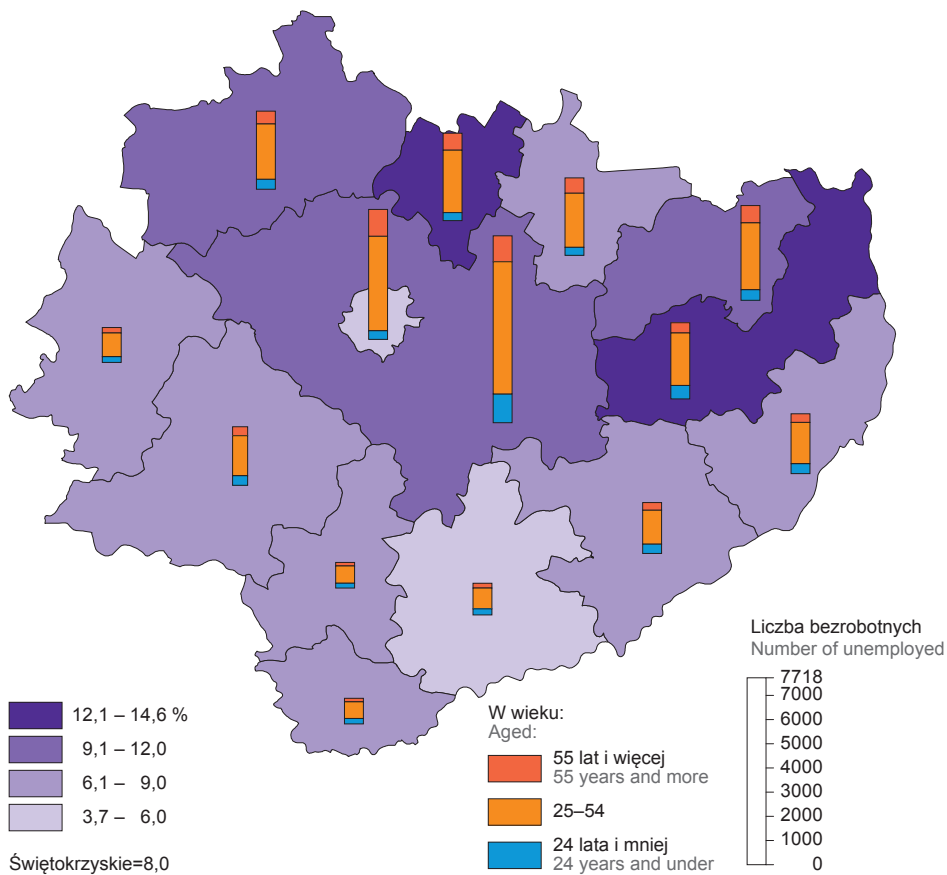


**MAPA 1 (15). STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO W 2019 R.**

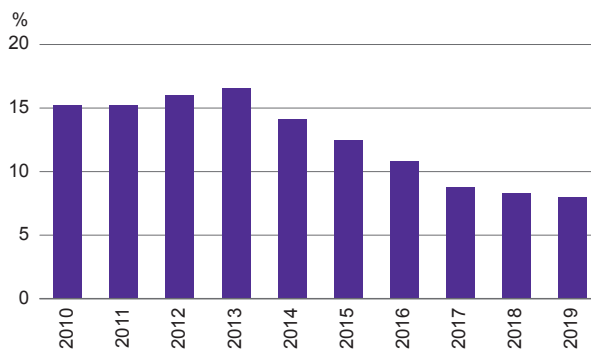
Stan w dniu 31 grudnia

**MAP 1 (15). REGISTERED UNEMPLOYMENT RATE IN 2019**

As of 31 December

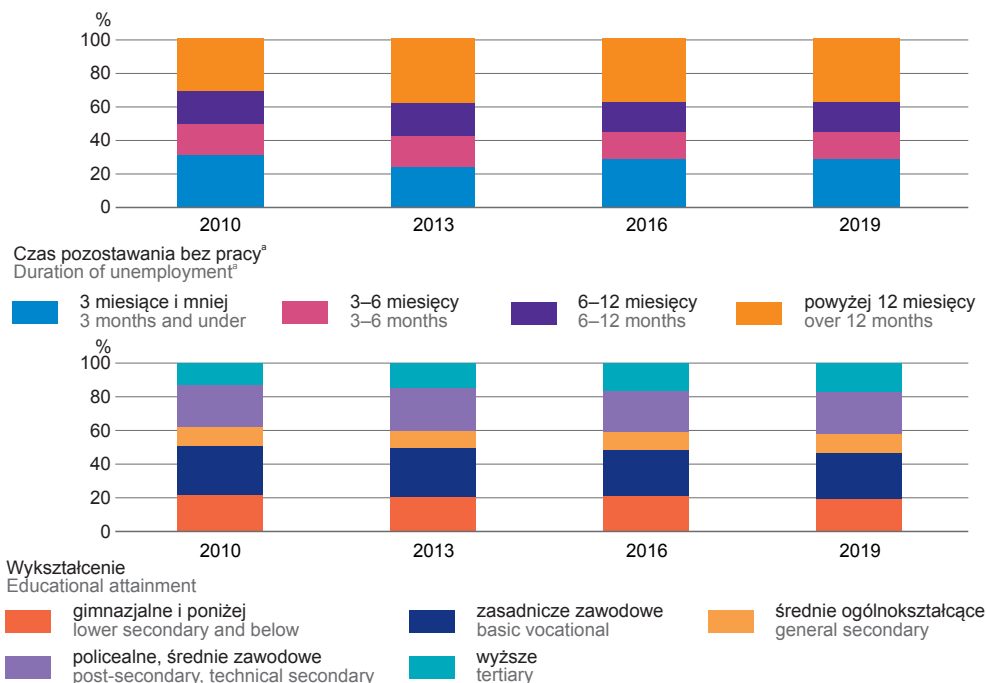


**Stopa bezrobocia rejestrowanego**  
Registered unemployment rate



**WYKRES 5 (30). BEZROBOTNI OGÓLEM WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY I WYKSZTAŁCENIA**

Stan w dniu 31 grudnia  
**CHART 5 (30). UNEMPLOYED PERSONS BY DURATION OF UNEMPLOYMENT AND EDUCATIONAL ATTAINMENT**  
 As of 31 December



a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy; przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3-6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

a From the data of registering in a labour office; intervals were shifted upward, e.g. in the interval 3-6, persons remaining unemployed for 3 months and 1 day to 6 months were included.

**TABL. 6 (37). BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ OFERTY PRACY<sup>a</sup>**  
**REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME AS WELL AS JOB OFFERS<sup>a</sup>**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
<b>Bezrobotni, którzy:</b>					<b>Unemployed persons who:</b>
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	2768	2074	2021	1872	Undertook employment in intervention works
w tym kobiety	1741	1207	1183	1076	of which women
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	3674	1778	1654	1034	Undertook employment in public works
w tym kobiety	1859	1055	917	573	of which women
Rozpoczęli szkolenie i staż u pracodawcy	24649	14802	8992	7685	Started training and traineeship with the employer
w tym kobiety	15228	9202	5657	4742	of which women
Rozpoczęli prace społecznie użyteczne	1331	1333	565	563	Started a social useful works
w tym kobiety	850	895	297	306	of which women
<b>Liczba zgłoszonych ofert pracy</b>	<b>39413</b>	<b>36449</b>	<b>35097</b>	<b>28863</b>	<b>Number of submitted job offers</b>
<b>Bezrobotni na 1 ofertę pracy<sup>b</sup></b>	<b>190</b>	<b>87</b>	<b>38</b>	<b>53</b>	<b>Unemployed persons per 1 job offer<sup>b</sup></b>

a W ciągu roku. b Stan na 31 grudnia.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a During the year. b As of 31 December.

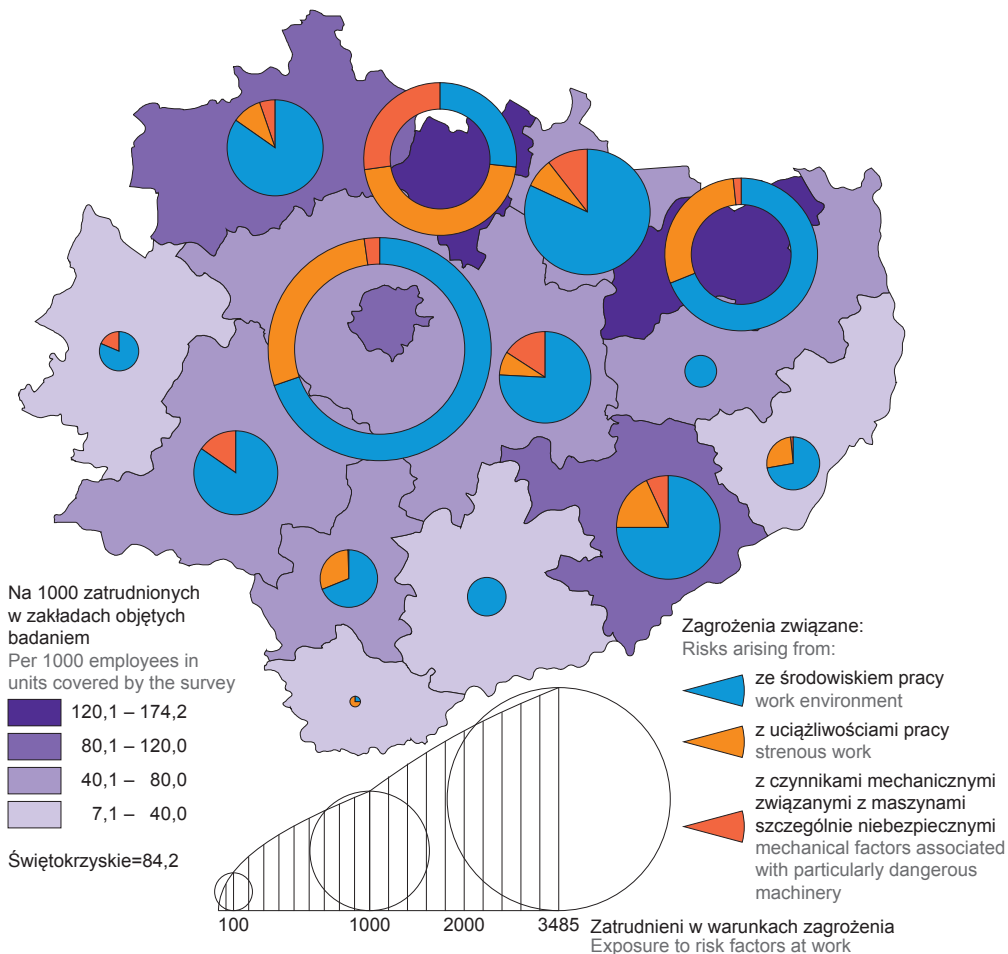
Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

MAPA 2 (16). ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA<sup>a</sup> W 2019 R.

Stan w dniu 31 grudnia

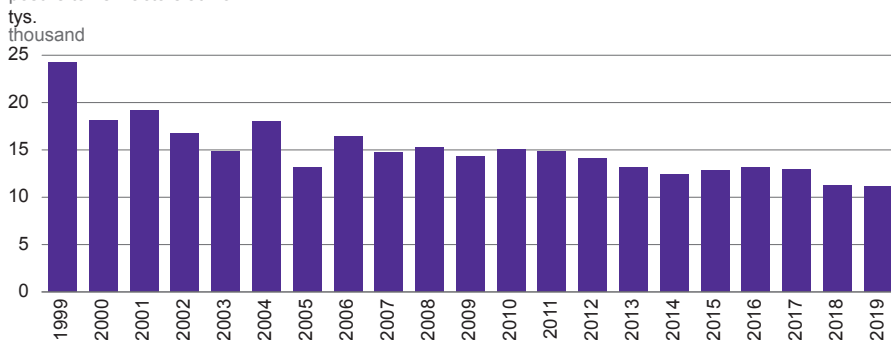
MAP 2 (16). EXPOSURE TO RISK FACTORS AT WORK<sup>a</sup> IN 2019

As of 31 December



Zatrudnieni w warunkach zagrożenia

Exposure to risk factors at work



a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego.  
a Employees listed only once by predominant factor.



**TABL. 7 (38). POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY<sup>a</sup>**  
**(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)**  
**PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK<sup>a</sup>**  
**(excluding private farms in agriculture)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – niezdol- ni do pracy <sup>b</sup> Of total number – persons incapable for work <sup>b</sup>			SPECIFICATION	
		śmier- telnych fatal	ciężkich serious	z innym skut- kiem with other effect	1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more		
<b>OGÓŁEM</b>	2010	2231	15	12	2204	24	579	1477	<b>TOTAL</b>
	2015	2010	12	15	1983	27	617	1288	
	2018	2098	5	13	2080	42	719	1184	
	<b>2019</b>	<b>2168</b>	<b>8</b>	<b>14</b>	<b>2146</b>	<b>20</b>	<b>766</b>	<b>1354</b>	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		16	–	1	15	–	7	9	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł		919	6	8	905	5	261	641	Industry
górnictwo i wydobywanie		33	–	1	32	–	7	24	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe		814	4	5	805	5	243	559	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę <sup>Δ</sup>		30	1	1	28	–	3	26	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja <sup>Δ</sup>		42	1	1	40	–	8	32	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo		102	1	2	99	1	26	74	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <sup>Δ</sup>		240	–	1	239	4	99	133	Trade; repair of motor vehicles <sup>Δ</sup>
Transport i gospodarka magazynowa		95	–	1	94	–	27	68	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia <sup>Δ</sup>		27	–	–	27	–	14	13	Accommodation and catering <sup>Δ</sup>
Informacja i komunikacja		15	–	–	15	–	3	12	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		11	–	–	11	–	6	5	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości <sup>Δ</sup>		19	–	–	19	–	11	8	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		12	–	–	12	–	6	6	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca <sup>Δ</sup>		67	1	1	65	1	17	47	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		116	–	–	116	–	48	68	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja		116	–	–	116	–	49	66	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		382	–	–	382	8	181	186	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		14	–	–	14	1	5	7	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa		17	–	–	17	–	6	11	Other service activities

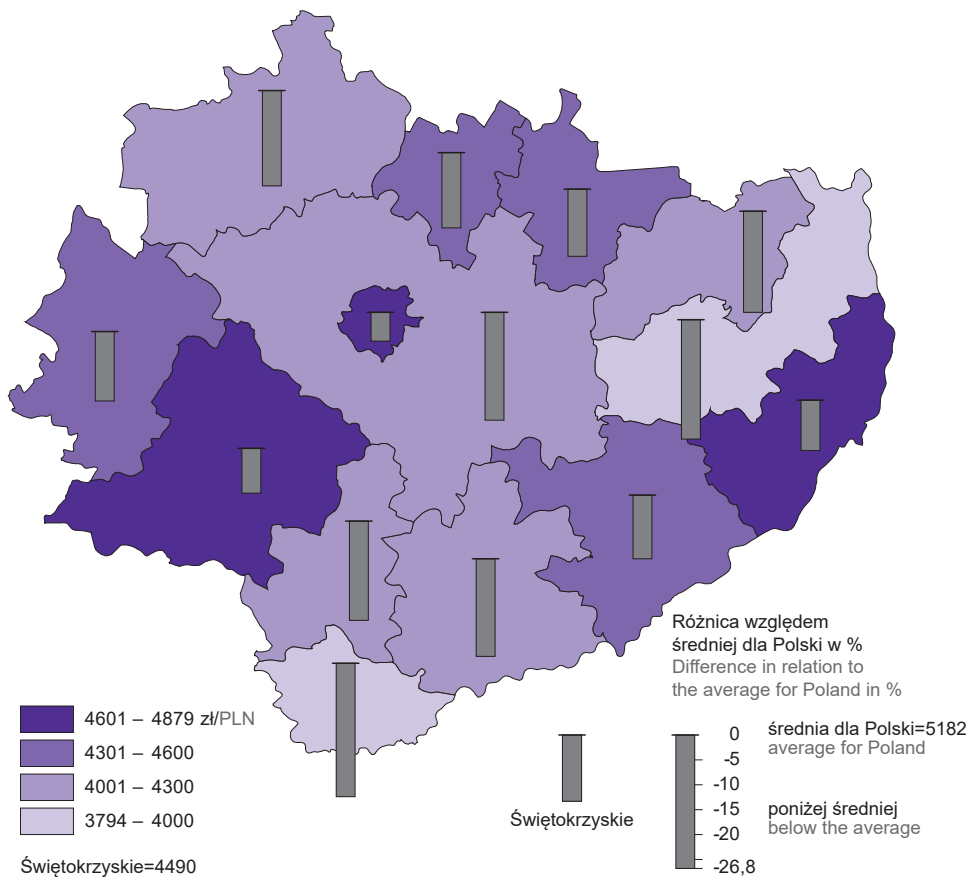
a Zgłoszone w danym roku. b Bez osób poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych.  
a Registered in a given year. b Excluding persons injured in fatal accidents.

**Dział VI. Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne**  
**Chapter VI. Wages and salaries. Social benefits**

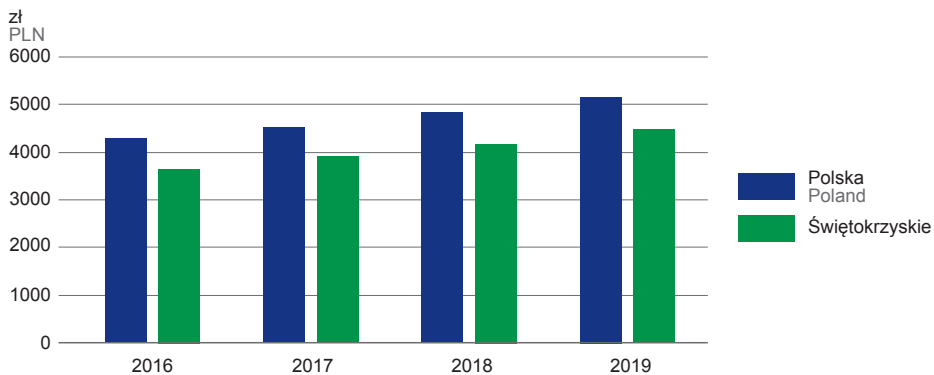
TABL. 1 (39). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO**  
**AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracują- cych powyżej 9 of which entities employing more than 9 persons	
<b>O G Ó Ł E M</b>	<b>2793,23</b>	<b>3374,56</b>	<b>3954,13</b>	<b>4259,60</b>	<b>4490,41</b>	<b>T O T A L</b>
sektor publiczny	3358,19	4062,82	4672,65	5074,77	5074,77	public sector
sektor prywatny	2458,46	2994,44	3590,66	3849,35	4099,61	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3773,86	4865,26	5465,00	5760,42	6611,75	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2813,80	3468,92	4096,73	4421,23	4538,17	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	2673,16	3320,09	4005,85	4332,49	4449,86	of which manufacturing
Budownictwo	2348,52	2727,21	3205,85	3432,28	3775,14	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <sup>Δ</sup>	2117,95	2637,88	3270,88	3458,15	3696,36	Trade; repair of motor vehicles <sup>Δ</sup>
Transport i gospodarka magazynowa	2067,72	2576,43	3041,56	3208,46	3360,54	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia <sup>Δ</sup>	1742,11	2329,52	2720,77	2952,34	3121,88	Accommodation and catering <sup>Δ</sup>
Informacja i komunikacja	3432,46	3729,13	4619,60	4865,75	4684,76	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3954,09	4548,98	5266,86	5545,20	5984,81	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości <sup>Δ</sup>	2958,27	3530,72	4807,82	5126,35	5425,94	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2564,24	3100,95	3631,75	3955,69	4227,63	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca <sup>Δ</sup>	1937,77	2385,68	2649,22	2968,72	2941,96	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	3715,39	4295,61	5024,50	5389,27	5389,27	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	3344,16	4018,05	4296,10	4668,84	4681,81	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3117,80	3648,72	4536,39	4999,83	5075,43	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2733,94	3154,84	3606,40	3816,80	3842,36	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	2072,23	2728,59	3154,09	3179,93	3185,31	Other service activities

MAPA 1 (17). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO<sup>a</sup> W 2019 R.  
MAP 1 (17). AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES<sup>a</sup> IN 2019



WYKRES 1 (31). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO<sup>a</sup>  
CHART 1 (31). AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES<sup>a</sup>



<sup>a</sup> Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.  
<sup>a</sup> Excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 2 (40). **EMERYCI I RENCIŚCI**  
RETIREES AND PENSIONERS<sup>a</sup>

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
<b>O G Ó Ł E M</b>	<b>310885</b>	<b>300408</b>	<b>311121</b>	<b>312529</b>	<b>T O T A L</b>
Pobierający emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	235763	234423	247669	251147	Persons receiving retirement and other pensions paid by the Social Insurance Institution
emerytury	156557	162434	182693	188114	retirement pensions
renty z tytułu niezdolności do pracy	36213	28933	22866	21405	disability pensions
renty rodzinne	42993	43056	42110	41629	survivors pensions
Rolnicy indywidualni	75122	65985	63452	61382	Farmers

a Przeciętne w roku.

Ź r ó ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

a Annual averages.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 3 (41). **ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO**  
GROSS RETIREMENT AND OTHER PENSION BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
<b>O G Ó Ł E M G R A N D T O T A L</b>					
Świadczenia w mln zł	4846,6	5938,3	6697,4	7071,6	Benefits in million PLN
WYPŁACANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH PAID BY THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION					
R a z e m T o t a l					
Świadczenia w mln zł	4007,8	5024,4	5775,4	6130,8	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1416,62	1786,10	1943,25	2034,25	Average monthly retirement and other pension in PLN
Emerytury Retirement pensions					
Świadczenia w mln zł	2860,2	3700,9	4462,8	4786,3	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	1522,47	1898,67	2035,63	2120,31	Average monthly retirement pension in PLN
Renty z tytułu niezdolności do pracy Disability pensions					
Świadczenia w mln zł	481,6	490,8	431,6	426,6	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna renta w zł	1108,14	1413,60	1572,87	1660,99	Average monthly pension in PLN
Renty rodzinne Survivors pensions					
Świadczenia w mln zł	666,1	832,7	881,1	917,8	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna renta w zł	1291,03	1611,73	1743,59	1837,32	Average monthly pension in PLN
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH <sup>a</sup> FARMERS <sup>a</sup>					
Świadczenia w mln zł	838,7	913,8	922,0	940,8	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	930,42	1154,09	1210,85	1277,22	Average monthly retirement and other pension in PLN

a Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego; patrz uwagi do działu „Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne”, ust. 1 na str. 180.

Ź r ó ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

a Including payments from non-agricultural social security system, in case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund; see notes to chapter "Wages and salaries. Social benefits", item 1 on page 180.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 4 (42). ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE „RODZINA 500+”  
CHILD-RAISING BENEFIT “FAMILY 500+”

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2018	2019	SPECIFICATION
Świadczenie wychowawcze:				Child-raising benefit:
przeciętna miesięczna liczba rodzin otrzymujących świadczenie w tys.	82,3	75,8	75,0 <sup>a</sup>	average monthly numer of families receiving benefit in thousands
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny otrzymują świadczenie w tys.	125,3	115,1	113,6 <sup>b</sup> 175,5	average monthly numer of children to which families receive benefits in thousands
wypłaty świadczenia w tys. zł	759594,5	713931,4	909469,3	benefit payments in thousand PLN
Dodatek wychowawczy:				Child-rising supplement:
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka otrzymują dodatek	1119	1113	1334	average monthly numer of children to which foster families and foster homes receive benefits
wypłaty świadczenia w tys. zł	6722	6666	6613	benefit payments in thousand PLN
Dodatek do zryczałtowanej kwoty:				Lump sum supplement:
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego otrzymują dodatek	104	94	94	average monthly numer of children to which family care and education centres receive benefits
wypłaty świadczenia w tys. zł	602	554	509	benefit payments in thousand PLN
Dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego:				Supplement equal child-rising benefit:
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które pozostałe placówki otrzymują dodatek	.	.	414	average monthly numer of children to which others centres receive benefits
wypłaty świadczenia w tys. zł	.	.	1097	benefit payments in thousand PLN

a, b Dane dotyczą okresu: a – od 1 stycznia do 30 czerwca. Od 1 lipca 2019 r. nie są gromadzone informacje o liczbie rodzin pobierających świadczenie wychowawcze, b – dane dotyczą okresu: w liczniku – od 1 stycznia do 30 czerwca, w mianowniku – od 1 lipca do 31 grudnia; patrz uwagi do działu „Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne”, ust. 8 na str. 180.

U w a g a. W 2019 r. Kartę Dużej Rodziny posiadało 27412 rodzin.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

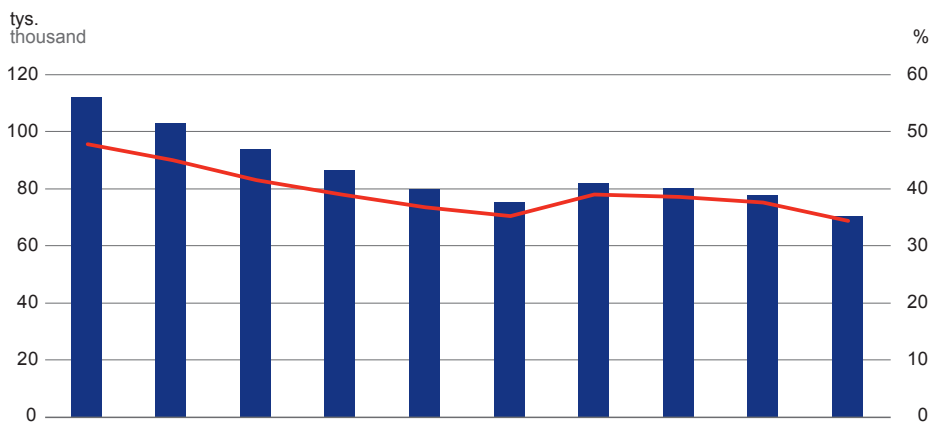
a – Data concern the period: a – from 1 January to 30 June. Since 1 July 2019 information of the number of families receiving the child-raising benefit is not collected, b – in the numerator – from 1 January to 30 June, in the denominator – from 1 July to 31 December; see notes to chapter “Wages and salaries. Social benefits”, item 8 on page 180.

Note. In 2019, 27412 families had the Large Family Card.

S o u r c e: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

## WYKRES 2 (32). KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH

CHART 2 (32). BENEFITING FROM FAMILY BENEFITS



■ Liczba dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny (w tysiącach)  
Number of children aged under 17 years, for which the parents shall receive family allowances (in thousands)

— Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku (w %)  
Share of children aged under 17 years, for which the parents shall receive family allowances in the total number of children in this age (in %)

## Dział VII. Gospodarstwa domowe. Mieszkania Chapter VII. Households. Dwellings

### Gospodarstwa domowe Households

TABL. 1 (43). **PROGNOZA GOSPODARSTW DOMOWYCH**

Stan w dniu 31 grudnia  
HOUSEHOLDS PROJECTION  
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
GOSPODARSTWA DOMOWE w tys. HOUSEHOLDS in thousands								
<b>O G Ó Ł E M</b>	<b>453,8</b>	<b>469,0</b>	<b>475,2</b>	<b>449,2</b>	<b>419,6</b>	<b>400,2</b>	<b>384,9</b>	<b>TOTAL</b>
Miasta	230,9	234,2	230,3	214,4	193,8	179,4	169,6	Urban areas
Wieś	223,0	234,8	244,9	234,8	225,7	220,8	215,3	Rural areas
PRZECIĘTNA LICZBA OSÓB W GOSPODARSTWIE DOMOWYM AVERAGE NUMBER OF PERSONS IN A HOUSEHOLD								
<b>O G Ó Ł E M</b>	<b>2,7</b>	<b>2,6</b>	<b>2,5</b>	<b>2,5</b>	<b>2,6</b>	<b>2,6</b>	<b>2,6</b>	<b>TOTAL</b>
Miasta	2,3	2,2	2,1	2,2	2,2	2,3	2,2	Urban areas
Wieś	3,1	2,9	2,8	2,9	2,9	2,9	2,9	Rural areas

### Budżety gospodarstw domowych Households budgets

TABL. 2 (44). **GOSPODARSTWA DOMOWE**  
HOUSEHOLDS

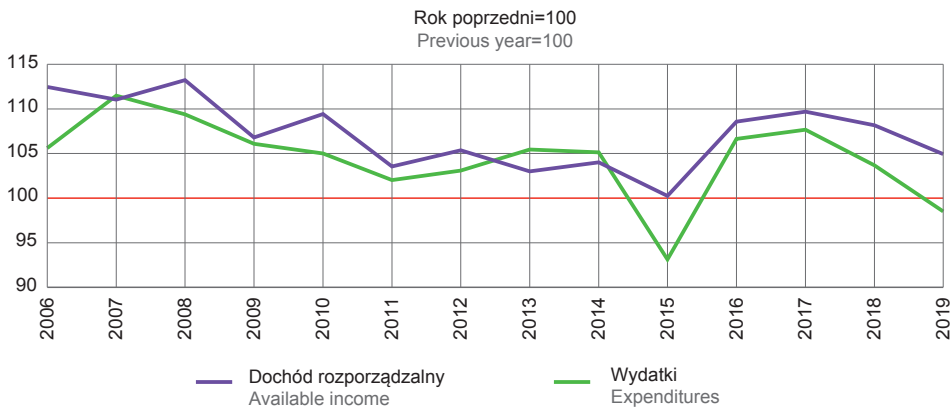
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	1285	1189	1185	1185	Households included in the survey
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	3,15	2,88	2,63	2,60	Average number of persons in a household
w tym:					of which:
pracujących	1,20	1,13	0,99	0,96	employed
pobierających świadczenia społeczne	0,93	0,89	1,25	1,05	receiving social benefits
w tym emeryturę lub rentę	0,79	0,78	0,82	0,90	of which retirement or other pension
pozostających na utrzymaniu <sup>a</sup>	0,96	0,81	0,36	0,54	dependents <sup>a</sup>

a W 2018 r. bez dzieci w wieku 15–18 lat pobierających świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+”, a w 2019 r. łącznie z dziećmi w wieku 15–18 lat otrzymującymi świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+”.

a In 2019 without children aged 15–18 years receiving the child-raising benefit "Family 500+", and in 2019 including children aged 15–18 receiving the child-raising benefit "Family 500+”.

### WYKRES 1 (33). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE DOCHODY I WYDATKI NA 1 OSOBE** **W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**

CHART 1 (33) **AVERAGE MONTHLY INCOMES AND EXPENDITURES PER CAPITA**  
IN HOUSEHOLDS

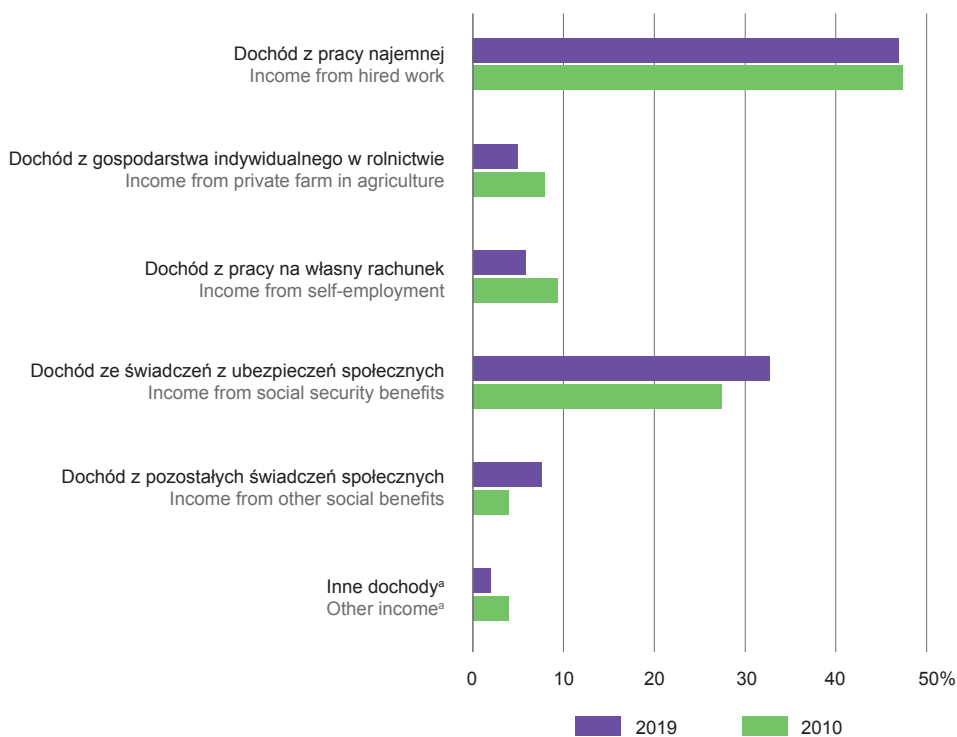


**TABL. 3 (45). PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBE  
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**  
AVERAGE MONTHLY AVAILABLE INCOME PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Dochód rozporządzalny	1030,84	1202,80	1549,82	1626,46	Available income
w tym dochód do dyspozycji	1000,62	1171,10	1505,56	1582,65	of which disposable income
w tym:					of which:
z pracy najemnej	483,79	570,88	750,51	763,65	from hired work
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	81,71	118,19 <sup>a</sup>	86,57 <sup>b</sup>	79,61 <sup>c</sup>	from a private farm in agriculture
z pracy na własny rachunek	94,91	80,98 <sup>d</sup>	105,12 <sup>e</sup>	95,46	from self-employment
ze świadczeń społecznych	289,99	390,57	564,83	655,46	from social benefits

a–e Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: a – 25,18 %, b – 50,22 %, c – 11,99 %, d – 12,74 %, e – 12,58 %.  
a–e Relative error of estimates exceeds 10% and equals: a – 25.18 %, b – 50.22 %, c – 11.99 %, d – 12.74 %, e – 12.58 %.

**WYKRES 2 (34). STRUKTURA PRZECIĘTNEGO MIESIĘCZNEGO DOCHODU ROZPORZĄDZALNEGO  
NA 1 OSOBE W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**  
CHART 2 (34). STRUCTURE OF AVERAGE MONTHLY AVAILABLE INCOME PER CAPITA  
IN HOUSEHOLDS



a Obejmują: dochody z własności, dochody z wynajmu nieruchomości oraz pozostałe dochody.  
a Including: income from property, income from rental of real estate and other income.

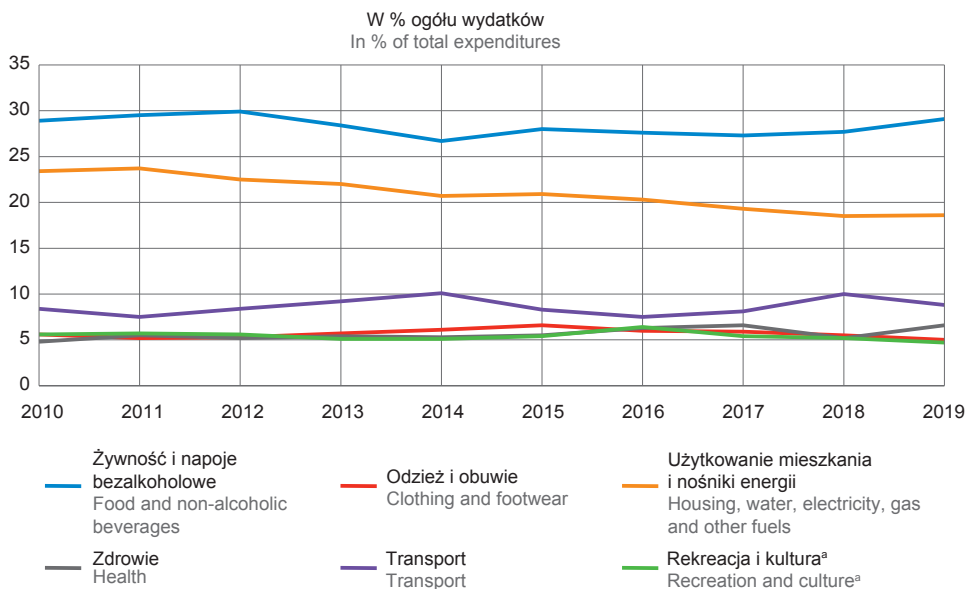
TABL. 4 (46). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH  
AVERAGE MONTHLY EXPENDITURES PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Wydatki ogółem <sup>a</sup>	838,21	903,17	1075,11	1059,05	Total expenditures <sup>a</sup>
w tym towary i usługi konsumpcyjne <sup>ab</sup>	807,99	871,46	1030,85	1015,24	of which consumer goods and services <sup>ab</sup>
w tym:					of which:
żywność i napoje bezalkoholowe	241,19	253,28	298,18	308,59	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	19,56	18,18	23,01	22,98	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie	46,31	59,78	58,92	53,27	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	195,27	189,08	199,26	197,27	housing, water, electricity, gas and other fuels
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	45,51	44,64	76,93 <sup>c</sup>	65,25 <sup>d</sup>	furnishings, household equipment and routine household maintenance
zdrowie	39,92	49,51	56,21	69,44	health
w tym wyroby farmaceutyczne	26,43	31,17	39,55	46,78	of which pharmaceutical products
transport	71,13	74,58	107,91	92,76	transport
łącznie <sup>e</sup>	36,53	42,84	34,63	46,10	communication <sup>e</sup>
rekreacja i kultura	46,65	48,58 <sup>f</sup>	55,51	49,79	recreation and culture
edukacja <sup>g</sup>	7,61	6,52 <sup>h</sup>	7,45 <sup>i</sup>	4,93 <sup>k</sup>	education <sup>g</sup>
restauracje i hotele	10,74	33,01 <sup>l</sup>	46,28 <sup>m</sup>	39,33	restaurants and hotels
pozostałe towary i usługi <sup>a</sup>	45,52	49,31	65,38	64,08	miscellaneous goods and services <sup>a</sup>
w tym higiena osobista	23,82	27,41	33,15	34,56	of which personal care

a, b, e, g łącznie z: a – wydatkami na ubezpieczenia na życie, b – kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków, e – wydatkami na usługi internetowe (od 2013 r.; do 2012 r. ujmowane w pozycji „Rekreacja i kultura”), g – wychowaniem przedszkolnym. c, d, f, h–m Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: c – 12,20 %, d – 11,93 %, f – 10,93 %, h – 25,71 %, i – 18,82 %, k – 10,94 %, l – 14,24 %, m – 10,04 %. a, b, e, g. Including: a – expenditures on life insurance, b – pocket money not considered in items by types of expenditures, e – expenditures for Internet services (since 2013; until 2012, included in position "Recreation and culture"). g – pre-school education. c, d, f, h–m Relative error of estimates exceeds 10% and equals: c – 12.20 %, d – 11.93 %, f – 10.93 %, h – 25.71 %, i – 18.82 %, k – 10.94 %, l – 14.24 %, m – 10.04 %.

WYKRES 3 (35). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH

CHART 3 (35). AVERAGE MONTHLY EXPENDITURES PER CAPITA IN HOUSEHOLDS



a Od 2013 r. bez wydatków na usługi internetowe.  
a Since 2013 excluding expenditures for Internet services.



TABL. 5 (47). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA<sup>a</sup>**  
HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS<sup>a</sup>

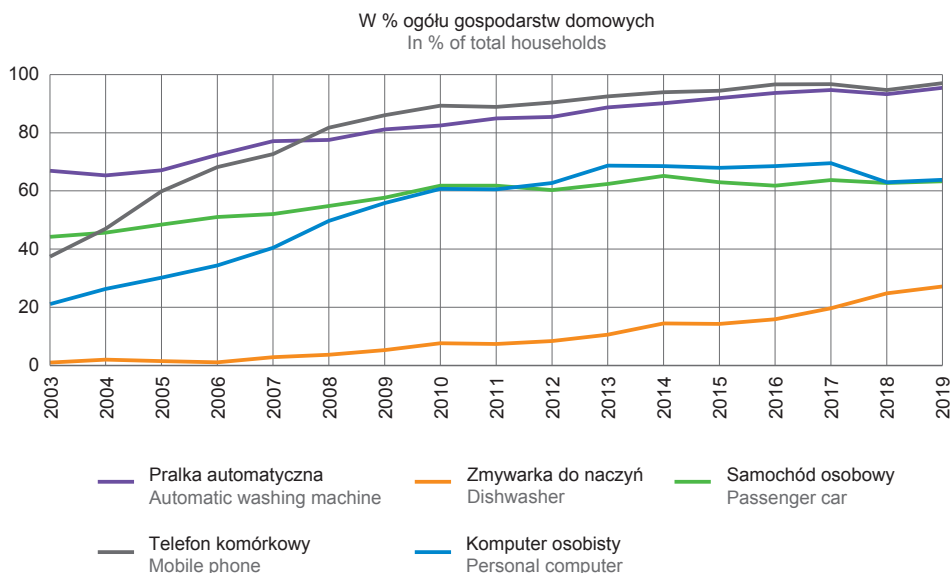
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Pralka automatyczna	82,8	91,9	93,2	95,4	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	7,5	14,3	24,8	27,2	Dishwasher
Kuchenka elektryczna z płytą ceramiczną, indukcyjną	4,2	3,1	11,4	9,0	Electric cooker with ceramic or induction cooktop
Kuchenka mikrofalowa	43,8	49,4	57,8	58,4	Microwave oven
Samochód osobowy	62,0	63,0	62,7	63,3	Passenger car
Motocykl, skuter, motorower	7,3	7,6	4,2	7,0	Motorcycle, scooter, motorbike
Rower (bez dziecięcego)	63,9	65,2	59,6	61,0	Bicycle (excluding children's)
Telefon komórkowy	89,3	94,4	94,7	97,0	Mobile phone
Smartfon	.	34,3	52,8	63,8	Smartphone
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku <sup>b</sup>	.	81,5	65,2	71,3	Equipment for reception, recording and reproduction of sound <sup>b</sup>
Odbiornik telewizyjny	99,7	99,1	99,3	99,5	Television set
Zestaw kina domowego	11,3	7,0	12,6	7,3	Home theatre system
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	61,6	59,1	56,2	65,1	Satellite or cable television equipment
Komputer osobisty	60,5	67,9	63,0	63,8	Personal computer
Laptop, tablet	19,6	49,8	53,6	57,8	Laptop, tablet
Urządzenie z dostępem do Internetu <sup>c</sup>	.	.	66,8	71,4	Device with access to the Internet <sup>c</sup>
Drukarka	38,8	32,6	30,6	26,7	Printer
Drukarka wielofunkcyjna	.	18,8	20,8	18,8	Multifunction printer

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. b Obejmuje: radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomag netofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, więź. c Komputery, laptopy, tablety, telewizory, smartfony, inne posiadające dostęp do Internetu.

a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters. b Includes: radio, radio tape recorder, radio with compact disc player or radio tape recorder with compact disc player, stereo music system. c Personal computers, tablets, television set, smartphones, others with access to the Internet.

WYKRES 4 (36). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA**

CHART 4 (36). HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS



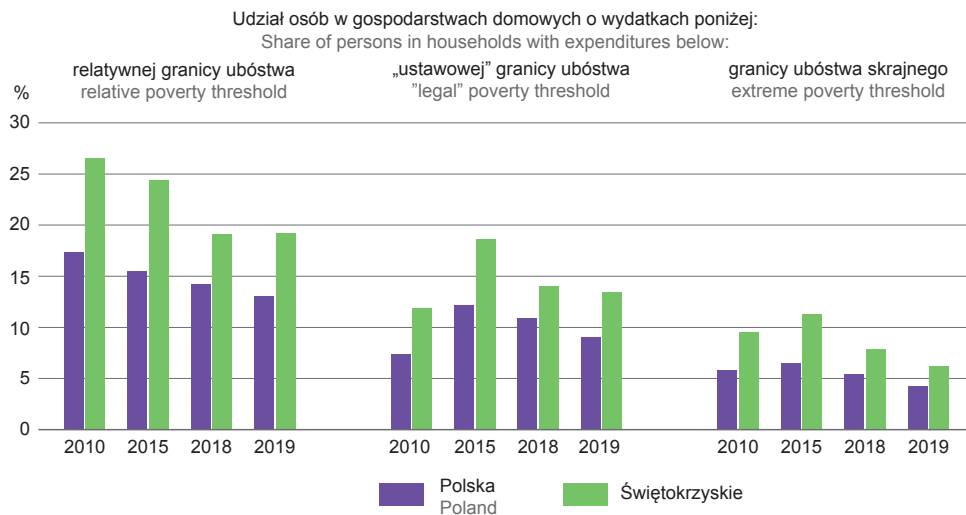
TABL. 6 (48). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**  
**AVERAGE MONTHLY CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS PER CAPITA IN HOUSEHOLDS**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe <sup>a</sup> w kg	8,95	7,56	6,81	6,63	Bread and cereals <sup>a</sup> in kg
w tym pieczywo <sup>b</sup>	6,01	4,79	3,80	3,72	of which bread <sup>b</sup>
Mięso <sup>c</sup> w kg	6,31	6,05	6,14	6,10	Meat <sup>c</sup> in kg
w tym:					of which:
mięso surowe	3,64	3,56	3,63	3,55	raw meat
w tym drób	1,89	2,06	1,95	1,94	of which poultry
wędliny i inne przetwory mięsne <sup>d</sup>	2,51	2,13	2,14	2,15	processed meat and other meat preparations <sup>d</sup>
Ryby i owoce morza <sup>e</sup> w kg	0,38	0,31	0,29	0,28	Fish and seafood <sup>e</sup> in kg
Mleko <sup>f</sup> w l	3,55	3,24	3,15	3,19	Milk <sup>f</sup> in l
Jogurty w kg	0,43	0,37	0,49	0,49	Yoghurt in kg
Sery i twarog <sup>g</sup> w kg	0,78	0,69	0,77	0,79	Cheese and curd <sup>g</sup> in kg
Jaja w szt.	14,76	14,41	13,07	12,91	Eggs in units
Oleje i tłuszcze w kg	1,39	1,20	1,16	1,18	Oils and fats in kg
w tym masło	0,28	0,27	0,25	0,28	of which butter
Owoce <sup>h</sup> w kg	3,34	3,47	3,77	3,53	Fruit <sup>h</sup> in kg
Warzywa w kg	12,18	10,20	9,87	9,00	Vegetables in kg
w tym ziemniaki	6,16	4,83	4,34 <sup>i</sup>	3,63	of which potatoes
Cukier w kg	1,67	1,45	1,50 <sup>k</sup>	1,21	Sugar in kg
Kawa, herbata, kakao w kg	0,32	0,29	0,28	0,28	Coffee, tea, cocoa in kg
Wody mineralne i źródlane w l	2,72	3,78	5,11	4,89	Mineral or spring waters in l
Soki owocowe i warzywne w l	1,00	0,81	0,89	0,90	Fruit and vegetable juices in l

a, b, g Od 2013 r. bez: a – mąki ziemniaczanej, b – pieczywa chrupkiego, tostowego i cukierniczego, g – serków słodkich. c Od 2013 r. łącznie z boczkiem surowym (ujmowanym do 2012 r. w pozycji „Oleje i tłuszcze”). d, h łącznie z: d – wyrobami garmażeryjnymi; od 2013 r. bez przetworów podrobowych, h – nasionami i pestkami jadalnymi. e Do 2012 r. określane jako „Ryby”; bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmażeryjnych i panierowanych oraz od 2013 r. bez konserw rybnych. f Bez zagęszczonego i w proszku. i, k Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: i – 11,97%, k – 10,95%.

a, b, g, Since 2013 excluding: a – potato flour, b – crisp bread, toasted bread and confectionery, g – sweet cottage cheese. c Since 2013 including raw bacon (until 2012, included in position "Oils and fats"). d, h Including: d – ready-to-serve meat products; since 2013 excluding offal preparations, h – seeds and edible kernel. e Until 2012 defined as "Fish"; excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products as well as since 2013 excluding canned fish. f Excluding condensed and powdered milk. i, k Relative error of estimates exceeds 10% and equals: i – 11.97%, k – 10.95%.

WYKRES 5 (37). **WSKAŹNIKI ZASIĘGU UBÓSTWA W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**  
**CHART 5 (37). POVERTY RATES IN HOUSEHOLDS**



**Mieszkania. Infrastruktura komunalna**  
**Dwellings. Municipal infrastructure**

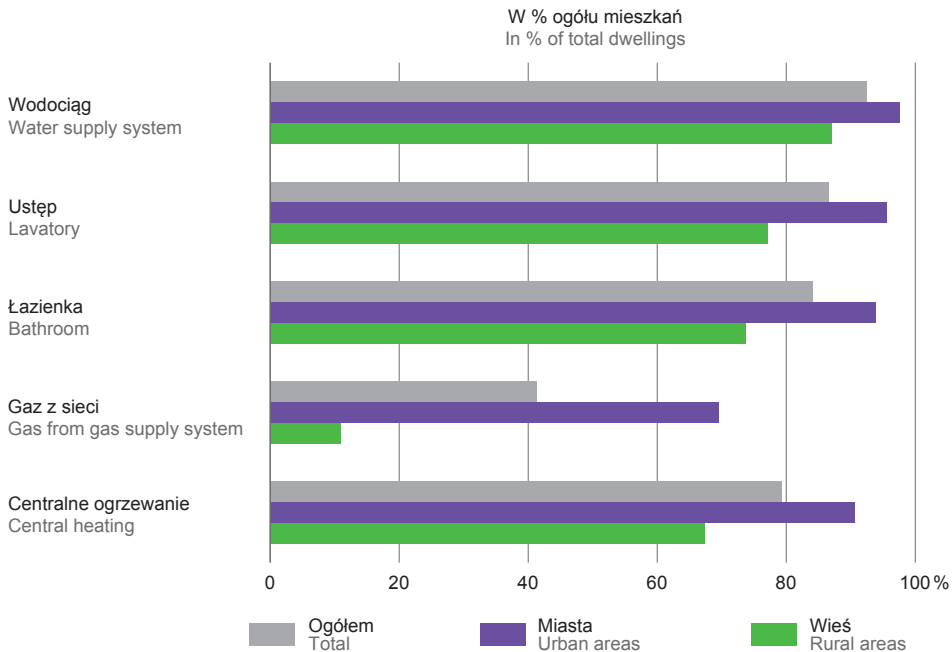
TABL. 7 (49). **ZASOBY MIESZKANIOWE<sup>a</sup>**  
 Stan w dniu 31 grudnia  
 DWELLING STOCKS<sup>a</sup>  
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Mieszkania w tys.	425,4	439,1	447,2	450,8	233,2	217,5	Dwellings in thousands
Izby w mieszkaniach w tys.	1590,2	1654,7	1696,1	1712,1	828,8	883,2	Rooms in dwellings in thousands
Powierzchnia użytkowa miesz- kań w tys. m <sup>2</sup>	31050,7	32530,5	33485,5	33851,1	14842,8	19008,3	Useful floor area of dwellings in thousand m <sup>2</sup>
Przeciętna w zasobach:							Dwelling stocks, average:
liczba izb w mieszkaniu	3,74	3,77	3,79	3,80	3,55	4,06	number of rooms in a dwelling
powierzchnia użytkowa w m <sup>2</sup> :							useful floor area in m <sup>2</sup> :
1 mieszkania	73,0	74,1	74,9	75,1	63,6	87,4	per dwelling
na 1 osobę	24,2	25,9	27,0	27,4	26,5	28,2	per person
liczba osób na:							number of persons:
1 mieszkania	3,01	2,86	2,78	2,74	2,40	3,10	per dwelling
1 izbę	0,81	0,76	0,73	0,72	0,68	0,76	per room

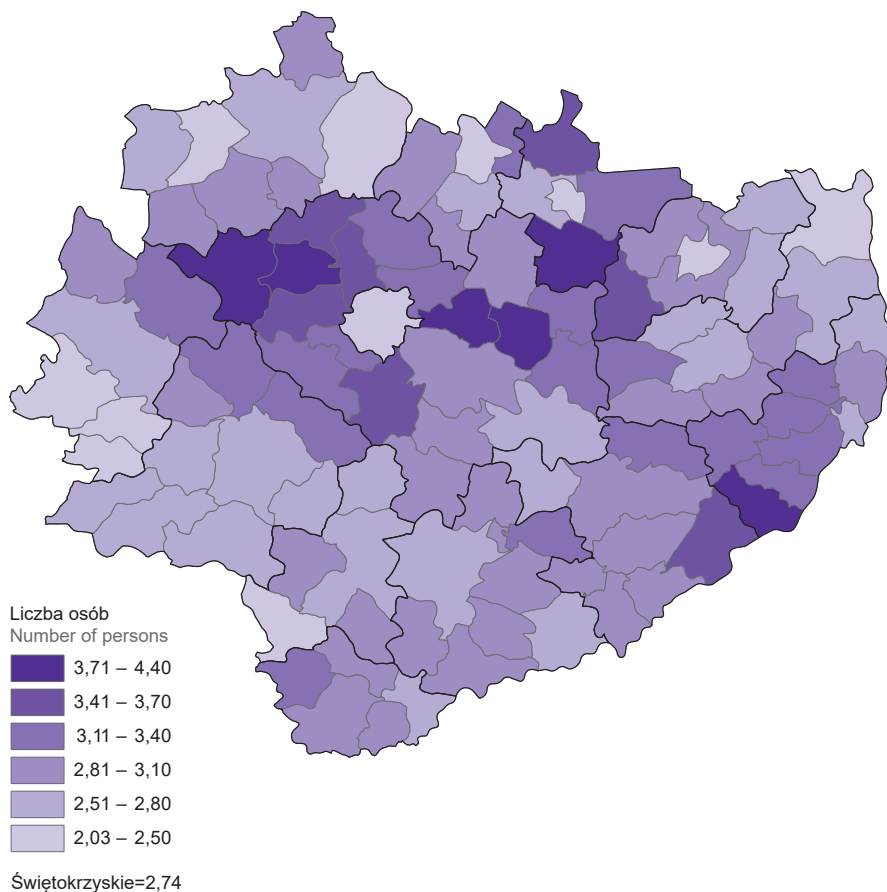
a Na podstawie bilansów.  
 a Based on balances.

**WYKRES 6 (38). MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH WYPOSAŻONE W INSTALACJE  
 W 2019 R.**

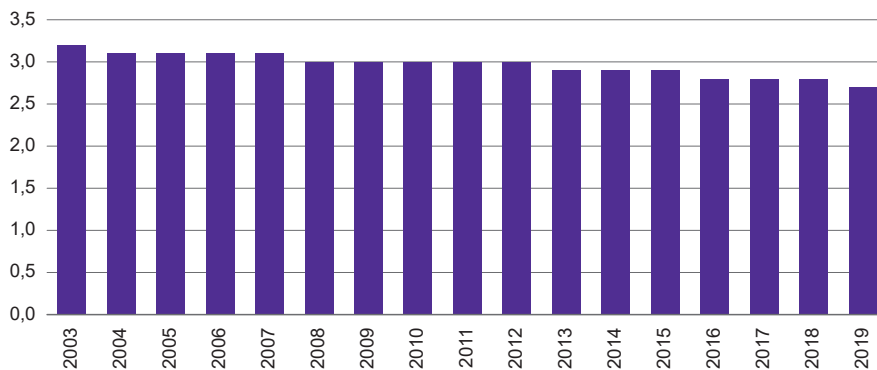
CHART 6 (38). DWELLINGS IN DWELLING STOCKS FITTED WITH INSTALLATIONS IN 2019



MAPA 1 (18). PRZECIĘTNA LICZBA OSÓB NA 1 MIESZKANIE W 2019 R.  
 MAP 1 (18). AVERAGE NUMBER OF PERSONS PER DWELLING IN 2019



Przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie  
 Average number of persons per dwelling



TABL. 8 (50). **MIESZKANIA, NA BUDOWĘ KTÓRYCH WYDANO POZWOLENIA<sup>a</sup>**  
DWELLINGS FOR WHICH PERMITS HAVE BEEN GRANTED<sup>a</sup>

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
<b>O G Ó Ł E M</b>	<b>4557</b>	<b>3063</b>	<b>5399</b>	<b>4144</b>	<b>T O T A L</b>
W nowych budynkach mieszkalnych <sup>b</sup>	3205	2267	2950	2976	In new residential buildings <sup>b</sup>
jednorodzinnych <sup>c</sup>	3176	2244	2910	2948	single-family <sup>c</sup>
wielorodzinnych <sup>d</sup>	29	23	40	28	multi-family <sup>d</sup>
W nowych budynkach zbiorowego zamieszkania i nowych budynkach niemieszkalnych	1119	1122	1105	966	In new residences for communities and new non-residential buildings
Powstałe w wyniku rozbudowy <sup>e</sup> i przebudowy <sup>f</sup>	29	52	67	26	Created as a result of enlarging <sup>e</sup> and adapting <sup>f</sup>

a Od lipca 2015 r. łącznie z mieszkaniami, na budowę których dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym. b Bez budynków zbiorowego zamieszkania. c O jednym lub dwóch mieszkaniach. d O trzech lub więcej mieszkaniach. e Budynków mieszkalnych i niemieszkalnych. f Mieszkań i pomieszczeń niemieszkalnych.

a Since July 2015 including dwellings which have been registered with a construction project. b Excluding residences for communities. c With one or two dwellings. d With three or more dwellings. e Of residential and non-residential buildings. f Of dwellings and non-residential spaces.

TABL. 9 (51). **MIESZKANIA, KTÓRYCH BUDOWĘ ROZPOCZĘTO**  
DWELLINGS IN WHICH CONSTRUCTION HAS BEGUN

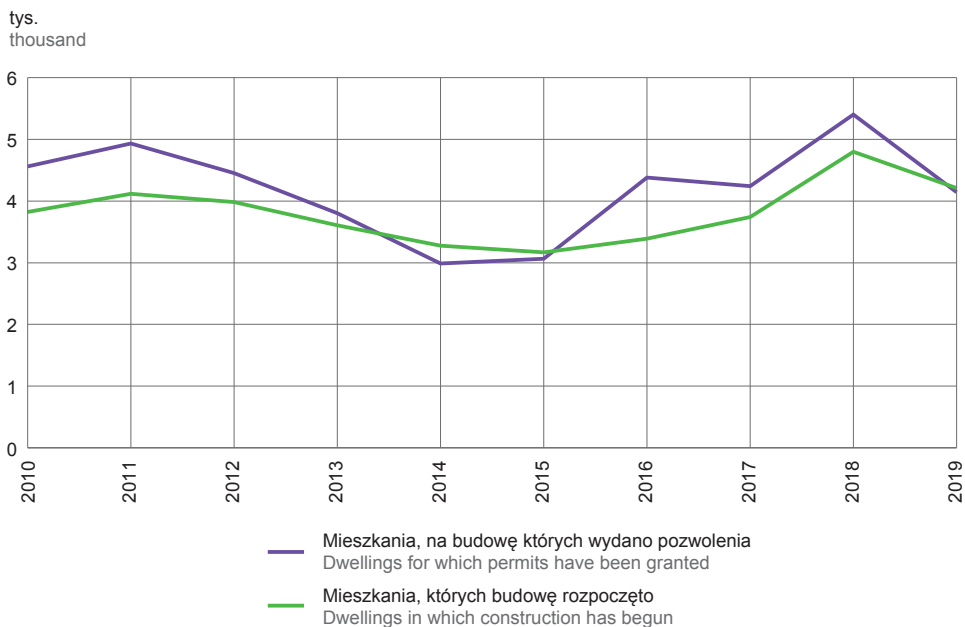
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
<b>O G Ó Ł E M</b>	<b>3821</b>	<b>3168</b>	<b>4795</b>	<b>4208</b>	<b>T O T A L</b>
Indywidualne	3040	2495	2778 <sup>a</sup>	2999 <sup>a</sup>	Private
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	615	615	1635 <sup>b</sup>	1131 <sup>b</sup>	For sale or rent
Spółdzielcze	75	50	250	–	Cooperatives
Komunalne (gminne)	91	8	132	18	Municipal (gmina)
Spółeczne czynszowe	–	–	–	60	Public building society
Zakładowe	–	–	–	–	Company

a Przeznaczone na użytek własny inwestora. b. Łącznie z budownictwem indywidualnym przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem; w związku ze zmianą metodologiczną od 2018 r., patrz uwagi do działu „Mieszkania. Infrastruktura komunalna”, ust. 5 na str. 182.

a Intended for the own use of the investor. b Including private construction intended for sale or rent; due to methodological change, since 2018, notes to chapter “Dwellings. Municipal infrastructure”, item 5 on page 182.

WYKRES 7 (39). **MIESZKANIA (pozwolenia, rozpoczęte budowy)**

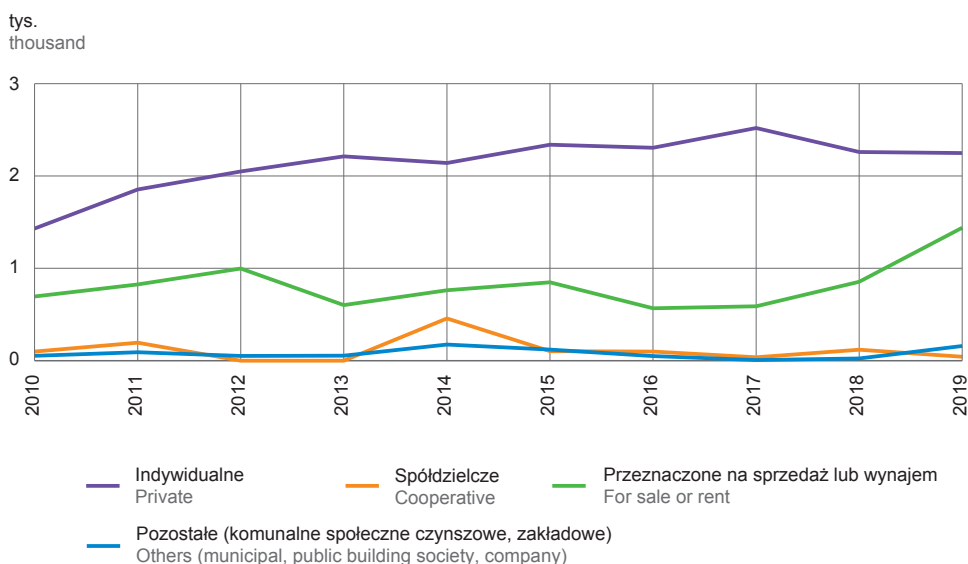
CHART 7 (39). DWELLINGS (permits, construction in progress)



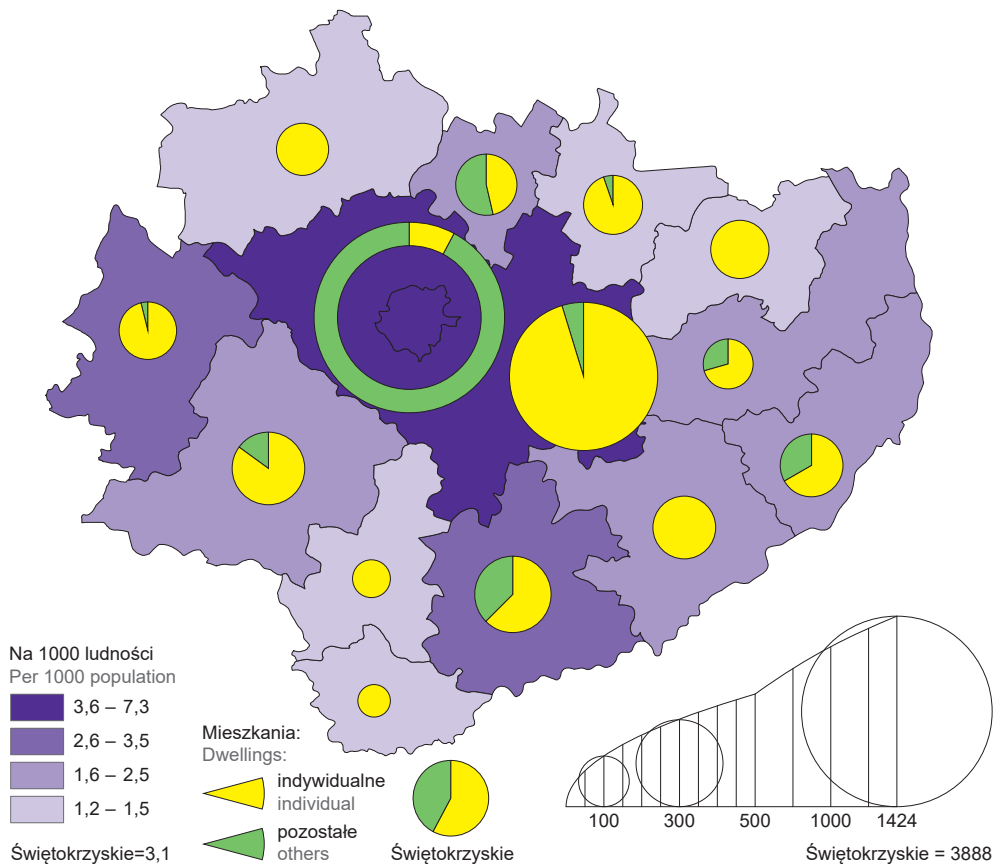
TABL. 10 (52). MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA  
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
<b>Mieszkania</b>	<b>2277</b>	<b>3409</b>	<b>3257</b>	<b>3888</b>	<b>Dwellings</b>
miasta	1242	1469	1395	2068	urban areas
wieś	1035	1940	1862	1820	rural areas
<b>Indywidualne<sup>a</sup></b>	<b>1431</b>	<b>2338</b>	<b>2260</b>	<b>2248</b>	<b>Private<sup>a</sup></b>
miasta	415	492	460	471	urban areas
wieś	1016	1846	1800	1777	rural areas
<b>Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem<sup>b</sup></b>	<b>695</b>	<b>849</b>	<b>854</b>	<b>1439</b>	<b>For sale or rent<sup>b</sup></b>
Spółdzielcze	98	102	119	42	Cooperative
Komunalne (gminne)	52	116	23	110	Municipal (gmina)
Spoleczne czynszowe	–	–	–	46	Public building society
Zakładowe	1	4	1	3	Company
<b>Mieszkania na 1000 zawartych małżeństw</b>	<b>291</b>	<b>579</b>	<b>552</b>	<b>726</b>	<b>Dwellings per 1000 marriages contracted</b>
Miasta	339	596	559	927	Urban areas
Wieś	248	566	547	583	Rural areas
<b>Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m<sup>2</sup></b>	<b>107,1</b>	<b>109,1</b>	<b>111,4</b>	<b>102,5</b>	<b>Average useful floor area per dwelling in m<sup>2</sup></b>
miasta	90,2	84,9	86,6	79,2	urban areas
wieś	127,3	127,4	129,9	129,0	rural areas
<b>Indywidualne<sup>a</sup></b>	<b>134,1</b>	<b>134,5</b>	<b>133,4</b>	<b>133,5</b>	<b>Private<sup>a</sup></b>
miasta	147,5	145,2	143,4	144,8	urban areas
wieś	128,6	131,7	130,8	130,5	rural areas
<b>Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem<sup>b</sup></b>	<b>63,9</b>	<b>54,6</b>	<b>62,6</b>	<b>62,0</b>	<b>For sale or rent<sup>b</sup></b>
Spółdzielcze	55,4	56,8	58,2	52,1	Cooperative
Komunalne (gminne)	38,7	38,4	36,3	37,3	Municipal (gmina)
Spoleczne czynszowe	–	–	–	56,1	Public building society
Zakładowe	134,0	154,5	89,0	44,0	Company

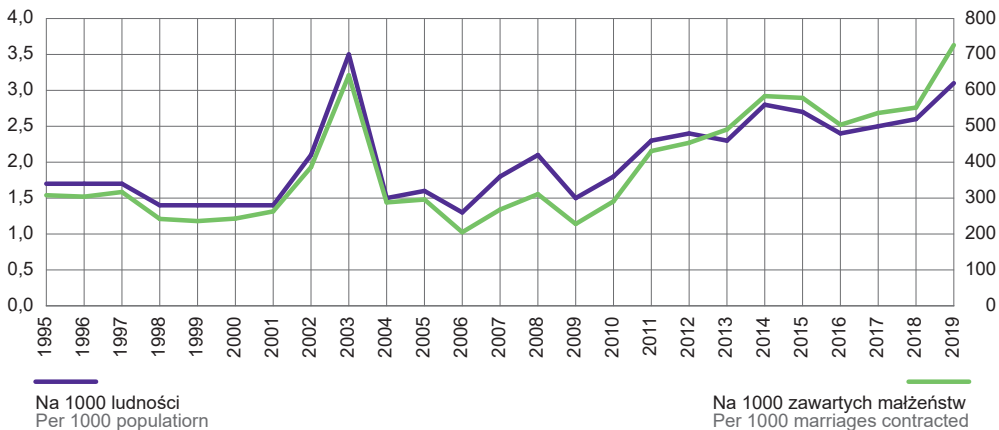
a Przeznaczone na użytek własny inwestora. b Łącznie z budownictwem indywidualnym przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem; w związku ze zmianą metodologiczną od 2018 r., patrz uwagi do działu „Mieszkania. Infrastruktura komunalna”, ust. 5 na str. 182.  
a Intended for the own use of the investor. b Including private construction intended for sale or rent; due to methodological change, since 2018, notes to chapter “Dwellings. Municipal infrastructure”, item 5 on page 182.

WYKRES 8 (40). MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG FORM BUDOWNICTWA  
CHART 8 (40). DWELLINGS COMPLETED BY FORMS OF CONSTRUCTION

MAPA 2 (19). MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA W 2019 R.  
 MAP 2 (19). DWELLINGS COMPLETED IN 2019



Mieszkania oddane do użytkowania  
 Dwellings completed



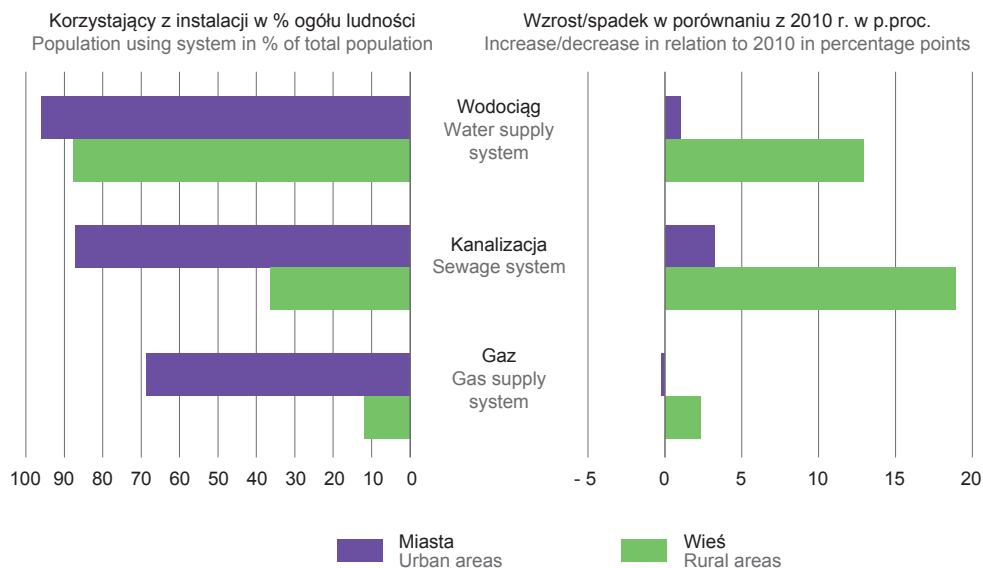
TABL. 11 (53). **WODOCIĄGI I KANALIZACJA<sup>a</sup>**  
 Stan w dniu 31 grudnia  
 WATER SUPPLY AND SEWAGE SYSTEMS<sup>a</sup>  
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
<b>Sieć rozdzielcza w km:</b>					<b>Distribution network in km:</b>
Wodociągowa	12425,6	13428,0	13848,4	13934,7	Water supply
miasta	1858,7	1956,9	2049,7	2110,0	urban areas
wieś	10566,9	11471,1	11798,7	11824,7	rural areas
Kanalizacyjna <sup>a</sup>	3383,8	6081,5	6289,2	6425,4	Sewage <sup>a</sup>
miasta	1419,5	1790,9	1804,6	1885,8	urban areas
wieś	1964,3	4290,6	4484,6	4539,6	rural areas
<b>Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm<sup>3</sup></b>	<b>31,4</b>	<b>34,8</b>	<b>34,0</b>	<b>34,2</b>	<b>Consumption of water from water supply systems in households (during the year) in hm<sup>3</sup></b>
na 1 mieszkańca w m <sup>3</sup>	24,4	27,6	27,3	27,6	per capita in m <sup>3</sup>
<b>Miasta:</b>					<b>Urban areas:</b>
w hm <sup>3</sup>	18,0	19,0	17,4	14,7	in hm <sup>3</sup>
na 1 mieszkańca w m <sup>3</sup>	31,1	33,7	31,0	31,0	per capita in m <sup>3</sup>
<b>Wieś:</b>					<b>Rural areas:</b>
w hm <sup>3</sup>	13,3	15,8	16,7	16,7	in hm <sup>3</sup>
na 1 mieszkańca w m <sup>3</sup>	18,9	22,7	24,3	24,8	per capita in m <sup>3</sup>
<b>Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm<sup>3</sup></b>	<b>32,9</b>	<b>35,2</b>	<b>34,6</b>	<b>35,0</b>	<b>Wastewater discharged by sewage system (during the year) in hm<sup>3</sup></b>
W tym oczyszczone	32,9	35,2	34,6	35,0	Of which treated

a Łącznie z kolektorami.  
 a Including collectors.

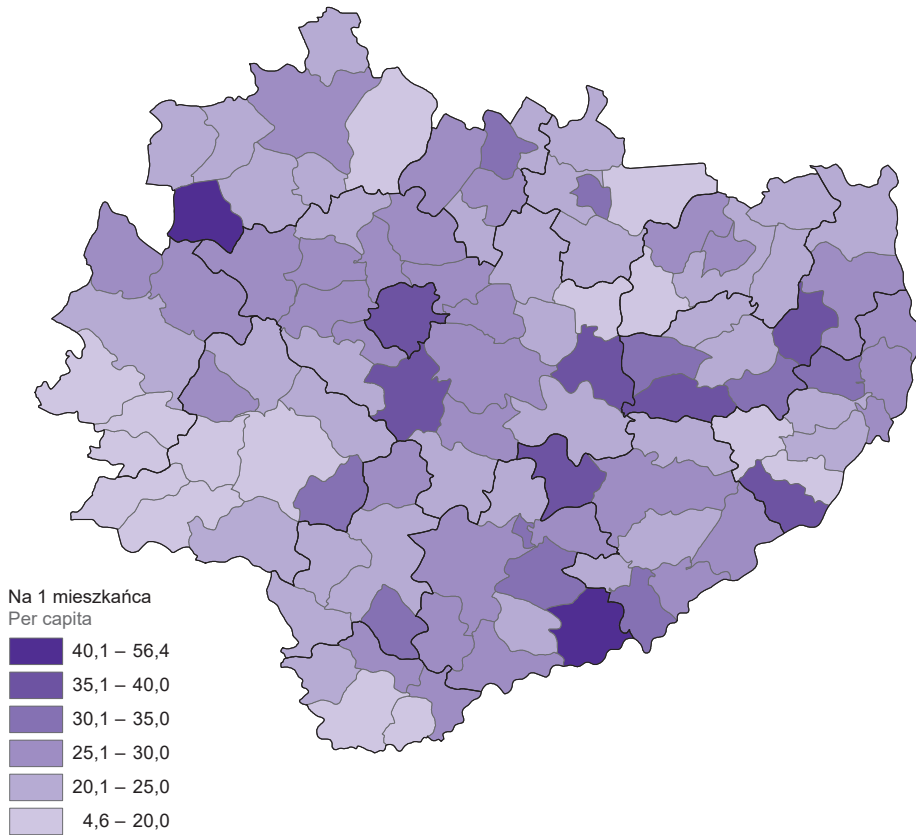
WYKRES 9 (41). **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ W 2019 R.**

CHART 9 (41). **POPULATION USING WATER SUPPLY, SEWAGE AND GAS SUPPLY SYSTEM IN 2019**



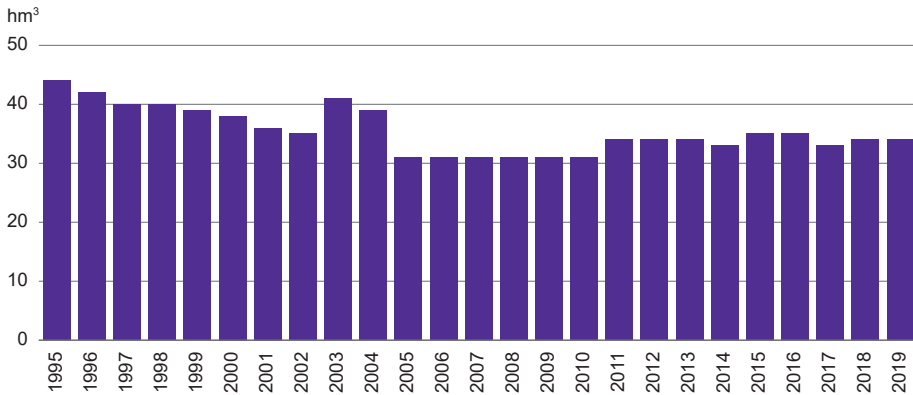


MAPA 3 (20). **ZUŻYCIE WODY Z WODOCIĄGÓW W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH W 2019 R.**  
 MAP 3 (20). CONSUMPTION OF WATER FROM WATER SUPPLY SYSTEMS IN HOUSEHOLDS IN 2019



Świętokrzyskie=27,6

Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych  
 Consumption of water from water supply system in households



TABL. 12 (54). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIENIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**  
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
<b>Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.</b>	<b>456,3</b>	<b>458,5</b>	<b>476,9</b>	<b>480,7</b>	Consumers (as of 31 XII) in thousands
Miasta	231,1	234,3	248,5	254,5	Urban areas
Wieś	225,2	224,2	228,5	226,2	Rural areas
<b>Zużycie (w ciągu roku):</b>					<b>Consumption (during the year):</b>
W GWh	772,3	759,9	796,6	794,2	In GWh
miasta	362,5	343,3	360,6	366,7	urban areas
wieś	409,8	416,6	435,9	427,5	rural areas
W kWh:					In kWh:
miasta: na 1 mieszkańca	624,1	609,4	644,8	652,2	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę <sup>a</sup>	1569,0	1464,9	1451,5	1441,1	per consumer <sup>a</sup>
wieś – na 1 odbiorcę <sup>a</sup>	1819,6	1858,3	1907,9	1889,8	rural areas – per consumer <sup>a</sup>

a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 grudnia.

Źródło: dane Ministerstwa Energii.

a The number of consumers as of 31 December was used in calculations.

Source: data of the Ministry of Energy.

TABL. 13 (55). **SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIENIE GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**  
Stan w dniu 31 grudnia  
GAS SUPPLY SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS  
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
<b>Sieć rozdzielcza i przesyłowa w km</b>	<b>3935,4</b>	<b>4293,4</b>	<b>4482,2</b>	<b>4548,2</b>	Distribution and transmission network in km
w tym przesyłowa	552,7	601,2	603,7	603,7	of which transmission
miasta	87,2	91,9	94,4	106,5	urban areas
wieś	465,4	509,3	509,3	497,2	rural areas
Miasta	1247,4	1387,6	1510,6	1620,9	Urban areas
Wieś	2688,0	2905,8	2971,6	2927,3	Rural areas
<b>Odbiorcy gazu z sieci<sup>a</sup> w tys.</b>	<b>161,2</b>	<b>175,0</b>	<b>178,4</b>	<b>183,0</b>	Consumers of gas from gas supply system <sup>a</sup> in thousands
Miasta	141,0	152,2	153,0	158,1	Urban areas
Wieś	20,2	22,8	25,4	24,9	Rural areas
<b>Zużycie gazu z sieci (w ciągu roku):</b>					<b>Consumption of gas from gas supply system (during the year):</b>
W GWh <sup>b</sup>	82,8	830,4	912,3	975,6	In GWh <sup>b</sup>
miasta	69,5	677,2	711,4	757,6	urban areas
wieś	13,3	153,2	200,8	218,0	rural areas
Na 1 mieszkańca w kWh <sup>c</sup>	64,5	659,1	733,1	788,5	Per capita in kWh <sup>c</sup>
miasta	119,7	1202,2	1271,9	1347,6	urban areas
wieś	18,9	219,9	293,2	322,9	rural areas

a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. b, c W 2010 r. w jednostkach naturalnych: b – hm<sup>3</sup>, c – m<sup>3</sup>.

a Including consumers using collective gas-meter. b, c In 2010 in natural units: b – hm<sup>3</sup>, c – m<sup>3</sup>.

TABL. 14 (56). **OGRZEWNICTWO**  
Stan w dniu 31 grudnia  
HOUSE-HEATING  
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć ciepła przesyłowa i rozdzielcza w km	616,2	664,7	645,5	643,1	626,6	16,5	Heating transmission and distribution network in km
Kotłownie	388	631	625	967	757	210	Boiler rooms
Sprzedaż energii cieplnej (w ciągu roku) w TJ	4433,9	3571,0	3514,5	3096,5	3058,3	38,3	Sale of heating energy (during the year) in TJ

## Dział VIII. Edukacja i wychowanie Chapter VIII. Education

TABL. 1 (57). EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA  
EDUCATION BY LEVELS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2018/19	2019/20	SPECIFICATION
WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE <sup>a</sup> PRE-PRIMARY EDUCATION <sup>a</sup>					
<b>Placówki</b>	<b>755</b>	<b>796</b>	<b>808</b>	<b>803</b>	<b>Establishments</b>
w tym na wsi	560	576	550	530	of which in rural areas
w tym:					of which:
Przedszkola	243	299	339	355	Nursery schools
w tym specjalne	6	8	11	14	of which special
w tym na wsi	116	141	158	157	of which in rural areas
Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	429	369	359	347	Pre-primary sections in primary schools
SZKOLY SCHOOLS					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	600	564	570	562	primary
w tym na wsi	479	433	416	402	of which in rural areas
gimnazja	243	261	69	.	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy branżowe I stopnia <sup>b</sup>	16	18	20	21	special job-training
licea ogólnokształcące <sup>d</sup>	66	64	62 <sup>c</sup>	70	stage I sectoral vocational <sup>b</sup>
technika <sup>e</sup>	87	69	71	76	general secondary <sup>d</sup>
artystyczne ogólnokształcące	90	75	76	74	technical secondary <sup>e</sup>
policealne	2	3	3	3	general art
dla dorosłych	91	87	83	64	post-secondary
podstawowe	126	65	58	42	for adults
gimnazja	–	–	1	1	primary
licea ogólnokształcące <sup>d</sup>	1	3	2	.	lower secondary
technika <sup>e</sup>	88	62	55	41	general secondary <sup>d</sup>
Uczelnie	37	.	.	.	technical secondary <sup>e</sup>
	15	14	11	10	Higher education institutions
NAUCZYCIELE <sup>f</sup> TEACHERS <sup>f</sup>					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	6233	6276	8364	8556	primary
w tym na wsi	3886	3657	4605	4569	of which in rural areas
gimnazja	3779	3352	1105	.	lower secondary
branżowe I stopnia <sup>bg</sup>	643	542	475 <sup>c</sup>	576	stage I sectoral vocational <sup>bg</sup>
licea ogólnokształcące <sup>d</sup>	1744	1381	1238	1488	general secondary <sup>d</sup>
technika <sup>eh</sup>	1910	1729	1626	1927	technical secondary <sup>eh</sup>
policealne	231	298	162	125	post-secondary
Uczelnie	2040	1774	1571	1496	Higher education institutions
DZIECI, UCZNIOWIE I STUDENCI CHILDREN, PUPILS AND STUDENTS					
Wychowanie przedszkolne:					Pre-primary education:
dzieci w wieku 6 lat	9195	11732	10677	9921	6-year-old children
w tym w przedszkolach	4551	6657	5816	5397	of which in nursery schools
Szkoły:					Schools:
podstawowe	71637	74704	89585	89495	primary
w tym na wsi	39387	39140	44025	42042	of which in rural areas
gimnazja	43266	35032	11299	.	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy branżowe I stopnia <sup>b</sup>	406	475	424	515	special job-training
licea ogólnokształcące <sup>d</sup>	7223	5098	4166 <sup>c</sup>	5443	stage I sectoral vocational <sup>b</sup>
technika <sup>e</sup>	23400	17489	15451	20047	general secondary <sup>d</sup>
artystyczne ogólnokształcące	22508	19233	18441	23387	technical secondary <sup>e</sup>
policealne	235	273	281	325	general art
dla dorosłych	8848	9376	9256	7575	post-secondary
podstawowe	8202	4816	3984	3098	for adults
gimnazja	–	–	4	11	primary
licea ogólnokształcące <sup>d</sup>	67	24	28	.	lower secondary
technika <sup>e</sup>	5799	4792	3952	3087	general secondary <sup>d</sup>
Uczelnie	2336	.	.	.	technical secondary <sup>e</sup>
	50915	30109	24730	22252	Higher education institutions

a Obejmuje przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne. b W latach szkolnych 2010/11 i 2015/16 zasadnicze szkoły zawodowe. c Z oddziałami zasadniczych szkół zawodowych. d W roku szkolnym 2010/11 łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi. e W roku szkolnym 2010/11 łącznie z technikami uzupełniającymi. f–h łącznie ze szkołami: f – dla dorosłych; g – specjalnymi przysposabiającymi do pracy; h – artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. i W roku szkolnym 2015/16 – w wieku 5 lat.

a Includes nursery schools, pre-primary sections in primary schools, pre-primary education units and pre-primary centres. b In the 2010/11 and 2015/16 school years, basic vocational schools. c Including basic vocational school sections. d In the 2010/11 school year, including supplementary general secondary and specialised secondary schools. e In the 2010/11 school year, including supplementary technical secondary schools. f–h Including schools: f – for adults; g – special job-training schools; h – general art schools leading to professional certification. i In the 2015/16 school year – 5 years old.

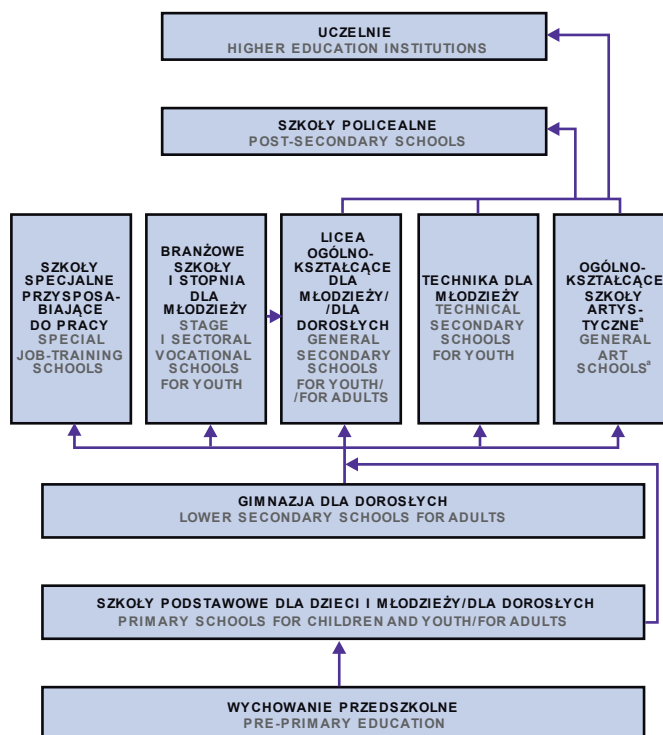
TABL. 1 (57). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**  
EDUCATION BY LEVELS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2018/19	2019/20	SPECIFICATION
	ABSOLWENCI		GRADUATES		
Szkoły:					Schools:
podstawowe	12886	11144	11130	.	primary
gimnazja	14479	11680	10350	.	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	57	101	94	.	special job-training
zasadnicze zawodowe	2516	1583	1094	.	basic vocational
licea ogólnokształcące <sup>d</sup>	7686	5980	5105	.	general secondary <sup>d</sup>
technika <sup>e</sup>	5625	4543	3870	.	technical secondary <sup>e</sup>
artystyczne ogólnokształcące	52	63	44	.	general art
policealne	2330	3396	4102	.	post-secondary
dla dorosłych	2177	1636	1339	.	for adults
podstawowe	-	-	4	.	primary
gimnazja	19	6	13	.	lower secondary
licea ogólnokształcące <sup>d</sup>	1697	1630	1322	.	general secondary <sup>d</sup>
technika <sup>e</sup>	461	.	.	.	technical secondary <sup>e</sup>
Uczelnie	15507	9049	6946	.	Higher education institutions

d W roku szkolnym 2010/11 łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi. e W roku szkolnym 2010/11 łącznie z technikami uzupełniającymi.

d In the 2010/11 school year, including supplementary general secondary and specialised secondary schools. e In the 2010/11 school year, including supplementary technical secondary schools.

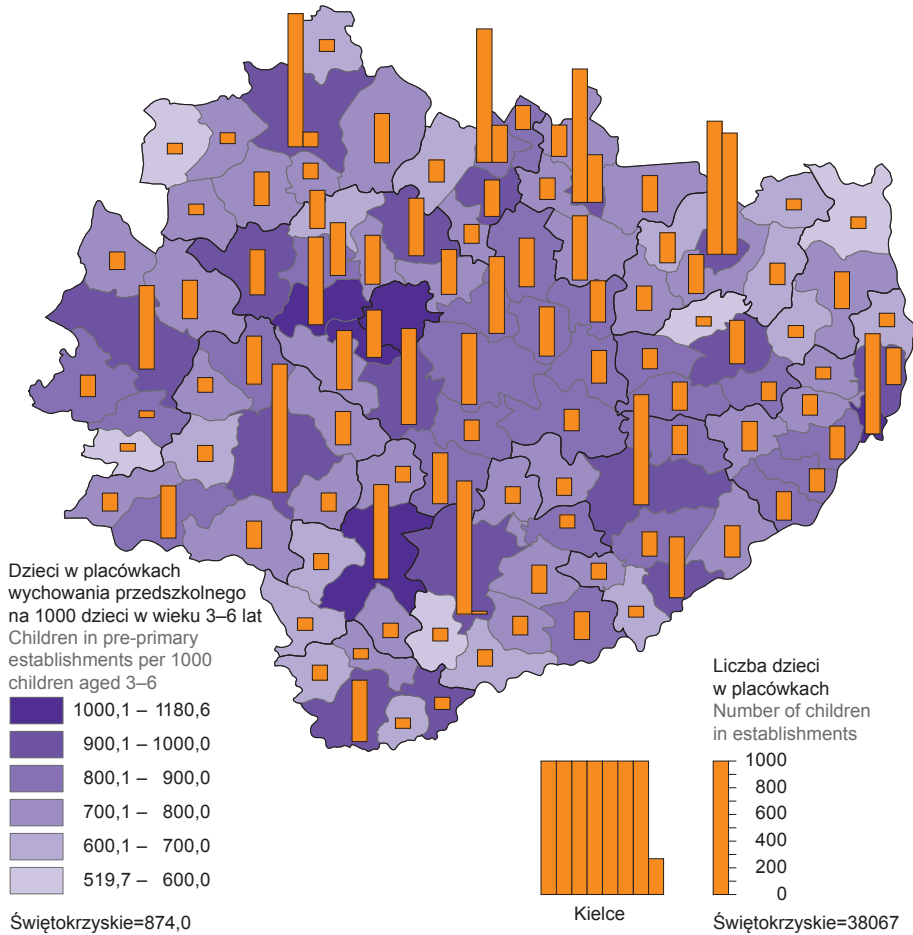
**EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2019/20**  
EDUCATION BY LEVELS IN THE 2019/20 SCHOOL YEAR



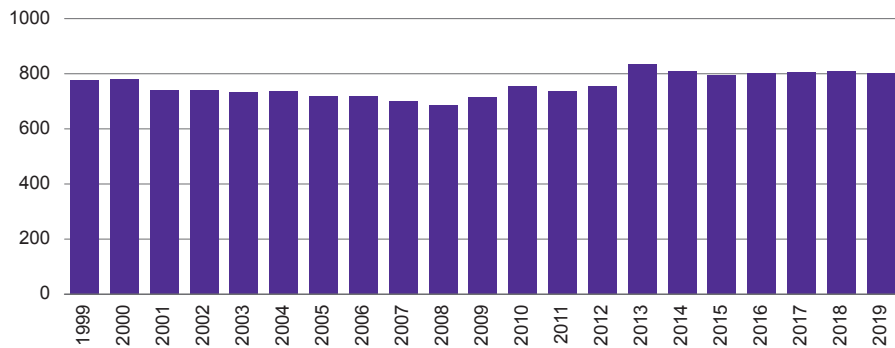
a Dające uprawnienia zawodowe.

a Leading to professional certification.

MAPA 1 (21). WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE<sup>a</sup> W ROKU SZKOLNYM 2019/20  
 MAP 1 (21). PRE-PRIMARY EDUCATION<sup>a</sup> IN THE 2019/20 SCHOOL YEAR

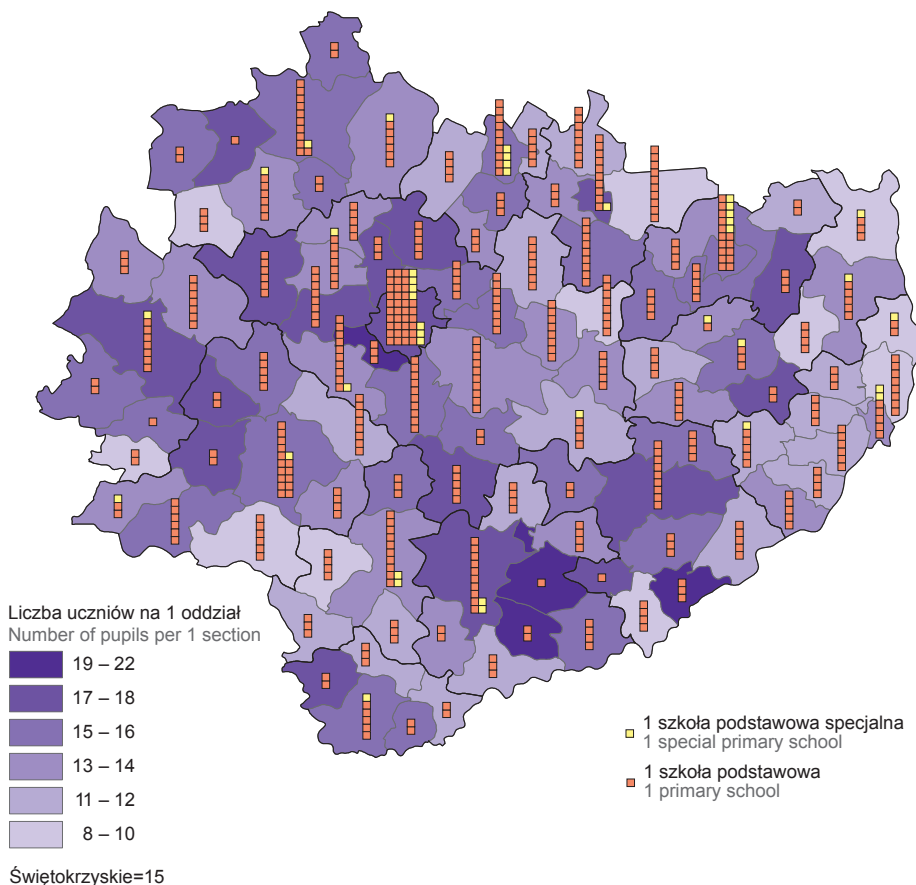


**Liczba placówek**  
 Number of establishments

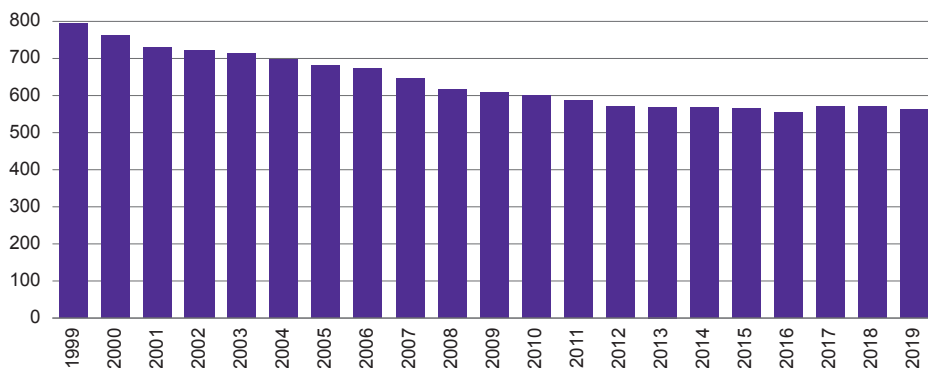


<sup>a</sup> Obejmuje przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne.  
<sup>a</sup> Includes nursery schools, pre-primary sections in primary schools, pre-primary education units and pre-primary centres.

MAPA 2 (22). SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY W ROKU SZKOLNYM 2019/20  
 MAP 2 (22). PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH IN THE 2019/20 SCHOOL YEAR

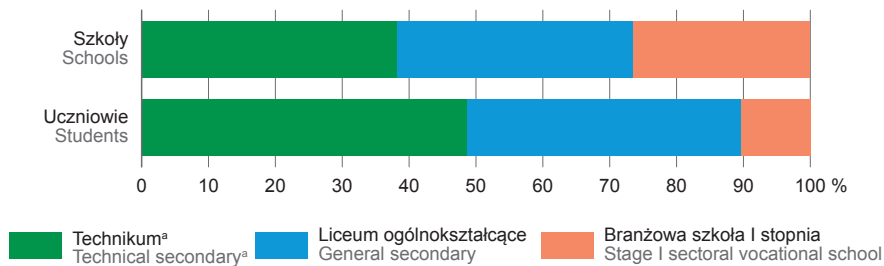
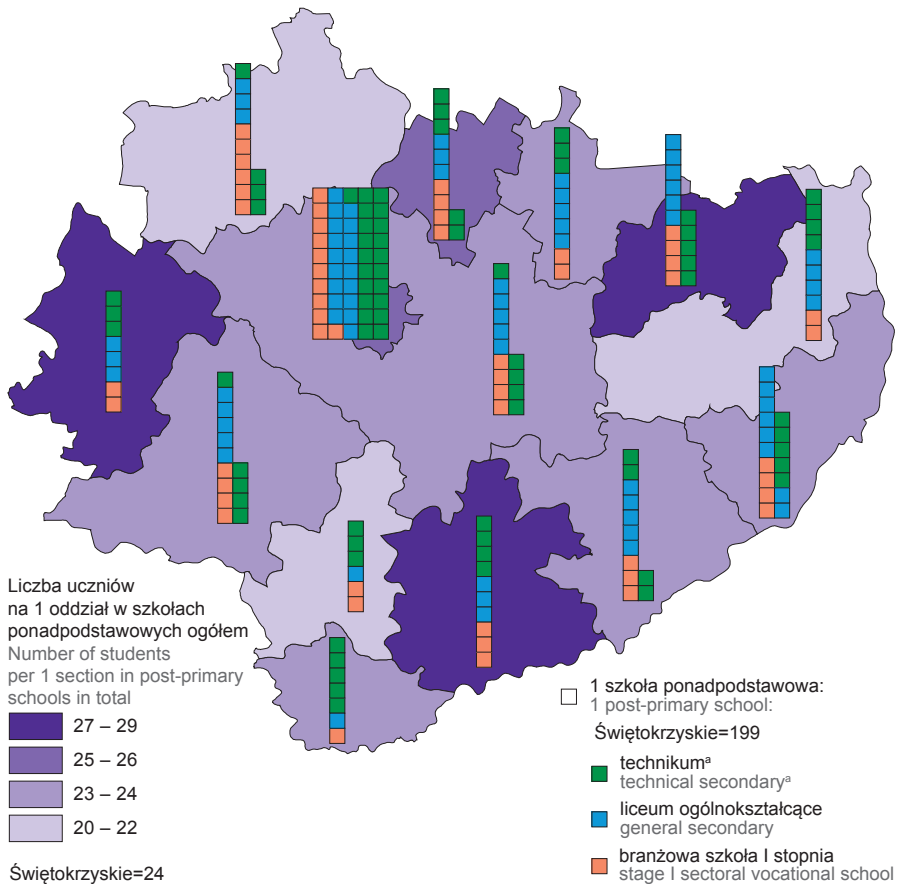


**Liczba szkół podstawowych**  
 Number of primary schools



MAPA 3 (23). SZKOŁY PONADPODSTAWOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) W ROKU SZKOLNYM 2019/20

MAP 3 (23). POST-PRIMARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools) IN THE 2019/20 SCHOOL YEAR



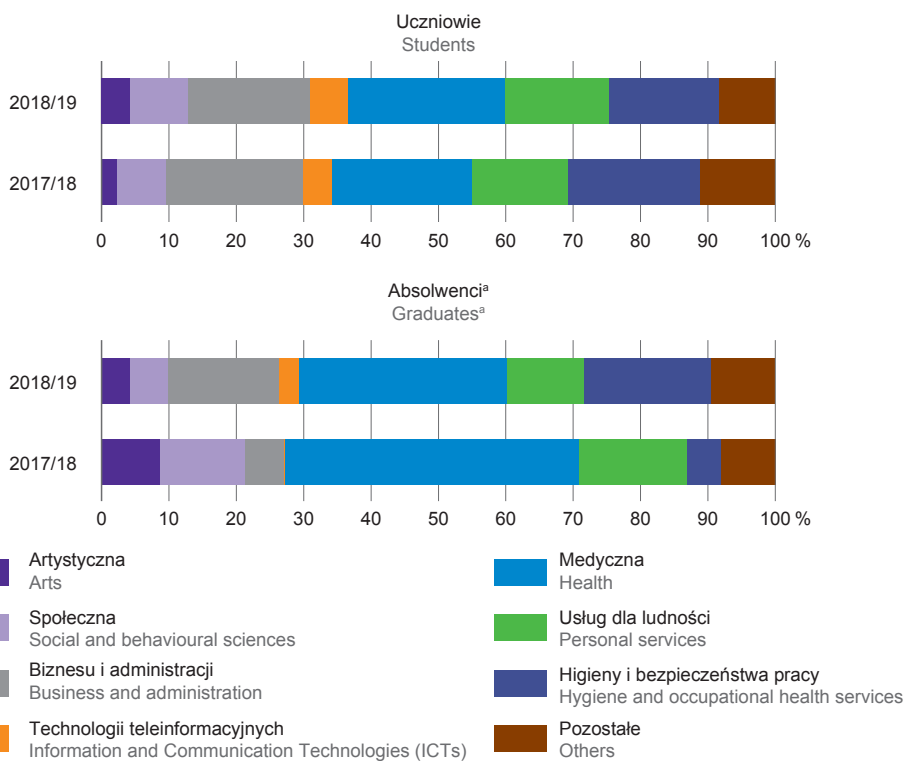
<sup>a</sup> Łącznie z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.  
<sup>a</sup> Including general art schools leading to professional certification.

TABL. 2 (58). **SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)**  
**POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2018/19	2019/20	SPECIFICATION
Szkoły	91	86	82	63	Schools
Oddziały	404	441	412	371	Sections
Uczniowie	8848	9341	9222	7553	Students
w tym kobiety	5501	6275	6113	5135	of which females
Absolwenci	2330	3385	4085	.	Graduates
w tym kobiety	1576	2263	2742	.	of which females

WYKRES 1 (42). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych)**  
**WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**

CHART 1 (42). **STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS**  
**(excluding special schools) BY NARROW FIELDS OF EDUCATION**

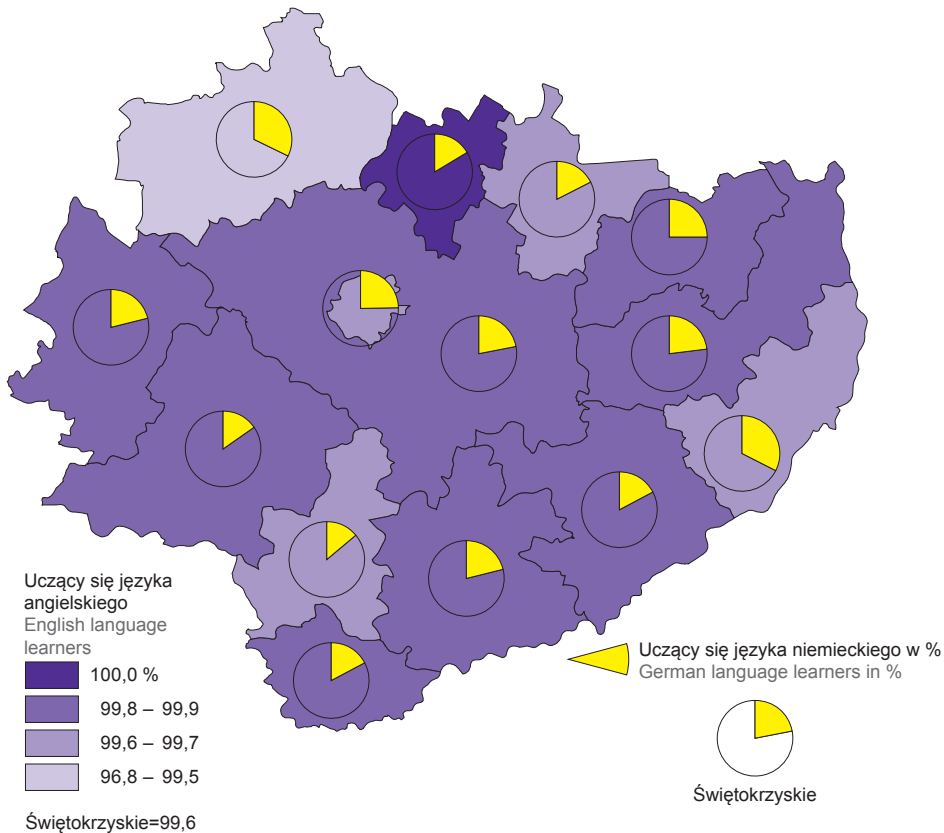


<sup>a</sup> Dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe.  
<sup>a</sup> Data concern the graduates who passed examination confirming vocational qualifications.

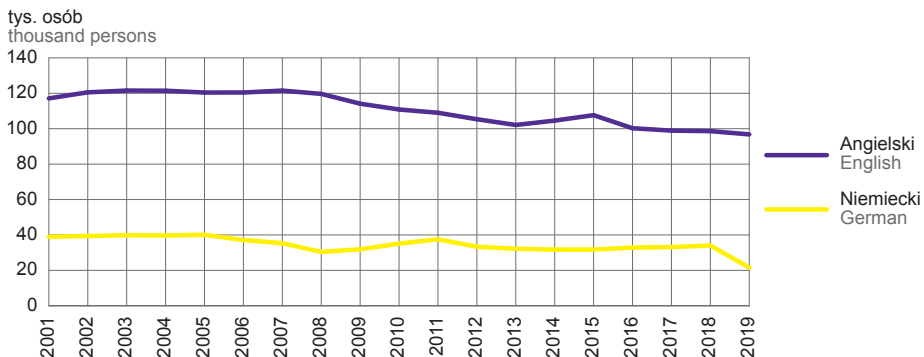


MAPA 4 (24). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY W ROKU SZKOLNYM 2019/20

MAP 4 (24). PUPILS AND STUDENTS LEARNING FOREIGN LANGUAGES IN PRIMARY SCHOOLS IN THE 2019/20 SCHOOL YEAR

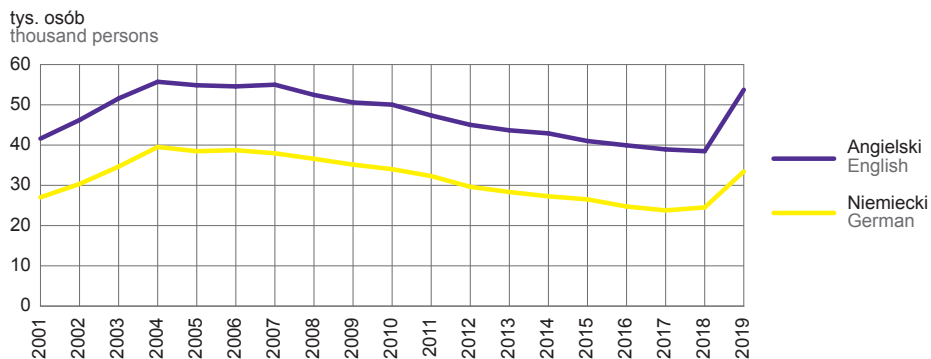
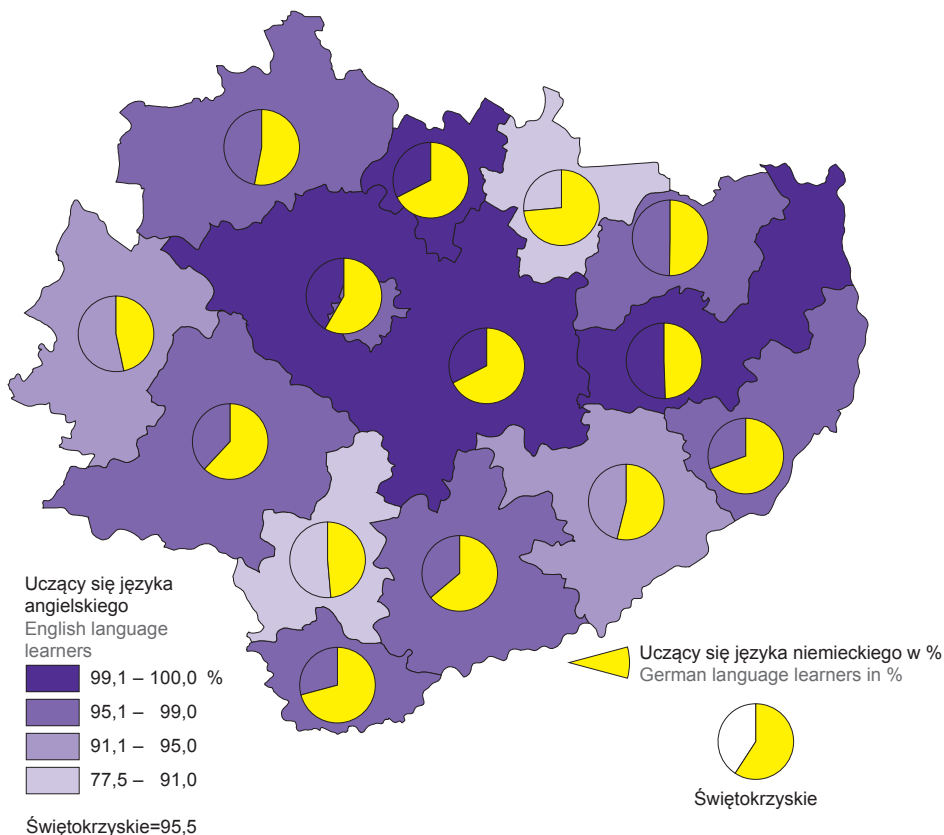


W szkołach podstawowych i gimnazjach dla dzieci i młodzieży  
In primary schools and lower secondary schools for children and youth



MAPA 5 (25). UCZĄCY SIĘ JEZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH PONADPODSTAWOWYCH DLA MŁODZIEŻY I SZKOŁACH POLICEALNYCH W ROKU SZKOLNYM 2019/20 (bez szkół specjalnych)

MAP 5 (25). PUPILS AND STUDENTS LEARNING FOREIGN LANGUAGES IN POST-PRIMARY SCHOOLS FOR YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS IN THE 2019/20 SCHOOL YEAR (excluding special schools)



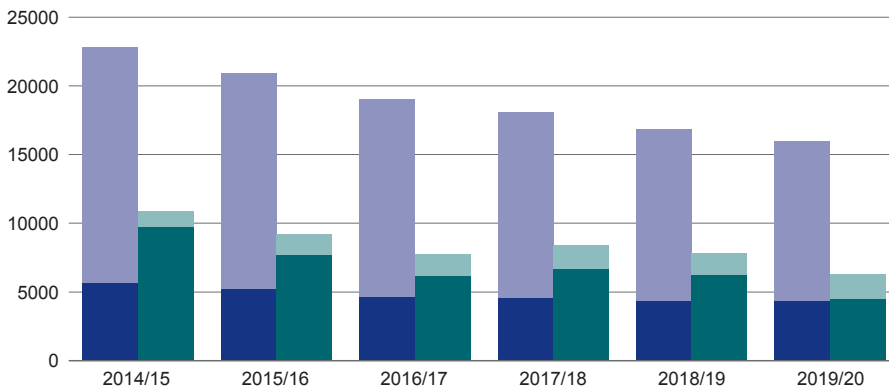
TABL. 3 (59). **UCZELNIE W ROKU AKADEMICKIM 2019/20**  
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN THE 2019/20 ACADEMIC YEAR

WYSZCZEGÓLNIENIE	Uczelnie Higher education institutions	Nauczyciele akademicy <sup>a</sup> Academic teachers <sup>a</sup>	Studenci Students			Absolwenci <sup>b</sup> Graduates <sup>b</sup>	SPECIFICATION
			ogółem total	w tym na studiach stacjonarnych of which full-time programmes	w tym cudzoziemcy of which foreigners		
<b>OGÓŁEM</b>	<b>10</b>	<b>1496</b>	<b>22252</b>	<b>13369</b>	<b>1007</b>	<b>6946</b>	<b>TOTAL</b>
Nadzorowane przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	10	1496	22252	13369	1007	6946	Supervised by the Ministry of Science and Higher Education

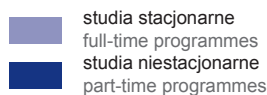
a Pełno- i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełne etaty, zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej uczelni wykazani zostali w każdym miejscu pracy. b W podziale według uczelni – osoby, które uzyskały dyplom ukończenia studiów w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r.

a Full-time and part-time employed converted into full-time equivalent units, teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces. b In the breakdown by higher education institutions – persons who obtained higher education diplomas between 1 January 2019 and 31 December 2019.

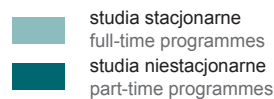
WYKRES 2 (43). **STUDENCI UCZELNI**  
CHART 2 (43). **STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS**



Studenci uczelni publicznych:  
Students of public higher education institutions:



Studenci uczelni niepublicznych:  
Students of non-public higher education institutions:



TABL. 4 (60). **SŁUCHACZE STUDIÓW PODYPLOMOWYCH I DOKTORANCI**  
NON-DEGREE POSTGRADUATE PROGRAMMES STUDENTS AND DOCTORAL STUDENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE		Słuchacze studiów podyplomowych Non-degree postgraduate programme students		Doktoranci Doctoral students				SPECIFICATION
				na studiach doktoranckich in doctoral programmes		w szkołach doktorskich in doctoral schools		
		ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	
<b>OGÓŁEM</b>	2010/11	5039	3921	123	65	.	.	<b>TOTAL</b>
	2015/16	3417	2946	418	256	.	.	
	2018/19	3837	3456	383	249	.	.	
	<b>2019/20</b>	<b>3148</b>	<b>2715</b>	<b>259</b>	<b>171</b>	<b>46</b>	<b>21</b>	

## Dział IX. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna Chapter IX. Health care and social welfare

TABL. 1 (61). **OCHRONA ZDROWIA – PODSTAWOWE DANE**

Stan w dniu 31 grudnia  
BASIC DATA ON HEALTH CARE  
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2018	2019	SPECIFICATION
PRACOWNICY MEDYCZNI		MEDICAL PERSONNEL		
Lekarze	2916	2915	2967	Doctors
Lekarze dentyści	464	505	484	Dentists
Pielęgniarki i położne	8224	8302	8544	Nurses and midwives
Fizjoterapeuci	1297	1508	1576	Physiotherapists
Diagności laboratoryjni	483	469	516	Laboratory diagnosticians
Farmaceuci	774	789	762	Pharmacists
AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA		OUTPATIENT HEALTH CARE		
Przychodnie	576	634	642	Outpatient departments
miasta	377	437	449	urban areas
wieś	199	197	193	rural areas
Praktyki lekarzy i lekarzy dentyistów <sup>a</sup>	236	212	198	Practices of doctors and dentists <sup>a</sup>
miasta	178	162	155	urban areas
wieś	58	50	43	rural areas
Porady udzielone <sup>b</sup> w ciągu roku w tys.	9699,7	9709,6	9895,3	Consultations provided <sup>b</sup> during the year in thousands
lekarskie <sup>c</sup>	8675,5	8857,4	9034,3	doctors <sup>c</sup>
w tym w opiece zdrowotnej:				of which in health care:
podstawowej	5619,6	5029,4	6004,3	primary
specjalistycznej	3055,9	3828,0	3030,0	specialised
stomatologiczne	1024,3	852,2	861,0	stomatological
SZPITALA		HOSPITALS		
Szpitala ogólne	25	24	24	General hospitals
Łóżka	6313	5721	5348	Beds
Leczeni <sup>d</sup> w ciągu roku na:				Inpatients <sup>d</sup> during the year per:
10 tys. ludności	2276,0	2239,3	2137,5	10 thousand population
1 łóżko <sup>e</sup>	45,3	46,1	49,1	bed <sup>e</sup>

a Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakt z NFZ lub z przychodniami. b Łącznie z poradami opłaconymi w przychodniach przez pacjentów oraz łącznie z poradami udzielonymi w ramach nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej. c Łącznie z poradami z izb przyjęć udzielanymi pacjentom nieohospitalizowanym. d Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. e Do obliczenia wskaźnika przyjęto przeciętną miesięczną liczbę łóżek w roku.

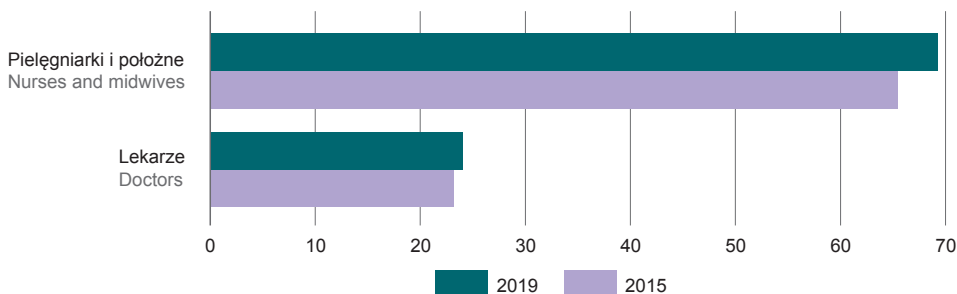
Ź r ó ł o: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

a Data concern practices that have signed contract with the National Health Fund or outpatient departments. b Including consultations paid by patients in outpatient departments as well as including consultations provided as part of night and holiday health care. c Including consultations provided in admission rooms for non-hospitalized patients. d Excluding inter-ward patient transfer. e For calculating of indice the average monthly number of beds in year was used.

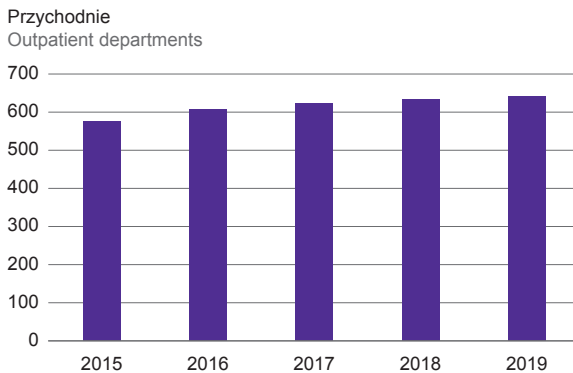
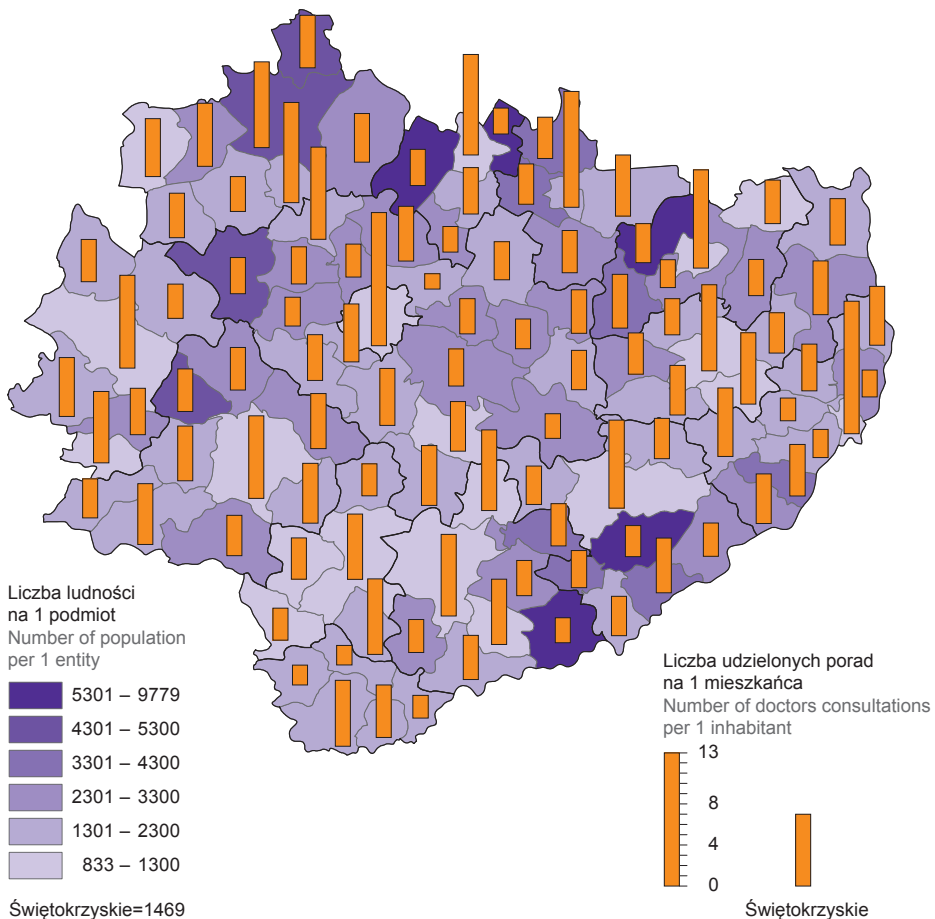
S o u r c e: data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration as well as Statistics Poland.

WYKRES 1 (44). **PRACOWNICY MEDYCZNI NA 10 TYS. LUDNOŚCI**

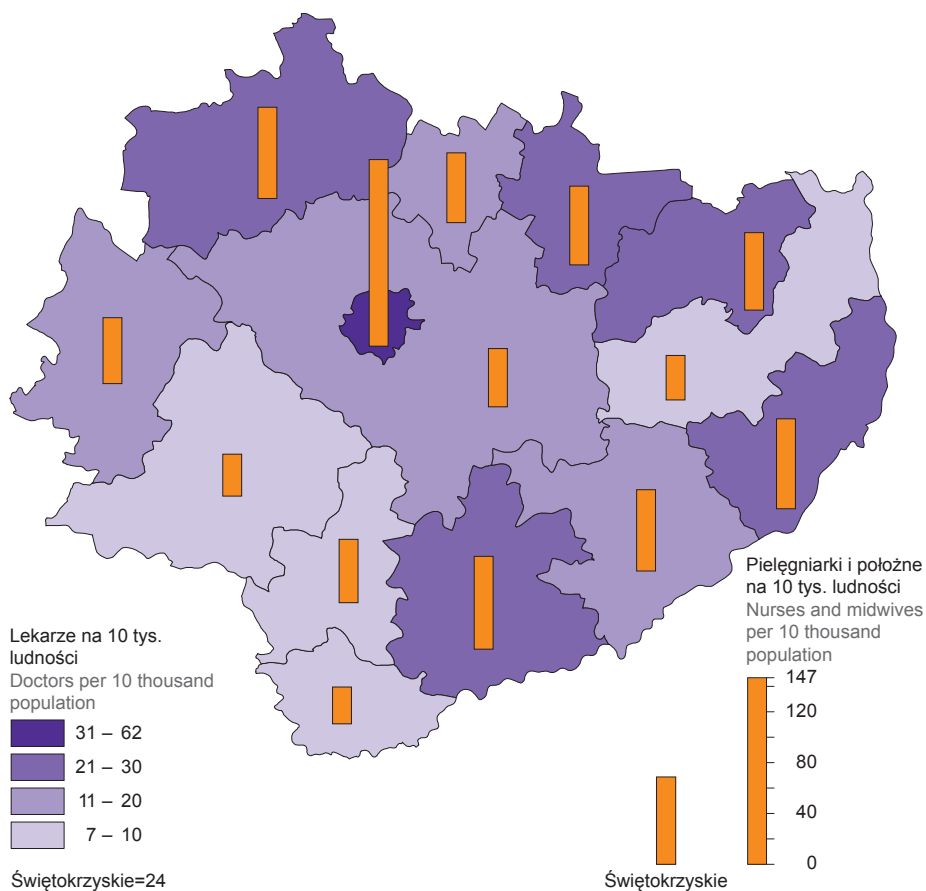
CHART 1 (44). **MEDICAL PERSONNEL PER 10 THOUSAND POPULATION**



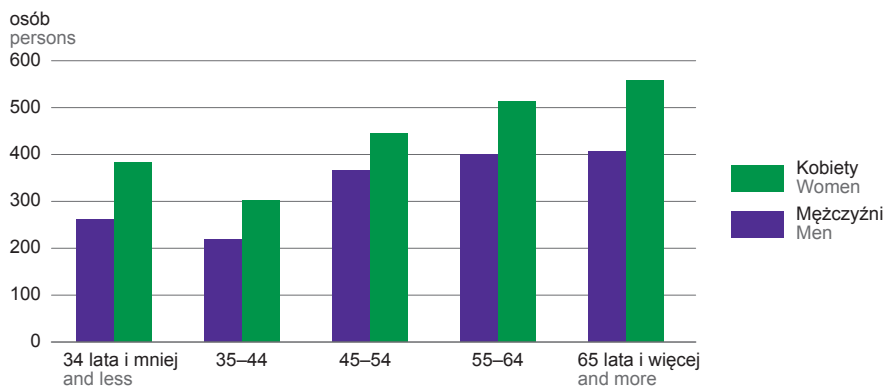
MAPA 1 (26). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA W 2019 R.**  
 MAP 1 (26). **OUTPATIENT HEALTH CARE IN 2019**



MAPA 2 (27). PRACOWNICY MEDYCZNI W 2019 R.  
MAP 2 (27). MEDICAL PERSONNEL IN 2019



Lekarze uprawnieni do wykonywania zawodu medycznego według grup wieku i płci  
Doctors entitled to practise medical profession by age groups and sex



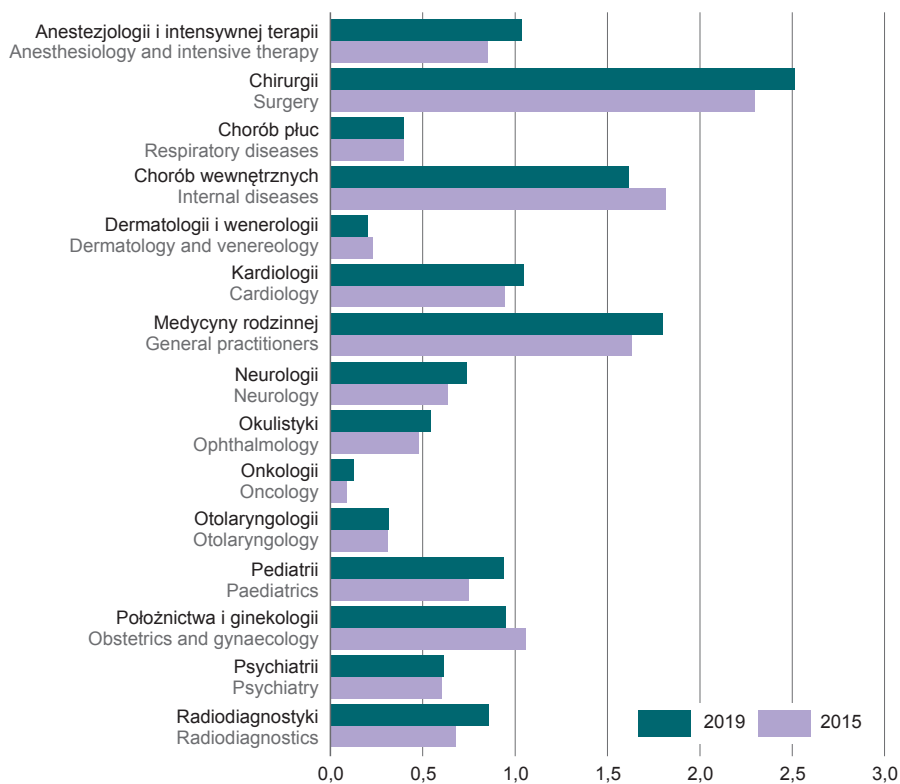
TABL. 2 (62). **LEKARZE SPECJALIŚCI**  
 Stan w dniu 31 grudnia  
 DOCTORS SPECIALISTS  
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2018	2019	SPECIFICATION
<b>Lekarze specjaliści</b>	<b>2055</b>	<b>2133</b>	<b>2166</b>	<b>Doctors specialists</b>
w tym w zakresie:				of which in the field of:
Anestezjologii i intensywnej terapii	107	120	128	Anesthesiology and intensive therapy
Chirurgii	291	318	310	Surgery
Chorób płuc	50	52	49	Respiratory diseases
Chorób wewnętrznych	228	200	199	Internal diseases
Dermatologii i wenerologii	29	25	25	Dermatology and venereology
Kardiologii	119	130	129	Cardiology
Medycyny rodzinnej	205	221	222	General practitioners
Neurologii	80	92	91	Neurology
Okulistyki	60	63	67	Ophthalmology
Onkologii	11	15	16	Oncology
Otolaryngologii	39	37	39	Otolaryngology
Pediiatrii	94	104	116	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	133	126	117	Obstetrics and gynaecology
Psychiatrii	76	76	76	Psychiatry
Radiodiagnostyki	85	100	106	Radiodiagnostics

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.  
 Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration.

WYKRES 2 (45). **LEKARZE SPECJALIŚCI WEDŁUG WYBRANYCH SPECJALNOŚCI NA 10 TYS. LUDNOŚCI**

CHART 2 (45). **DOCTOR SPECIALISTS BY SELECTED SPECIALISATION PER 10 THOUSAND POPULATION**



**TABL. 3 (63). SZPITALA OGÓLNE**  
GENERAL HOSPITALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Leczeni <sup>a</sup> w tys.	296,4	286,0	285,6	Inpatients <sup>a</sup> in thousands
Przeciętny pobyt chorego w dniach	5,3	5,3	5,2	Average patient stay in days
Łóżka <sup>b</sup>	6313	5721	5348	Beds <sup>b</sup>
w tym na oddziałach:				of which in specified wards:
Chorób wewnętrznych	909	822	758	Internal diseases
Kardiologicznych <sup>c</sup>	320	284	275	Cardiological <sup>c</sup>
Chirurgicznych	1531	1397	1277	Surgical
Pediatrycznych	397	342	291	Paediatric
Ginekologiczno-położniczych	610	512	487	Gynaecological-obstetric
Onkologicznych	189	160	141	Oncological
Intensywnej terapii	116	118	123	Intensive therapy
Zakaźnych	112	81	76	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc	239	213	205	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	33	31	30	Dermathological
Neurologicznych	302	294	289	Neurological
Psychiatrycznych	60	60	60	Psychiatric

a Leczeni w trybie stacjonarnym łącznie z ruchem międzyoddziałowym. b Stan w dniu 31 grudnia. c łącznie z oddziałami intensywnego nadzoru kardiologicznego.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

a Inpatients including inter-ward transfer. b As of 31 December. c Including intensive cardiological care wards.

Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration.

**TABL. 4 (64). LECZNICTWO UZDROWISKOWE**  
HEALTH RESORT TREATMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Sanatoria <sup>a</sup>	11	12	12	11	Sanatoria <sup>a</sup>
łóżka <sup>a</sup>	1706	1998	2040	1951	beds <sup>a</sup>
kuracjusze lecznictwa stacjonarnego w tys.	29,5	39,2	43,0	42,5	inpatients in thousands
Szpitala uzdrowiskowe <sup>a</sup>	2	4	4	4	Health resort hospitals <sup>a</sup>
łóżka <sup>a</sup>	368	1142	1112	1098	beds <sup>a</sup>
kuracjusze lecznictwa stacjonarnego w tys.	29,5	20,1	21,4	20,7	inpatients in thousands

a Stan w dniu 31 grudnia.

Uwaga. W 2019 r. w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego z leczenia w trybie ambulatoryjnym skorzystało łącznie 11,3 tys. kuracjuszy.

Źródło: dane Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

a As of 31 December.

Note. In 2019 in health resort facilities in outpatient health care system has been treated 11.3 thousand of outpatients.

Source: data of the Ministry of the Interior and Administration as well as Statistics Poland.



**TABL. 5 (65). POMOC DORAŻNA I RATOWNICTWO MEDYCZNE**  
 Stan w dniu 31 grudnia  
 FIRST AID AND EMERGENCY MEDICAL SERVICES  
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Jednostki systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne:					Units of the State Emergency Medical Services:
Zespoły ratownictwa medycznego	45	46	47	49	Emergency rescue teams
podstawowe	28	28	36	40	basic
specjalistyczne	17	18	11	9	specialists
Lotniczy zespół ratownictwa medycznego	1	1	1	1	Medical air rescue team
Szpitalne oddziały ratunkowe	9	9	10	10	Hospital emergency wards
Wyjazdy na miejsca zdarzenia (w ciągu roku):					Calls to the occurrence places (during the year):
w tysiącach	98,6	120,2	130,5	125,7	in thousands
na 1000 ludności	76,7	95,4	104,9	101,6	per 1000 population
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia (w ciągu roku):					Persons who received health care benefits in the place of occurrence (during the year):
w tysiącach	101,9	120,8	130,8	126,0	in thousands
na 1000 ludności	79,3	95,9	105,2	101,8	per 1000 population

**TABL. 6 (66). KRWIODAWSTWO<sup>a</sup>**  
 BLOOD DONATION<sup>a</sup>

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Regionalne centra <sup>b</sup>	1	1	1	1	Regional centres <sup>b</sup>
Oddziały terenowe <sup>b</sup>	5	4	4	4	Local branches <sup>b</sup>
Krwiodawcy w tys.	16,7	18,8	18,4	18,4	Blood donors in thousands
w tym honorowi	16,7	18,8	18,4	18,4	of which voluntary
Liczba donacji <sup>c</sup> krwi pełnej w tys.	28,3	33,0	33,4	34,0	Number of collected donations <sup>c</sup> of whole blood in thousands
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo mrożonego osocza (FFP) <sup>d</sup> w tys.	29,8	33,1	35,0	35,9	Number of prepared units of fresh frozen plasma (FFP) <sup>d</sup> in thousands

a Bez danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. b Stan w dniu 31 grudnia. c Donacja jest to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. d Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom.

Ź r ó d Ź o: dane Narodowego Centrum Krwi.

a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration. b As of 31 December. c Donation is collection of blood or blood components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. d One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units.

S o u r c e: data of the National Blood Centre.

**TABL. 7 (67). APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUKTY APTECZNE**  
 Stan w dniu 31 grudnia  
 GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS  
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Apteki	403	421	412	396	Pharmacies
w tym prywatne	403	421	412	396	of which private
w tym na wsi	97	96	88	76	of which in rural areas
Punkty apteczne	60	60	55	54	Pharmaceutical outlets
w tym na wsi	60	60	54	53	of which in rural areas
Liczba ludności na:					Population per:
1 aptekę i punkt apteczny	2770	2614	2659	2742	pharmacy and pharmaceutical outlet
w tym na wsi	4481	4461	4821	5223	of which in rural areas
1 aptekę	3182	2986	3013	3116	pharmacy
w tym na wsi	7254	7250	7779	8866	of which in rural areas
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	705	724	732	711	Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets

**TABL. 8 (68). ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA NA 100 TYS. LUDNOŚCI**  
**INCIDENCE OF SELECTED INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS PER 100 THOUSAND POPULATION**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Gruźlica	22,1	22,0	16,8	16,8	Tuberculosis
Tęžec	0,1	–	–	0,2	Tetanus
Ksztusiec	2,9	3,4	1,8	2,2	Whooping cough
Odra	–	–	0,4	1,9	Measles
Wirusowe zapalenie wątroby:					Viral hepatitis:
typ A	0,1	–	0,6	1,3	type A
typ B	3,7	4,2	2,3	2,7	type B
typ C	6,0	11,5	5,5	6,5	type C
Różyczka	8,3	4,2	0,4	0,6	Rubella
AIDS <sup>a</sup>	0,1	–	–	0,2	AIDS <sup>a</sup>
Salmonellozy	20,9	21,4	29,9	22,5	Other salmonella infections
Czerwonka bakteryjna	–	–	–	–	Shigellosis
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	1,3	6,9	2,8	5,5	Other bacterial foodborne intoxications
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2 <sup>b</sup>	279,3	364,6	335,2	494,3	Acute diarrhoea in children up to the age of 2 <sup>b</sup>
Szkarlatyna (płonica)	36,7	64,4	40,0	36,0	Scarlet (fever)
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	2,6	1,7	2,2	2,0	Bacterial meningitis and/or encephalitis
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	3,4	1,6	3,7	2,7	Viral meningitis
Wirusowe zapalenie mózgu	0,9	0,6	1,0	0,8	Viral encephalitis
Świnka (zapalenie przyuszniczy nagminne)	7,7	5,2	3,6	2,7	Mumps
Włośnica	–	–	–	–	Trichinellosis
Grypa <sup>c</sup>	37,7	5054,5	8559,1	8360,3	Influenza <sup>c</sup>
Szczepieni przeciw wścieklicznie	13,5	19,0	20,0	24,2	Rabies vaccinants

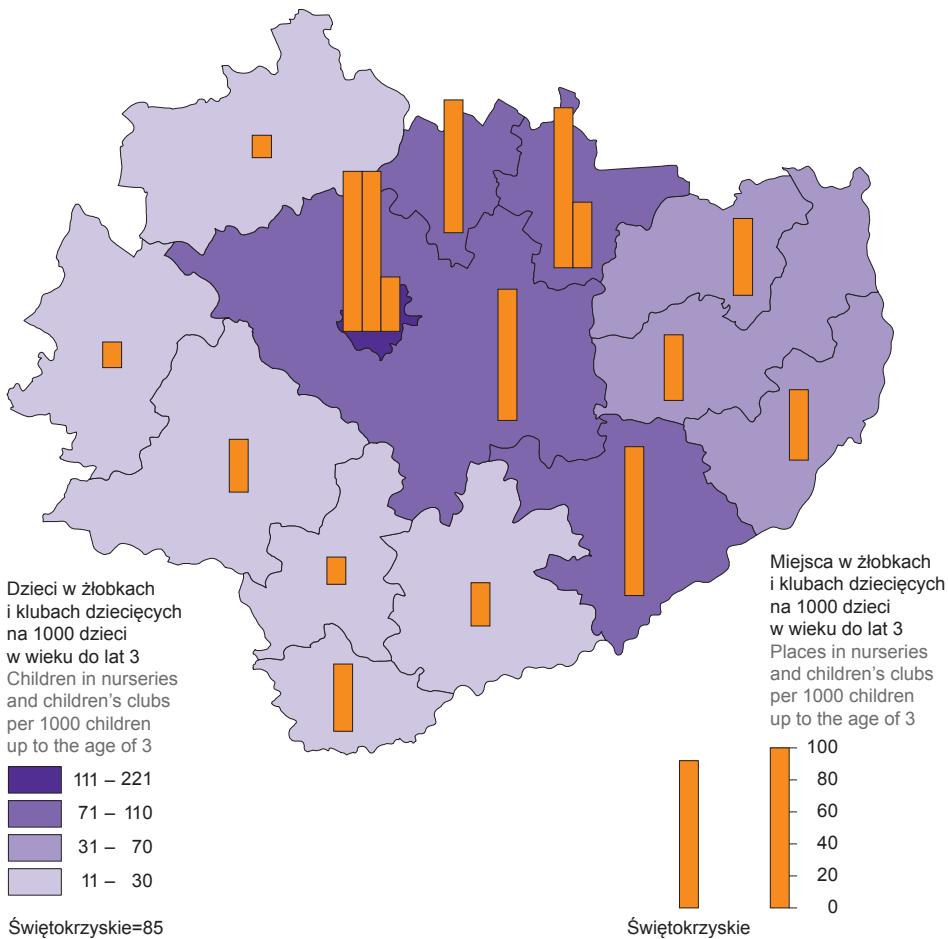
a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. c Łącznie z podejrzeniami zachorowań.

Ź r ó d ł o: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne) oraz Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc.

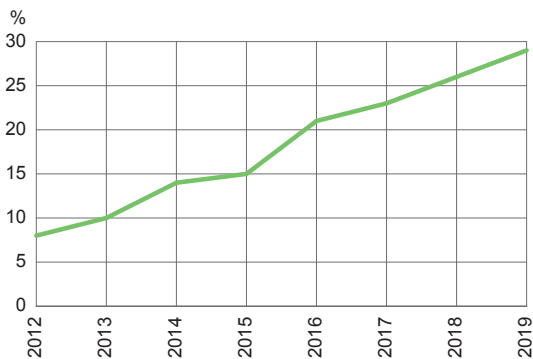
a Preliminary data because of specific features of the disease. b Ratio calculated per 10 thousand children up to the age of 2. c Including influenza-like illness.

S o u r c e: data of the National Institute of Public Health – National Institute of Hygiene (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations) and the Tuberculosis and Lung Diseases Institute.

MAPA 3 (28). **ŻŁÓBKI I KLUBY DZIECIĘCE W 2019 R.**  
 MAP 3 (28). **NURSERIES AND CHILDREN'S CLUBS IN 2019**



**Odsetek gmin, w których znajduje się przynajmniej jedna placówka opieki nad dziećmi do lat 3**  
 Percentage of gminas with at least one childcare centre for children up to the age of 3



TABL. 9 (69). **ŻŁOBKI I KLUBY DZIECIĘCE**<sup>ab</sup>  
Stan w dniu 31 grudnia  
NURSERIES AND CHILDREN'S CLUBS<sup>ab</sup>  
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Żłobki	5	31	53	65	Nurseries
w tym publiczne	4	13	27	27	of which public
Oddziały żłobkowe	2	2	1	–	Nursery wards
Kluby dziecięce	.	8	11	13	Children's clubs
w tym publiczne	.	4	4	3	of which public
Miejsca:					Places:
w żłobkach	487	1263	2258	2628	in nurseries
w klubach dziecięcych	.	144	192	259	in children's clubs
Dzieci przebywające (w ciągu roku):					Children staying (during the year):
w żłobkach	966	1921	3132	3824	in nurseries
w klubach dziecięcych	.	177	197	317	in children's clubs
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych:					Children staying in nurseries and children's clubs:
na 1000 dzieci w wieku do lat 3	13,5	42,7	69,4	84,7	per 1000 children up to the age of 3
na 100 miejsc	106,4	96,1	90,5	92,3	per 100 places

a Miejsca i dzieci w żłobkach łącznie z oddziałami żłobkowymi. b Ponadto w 2019 r. opiekę nad dziećmi sprawowało 16 dziennych opiekunów opiekujących się 52 dziećmi i 66 nian z zarejestrowanych w ZUS.

a Places and children staying in nurseries including nursery wards. b Moreover, in 2019 childcare for 52 children was provided by 16 day carers and 66 nannies registered in the Social Insurance Institution.

TABL. 10 (70). **RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA**<sup>a</sup>  
Stan w dniu 31 grudnia  
FAMILY FOSTER CARE<sup>a</sup>  
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
<b>Rodziny zastępcze</b>	<b>975</b>	<b>983</b>	<b>986</b>	<b>980</b>	<b>Foster families</b>
Spokrewnione	840	662	678	672	Related
dzieci <sup>b</sup>	1258	882	892	877	children <sup>b</sup>
Niezawodowe	98	283	277	279	Non-professional
dzieci <sup>b</sup>	162	372	356	355	children <sup>b</sup>
Zawodowe <sup>c</sup>	37	38	31	15	Professional <sup>c</sup>
dzieci <sup>b</sup>	174	113	110	49	children <sup>b</sup>
<b>Rodzinne domy dziecka</b>	.	<b>17</b>	<b>14</b>	<b>13</b>	<b>Foster homes</b>
dzieci <sup>d</sup>	.	86	75	86	children <sup>d</sup>

a Niektóre dane nie są w pełni porównywalne z danymi za 2010 r. z powodu zmiany przepisów prawnych. b Do 2011 r. – w wieku do 18 lat, od 2012 r. – w wieku do 25 lat. c Do 2011 r. rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem. d W wieku do 25 lat.

a Some data are not fully comparable with data for 2010 due to changes of the provisions of the law. b Until 2011 – up to the age of 18, since 2012 – up to the age of 25. c Until 2011 professional, not related to the child foster families. d Up to the age of 25.

TABL. 11 (71). **INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA**

Stan w dniu 31 grudnia  
 INSTITUTIONAL FOSTER CARE  
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	placówki centres				wychowankowie residents				
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	35	46	46	47	493	574	549	542	Care and education centres
interwencyjne	–	3	2	1	–	21	8	6	intervention
rodzinne	21	18	14	14	130	125	99	93	family
socializacyjne	7	19	21	23	202	317	298	309	socialisation
specjalistyczno-terapeutyczne	–	1	2	2	–	14	28	30	specialist therapy
inne <sup>a</sup>	7	5	7	7	161	97	116	104	others <sup>a</sup>
Regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne	–	–	1	1	–	–	31	29	Regional care and therapy centers
Interwencyjne ośrodki preadopcyjne	–	–	–	–	–	–	–	–	Intervention preadoption centers

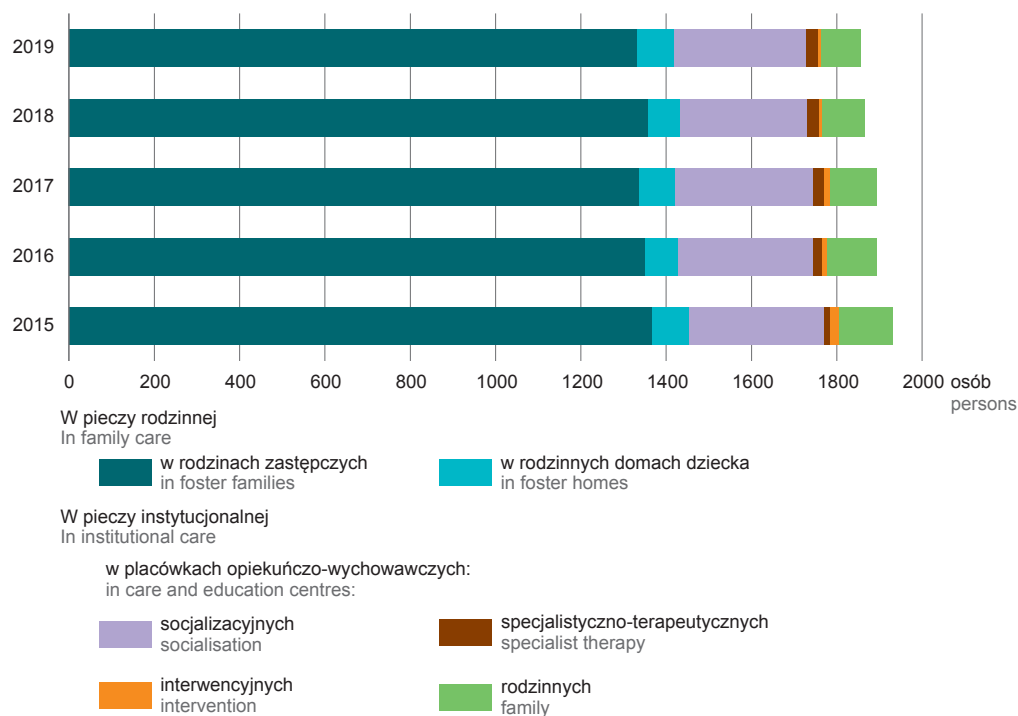
a Łączące zadania placówek interwencyjnych, socializacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; w 2010 r. – placówki wielofunkcyjne.  
 a Combining tasks of the intervention, socialisation and specialist therapy centres; in 2010 – multifunctional centres.

WYKRES 3 (46). **DZIECI (wychowankowie) W WYBRANYCH FORMACH PIECZY ZASTĘPCZEJ**

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 3 (46). CHILDREN (residents) IN SELECTED FORMS OF FOSTER CARE

As of 31 December



**TABL. 12 (72). POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA<sup>a</sup>**  
 Stan w dniu 31 grudnia  
**STATIONARY SOCIAL WELFARE<sup>a</sup>**  
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	52	66	72	70	Homes and facilities (excluding branches)
Miejsca (łącznie z filiami):					Places (including branches):
ogółem	3997	4394	4529	4380	total
na 10 tys. ludności	31,2	35,0	36,5	35,5	per 10 thousand population
Mieszkańcy (łącznie z filiami):					Residents (including branches):
ogółem	3883	4076	4368	4185	total
na 10 tys. ludności	30,3	32,4	35,2	33,9	per 10 thousand population
Osoby oczekujące na umieszczenie	340	242	298	299	Persons awaiting a place

<sup>a</sup> Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy.  
<sup>a</sup> Including community self-help homes.

**TABL. 13 (73). ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ**  
**SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający <sup>a</sup> Beneficiaries <sup>a</sup>	Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thousand PLN	SPECIFICATION
<b>OGÓŁEM</b>			<b>TOTAL</b>
	2010	109217	
	2015	101202	
	2018	74573	
	<b>2019</b>	<b>68687</b>	
<b>Pomoc pieniężna</b>	41550	88355,0	<b>Monetary assistance</b>
w tym:			of which:
Zasiłek stały	8981	49373,9	Permanent benefit
Zasiłek okresowy	8902	15096,7	Temporary benefit
Zasiłek celowy	23501	23307,9	Appropriated benefit
Pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki	40	170,9	Assistance to reach self-dependence and to continue education
<b>Pomoc niepieniężna</b>	<b>27137</b>	<b>66261,7</b>	<b>Non-monetary assistance</b>
w tym:			of which:
Schronienie	411	1899,0	Shelter
Posiłek	20240	15743,3	Meal
Ubranie	522	95,2	Clothing
Sprawienie pogrzebu	194 <sup>b</sup>	400,7	Burial
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	5759	48047,2	Attendance services and specialized attendance services
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zagospodarowanie	7	18,8	Assistance in gaining adequate housing conditions, gaining employment and for running one's own household

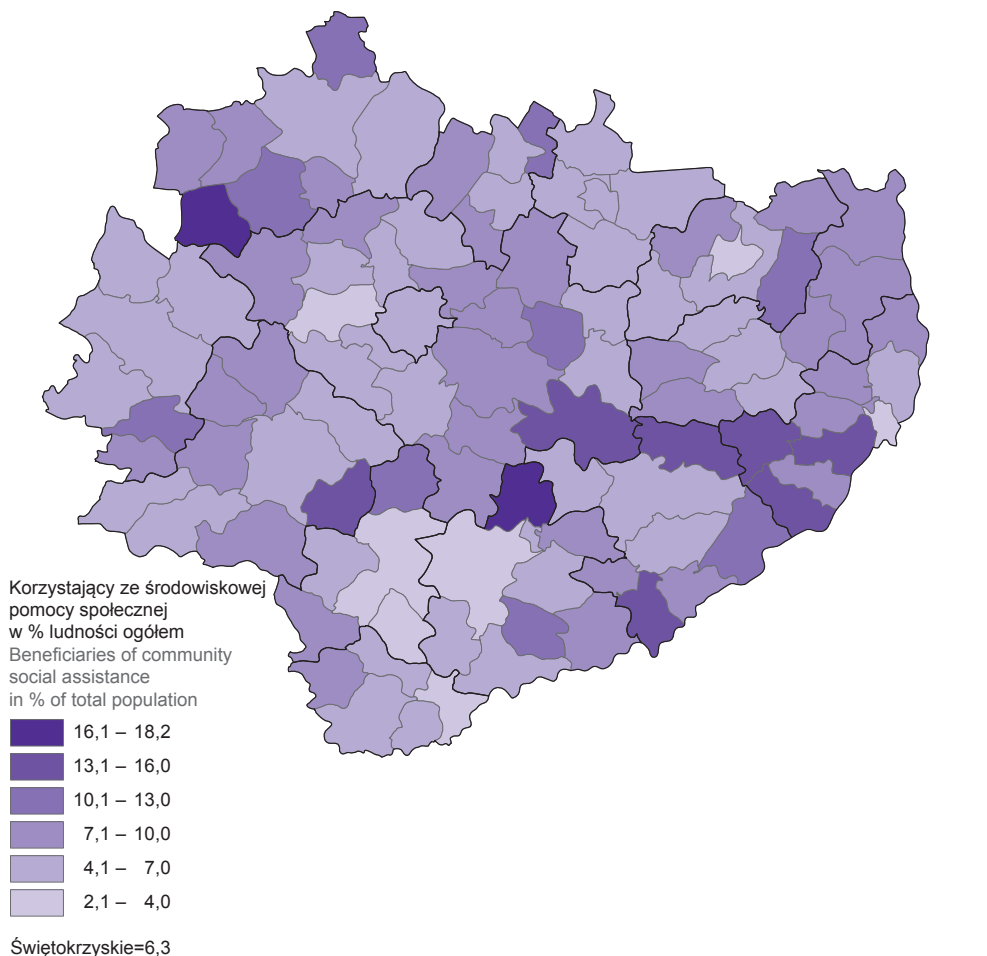
<sup>a</sup> Osoby, którym przyznano świadczenie decyzją; w podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie. <sup>b</sup> Podano liczbę świadczeń, która w tym przypadku oznacza liczbę zmarłych.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.

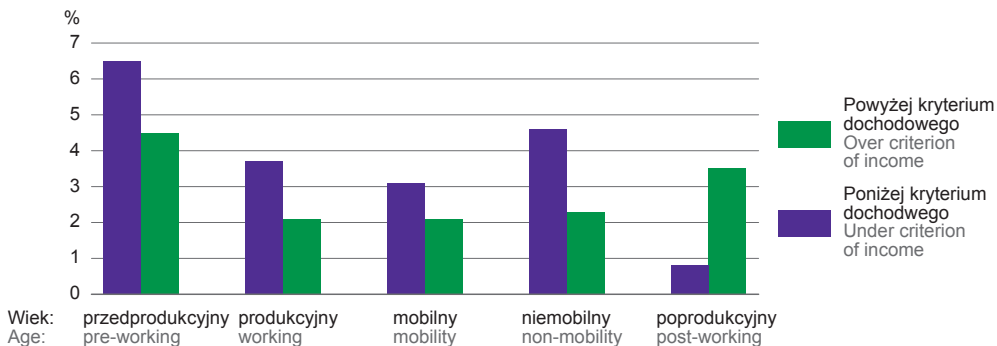
<sup>a</sup> Persons awarded the benefit by the decision; under the item benefits, recipients may be shown several times. <sup>b</sup> The number of benefits is provided, which in this case means the number of deceased.

Source: data of the Ministry of Family and Social Policy.

MAPA 4 (29). BENEFICJENCI ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ W 2019 R.  
 MAP 4 (29). BENEFICIARIES OF COMMUNITY SOCIAL ASSISTANCE IN 2019



Odsetek osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej według kryterium dochodowego  
 Share of beneficiaries of community social assistance by criterion of income



## Dział X. Kultura. Turystyka. Sport Chapter X. Culture. Tourism. Sport

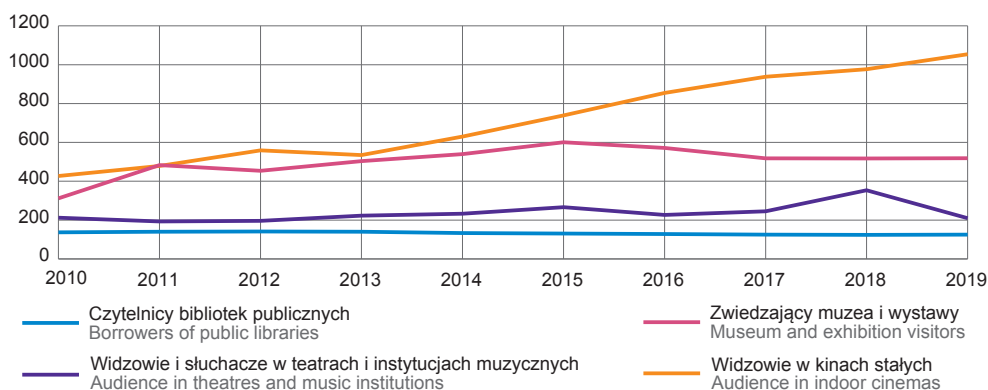
### Kultura Culture

TABL. 1 (74). **DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA – TYTUŁY**  
PUBLISHING ACTIVITIES – TITLES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	liczba tytułów number of titles				
<b>Książki i broszury</b>	749	741	795	728	<b>Books and brochures</b>
Wydawnictwa naukowe	167	177	185	156	Scientific publications
Podręczniki dla szkół wyższych	32	7	5	6	University textbooks
Wydawnictwa zawodowe	73	74	55	46	Professional publications
Podręczniki szkolne	23	42	66	73	School textbooks
Wydawnictwa popularne	254	276	295	320	Popular science
Literatura piękna	200	165	189	127	Belles-lettres
w tym dla dzieci i młodzieży	67	46	71	40	of which for children and youth
<b>Gazety i czasopisma</b>	147	149	160	160	<b>Newspapers and magazines</b>

Źródło: dane Biblioteki Narodowej.  
Source: data of the National Library.

WYKRES 1 (47). **KORZYSTAJĄCY Z INSTYTUCJI KULTURY NA 1000 LUDNOŚCI**  
CHART 1 (47). **PERSONS USING CULTURAL INSTITUTIONS PER 1000 POPULATION**



TABL. 2 (75). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**  
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

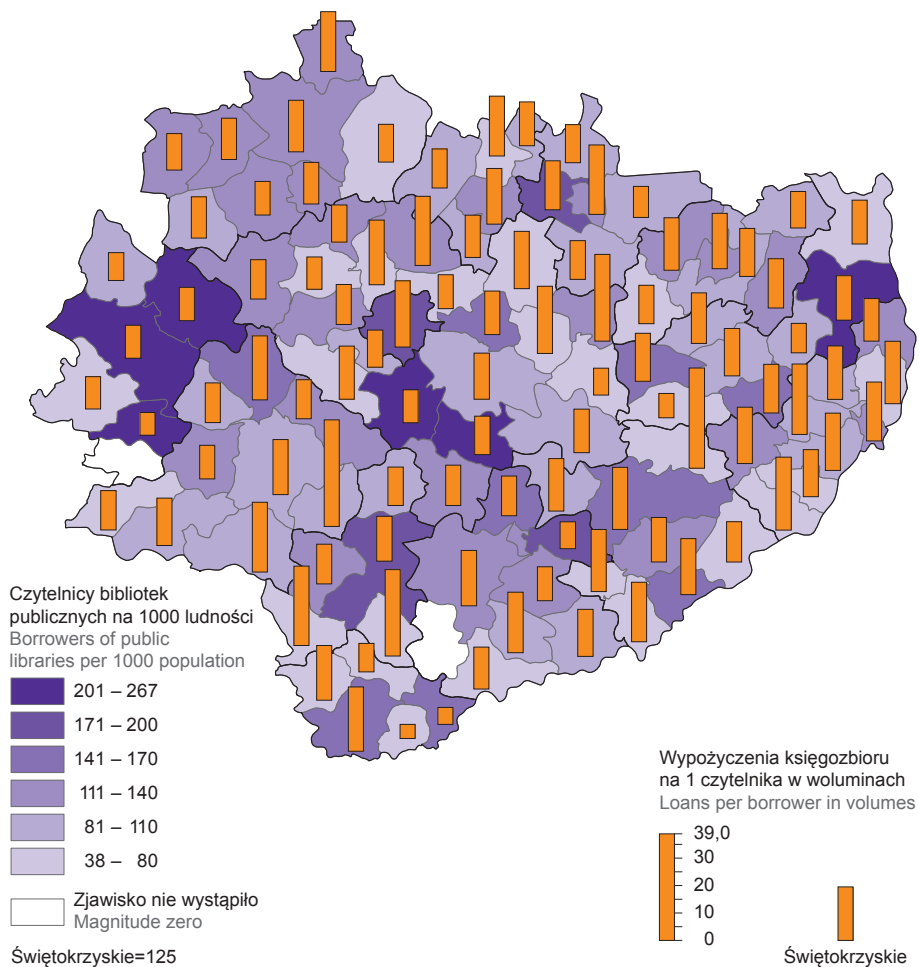
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 XII)	291	270	268	267	Libraries (as of 31 XII)
w tym na wsi	221	203	196	189	of which in rural areas
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 XII)	14	13	9	8	Library service points (as of 31 XII)
w tym na wsi	13	11	7	5	of which in rural areas
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII)					Collection (as of 31 XII)
w tys. wol.	4443,9	4275,8	4254,4	4252,9	in thousand volumes
w tym na wsi	2326,8	2147,8	2051,4	1939,2	of which in rural areas
Czytelnicy <sup>a</sup> w tys.	176,5	164,7	154,9	154,8	Borrowers <sup>a</sup> in thousands
w tym na wsi	64,9	63,8	56,6	53,0	of which in rural areas
Wypożyczenia <sup>ab</sup> :					Loans <sup>ab</sup> :
w tys. wol.	3371,2	3356,0	3054,3	3032,2	in thousand volumes
w tym na wsi	1306,6	1233,1	990,6	908,0	of which in rural areas
na 1 czytelnika w wol.	19,1	20,4	19,7	19,6	per borrower in volumes
w tym na wsi	20,1	19,3	17,5	17,1	of which in rural areas

a Łącznie z punktami bibliotecznymi, dane za lata 2015–2019 przyporządkowano w podziale na miasta i wieś według siedziby jednostki macierzystej. b W 2010 r. bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

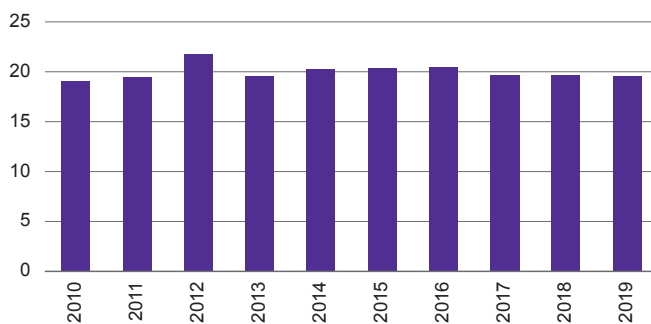
a Including library service points, data for 2015–2019 were assigned with division into urban areas and rural areas according to the location of the main unit. b In 2010 excluding interlibrary loans.



MAPA 1 (30). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE W 2019 R.**  
 MAP 1 (30). PUBLIC LIBRARIES IN 2019



Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach  
 Loans per borrower in volumes



TABL. 3 (76). **MUZEA**  
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Muzea i oddziały muzealne <sup>a</sup>	24	34	31	34	Museums with branches <sup>a</sup>
Muzealia <sup>a</sup> w tys. szt.	134,8	156,8	187,2	182,2	Museum exhibits <sup>a</sup> in thousands pieces
Wystawy czasowe:					Temporary exhibitions:
własne <sup>b</sup>	91	93	72	73	own <sup>b</sup>
obce <sup>c</sup>	43	69	32	19	exterior <sup>c</sup>
współorganizowane	.	.	26	27	co-organized
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	400,4	756,5	643,5	641,7	Museum and exhibition visitors in thousands
w tym młodzież szkolna <sup>d</sup>	169,3	206,1	178,3	188,0	of which primary and secondary school students <sup>d</sup>

a Stan w dniu 31 grudnia. b W kraju. c Krajowe i z zagranicy. d Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

a As of 31 December. b In Poland. c Domestic and foreign. d Visiting museums in organized groups.

TABL. 4 (77). **TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE**  
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Institucje <sup>a</sup> Institutions <sup>a</sup>	Miejsca na widowni w stałej sali <sup>a</sup> Seats in fixed halls <sup>a</sup>	Przedstawienia i koncerty <sup>b</sup> Performances and concerts <sup>b</sup>	Widzowie i słuchacze <sup>b</sup> w tys. Audience <sup>b</sup> in thousand	SPECIFICATION
<b>Teatry i instytucje muzyczne</b>	2010	4	1968	1456	<b>Theatres and music institutions</b>
	2015	4	1769	1905	
	2018	4	1769	2380	
	<b>2019</b>	<b>4</b>	<b>2191</b>	<b>1890</b>	<b>259,9</b>
Teatry	2	579	709	94,3	Theatres
dramatyczne	1	397	230	48,5	dramatic
laikowe	1	182	479	45,8	puppet
Teatry muzyczne	1	714	46	12,7	Music theatres
Filharmonie	1	898	1122	144,5	Philharmonic halls
Orkiestry symfoniczne i kameralne, chóry	–	–	6	3,2	Symphonic and chamber orchestras, choirs
Zespoły pieśni i tańca	–	–	7	5,2	Song and dance ensembles
<b>Przedsiębiorstwa estradowe</b>	2010	1	–	35	<b>Entertainment enterprises</b>
	2015	1	–	67	
	2018	1	–	45	
	<b>2019</b>	<b>–</b>	<b>–</b>	<b>–</b>	<b>–</b>

a Stan w dniu 31 grudnia. b Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

a As of 31 December. b Data concern activity performed in voivodship area, including outdoor events.

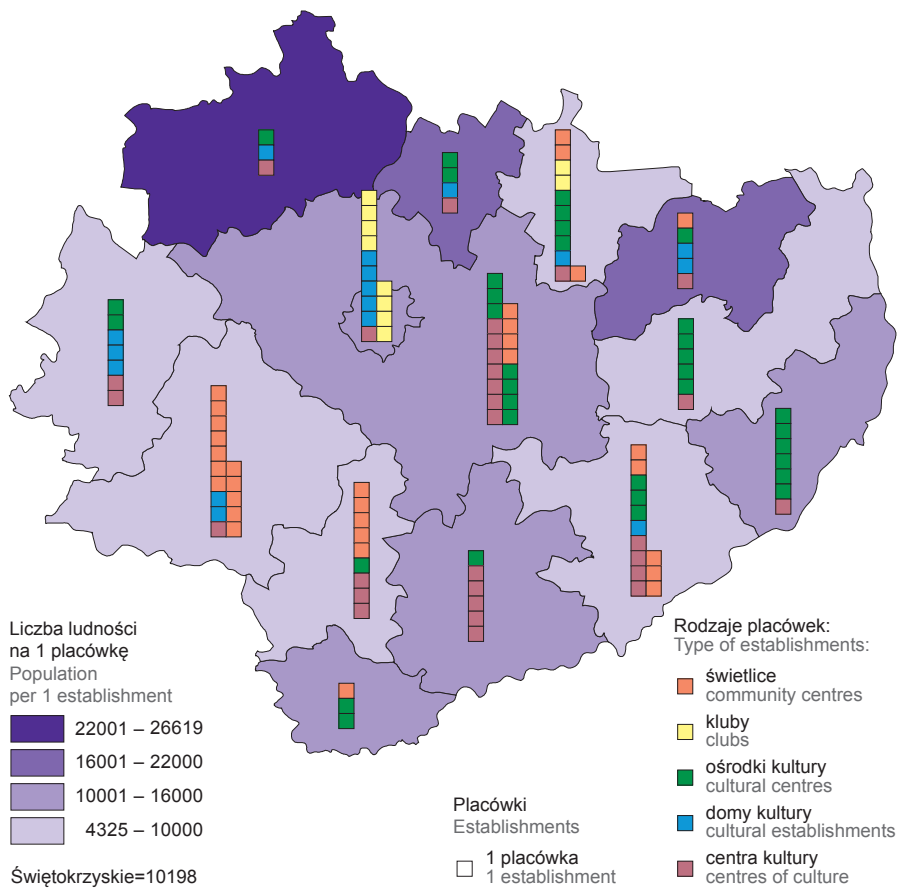
TABL. 5 (78). **KINA STAŁE**  
INDOOR CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 XII)	10	14	17 <sup>a</sup>	18 <sup>a</sup>	Cinemas (as of 31 XII)
w tym multiplexy	–	1	1	1	of which multiplexes
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 XII)	5151	7195	7703	7424	Seats (as of 31 XII)
w tym multiplexy	–	1489	1489	1489	of which multiplexes
Seanse	18422	44418	51509	48364	Screenings
w tym multiplexy	–	13001	14587	14328	of which multiplexes
na 1 kino	1842	3137	3030	2689	per cinema
Widzowie	549029	930500	1215688	1304108	Audience
w tym multiplexy	–	164879	248245	271304	of which multiplexes
na 1 kino	54903	66464	71511	85501	per cinema
na 1 seans	30	21	24	27	per screening

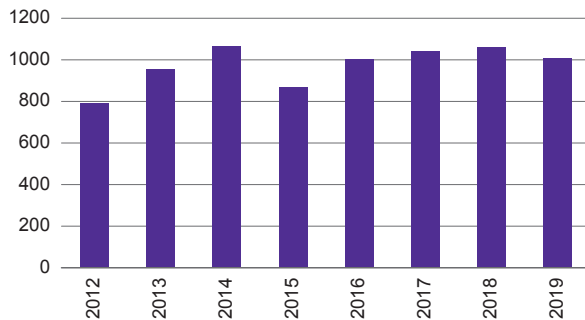
a W tym 2 miniplexy.

a Of which 2 miniplexes.

MAPA 2 (31). **PLACÓWKI KULTURY W 2019 R.**  
 MAP 2 (31). **CULTURE CENTRES IN 2019**



**Liczba uczestników imprez na 1000 ludności**  
 Number of event participants per 1000 population



**Turystyka**  
 Tourism

**TABL. 6 (79). BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI<sup>a</sup>**  
**TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS<sup>a</sup>**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
<b>Obiekty (stan w dniu 31 VII)</b>	<b>162</b>	<b>246</b>	<b>251</b>	<b>251</b>	<b>Establishments (as of 31 VII)</b>
w tym całoroczne	137	206	224	222	of which open all year
Obiekty hotelowe	98	132	137	137	Hotels and similar establishments
hotele	66	98	98	100	hotels
motele	8	11	9	9	motels
pensjonaty	7	12	18	17	boarding houses
inne obiekty hotelowe	17	11	12	11	other hotel establishments
Pozostałe obiekty	64	114	114	114	Other establishments
schroniska <sup>b</sup>	12	14	13	14	shelters <sup>b</sup>
kempingi	5	3	4	4	camping sites
pola biwakowe	1	1	–	–	tent camp sites
ośrodki wczasowe	10	9	10	9	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	11	10	7	7	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych	10	11	7	7	complexes of tourist cottages
hostele	–	–	3	3	hostels
pokoje gościnne	.	12	18	18	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	40	29	27	agrotourism lodgings
inne obiekty	15	14	23	25	miscellaneous establishments
<b>Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)</b>	<b>12252</b>	<b>16101</b>	<b>17778</b>	<b>18447</b>	<b>Bed places (as of 31 VII)</b>
w tym całoroczne	9664	13339	14995	15502	of which open all year
Obiekty hotelowe	6299	8563	8889	9614	Hotels and similar establishments
hotele	5153	7424	7674	8468	hotels
motele	286	321	210	215	motels
pensjonaty	325	484	565	511	boarding houses
inne obiekty hotelowe	535	334	440	420	other hotel establishments
Pozostałe obiekty	5953	7538	8889	8833	Other establishments
schroniska <sup>b</sup>	730	853	857	907	shelters <sup>b</sup>
kempingi	958	800	971	971	camping sites
pola biwakowe	100	500	–	–	tent camp sites
ośrodki wczasowe	824	899	1180	1183	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	1075	843	634	634	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych <sup>c</sup>	510	633	336	352	complexes of tourist cottages <sup>c</sup>
hostele	–	–	48	48	hostels
pokoje gościnne	.	268	408	409	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	581	469	446	agrotourism lodgings
inne obiekty	1756	2161	3986	3883	miscellaneous establishments
<b>Korzystający z noclegów</b>	<b>406570</b>	<b>518058</b>	<b>624099</b>	<b>656343</b>	<b>Tourists accommodated</b>
w tym turyści zagraniczni	26546	27998	36984	43100	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	297404	420195	500163	528040	Hotels and similar establishments
hotele	249145	377844	451204	480138	hotels
motele	20794	14760	13280	9827	motels
pensjonaty	7819	17823	17946	22018	boarding houses
inne obiekty hotelowe	19646	9768	17733	16057	other hotel establishments
Pozostałe obiekty	109166	97863	123936	128303	Other establishments
schroniska <sup>b</sup>	21924	17837	17718	17625	shelters <sup>b</sup>
kempingi	5267	5089	6264	6962	camping sites
pola biwakowe	250	290	–	–	tent camp sites
ośrodki wczasowe	12997	12128	22425	23817	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	22857	15593	12167	11003	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych <sup>c</sup>	4207	3916	2505	2149	complexes of tourist cottages <sup>c</sup>
hostele	–	–	3783	1902	hostels
pokoje gościnne	.	3264	11130	12823	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	4442	5324	7115	agrotourism lodgings
inne obiekty	41664	35304	42620	44907	miscellaneous establishments

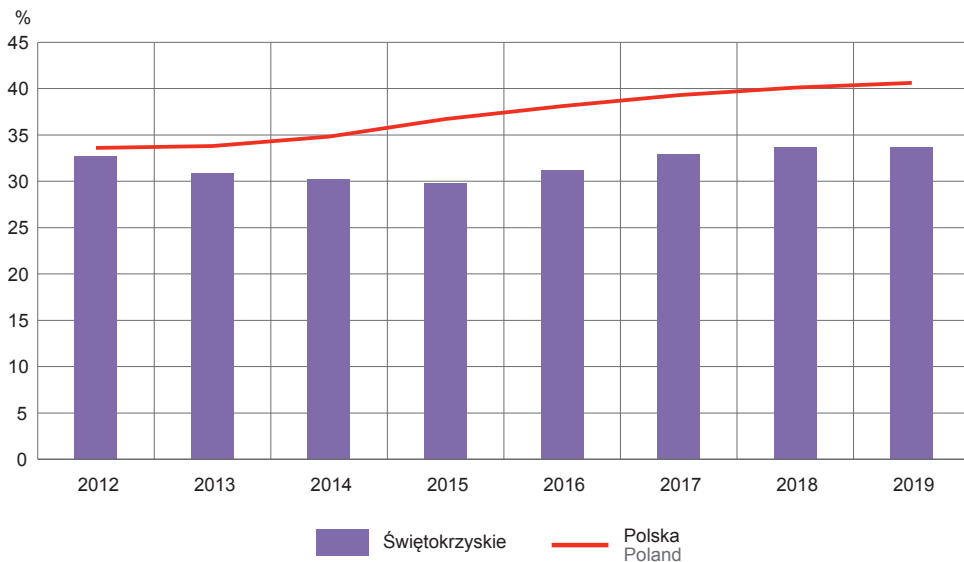
a W 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych; w latach 2015–2019 dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. Dane za lata 2018 i 2019 opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. b Łącznie ze schroniskami młodzieżowymi i szkolnymi schroniskami młodzieżowymi. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu. a In 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings; in 2015–2019 concerns establishments with 10 and more bed places. Data for 2018 and 2019 were compiled with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey. b Including youth hostels and school youth hostels. c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 6 (79). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI<sup>a</sup> (dok.)**  
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS<sup>a</sup> (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
<b>Udzielone noclegi</b>	<b>1206889</b>	<b>1466752</b>	<b>1796855</b>	<b>1940127</b>	<b>Nights spent (overnight stays)</b>
w tym turystom zagranicznym	66861	65209	105595	121204	of which by foreign tourists
Obiekty hotelowe	596060	796218	990280	1104362	Hotels and similar establishments
hotele	508097	721011	904230	1017345	hotels
motele	36686	18860	14989	11514	motels
pensjonaty	19796	36503	42393	48298	boarding houses
inne obiekty hotelowe	31481	19844	28668	27205	other hotel establishments
Pozostałe obiekty	610829	670534	806576	835765	Other establishments
schroniska <sup>b</sup>	54096	45473	43314	45001	shelters <sup>b</sup>
kempingi	13826	8863	10686	11409	camping sites
pola biwakowe	510	680	–	–	tent camp sites
ośrodki wczasowe	55504	41598	87525	93527	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	50826	36082	29313	31618	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych <sup>c</sup>	20498	11628	21747	20114	complexes of tourist cottages <sup>c</sup>
hostele	–	–	5466	10944	hostels
pokoje gościnne	.	7063	27609	29244	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	15050	17316	19843	agrotourism lodgings
inne obiekty	415569	504097	563599	574065	miscellaneous establishments

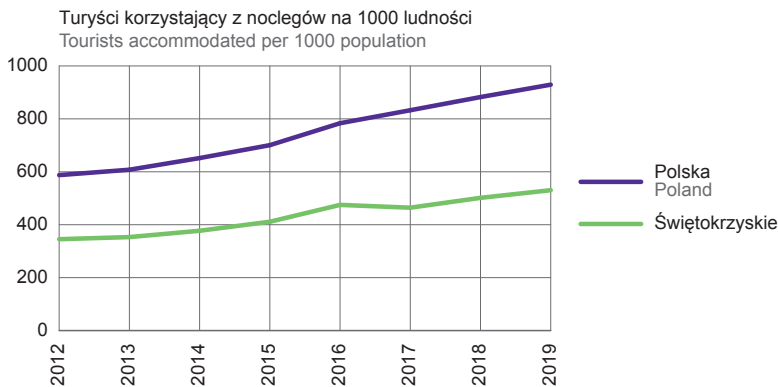
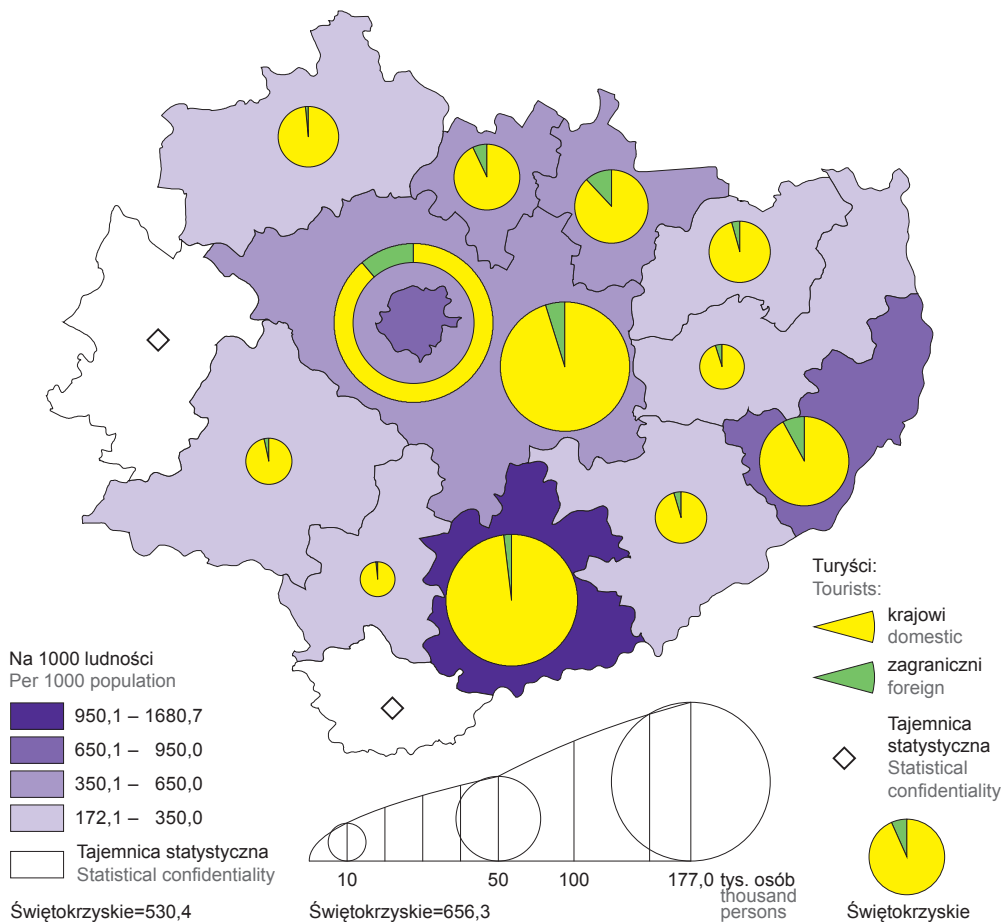
a W 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych; w latach 2015–2019 dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. Dane za lata 2018 i 2019 opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. b Łącznie ze schroniskami młodzieżowymi i szkolnymi schroniskami młodzieżowymi. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.  
a In 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings; in 2015–2019 concerns establishments with 10 and more bed places. Data for 2018 and 2019 were compiled with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey. b Including youth hostels and school youth hostels. c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

WYKRES 2 (48). **STOPIEŃ WYKORZYSTANIA MIEJSC NOCLEGOWYCH<sup>a</sup>**  
CHART 2 (48). OCCUPANCY RATE OF BED PLACES<sup>a</sup>



a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych.  
a Concerns establishments with 10 and more bed places.

MAPA 3 (32). WYKORZYSTANIE BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI W 2019 R.  
 MAP 3 (32). OCCUPANCY OF TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS IN 2019



Sport  
Sport

TABL. 7 (80). **ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ I KLUBY SPORTOWE**  
Stan w dniu 31 grudnia  
PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS AND SPORTS CLUBS  
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2016	2018	SPECIFICATION
ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS					
Jednostki organizacyjne	322	273	49	48	Organizational units
Członkowie	13814	10774	5449	5382	Members
Ćwiczący <sup>a</sup>	9412	6979	2681	3088	Persons practising sports <sup>a</sup>
KLUBY SPORTOWE SPORTS CLUBS					
Jednostki organizacyjne	375	339	367	339	Organizational units
Członkowie	21017	20265	21629	23356	Members
Ćwiczący	23272	20549	23009	22938	Persons practising sports
mężczyźni	17114	15487	17172	17710	males
kobiety	6158	5062	5837	5228	females
w tym w wieku do 18 lat	17815	15236	16628	16487	of which aged up to 18
Sekcje sportowe	800	637	689	570	Sports sections
Trenerzy	288	311	505	574	Coaches
Instruktorzy sportowi	633	582	507	437	Sports instructors
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	338	200	181	140	Other persons running sports classes

a Dane szacunkowe.

U w a g a. Dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

a Estimated data.

N o t e. Data on the basis of a periodic survey conducted every two years.

TABL. 8 (81). **WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW W KLUBACH SPORTOWYCH W 2018 R.**  
Stan w dniu 31 grudnia  
SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS IN 2018  
As of 31 December

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW	Sekcje Sections	Ćwiczący			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS
		Persons practising sports					
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
	kobiety females	juniorzy i juniorki juniors					
Alpinizm <sup>a</sup>	1	126	42	7	3	4	Mountaineering <sup>a</sup>
Badminton	23	585	266	548	12	20	Badminton
Bilard <sup>a</sup>	12	329	116	284	6	17	Billiards <sup>a</sup>
Boks	9	312	88	213	6	13	Boxing
Brydż sportowy	4	46	–	–	1	2	Bridge
Curling	1	4	4	–	–	1	Curling
Hokej <sup>a</sup>	3	53	10	34	2	2	Hockey <sup>a</sup>
Jeździectwo <sup>a</sup>	7	119	88	72	2	10	Equestrian sport <sup>a</sup>
Judo	1	20	2	18	–	1	Judo
Kajakarstwo <sup>a</sup>	2	31	11	25	1	3	Canoeing <sup>a</sup>
Karate <sup>a</sup>	15	1253	412	818	8	39	Karate <sup>a</sup>
Kick-boxing	3	78	19	58	2	4	Kick-boxing
Kolarstwo <sup>a</sup>	11	257	59	138	1	7	Cycling <sup>a</sup>
Koszykówka	16	380	169	324	13	7	Basketball
Lekkoatletyka	34	918	508	827	16	31	Athletics
Łucznictwo	5	179	71	113	6	1	Archery
Narciarstwo <sup>a</sup>	6	80	34	47	1	10	Skiing <sup>a</sup>
Pięciobój nowoczesny	1	104	–	80	3	–	Modern pentathlon
Piłka nożna <sup>a</sup>	184	10482	760	7840	329	96	Football <sup>a</sup>
Piłka ręczna	31	2083	477	1937	50	28	Handball
Piłka siatkowa <sup>a</sup>	72	1669	891	1406	37	43	Volleyball <sup>a</sup>

a Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

a A sports field (consists of a number of related kinds of sports).

**TABL. 8 (81). WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW W KLUBACH SPORTOWYCH W 2018 R. (dok.)**  
 Stan w dniu 31 grudnia  
 SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS IN 2018 (cont.)  
 As of 31 December

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW	Sekcje Sections	Ćwiczący Persons practising sports			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Podnoszenie ciężarów	2	54	14	35	2	–	Weightlifting
Sport lotniczy <sup>a</sup>	4	148	12	46	1	20	Air sport <sup>a</sup>
Sport motorowy <sup>a</sup>	3	185	5	20	4	3	Motorsport <sup>a</sup>
Sport pływacki <sup>a</sup>	15	944	416	929	26	19	Aquatics <sup>a</sup>
Sporty kulowe <sup>a</sup>	3	36	7	–	–	3	Ball sports <sup>a</sup>
Sporty siłowe <sup>a</sup>	17	562	214	256	6	18	Strength sports <sup>a</sup>
Sporty taneczne <sup>a</sup>	3	335	282	285	3	3	Dancesport <sup>a</sup>
Strzelectwo sportowe <sup>a</sup>	10	553	79	114	8	18	Sport shooting <sup>a</sup>
Sumo	1	96	35	71	–	1	Sumo
Szachy	9	676	119	431	15	12	Chess
Taekwondo	1	46	15	46	1	1	Taekwon-do
Tenis	7	342	126	248	7	8	Tennis
Tenis stołowy	31	516	160	357	2	21	Table tennis
Triathlon	1	47	12	26	1	1	Triathlon
Warcaby	1	12	4	–	–	1	Draughts
Wędkarstwo	4	31	6	12	–	2	Angling
Wu-Shu	1	30	10	24	1	1	Wu-Shu
Zapasy <sup>a</sup>	4	242	94	208	4	6	Wrestling <sup>a</sup>

a Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

a A sports field (consists of a number of related kinds of sports).

**TABL. 9 (82). WYBRANE OBIEKTY SPORTOWE<sup>a</sup> W 2018 R.**  
 Stan w dniu 31 grudnia  
 SELECTED SPORTS FACILITIES<sup>a</sup> IN 2018  
 As of 31 December

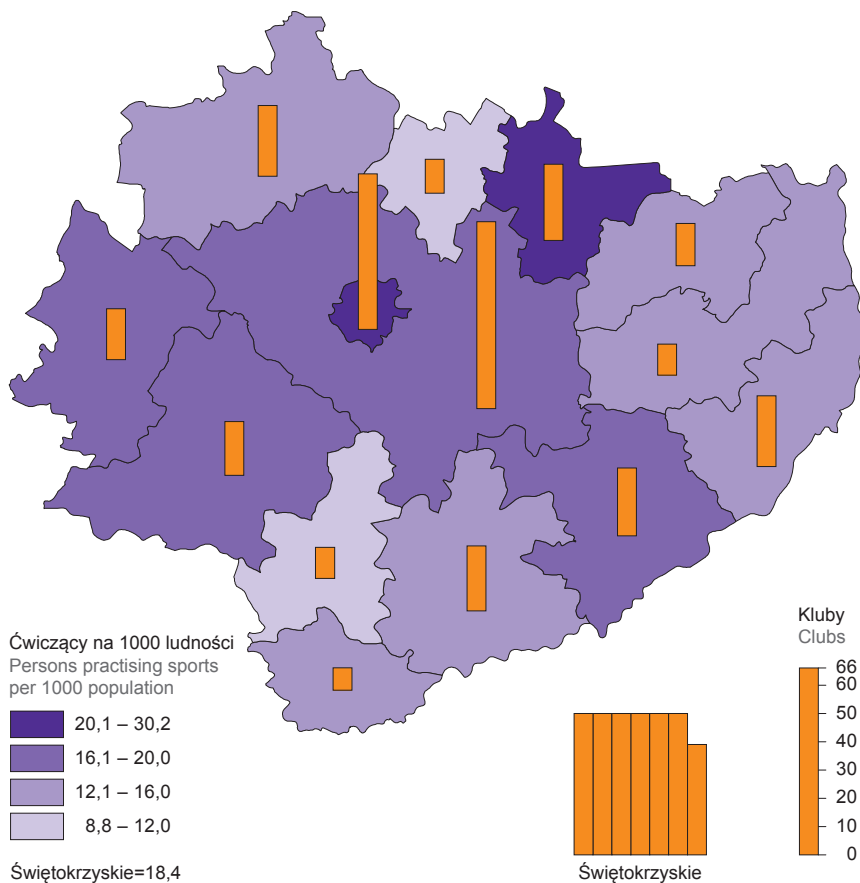
WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym dostosowane do potrzeb niepełnosprawnych osób ćwiczących Of which adapted to the needs of disabled persons practising sports	SPECIFICATION
<b>Stadiony ogółem<sup>b</sup></b>	71	28	<b>Stadiums total<sup>b</sup></b>
w tym piłkarskie	33	10	of which football
<b>Boiska do gier wielkich<sup>c</sup></b>	154	43	<b>Fields for big games<sup>c</sup></b>
w tym piłkarskie	154	43	of which football
<b>Boiska do gier małych<sup>c</sup></b>	82	38	<b>Fields for small games<sup>c</sup></b>
w tym:			of which:
koszykówki	13	7	basketball
piłki ręcznej	6	5	handball
piłki siatkowej	26	13	volleyball
<b>Boiska uniwersalne (wielozadaniowe)</b>	112	41	<b>Universal and multipurpose sports fields</b>
<b>Korty tenisowe</b>	45	20	<b>Tennis courts</b>
<b>Hale sportowe</b>	26	23	<b>Sports halls</b>
<b>Sale gimnastyczne<sup>d</sup></b>	22	15	<b>Gyms<sup>d</sup></b>
<b>Pływalnie</b>	31	27	<b>Swimming pools</b>
<b>Tory sportowe</b>	6	3	<b>Sports tracks</b>
<b>Lodowiska sztucznie mrożone</b>	5	2	<b>Ice skating rinks</b>

a Bez obiektów przyszkolnych. b Łącznie z deklarowanymi obiektami niespełniającymi wymogów przewidzianych dla stadionów, np. widowni. c Łącznie z obiektami niepełnowymiarowymi. d Łącznie z salami pomocniczymi.

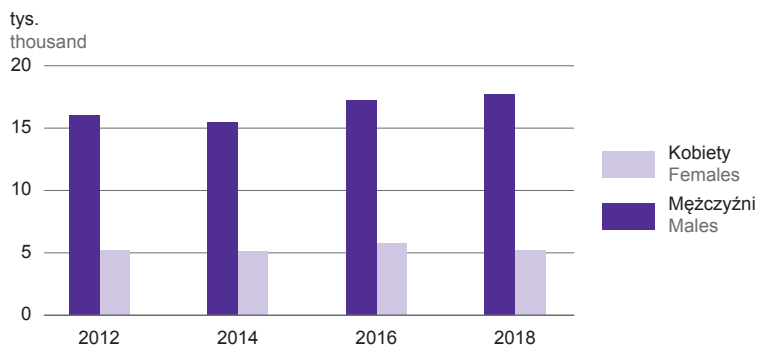
a Excluding schools facilities. b Including declared facilities not satisfying the requirements for stadiums, e.g. the seating. c Including non-full-size facilities. d Including auxiliary gyms.



MAPA 4 (33). KLUBY SPORTOWE W 2018 R.  
MAP 4 (33). SPORTS CLUBS IN 2018



Ćwiczący w klubach sportowych według płci  
Persons practising sports in sports clubs by sex



**Dział XI. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne**  
**Chapter XI. Science and technology. Information society**

TABL. 1 (83). **PODMIOTY, STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ ORAZ NAKŁADY W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**  
**ENTITIES, DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT AND EXPENDITURES IN RESEARCH AND DEVELOPMENT**

**A. PODMIOTY<sup>a</sup>**  
**ENTITIES<sup>a</sup>**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
<b>OGÓŁEM</b>	<b>33</b>	<b>107</b>	<b>113</b>	<b>105</b>	<b>TOTAL</b>
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo					of which R&D dedicated entities
instytuty <sup>b</sup>	12	13	11	10	institutes <sup>b</sup>
uczelnie <sup>b</sup>	–	–	–	–	higher education institutions <sup>b</sup>
pozostałe	.	.	4	4	others
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	.	.	7	6	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	–	–	.	–	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	18	55	63	54	of which manufacturing
Budownictwo	16	51	55	47	Construction
Usługi <sup>c</sup>	–	5	.	5	Services <sup>c</sup>
	15	47	42	46	

**B. STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI B+R<sup>a</sup>**  
**DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN R&D<sup>a</sup>**

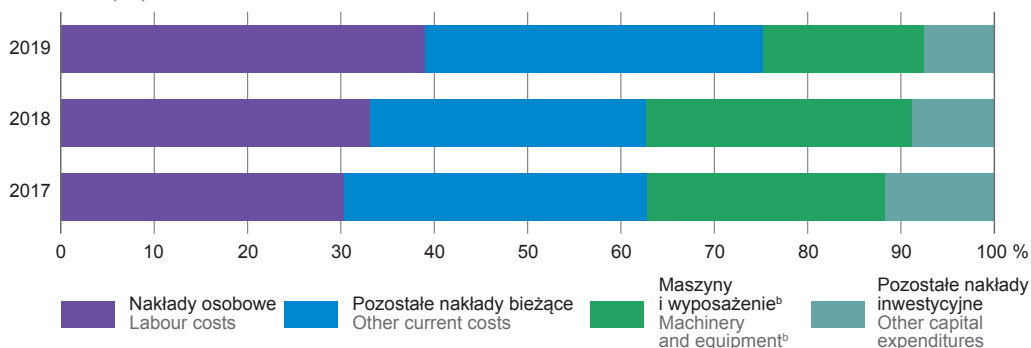
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w % in %				
<b>OGÓŁEM</b>	.	<b>75,3</b>	<b>82,9</b>	<b>80,3</b>	<b>TOTAL</b>
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo					of which R&D dedicated entities
instytuty <sup>b</sup>	21,5	80,0	92,5	87,6	institutes <sup>b</sup>
uczelnie <sup>b</sup>	–	–	–	–	higher education institutions <sup>b</sup>
pozostałe	.	80,3	92,5	87,6	others
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	92,3	38,5	61,1	68,3	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	–	–	.	–	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	12,4	41,3	23,9	42,4	of which manufacturing
Budownictwo	12,4	41,5	23,9	44,1	Construction
Usługi <sup>c</sup>	–	.	.	.	Services <sup>c</sup>
	21,5	77,6	88,8	85,2	

**C. NAKŁADY<sup>d</sup> NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ**  
**EXPENDITURES<sup>d</sup> ON RESEARCH AND DEVELOPMENT**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w mln zł in PLN millions				
<b>OGÓŁEM</b>	<b>167,9</b>	<b>261,0</b>	<b>280,7</b>	<b>280,3</b>	<b>TOTAL</b>
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo					of which R&D dedicated entities
instytuty <sup>b</sup>	.	59,1	82,1	117,1	institutes <sup>b</sup>
uczelnie <sup>b</sup>	2,4	–	–	–	higher education institutions <sup>b</sup>
pozostałe	.	57,7	80,2	112,6	others
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2,4	.	1,8	4,6	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	–	.	.	–	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	.	100,7	165,4	133,2	of which manufacturing
Budownictwo	55,4	99,8	163,8	127,1	Construction
Usługi <sup>c</sup>	–	1,2	.	7,2	Services <sup>c</sup>
	.	159,1	102,2	139,9	

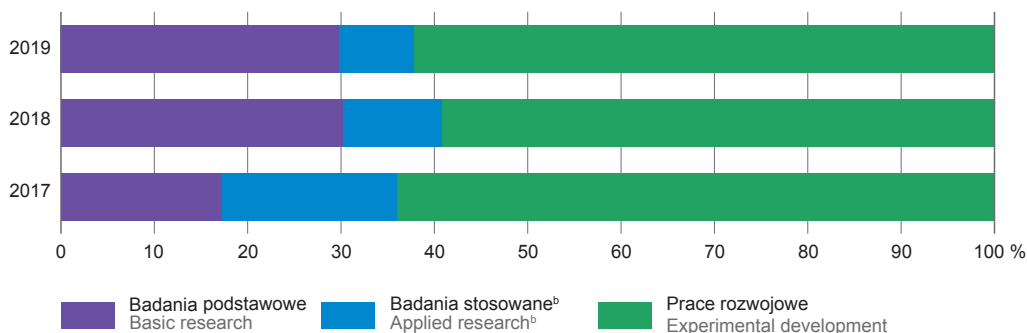
a Stan w dniu 31 grudnia. b Patrz uwagi do działu „Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne”, ust. 1 na str. 186. c Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G–U). d Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych.

a As of 31 December. b See notes to chapter “Science and technology. Information society”, item 1 on page 186. c Other kinds of activity (sections G–U). d Intramural; excluding depreciation of fixed assets.

**WYKRES 1 (49). NAKŁADY<sup>a</sup> NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW KOSZTÓW**
**CHART 1 (49). EXPENDITURES<sup>a</sup> ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY TYPE OF COSTS**


a Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych. b Dotyczy maszyn i urządzeń technicznych, narzędzi, przyrządów, ruchomości, wyposażenia oraz środków transportu (grupy 3–8 KŚT).

a Intramural; excluding depreciation of fixed assets. b Concerns machinery and technical equipment, tools, instruments, movable properties, equipment not elsewhere classified and means of transport (groups 3–8 according to Classification of Fixed Assets).

**WYKRES 2 (50). NAKŁADY<sup>a</sup> NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI B+R**
**CHART 2 (50). EXPENDITURES<sup>a</sup> ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY TYPE OF R&D**


a Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych. b W 2017 r. łącznie z nakładami na badania przemysłowe.

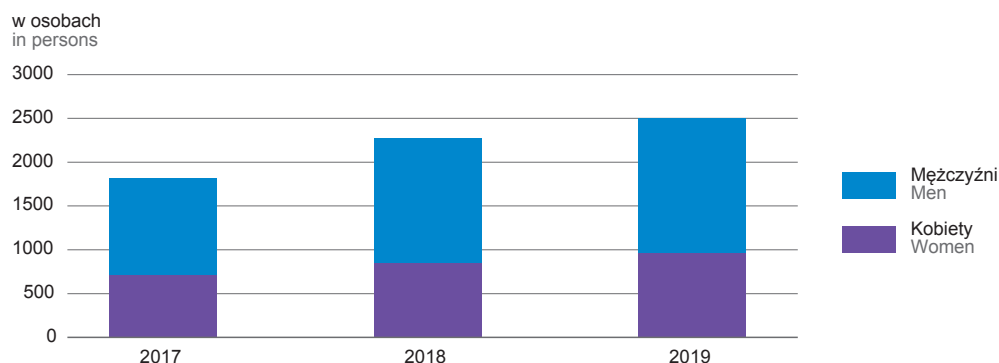
a Intramural; excluding depreciation of fixed assets. b In 2017 including expenditures on industrial research.

**TABL. 2 (84). NAKŁADY<sup>a</sup> NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG DZIEDZIN B+R (ceny bieżące)**
**EXPENDITURES<sup>a</sup> ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY FIELD OF R&D (current prices)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
<b>OGÓŁEM</b>	<b>167,9</b>	<b>261,0</b>	<b>280,7</b>	<b>280,3</b>	<b>TOTAL</b>
w dziedzinie:					in the field of:
Nauk przyrodniczych	42,5	.	12,6	19,3	Natural sciences
Nauk inżynierskich i technicznych	80,1	208,2	222,5	216,0	Engineering and technology
Nauk medycznych i nauk o zdrowiu	7,0	.	12,5	14,0	Medical and health sciences
Nauk rolniczych i weterynaryjnych	–	1,5	.	.	Agricultural and veterinary sciences
Nauk społecznych	22,0	15,0	.	.	Social sciences
Nauk humanistycznych i sztuki	16,3	.	.	14,6	Humanities and the arts

a Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych.

a Intramural; excluding depreciation of fixed assets.

**WYKRES 3 (51). PRACUJĄCY (personel wewnętrzny)<sup>a</sup> W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG PŁCI**
**CHART 3 (51). INTERNAL PERSONNEL<sup>a</sup> IN RESEARCH AND DEVELOPMENT BY SEX**


a Uwzględniono wszystkie osoby, które w danym roku przeznaczyły na działalność B+R minimum 10% całkowitego czasu pracy lub ich wkład w działalność B+R był bardzo istotny.

a Taking into account all persons who in a given year allocated a minimum 10% of their total working time to R&D or their contribution to the R&D was very significant.

**TABL. 3 (85). PRACUJĄCY (personel wewnętrzny)<sup>a</sup> W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA**
**INTERNAL PERSONNEL<sup>a</sup> IN RESEARCH AND DEVELOPMENT BY EDUCATIONAL LEVEL**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Z wykształceniem With level of education					SPECIFICATION	
		wyższym tertiary			pozostali others	pozostałym other		
		z tytułem profesora with title of professor	ze stopniem naukowym with scientific degree of					
			doktora habilitowanego habilitated doctor <sup>b</sup> (HD)	doktora doctor (PhD)				
<b>OGÓLEM</b>	2018	2270	145	359	607	985	174	<b>TOTAL</b>
	2019	2502	151	385	630	1134	202	
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo		1316	.	.	521	.	31	of which R&D dedicated entities
instytuty <sup>c</sup>		–	–	–	–	–	–	institutes <sup>c</sup>
uczelnie <sup>c</sup>		1281	.	.	.	.	.	higher education institutions <sup>c</sup>
pozostałe		35	–	–	.	24	.	others
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		–	–	–	–	–	–	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł		689	3	.	.	538	123	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe		651	3	.	.	512	.	of which manufacturing
Budownictwo		30	–	–	.	.	.	Construction
Usługi <sup>d</sup>		1783	148	.	.	.	.	Services <sup>d</sup>

a W osobach; uwzględniono wszystkie osoby, które w danym roku przeznaczyły na działalność B+R minimum 10% całkowitego czasu pracy lub ich wkład w działalność B+R był bardzo istotny. c Patrz uwagi do działu „Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne”, ust. 1 na str. 186. d Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G–U).

a In persons; taking into account all persons who in a given year allocated a minimum 10% of their total working time to R&D or their contribution to the R&D was very significant. b The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions. c See notes, to chapter "Science and technology. Information society", item 1 on page 186. d Other kinds of activity (sections G–U).

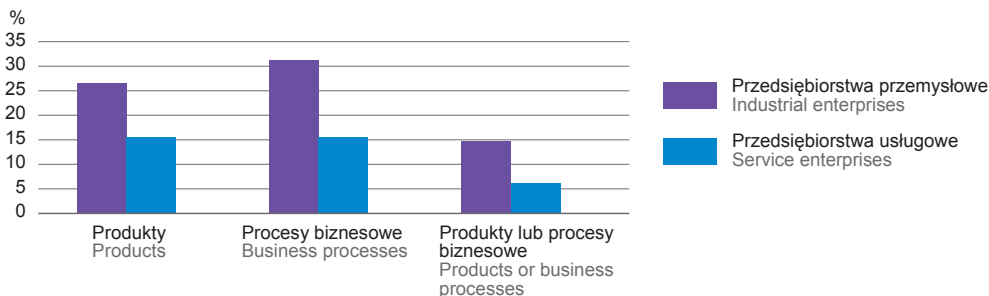
TABL. 4 (86). **PRACUJĄCY (personel wewnętrzny)<sup>a</sup> W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG FUNKCJI**  
INTERNAL PERSONNEL<sup>a</sup> IN RESEARCH AND DEVELOPMENT BY FUNCTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2018		2019			SPECIFICATION
	ogółem total		badacze researchers	technicy i pracownicy równorzędni technicians and equivalent staff	pozostały personel pomocniczy other supporting staff	
<b>OGÓLEM</b>	<b>1231</b>	<b>13469</b>	<b>982</b>	<b>237</b>	<b>128</b>	<b>TOTAL</b>
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	627	705	628	.	.	of which R&D dedicated entities
instytuty <sup>b</sup>	–	–	–	–	–	institutes <sup>b</sup>
uczelnie <sup>b</sup>	614	678	.	.	.	higher education institutions <sup>b</sup>
pozostałe	13	28	.	.	–	others
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	.	–	–	–	–	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	393	.	.	120	65	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	381	393	219	113	61	of which manufacturing
Budownictwo	.	.	.	.	.	Construction
Usługi <sup>c</sup>	809	911	732	.	.	Services <sup>c</sup>

a W ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC). b Patrz uwagi do działu „Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne”, ust. 1 na str. 186. c Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G–U).  
a In full-time equivalents (FTE). b See notes to chapter “Science and technology. Information society”, item 1 on page 186. c Other kinds of activity (sections G–U).

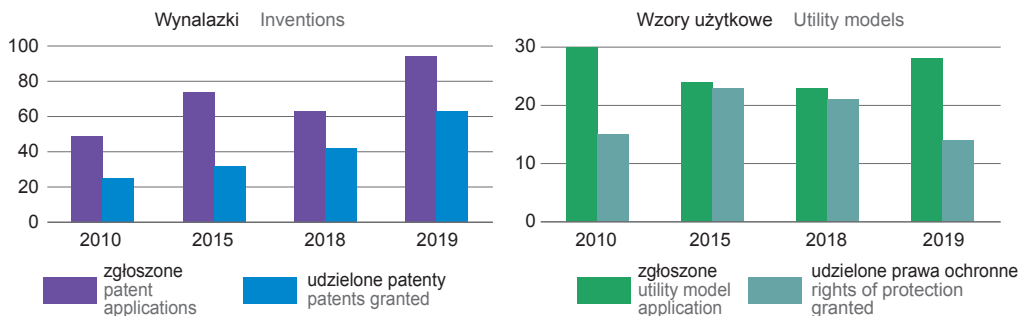
WYKRES 4 (52). **PRZEDSIĘBIORSTWA<sup>a</sup> INNOWACYJNE W LATACH 2017–2019 WEDŁUG RODZAJÓW INNOWACJI<sup>b</sup>**

CHART 4 (52). INNOVATIVE ENTERPRISES<sup>a</sup> IN THE YEARS 2017–2019 BY INNOVATION TYPES<sup>b</sup>



a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b W % liczby przedsiębiorstw ogółem.  
a Data concern economic entities employing more than 49 persons. b As a % of total number of enterprises.

WYKRES 5 (53). **WYNAZASKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE<sup>a</sup>**  
CHART 5 (53). DOMESTIC INVENTIONS AND UTILITY MODELS<sup>a</sup>



a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej. Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.  
a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland. Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

## Spółeczeństwo informacyjne Information society

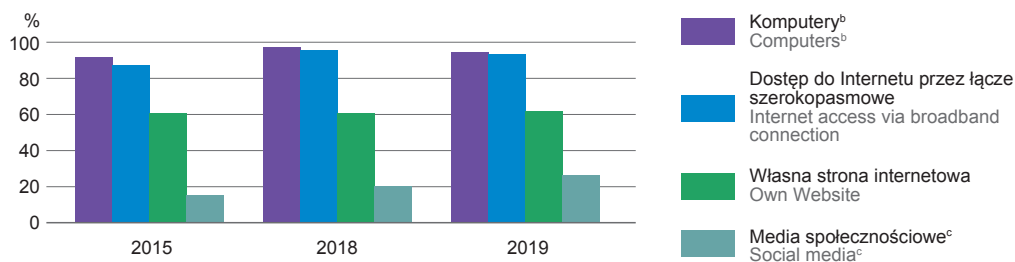
TABL. 5 (87). **CELE WYKORZYSTANIA INTERNETU W PRZEDSIĘBIORSTWACH<sup>a</sup>**  
PURPOSES OF USING THE INTERNET BY ENTERPRISES<sup>a</sup>

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in % of total enterprises				
Przedsiębiorstwa kupujące usługi w chmurze obliczeniowej	.	2,7	9,6	17,8	Enterprises buying cloud computing services
Przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż elektroniczną	9,4	5,7	10	12,9	Enterprises conducting electronic sales
Przedsiębiorstwa korzystające z otwartych danych publicznych	.	.	16,6	16,6	Enterprises using open data

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.  
a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

WYKRES 6 (54). **PRZEDSIĘBIORSTWA<sup>a</sup> WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-TELEKOMUNIKACYJNE**

Stan w styczniu  
CHART 6 (54). **ENTERPRISES<sup>a</sup> USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES**  
As of January

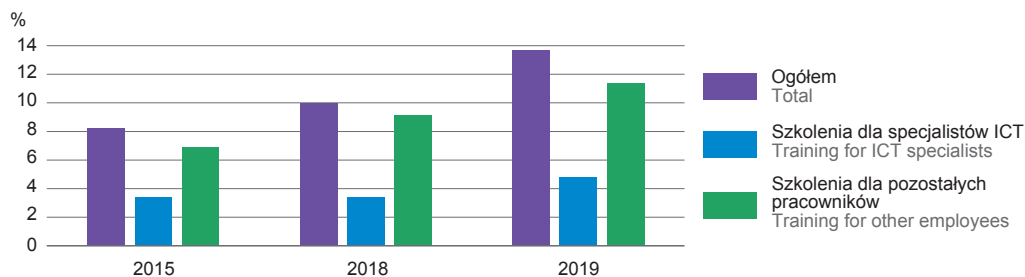


a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Stacjonarne i przenośne np. laptopy (notebooki); od 2015 r. również smartfony i nettopy. c Serwisy społecznościowe, blogi, strony umożliwiające udostępnianie multimediów i narzędzi wymiany informacji Wiki.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b Desktop and portable computers e.g. laptops (notebooks); since 2015 including smartphones and nettops. c Social networks, blogs, multimedia content sharing websites, Wiki based knowledge sharing tools.

WYKRES 7 (55). **PRZEDSIĘBIORSTWA ZAPEWNIAJĄCE SWOIM PRACOWNIKOM SZKOLENIA PODNOSZĄCE UMIEJĘTNOŚCI Z ZAKRESU ICT**

CHART 7 (55). **ENTERPRISES PROVIDING ICT TRAINING TO THEIR EMPLOYEES**



**Dział XII. Ceny**  
**Chapter XII. Prices**

**TABL. 1 (88). PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**  
**AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Ziarno zbóż konsumpcyjnych i paszowych – za 1 dt:					Consumer and for feeds cereal grain – per dt:
pszenicy	55,88	60,50	70,16	71,85	wheat
żyta	35,39	52,50	58,96	59,55	rye
jęczmienia	45,21	55,00	67,04	70,66	barley
owsa i mieszanek zbożowych	31,32	48,13	56,53	63,73	oats and cereal mixed
pszenżyta	40,47	53,94	65,41	63,10	triticale
Ziemniaki – za 1 dt	58,86	42,40	42,16	90,37	Potatoes – per dt
w tym jadalne (bez wczesnych)	60,28	42,27	41,59	90,50	of which edible (excluding early kinds)
Buraki cukrowe – za 1 dt	10,75	10,94	7,54	7,52	Sugar beets – per dt
Rzepak i rzepik przemysłowy – za 1 dt	126,28	148,86	154,74	154,39	Industrial rape and turnip rape – per dt
Liście tytoniu – za 1 dt	662,39	693,80	814,09	869,94	Raw tobacco – per dt
Chmiel surowy – za 1 dt	415,98	–	2105,18	1822,57	Raw hop – per dt
Żywiec rzeźny – za 1 kg:					Animals for slaughter – per kg:
bydło (bez cieląt)	4,47	6,39	6,85	6,48	cattle (excluding calves)
cielęta	8,42	8,98	10,26	10,41	calves
trzoda chlewna	3,87	4,03	4,47	5,36	pigs
Mleko krowie – za 1 l	0,95	1,05	1,24	1,27	Cows' milk – per l
Jaja kurze konsumpcyjne – za 1 szt.	0,17	0,25	0,14	0,33	Consumer hen eggs – per piece

**TABL. 2 (89). PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH**  
**AVERAGE MARKETPLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Ziarno zbóż – za 1 dt:					Cereal grain – per dt:
pszenicy	60,99	67,83	77,17	83,35	wheat
żyta	45,98	55,04	60,89	66,37	rye
jęczmienia	53,27	64,97	71,55	77,58	barley
owsa	46,49	54,99	63,25	67,81	oats
pszenżyta	51,26	60,22	69,15	73,72	triticale
Ziemniaki (bez jadalnych wczesnych) – za 1 dt	84,15	59,69	75,10	164,38	Potatoes (excluding edible early kinds) – per dt
Zwierzęta gospodarskie – prosię na chów – za 1 szt.	128,16	164,64	185,04	214,89	Livestock – piglet – per head
Żywiec rzeźny – za 1 kg:					Animals for slaughter – per kg:
cielęta	9,07	9,23	9,83	9,74	calves
trzoda chlewna	3,75	4,92	5,71	6,19	pigs
Jaja kurze – za 1 szt.	0,53	0,68	0,78	0,75	Hen eggs – per piece

## WYKRES 1 (56). WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH

Rok poprzedni=100

## CHART 1 (56). PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

Previous year=100





**Dział XIII. Rolnictwo**  
**Chapter XIII. Agriculture**

**TABL. 1 (90). POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJÓW UŻYTKÓW<sup>a</sup>**  
Stan w czerwcu  
AGRICULTURAL LAND AREA BY LAND TYPE<sup>a</sup>  
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	W tym gospodarstwa	SPECIFICATION	
		Total	indywidualne		
		w ha	Of which private farms		
			in ha		
<b>OGÓŁEM</b>	2010	516304	509999	<b>TOTAL</b>	
	2015	481270	476167		
	2018	470473	466213		
	<b>2019</b>	<b>467002</b>	<b>462892</b>		
<b>W dobrej kulturze rolnej</b>		<b>461805</b>	<b>457809</b>	<b>In good agricultural condition</b>	
Pod zasiewami		315681	313115	Sown area	
Grunty ugorowane		9463	9033	Fallow land	
Uprawy trwałe		35237	35222	Permanent crops	
Ogrody przydomowe		1843	1840	Kitchen gardens	
Łąki trwałe		95152	94387	Permanent meadows	
Pastwiska trwałe		4429	4212	Permanent pastures	
<b>Pozostałe</b>		<b>5197</b>	<b>5083</b>	<b>Others</b>	

<sup>a</sup> Według siedziby użytkownika.  
<sup>a</sup> By residence of the holder.

**TABL. 2 (91). GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH**  
Stan w czerwcu  
FARMS BY AREA GROUPS  
As of June

LATA YEARS	Gospodarstwa Farms										Przeciętna powierzchnia ogólna gospodarstwa w ha Average total farm area in ha	
	w tys. in thousands	o powierzchni użytków rolnych – w odsetkach with agricultural land area of – in percent								50,00 ha i więcej and more	ogółem total	w tym użytki rolne of which agricultural land
		do 1,00 ha up to	1,01– –1,99	2,00– –4,99	5,00– –9,99	10,00– –14,99	15,00– –19,99	20,00– –49,99				
<b>OGÓŁEM TOTAL</b>												
2010	96,7	1,5	20,7	42,7	25,1	6,0	1,9	1,8	0,3	6,19	5,34	
2013	90,2	2,0	20,1	42,7	24,1	6,1	2,3	2,3	0,4	6,38	5,53	
<b>2016</b>	<b>85,3</b>	<b>2,3</b>	<b>20,3</b>	<b>42,5</b>	<b>22,6</b>	<b>6,6</b>	<b>2,4</b>	<b>2,7</b>	<b>0,5</b>	<b>6,59</b>	<b>5,75</b>	
<b>W tym GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE Of which PRIVATE FARMS</b>												
2010	96,6	1,5	20,7	42,7	25,1	6,0	1,9	1,8	0,3	6,12	5,28	
2013	90,2	2,0	20,1	42,7	24,1	6,1	2,3	2,3	0,4	6,33	5,49	
<b>2016</b>	<b>85,2</b>	<b>2,3</b>	<b>20,3</b>	<b>42,6</b>	<b>22,6</b>	<b>6,6</b>	<b>2,4</b>	<b>2,7</b>	<b>0,5</b>	<b>6,50</b>	<b>5,67</b>	

U w a g a. Od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.  
N o t e. Since 2013, data on the basis of period survey conducted every three years.

**TABL. 3 (92). EKOLOGICZNE GOSPODARSTWA ROLNE**  
ORGANIC FARMS

LATA YEARS	Z certyfikatem Certified		W okresie przestawiania Under conversion	
	gospodarstwa farms	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha organic agricultural land in ha	gospodarstwa farms	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha organic agricultural land in ha
2010		928		9270
2015		807		10597
2018		575		7618
<b>2019</b>		<b>557</b>		<b>7508</b>
			315	3852
			46	1001
			105	1469
			<b>80</b>	<b>1386</b>

Ź r ó d ł o: dane Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.  
S o u r c e: data the Main Inspectorate of Agricultural and Food Quality.

TABL. 4 (93). POWIERZCHNIA ZASIEWÓW

Stan w czerwcu

SOWN AREA

As of June

ZIEMIOPŁODY	2010	2015	2018	2019		CROPS
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
w ha in ha						
<b>OGÓŁEM</b>	<b>326276</b>	<b>327055</b>	<b>311741</b>	<b>315681</b>	<b>313115</b>	<b>TOTAL</b>
w tym:						of which:
Zboża	243948	231889	231109	241294	239651	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe	203459	195162	197000	205886	204320	basic cereals
pszenica	68973	76856	76843	85002	84378	wheat
żyto	23062	10772	13789	13413	13349	rye
jęczmień	50775	43884	45286	44474	44004	barley
owies	16970	12996	13358	12476	12268	oats
pszenżyto	43678	50654	47724	50521	50321	triticale
mieszanki zbożowe	32082	23423	22717	24705	24701	cereal mixed
kukurydza na ziarno	3558	6457	5181	4419	4376	maize for grain
Ziemniaki	20715	15018	13685	12914	12912	Potatoes
Buraki cukrowe	5111	3358	3159	3093	3091	Sugar beets
Rzepak i rzepik	5969	9751	12061	10671	10222	Rape and turnip rape

TABL. 5 (94). ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW

SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPŁODY	2011-2015 <sup>a</sup>	2015	2018	2019		CROPS
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
ZBIORY w t PRODUCTION in tonnes						
Zboża	727040	716962	701053	707931	699564	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe	608315	612408	598547	611360	603331	basic cereals
pszenica	248578	265253	260632	281415	277687	wheat
żyto	43788	25507	33219	31390	31103	rye
jęczmień	152034	139146	134529	126504	124185	barley
owies	33572	29703	31130	27982	27235	oats
pszenżyto	130344	152799	139036	144069	143121	triticale
mieszanki zbożowe	78391	61393	58419	61076	61060	cereal mixed
Ziemniaki	372925	330390	331156	264726	264696	Potatoes
Buraki cukrowe	235234	186154	184835	188370	187306	Sugar beets
Rzepak i rzepik	20981	24893	33883	24208	22905	Rape and turnip rape
Siano łąkowe	417651	303846	550749	359719	358028	Meadow hay
PLONY z 1 ha w dt YIELDS per 1 ha in dt						
Zboża	30,3	30,9	30,3	29,3	29,2	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe	30,2	31,4	30,4	29,7	29,5	basic cereals
pszenica	33,3	34,5	33,9	33,1	32,9	wheat
żyto	23,4	23,7	24,1	23,4	23,3	rye
jęczmień	30,8	31,7	29,7	28,4	28,2	barley
owies	23,5	22,9	23,3	22,4	22,2	oats
pszenżyto	29,5	30,2	29,1	28,5	28,4	triticale
mieszanki zbożowe	27,7	26,2	25,7	24,7	24,7	cereal mixed
Ziemniaki	210	220	242	205	205	Potatoes
Buraki cukrowe	614	554	585	609	609	Sugar beets
Rzepak i rzepik	25,4	25,5	28,1	22,7	22,4	Rape and turnip rape
Siano łąkowe	44,0	31,6	58,6	37,8	37,9	Meadow hay

a Przeciętne roczne.

a Annual averages.

TABL. 6 (95). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH<sup>a</sup>**  
**AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES<sup>a</sup>**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2018	2019		SPECIFICATION
			ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
POWIERZCHNIA w ha – stan w czerwcu AREA in ha – as of June					
<b>OGÓŁEM</b>	<b>13029</b>	<b>12439</b>	<b>12490</b>	<b>12488</b>	<b>TOTAL</b>
Kapusta	1232	1012	988	988	Cabbages
Kalafiory	512	395	391	391	Cauliflowers
Cebula	1516	1362	1430	1430	Onions
Marchew jadalna	2024	1916	1916	1915	Carrots
Buraki ćwikłowe	1284	993	989	989	Beetroots
Ogórki	1953	1857	1877	1877	Cucumbers
Pomidory	988	943	939	939	Tomatoes
Pozostałe <sup>b</sup>	3520	3961	3960	3959	Others <sup>b</sup>
ZBIORY w t PRODUCTION in tonnes					
<b>OGÓŁEM</b>	<b>289354</b>	<b>287072</b>	<b>263860</b>	<b>263811</b>	<b>TOTAL</b>
Kapusta	46210	40492	37726	37726	Cabbages
Kalafiory	8651	7867	6848	6848	Cauliflowers
Cebula	26530	26963	25166	25165	Onions
Marchew jadalna	74081	73762	59785	59753	Carrots
Buraki ćwikłowe	39552	32056	28198	28198	Beetroots
Ogórki	27734	31750	30403	30403	Cucumbers
Pomidory	17298	20833	20461	20461	Tomatoes
Pozostałe <sup>b</sup>	49299	53349	55272	55256	Others <sup>b</sup>
PLONY z 1 ha w dt YIELDS per 1 ha in dt					
Kapusta	375	400	382	382	Cabbages
Kalafiory	169	199	175	175	Cauliflowers
Cebula	175	198	176	176	Onions
Marchew jadalna	366	385	312	312	Carrots
Buraki ćwikłowe	308	323	285	285	Beetroots
Ogórki	142	171	162	162	Cucumbers
Pomidory	175	221	218	218	Tomatoes
Pozostałe <sup>b</sup>	140	135	140	140	Others <sup>b</sup>

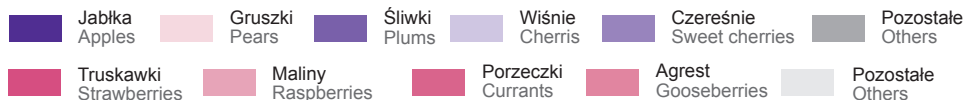
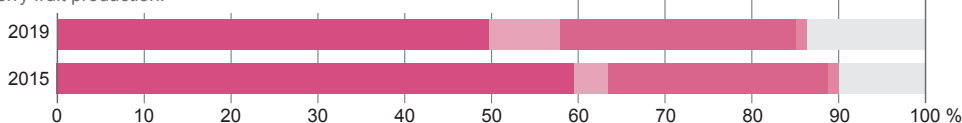
a Łącznie z ogrodami przydomowymi. b Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.  
a Including kitchen gardens. b Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc.

WYKRES 1 (57). **ZBIORY OWOCÓW**  
CHART 1 (57). **FRUIT PRODUCTION**

Zbiory owoców z drzew owocowych:  
Tree fruit production:

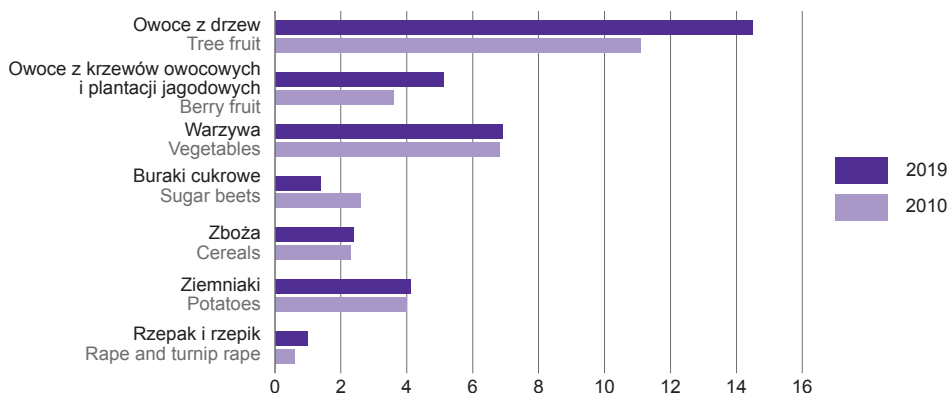


Zbiory owoców z krzewów owocowych i z plantacji jagodowych:  
Berry fruit production:



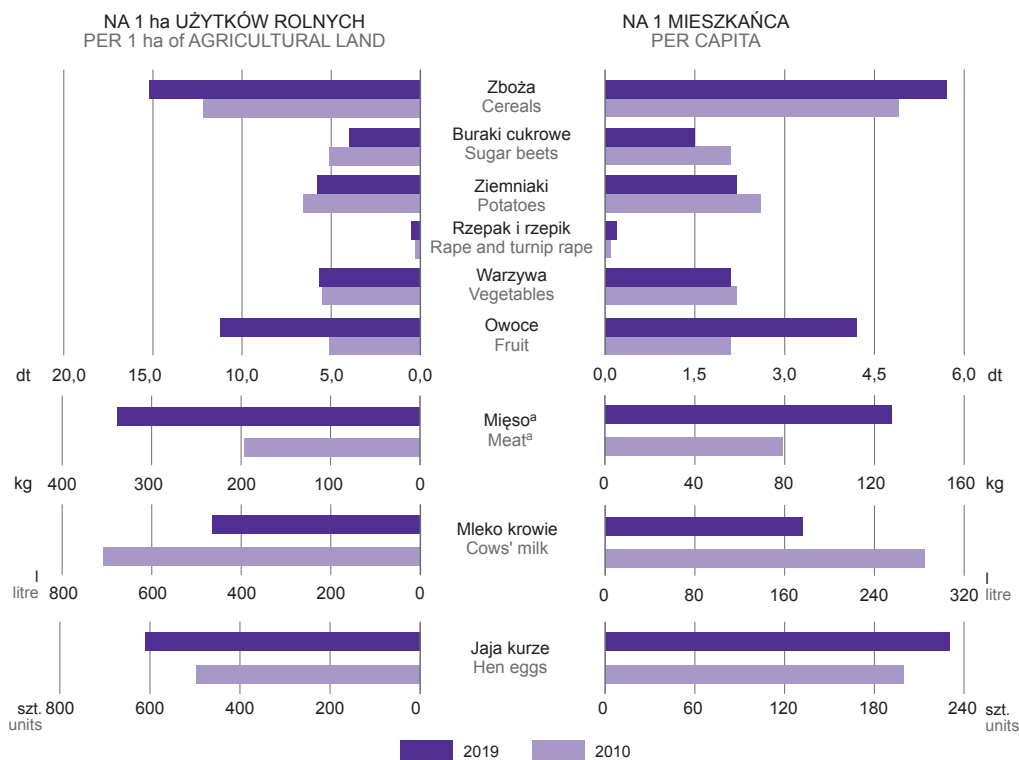
WYKRES 2 (58). UDZIAŁ WOJEWÓDZTWA W KRAJOWEJ PRODUKCJI WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH I OGRODNICZYCH

CHART 2 (58). THE VOIVODSHIP'S SHARE IN DOMESTIC PRODUCTION OF SELECTED AGRICULTURAL AND HORTICULTURAL CROPS



WYKRES 3 (59). PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH

CHART 3 (59). PRODUCTION OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS



a Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna; łącznie z tłuszczami i podrobami; w wadze poubojowej ciepłej. Od 2018 r. dane nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie z uwagi na zmianę współczynników przeliczeniowych żywca rzeźnego na wagę poubojową ciepłą.

a Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; including fats and pluck; in post-slaughter warm weight. Since 2018, data have been incomparable with those for previous years due to the change of conversion rates in post-slaughter warm weight.

TABL. 7 (96). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA I OWCE**

Stan w czerwcu  
CATTLE, PIGS AND SHEEP  
As of June

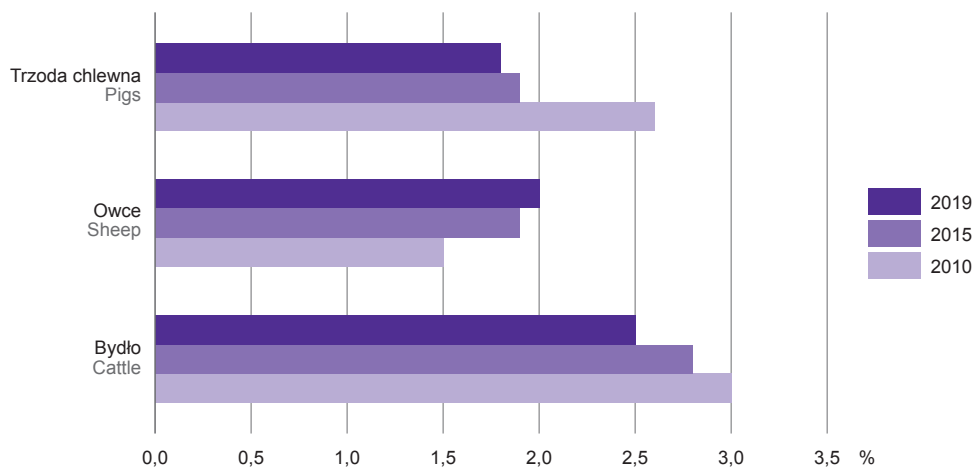
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms				
W SZTUKACH IN HEADS									
Bydło	181971	166838	153818	158635	181016	165901	152860	157752	Cattle
w tym krowy	79368	64689	55450	53439	78870	64237	54973	52992	of which cows
Trzoda chlewna	383082	230795	230847	181306	375530	205141	213078	160297	Pigs
w tym lochy	43423	26157	25780	18185	42997	23524	23201	15612	of which sows
Owce	4250	5248	7420	6371	4240	5194	7325	5996	Sheep
w tym maciorki	2510	2674	3613	3442	2510	2646	3562	3139	of which ewes
W przeliczeniowych sztukach dużych <sup>a</sup> (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	215154	178867	164517	160856	212740	173787	160576	156466	In terms of large heads <sup>a</sup> (cattle, pigs, sheep and horses)
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w szt. PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in heads									
Bydło	35,2	34,7	32,7	34,0	35,5	34,8	32,8	34,1	Cattle
w tym krowy	15,4	13,4	11,8	11,4	15,5	13,5	11,8	11,4	of which cows
Trzoda chlewna	74,2	48,0	49,0	38,8	73,6	43,1	45,7	34,6	Pigs
w tym lochy	8,4	5,4	5,5	3,9	8,4	4,9	5,0	3,4	of which sows
Owce	0,8	1,1	1,6	1,4	0,8	1,1	1,6	1,3	Sheep
w tym maciorki	0,5	0,6	0,8	0,7	0,5	0,6	0,8	0,7	of which ewes
W przeliczeniowych sztukach dużych <sup>a</sup> (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	41,7	37,2	34,9	34,4	41,7	36,5	34,4	33,8	In terms of large heads <sup>a</sup> (cattle, pigs, sheep and horses)

a W 2015 r. do przeliczeń przyjęto stan koni z 2013 r., w 2018 r. i 2019 r. – stan z 2016 r.

a In 2015 for calculations horses stocks of 2013 were adopted, in 2018 and in 2019 – as of 2016.

WYKRES 4 (60). **UDZIAŁ WOJEWÓDZTWA W KRAJOWYM POGŁOWIU BYDŁA, TRZODY CHLEWNEJ I OWIEC**

CHART 4 (60). **THE VOIVODSHIP'S SHARE IN DOMESTIC STOCK OF CATTLE, PIGS AND SHEEP**



TABL. 8 (97). **PRODUKCJA MIĘSA<sup>a</sup>**  
PRODUCTION OF MEAT<sup>a</sup>

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywcia rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)	101,5	129,4	163,2	158,1	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze	95,8	121,6	152,8	148,4	meat and fats
wołowe	15,3	20,6	34,6	30,6	beef
cielęce	0,7	0,4	-0,1	-0,0	veal
wieprzowe	45,1	46,1	62,1	63,7	pork
baranie	0,0	0,0	0,0	0,0	mutton
końskie	2,1	1,0	0,5	0,7	horseflesh
drobiowe	32,2	53,0	55,1	52,8	poultry
kozy i królicze <sup>b</sup>	0,3	0,4	0,5	0,4	goat and rabbit <sup>b</sup>
podroby	5,8	7,7	10,3	9,7	pluck
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in kg					
<b>O G Ó Ł E M</b>	<b>196,7</b>	<b>268,8</b>	<b>346,6</b>	<b>338,5</b>	<b>TOTAL</b>

a W wadze poubojowej cieplej. Od 2018 r. dane nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie. b Łącznie z dziczyzną.  
a In post-slaughter warm weight. Since 2018, data have not been comparable with data for previous years. b Including game.

TABL. 9 (98). **PRODUKCJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH**  
PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Produkcja mleka:						Milk production:
w milionach litrów na 100 ha użytków rolnych w tys. l	366,1	256,4	236,4	217,7	213,9	in million litres per 100 ha agricultural land in thousand litres
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	70,9	53,3	50,2	46,6	46,2	Average annual quantity of milk per cow in litres
Produkcja jaj w mln szt.	4412	4145	4343	4071	4036	Egg production in million pieces
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury nioski w szt.	256,1	162,0	299,3	285,4	282,4	Average annual number of eggs per laying hen in pieces
	221	131	206	197	197	

TABL. 10 (99). **CIĄGNIKI ROLNICZE**  
Stan w czerwcu  
AGRICULTURAL TRACTORS  
As of June

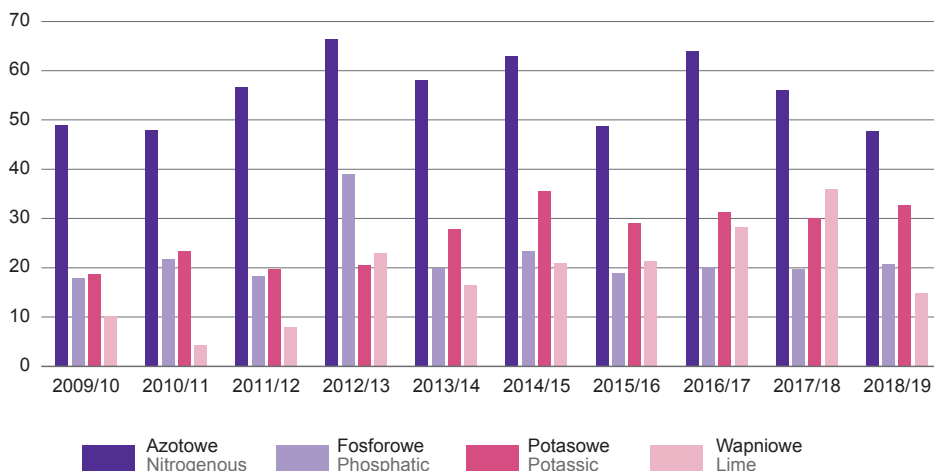
WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem Total	W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	SPECIFICATION
W sztukach	2010	83042	82864	In units
	2013	81596	81479	
	<b>2016</b>	<b>85151</b>	<b>84980</b>	
Powierzchnia użytków rolnych na 1 ciągnik w ha	2010	6,2	6,2	Agricultural land area per tractor in ha
	2013	6,1	6,1	
	<b>2016</b>	<b>5,8</b>	<b>5,7</b>	

U w a g a. Od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.  
N o t e. Since 2013, data on the basis of period survey conducted every three years.

WYKRES 5 (61). **ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH<sup>a</sup> ORAZ WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK**

CHART 5 (61). **CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL<sup>a</sup> AND LIME FERTILISERS IN TERMS OF PURE INGREDIENT**

na 1 ha użytków rolnych w kg  
per 1 ha of agricultural land in kg

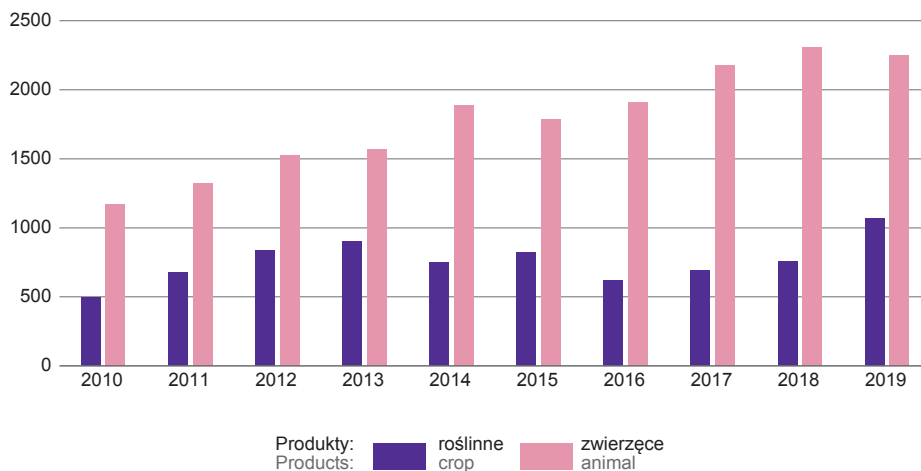


a łącznie z nawozami wieloskładnikowymi.  
a including mixed fertilizers.

WYKRES 6 (62). **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące)**

CHART 6 (62). **VALUE OF AGRICULTURE PRODUCTS PROCUREMENT (current prices)**

na 1 ha użytków rolnych w zł  
per 1 ha of agricultural land in PLN



TABL. 11 (100). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**  
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2010	2015	2018	2019		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Zboża w t	62025	111675	87913	86223	81705	Cereals in tonnes
w tym zboża podstawowe	56103	89399	73208	68832	64516	of which basic cereals
pszenica	36855	61206	52342	47995	45633	wheat
żyto	701	1853	718	1497	1329	rye
jęczmień	12331	14279	11190	9921	8735	barley
owies i mieszanki zbożowe	865	686	1230	1450	1376	oats and cereal mixed
pszenżyto	5351	11375	7728	7969	7443	triticale
Ziemniaki w t	3604	6591	8254	8188	8172	Potatoes in tonnes
Buraki cukrowe w t	263691	224471	259821	203370	202306	Sugar beets in tonnes
Rzepak i rzepik w t	14902	16136	21995	23224	21533	Rape and turnip rape in tonnes
Warzywa w t	30410	33347	32629	31899	31785	Vegetables in tonnes
Owoce w t	127938	253565	296551	423376	423338	Fruit in tonnes
Żywiec rzeźny <sup>a</sup> w t	113203	148489	172129	159741	156460	Animals for slaughter <sup>a</sup> in tonnes
bydło (bez cieląt)	24419	34451	47585	31656	31628	cattle (excluding calves)
cielęta	181	132	244	220	215	calves
trzoda chlewna	46887	53329	68955	72910	72296	pigs
owce	3	17	57	57	57	sheep
konie	1901	1238	610	707	707	horses
drób	39812	59322	54678	54191	51557	poultry
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) <sup>b</sup> w t	179623	278002	120028	114507	112050	Animals for slaughter in terms of meat (including fats) <sup>b</sup> in tonnes
Mleko krowie w tys. l	161086	169889	182769	179986	176248	Cows' milk in thousand litres
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.	63	342	197	20	20	Consumer hen eggs in thousand units

a W wadze żywej, b Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej. Od 2018 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie.

a In live weight, b Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight. Since 2018 data been not comparable with data for previous years.

TABL. 12 (101). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ**  
(ceny stałe)  
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms				
	rok poprzedni=100				previous year=100				
Produkcja globalna	90,0	97,6	98,2	109,2	90,2	97,4	97,7	110,3	Gross output
roślinna	82,2	92,1	92,9	111,3	82,2	92,1	92,6	111,4	crop
zwierzęca	101,6	107,9	109,1	105,6	102,2	107,7	108,3	108,3	animal
Produkcja końcowa	90,8	98,4	95,9	110,4	90,9	98,1	95,3	111,9	Final output
roślinna	80,6	91,7	87,7	113,8	80,6	91,5	87,4	114,2	crop
zwierzęca	101,5	108,1	109,5	106,0	102,1	107,9	108,6	108,8	animal
Produkcja towarowa	89,3	99,6	94,2	114,2	89,7	99,3	93,4	115,9	Market output
roślinna	80,1	94,0	86,4	118,5	80,2	94,0	85,9	119,2	crop
zwierzęca	98,8	106,9	106,2	108,7	99,7	106,5	105,3	111,6	animal



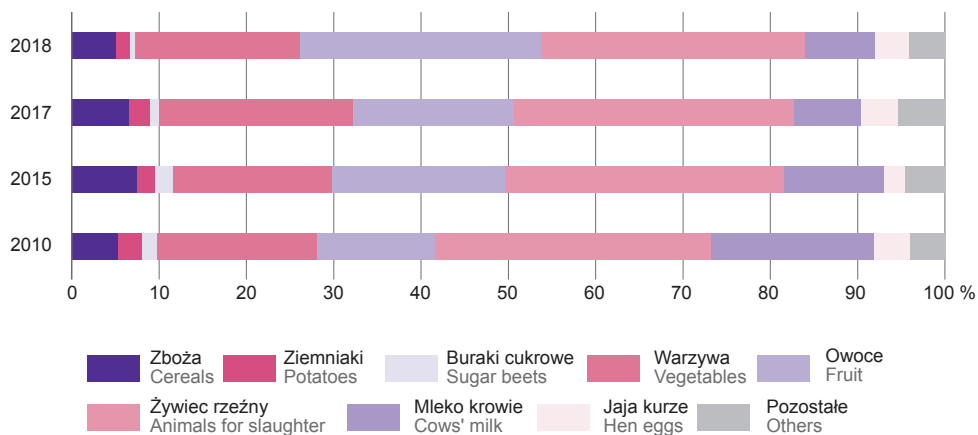
TABL. 13 (102). **GLOBALNA PRODUKCJA ROLNICZA (ceny stałe)**  
GROSS AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w odsetkach in percent				
<b>O G Ó Ł E M</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>	<b>T O T A L</b>
<b>Produkcja roślinna</b>	<b>54,6</b>	<b>61,4</b>	<b>63,4</b>	<b>63,7</b>	<b>Crop output</b>
Zboża	10,1	12,9	12,2	9,5	Cereals
w tym zboża podstawowe	6,6	8,4	8,1	6,3	of which basic cereals
w tym: pszenica	3,6	5,2	4,8	3,8	of which: wheat
żyto	0,6	0,4	0,5	0,4	rye
jęczmień	1,9	2,5	2,3	1,7	barley
Ziemniaki	5,3	4,5	5,5	4,0	Potatoes
Przemysłowe	2,6	2,2	2,4	2,1	Industrial
w tym buraki cukrowe	1,2	0,7	0,8	0,5	of which sugar beets
Warzywa	17,4	17,5	20,1	17,7	Vegetables
Owoce	10,8	17,4	15,8	25,0	Fruit
Siano łąkowe	3,0	1,1	2,1	1,5	Meadow hay
Pozostałe	5,4	5,8	5,3	3,3	Others
<b>Produkcja zwierzęca</b>	<b>45,4</b>	<b>38,6</b>	<b>36,6</b>	<b>36,3</b>	<b>Animal output</b>
Żywiec rzeźny <sup>a</sup>	23,5	24,5	25,4	24,6	Animals for slaughter <sup>a</sup>
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	5,2	6,8	8,7	9,3	cattle (excluding calves)
cielęta	0,4	0,2	0,0	0,1	calves
trzoda chlewna	10,3	7,9	10,1	8,7	pigs
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	sheep
drób	6,7	9,2	6,4	6,4	poultry
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	0,7	0,3	-0,1	-0,3	Increase in herd (basic and working)
Mleko krowie	15,9	10,5	7,0	7,4	Cows' milk
Jaja kurze	3,8	2,2	3,7	3,5	Hen eggs
Obornik	1,2	0,7	.	0,5	Manure
Pozostałe	0,3	0,5	0,6	0,6	Others

a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, krowy i króliki.

a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

WYKRES 7 (63). **TOWAROWA PRODUKCJA ROLNICZA (ceny stałe)**  
CHART 7 (63). MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices)



## Dział XIV. Leśnictwo i łowiectwo Chapter XIV. Forestry and hunting

TABL. 1 (103). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**

Stan w dniu 31 grudnia

FOREST LAND

As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
<b>O G Ó Ł E M w ha</b>	<b>333622</b>	<b>337584</b>	<b>338988</b>	<b>338381</b>	<b>T O T A L in ha</b>
<b>Lasy</b>	<b>327113</b>	<b>331044</b>	<b>332313</b>	<b>331699</b>	<b>Forests</b>
Publiczne	235393	236078	236251	236409	Public
własność Skarbu Państwa	243521	234853	234894	234943	owned by the State Treasury
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Państwowych	223794	224609	225096	225116	managed by the State Forests
parki narodowe	7089	7089	7089	7089	national parks
własność gmin <sup>a</sup>	872	930	1117	1225	gmina <sup>a</sup> owned
pozostałe	.	295	240	241	other
Prywatne	91720	94966	96062	95289	Private
<b>Grunty związane z gospodarką leśną</b>	<b>6509</b>	<b>6540</b>	<b>6675</b>	<b>6682</b>	<b>Land connected with forest management</b>
<b>LESISTOŚĆ w %</b>	<b>27,9</b>	<b>28,3</b>	<b>28,4</b>	<b>28,3</b>	<b>FOREST COVER in %</b>
<b>UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI LĄDOWEJ WOJEWÓDZTWA w %</b>	<b>28,7</b>	<b>29,0</b>	<b>29,2</b>	<b>29,1</b>	<b>SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE VOIVODSHIP in %</b>

a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Including gminas which are also cities with powiat status.

### Uwaga do wykresów 1 i 2

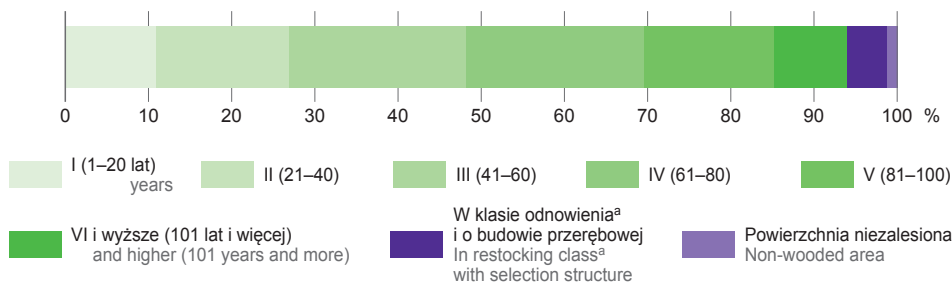
Dane opracowano na podstawie Wielkoobszarowej Inwentaryzacji Stanu Lasów przeprowadzonej w latach 2015–2019 przez Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej.

### Note to charts 1 and 2

Data prepared on the National Forest Inventory conducted in 2015–2019 by the Bureau for Forest Management and Geodesy.

### WYKRES 1 (64). STRUKTURA POWIERZCHNI LASÓW WEDŁUG KLAS WIEKU DRZEWOSTANÓW

#### CHART 1 (64). STRUCTURE OF FOREST AREA BY AGE CLASSES OF TREE STANDS

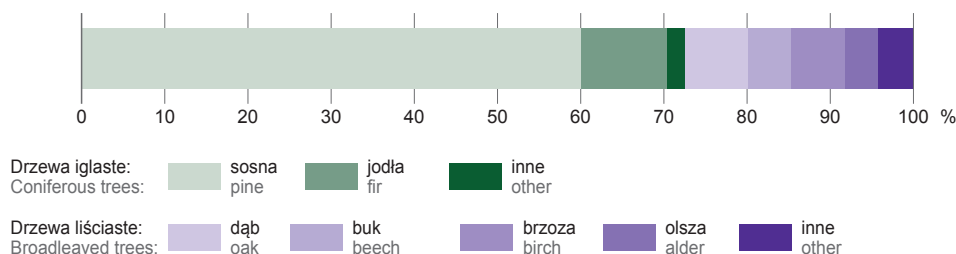


a Łącznie z klasą do odnowienia.

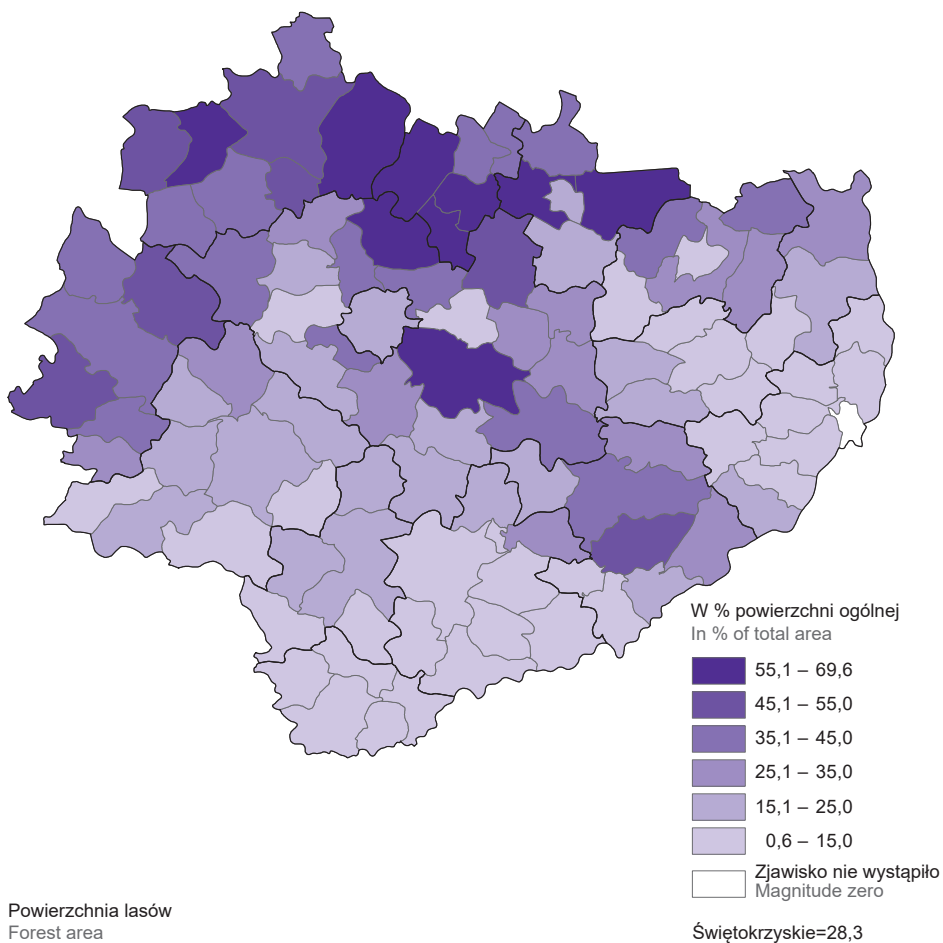
a Including class for restocking.

### WYKRES 2 (65). STRUKTURA POWIERZCHNI LASÓW WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE

#### CHART 2 (65). STRUCTURE OF FOREST AREA BY DOMINANT (prevailing) SPECIES IN TREE STANDS

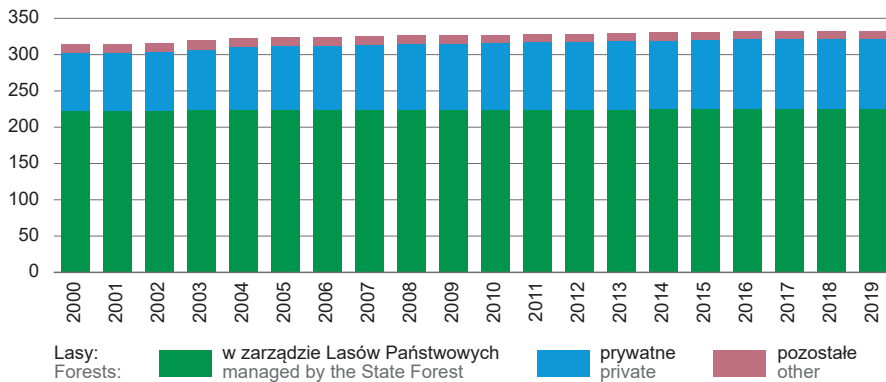


MAPA 1 (34). LASY W 2019 R.  
MAP 1 (34). FORESTS IN 2019



Powierzchnia lasów  
Forest area

tys. ha  
thousand ha

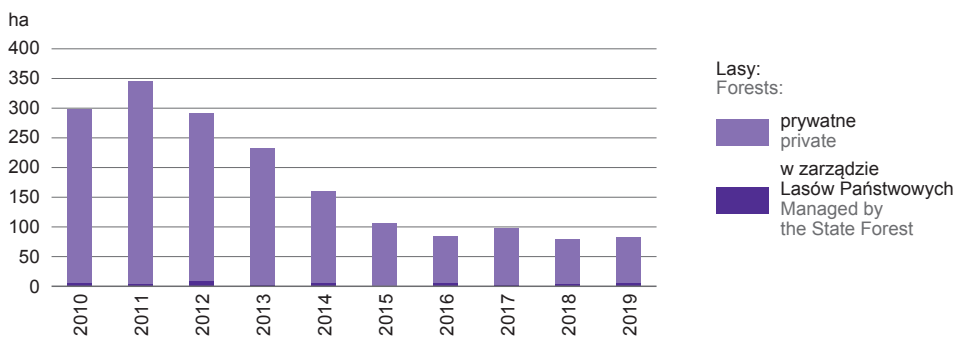


TABL. 2 (104). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**  
RENEWALS, AFFORESTATION AND OTHER SILVICULTURE  
TREATMENT ACTIVITIES

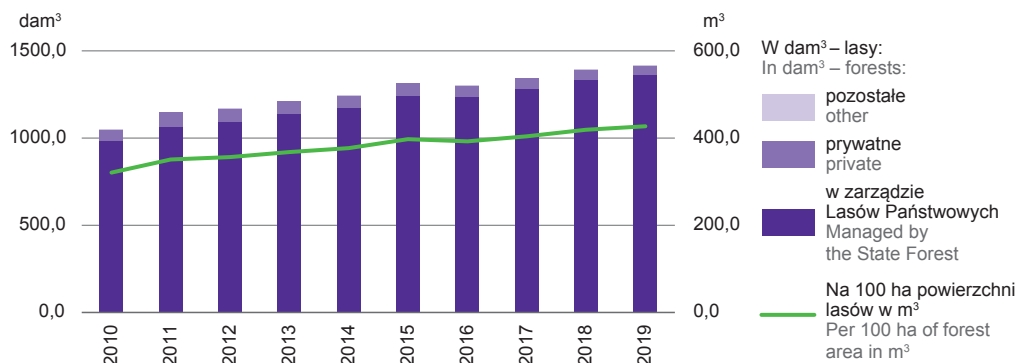
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019				SPECIFICATION
				ogółem grand total	lasy publiczne public forests		lasy prywatne <sup>a</sup> private forests <sup>a</sup>	
					razem total	w tym własność Skarbu Państwa of which owned by the State Treasury		
w ha in ha								
Odnowienia i zalesienia	2014	2069	1836	1855	1597	1597	258	Renewals and afforestation
Odnowienia	1705	1961	1754	1768	1593	1593	175	Renewals
sztuczne <sup>b</sup>	1432	1633	1487	1416	1356	1356	60	artificial <sup>b</sup>
naturalne	273	329	267	353	237	237	116	natural
Zalesienia <sup>c</sup>	308	108	82	87	4	4	83	Afforestation <sup>c</sup>
Poprawki i uzupełnienia	184	237	293	280	150	150	130	Replantings and refillings
Pielęgnowanie lasu	9761	9938	10307	10173	9277	9277	896	Forest tending
Powierzchnia objęta trzebieżami	17388	20883	20720	20002	13577	13518	6425	Area covered by thinnings

a Dane szacunkowe. b Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. c Użytków rolnych nieprzydatnych do produkcji rolnej i nieużytków określonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.  
a Estimated data. b Including renewals under cover. c Agricultural land not suitable for agricultural production and wasteland designated for afforestation in land development plan or a decision on building conditions and site management.

WYKRES 3 (66). **ZALESIENIA GRUNTÓW NIELEŚNYCH**  
CHART 3 (66). AFFORESTATION OF NON-FOREST LAND



WYKRES 4 (67). **POZYSKANIE DREWNA (grubizny)**  
CHART 4 (67). TIMBER REMOVALS



TABL. 3 (105). **POZYSKANIE DREWNA<sup>a</sup>**  
REMOVALS<sup>a</sup>

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019				SPECIFICATION
				ogółem grand total	lasy publiczne public forests		lasy prywatne private forests	
					razem total	w tym własność Skarbu Państwa of which owned by the State Treasury		
<b>O G Ó Ł E M w dam<sup>3</sup></b>	<b>1081,4</b>	<b>1356,0</b>	<b>1423,2</b>	<b>1442,8</b>	<b>1391,8</b>	<b>1391,6</b>	<b>51,1</b>	<b>TOTAL in dam<sup>3</sup></b>
<b>Grubizna</b>	<b>1049,9</b>	<b>1315,7</b>	<b>1393,2</b>	<b>1416,2</b>	<b>1365,2</b>	<b>1364,9</b>	<b>51,1</b>	<b>Timber</b>
Grubizna iglasta	825,9	1022,9	1108,3	1138,5	1096,8	1096,6	41,7	Coniferous
w tym drewno wielkowymiarowe	478,1	598,8	626,7	644	615	614,9	28,9	of which large-size wood
Grubizna liściasta	224,0	292,8	284,9	277,7	268,3	268,3	9,4	Non-coniferous
w tym drewno wielkowymiarowe	82,7	85,7	72,0	68,2	62,8	62,8	5,4	of which large-size wood
<b>Drewno małowymiarowe<sup>b</sup></b>	<b>31,5</b>	<b>40,3</b>	<b>30,0</b>	<b>26,6</b>	<b>26,6</b>	<b>26,6</b>	.	<b>Slash<sup>b</sup></b>
Do przerobu przemysłowego	0,3	1,5	0,6	0,4	0,4	0,4	.	Slash for industrial purposes
Opałowe	31,2	38,8	29,5	26,3	26,3	26,3	.	Firewood
<b>GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m<sup>3</sup></b>	<b>321,0</b>	<b>397,4</b>	<b>419,2</b>	<b>427,0</b>	<b>577,5</b>	<b>581</b>	<b>53,6</b>	<b>TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREA in m<sup>3</sup></b>

a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień; z wyłączeniem karpiny. b Wyłącznie w lasach publicznych.

a Excluding (timber) removals from afforested areas; excluding stump wood. b Solely in public forests.

TABL. 4 (106). **SKUP OWOCÓW I GRZYBÓW LEŚNYCH<sup>a</sup> ORAZ ZWIERZNY ŁOWNEJ**  
PROCUREMENT OF FOREST FRUITS AND MUSHROOMS<sup>a</sup>  
AS WELL AS GAME ANIMALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w t in t				
Owoce leśne	116	29	6	7	Forest fruits
Grzyby leśne	137	1	3	18	Forest mushrooms
Zwierzyna łowna	39	73	71	138	Game animals

a Dane dotyczą owoców i grzybów leśnych świeżych.

a Data concern fresh forest fruits and mushrooms.

TABL. 5 (107). **POŻARY W LASACH**  
FOREST FIRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Požary	257	665	589	609	Number of fires
w tym: podpalenia	213	433	498	505	of which: arsons
nieostrożność dorosłych	40	165	43	40	negligence of adults
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha	125,5	391,3	147,9	274,9	Area of forest burned in ha
w tym: podpalenia	106,2	268,3	131,9	248,8	of which: arsons
nieostrożność dorosłych	18,7	110,5	6,5	14,8	negligence of adults
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha	0,49	0,59	0,25	0,45	Average forest area burned by fire in ha

Źródło: dane z Krajowego Systemu Informacji o Pożarach prowadzonego przez Instytut Badawczy Leśnictwa.

Source: data of the National Forest Fire Information System held by the Forest Research Institute.

**Uwaga do tablic 6 (108)–8 (110).**

Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 kwietnia danego roku do 31 marca roku następnego.

**Note to tables 6 (108)–8 (110).**

Data concern the hunting economic year from 1 April of a given year to 31 March of the following year.

**TABL. 6 (108). KOŁA I CZŁONKOWIE POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO  
ORAZ OBWODY ŁOWIECKIE**

Stan w dniu 10 marca

CLUBS AND MEMBERS OF THE POLISH HUNTING ASSOCIATION  
AND HUNTING DISTRICTS

As of 10 March

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Koła łowieckie:					Hunting clubs:
liczba <sup>a</sup>	92	95	94	100	number <sup>a</sup>
członkowie <sup>b</sup>	6686	3792	4143	4202	members <sup>b</sup>
Obwody łowieckie:					Hunting districts:
liczba	203	203	203	170	number
powierzchnia w tys. ha	1031,8	1037,2	1047,4	843,2	area in thousand ha
w tym na gruntach leśnych	312,6	320,1	324,6	264,5	of which on forest land

a, b Dane grupowane według: a – siedziby koła łowieckiego, b – miejsca zamieszkania członka koła.

Ź r ó d ł o: dane Polskiego Związku Łowieckiego.

a, b Data grouped according to: a – the seat of a hunting club, b – a place of residence of a member of a hunting club.

S o u r c e: data of the Polish Hunting Association.

**TABL. 7 (109). WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA ŁOWNE<sup>a</sup>**

Stan w dniu 10 marca

MAJOR GAME SPECIES<sup>a</sup>

As of 10 March

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2010 <sup>b</sup>	2015	2018	2019	GAME SPECIES
W SZTUKACH IN HEADS					
Łosie	117	286	336	413	Moose
Daniele	46	206	282	287	Fallow deer
Mufflony	–	–	–	–	Mouflons
W TYSIĄCACH SZTUK IN THOUSAND HEADS					
Jelenie	2,1	3,2	4,3	4,5	Deer
Sarny	15,3	21,0	29,6	30,3	Roe deer
Dziki	3,9	5,5	2,2	1,9	Wild boars
Lisy	6,2	6,1	6,3	6,3	Foxes
Zająca	29,4	39,4	41,8	44,3	Hares
Bażanty	27,7	38,0	38,7	39,5	Pheasants
Kuropatwy	38,7	28,9	34,8	36,0	Partridges

a Dane szacunkowe. b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Polskiego Związku Łowieckiego oraz innych jednostek prowadzących ośrodki hodowli zwierzyny.

a Estimated data. b Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

S o u r c e: data of the Generale Directorate of the State Forests, Polish Hunting Association and other units running game breeding centres.

**TABL. 8 (110). ODSTRZAŁ<sup>a</sup> WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT**CULLING<sup>a</sup> OF MAIN GAME SPECIES

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2010/11 <sup>b</sup>	2015/16	2018/19	2019/20	GAME SPECIES
	w szt.	in heads			
Daniele	13	42	54	20	Fallow deer
Jelenie	339	777	1072	1141	Deer
Sarny	2091	4141	5521	5759	Roe deer
Dziki	2418	4827	4999	7412	Wild boars
Lisy	4091	4847	5111	6031	Foxes
Zająca	2847	2909	2584	1994	Hares
Bażanty	6520	10949	9902	9220	Pheasants
Kuropatwy	1079	419	334	244	Partridges

a Dane szacunkowe. b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Polskiego Związku Łowieckiego oraz innych jednostek prowadzących ośrodki hodowli zwierzyny.

a Estimated data. b Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

S o u r c e: data of the Generale Directorate of the State Forests, Polish Hunting Association and other units running game breeding centres.

## Dział XV. Przemysł i budownictwo Chapter XV. Industry and construction

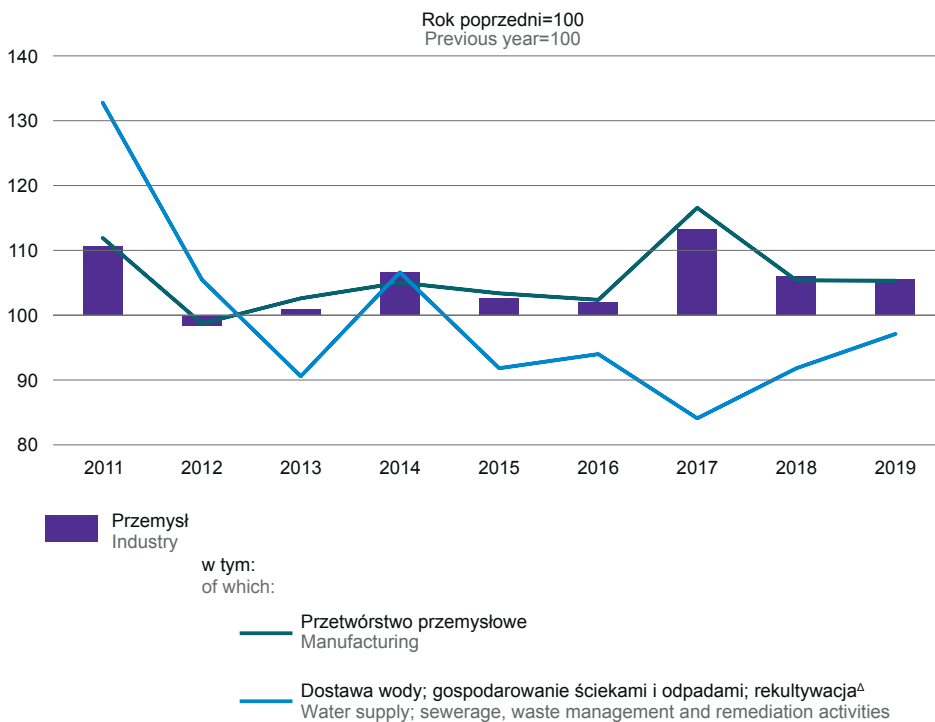
TABL. 1 (111). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU<sup>a</sup>**  
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY<sup>a</sup>

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2018	2019		
	w mln zł in million PLN				w odsetkach in percent	2018 = 100 (ceny stałe) (constant prices)
	ceny bieżące current prices					
<b>OGÓŁEM TOTAL</b>	<b>19217,7</b>	<b>22208,1</b>	<b>28646,5</b>	<b>30417,8</b>	<b>100,0</b>	<b>105,5</b>
w tym: of which:						
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	15390,1	18311,5	24354,8	25775,6	84,7	105,3
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja <sup>a</sup> Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	837,7	1046,9	842,8	810,1	2,7	97,1

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.  
a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

WYKRES 1 (68). **DYNAMIKA PRODUKCJI SPRZEDANEJ PRZEMYSŁU<sup>a</sup> WEDŁUG SEKCJI PKD (ceny stałe<sup>b</sup>)**

CHART 1 (68). **INDICES OF SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY<sup>a</sup> BY NACE SECTIONS (constant prices<sup>b</sup>)**



a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Patrz uwagi do działu „Przemysł i budownictwo”, ust. 3 na str. 190.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b See notes to chapter “Industry and construction”, item 3 on page 190.

TABL. 2 (112). **PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW<sup>a</sup>**  
**PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS<sup>a</sup>**

WYROBY	2010	2015	2018	2019		PRODUCTS
				ogółem total	udział w pro- dukcyj krajowej w % share in domes- tic pro- duction in %	
Tłuczeń kamienny w rodzaju stosowanego jako kruszywo do betonu, tłuczeń drogowy lub do innych celów budowlanych (kruszywo mineralne łamane zwykłe) <sup>b</sup> w tys. t	14931,2	14850,9	23189,9	23062,2	29,5	Crushed stone of a kind used for concrete aggregates, for roadstone and for other construction use <sup>b</sup> in thousand tonnes
Mineralne środki dla rolnictwa wapniowe i wapniowo-magnezowe (tlenkowe i węglanowe) <sup>b</sup> w tys. t	692,8	797,6	1170,4	1145,2	44,3	Calcium fertilizers and calcium-magnesium fertilizers <sup>b</sup> in thousand tonnes
Mięso drobiowe w tys. t	33,2	34,2	35,0	44,0	1,4	Poultry meat in thousand tonnes
Soki z owoców i warzyw w tys. hl	128,2	584,4	643,7	473,8	4,1	Fruit and vegetable juice in thousand hectolitres
Mleko płynne przetworzone <sup>c</sup> w tys. hl	421,1	442,3	358,7	419,9	1,2	Processed liquid milk <sup>c</sup> in thousand hectolitres
Masło i pozostałe tłuszcze do smarowania <sup>d</sup> w tys. t	3,2	3,0	2,5	1,9	0,8	Butter and dairy spreads <sup>d</sup> in thousand tonnes
Tarcica iglasta w dam <sup>3</sup>	231,9	368,9	188,4	232,2	5,2	Coniferous sawnwood in dam <sup>3</sup>
Płytki ceramiczne i płyty chodnikowe w tys. m <sup>2</sup>	29034	45483	50481	54275	46,9	Ceramic tiles and flags in thousand m <sup>2</sup>
Wapno w tys. t	1046,3	1037,0	1071,4	949,6	35,9	Lime in thousand tonnes

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Opracowano metodą podmiotową. c Łącznie z mlekiem przetworzonym do dalszej produkcji. d Otrzymywane z mleka.  
a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b Compiled by subject method. c Including milk for further processing. d Received from milk.

TABL. 3 (113). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE<sup>a</sup>**  
**AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY<sup>a</sup>**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
<b>Przeciętne zatrudnienie</b>	<b>61137</b>	<b>57654</b>	<b>65997</b>	<b>66762</b>	<b>Average paid employment</b>
Górnictwo i wydobywanie	2371	1926	2533	2704	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	52912	50174	57851	58429	Manufacturing
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę <sup>Δ</sup>	1672	1540	1404	1493	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja <sup>Δ</sup>	4181	4015	4210	4135	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
<b>Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł</b>	<b>2902,35</b>	<b>3569,86</b>	<b>4204,34</b>	<b>4538,17</b>	<b>Average monthly gross wages and salaries in PLN</b>
Górnictwo i wydobywanie	4173,24	5232,38	5346,05	5784,98	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	2758,75	3417,61	4115,82	4449,86	Manufacturing
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę <sup>Δ</sup>	5231,52	6047,67	6262,29	6370,87	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja <sup>Δ</sup>	3068,16	3723,63	4046,38	4310,05	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.  
a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.



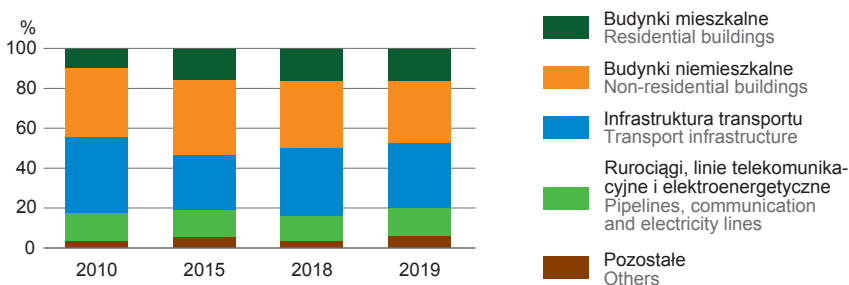
TABL. 4 (114). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA<sup>a</sup> (ceny bieżące)**  
**CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION<sup>a</sup> (current prices)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
<b>O G Ó Ł E M</b>	<b>4749,8</b>	<b>4436,2</b>	<b>5873,2</b>	<b>5768,1</b>	<b>T O T A L</b>
W tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób	2393,9	2050,5	2561,7	2696,2	Of which entities employing more than 9 persons
budowa budynków <sup>a</sup>	766,6	706,0	836,1	831,3	construction of buildings
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej <sup>a</sup>	874,5	712,0	913,4	960,1	civil engineering
roboty budowlane specjalistyczne	752,9	632,5	812,3	904,8	specialised construction activities

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa świętokrzyskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców).  
 a Realised by enterprises which have a seat of board in the świętokrzyskie voivodship, with own resources (without subcontractors participation).

WYKRES 2 (69). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA<sup>a</sup> WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**

CHART 2 (69). **CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION<sup>a</sup> BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (current prices)**



a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa świętokrzyskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców).  
 Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.  
 a Realised by enterprises which have a seat of board in the świętokrzyskie voivodship, with own resources (without subcontractors participation).  
 Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 5 (115). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA<sup>a</sup> WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**  
**CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION<sup>a</sup> BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (current prices)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Roboty o charakterze inwestycyjnym	Roboty o charakterze remontowym i pozostałe	SPECIFICATION	
		Works with an investment character	Works with a restoration character and other works		
w mln zł in million PLN					
<b>O G Ó Ł E M</b>	2010	2393,9	1629,5	764,5	<b>T O T A L</b>
	2015	2050,5	1414,9	635,6	
	2018	2561,7	2066,8	494,9	
	<b>2019</b>	<b>2696,2</b>	<b>2187,6</b>	<b>508,6</b>	
Budynki		1271,6	1021,1	250,4	Buildings
budynki mieszkalne		444,8	377,3	67,5	residential buildings
budynki niemieszkalne		826,8	643,9	182,9	non-residential buildings
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej		1424,7	1166,5	258,2	Civil engineering works
w tym:					of which:
infrastruktura transportu		889,0	.	.	transport infrastructure
rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne		375,6	346,6	29,0	pipelines, communication and electricity lines

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa świętokrzyskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców).  
 Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.  
 a Realised by enterprises which have a seat of board in the świętokrzyskie voivodship, with own resources (without subcontractors participation).  
 Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 6 (116). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA**  
BUILDINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
<b>Budynki<sup>a</sup></b>	<b>2078</b>	<b>3254</b>	<b>3232</b>	<b>3123</b>	<b>Buildings<sup>a</sup></b>
miasta	737	875	796	836	urban areas
wieś	1341	2379	2436	2287	rural areas
Budynki mieszkalne	1472	2378	2364	2344	Residential buildings
w tym:  jednorodzinne <sup>b</sup>	1437	2350	2324	2297	of which:  single-family <sup>b</sup>
wielorodzinne <sup>c</sup>	22	28	29	37	multi-family <sup>c</sup>
Budynki niemieszkalne	606	876	868	779	Non-residential buildings
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	15	28	20	29	hotels and similar buildings
budynki biurowe	9	12	12	10	office buildings
budynki handlowo-usługowe	136	143	95	90	wholesale and retail buildings
budynki transportu i łączności	134	241	161	189	traffic and communication buildings
budynki przemysłowe i magazynowe	91	126	94	97	industrial buildings and warehouses
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	55	36	46	25	buildings for public entertainment, education, hospital or institutional care buildings and sports halls
pozostałe budynki niemieszkalne	166	290	440	339	other non-residential buildings
<b>Kubatura w dam<sup>3</sup></b>	<b>3282,8</b>	<b>4306,2</b>	<b>4694,9</b>	<b>4683,3</b>	<b>Cubic volume in dam<sup>3</sup></b>
miasta	1979,2	1714,5	2172,9	2581,0	urban areas
wieś	1303,6	2591,7	2522,0	2102,3	rural areas
Budynki mieszkalne	1191,2	1911,9	1838,9	2032,7	Residential buildings
w tym:  jednorodzinne <sup>b</sup>	968,9	1596,7	1596,5	1508,7	of which:  single-family <sup>b</sup>
wielorodzinne <sup>c</sup>	210,9	265,6	237,7	503,7	multi-family <sup>c</sup>
Budynki niemieszkalne	2091,6	2394,3	2856,0	2650,5	Non-residential buildings
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	75,5	88,7	27,6	65,4	hotels and similar buildings
budynki biurowe	41,2	60,4	60,0	61,9	office buildings
budynki handlowo-usługowe	444,1	457,9	342,6	437,5	wholesale and retail buildings
budynki transportu i łączności	30,3	78,6	38,9	41,3	traffic and communication buildings
budynki przemysłowe i magazynowe	734,5	1239,2	1499,7	1479,9	industrial buildings and warehouses
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	601,6	145,2	213,0	162,2	buildings for public entertainment, education, hospital or institutional care buildings and sports halls
pozostałe budynki niemieszkalne	164,4	324,2	674,2	402,3	other non-residential buildings

a Nowe. b Budynki mieszkalne o jednym lub dwóch mieszkaniach; bez domów letnich, domków wypoczynkowych i rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania. c Budynki mieszkalne o trzech lub więcej mieszkaniach.

a New. b Residential buildings with one or two dwellings; excluding summer homes, holiday cottages and rural residences not adapted for permanent residence. c Residential buildings with three or more dwellings.

TABL. 7 (117). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE<sup>a</sup>**  
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION<sup>a</sup>

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
<b>Przeciętne zatrudnienie</b>	<b>14114</b>	<b>10426</b>	<b>10359</b>	<b>10558</b>	<b>Average paid employment</b>
Budowa budynków <sup>a</sup>	5646	3661	3490	3562	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej <sup>a</sup>	3488	3292	3164	3302	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	4980	3472	3705	3694	Specialised construction activities
<b>Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł</b>	<b>2635,88</b>	<b>3056,08</b>	<b>3572,34</b>	<b>3775,14</b>	<b>Average monthly gross wages and salaries in PLN</b>
Budowa budynków <sup>a</sup>	2655,68	3481,26	3773,63	3764,63	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej <sup>a</sup>	2877,07	3160,37	3722,40	4166,08	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	2444,52	2509,74	3254,57	3435,84	Specialised construction activities

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

## Dział XVI. Transport Chapter XVI. Transport

TABL. 1 (118). **SIEĆ KOMUNIKACYJNA**  
Stan w dniu 31 grudnia  
TRANSPORT INFRASTRUCTURE  
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w km in km				
Linie kolejowe eksploatowane <sup>a</sup>	722	721	721	721	Railways lines operated <sup>a</sup>
w tym: zelektryfikowane	554	554	554	547	of which: electrified
jednotorowe	349	348	348	348	single track
dwu- i więcej torowe	373	373	373	373	double and more track
Na 100 km <sup>2</sup> powierzchni ogólnej	6,2	6,2	6,2	6,2	Per 100 km <sup>2</sup> of total area
Drogi publiczne o twardej nawierzchni	13066,5	14126,0	14632,5	14739,9	Hard surface public roads
w tym: miejskie	1492,8	1659,3	1752,1	1817,4	of which: urban
zamiejskie	11573,7	12466,7	12880,4	12922,5	non urban
ekspresowe	29,4	57,1	94,5	105,5	expressways
autostrady	.	.	.	.	motorways
Na 100 km <sup>2</sup> powierzchni ogólnej	111,6	120,6	124,9	125,9	Per 100 km <sup>2</sup> of total area
Drogi rowerowe	.	216,2	276,1	324,0	Roads for bicycle
Na 100 km <sup>2</sup> powierzchni ogólnej	.	1,85	2,36	2,77	Per 100 km <sup>2</sup> of total area

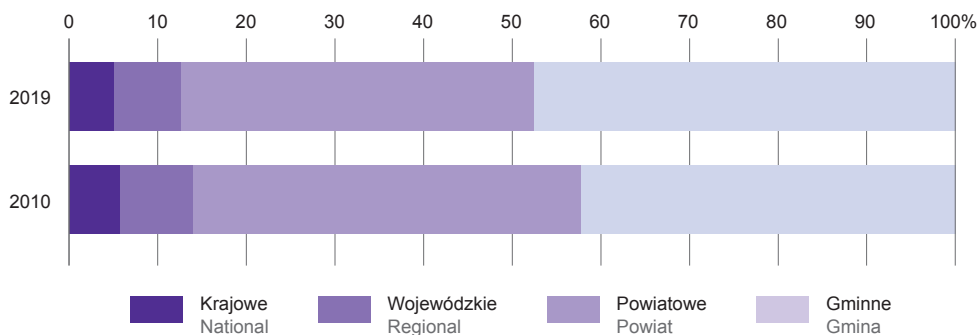
a Dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów, będących zarządcami infrastruktury kolejowej.

Ź r ó d ł o: w zakresie dróg publicznych – dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

a Data concern rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP) as well as other entities which are managers of railway infrastructure.

S o u r c e: in regard to public roads – data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

WYKRES 1 (70). **DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI**  
CHART 1 (70). **HARD SURFACE PUBLIC ROADS**



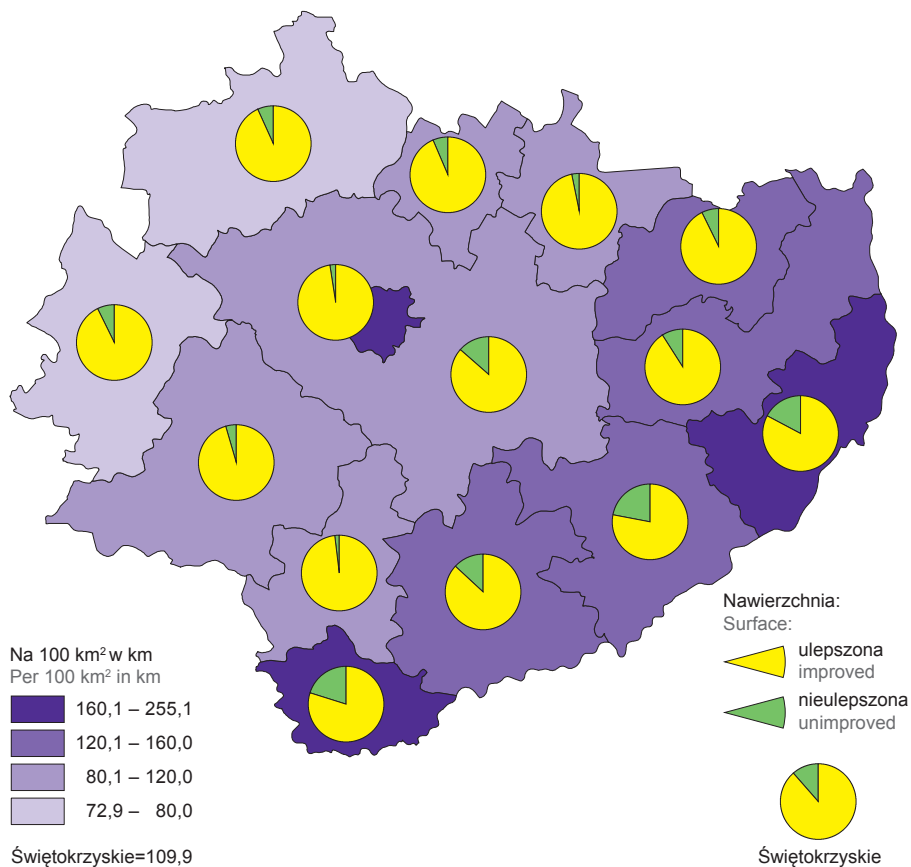
TABL. 2 (119). **POJAZDY SAMOCHODOWE<sup>a</sup> I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE**  
Stan w dniu 31 grudnia  
REGISTERED ROAD VEHICLES<sup>a</sup> AND TRACTORS  
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
<b>OGÓŁEM</b>	<b>783698</b>	<b>906009</b>	<b>1010002</b>	<b>1048628</b>	<b>TOTAL</b>
w tym:					of which:
Samochody osobowe	539730	629323	706786	734901	Passenger cars
Autobusy	4249	4524	4944	5073	Buses
Samochody ciężarowe <sup>b</sup>	107609	119566	128090	131800	Lorries <sup>b</sup>
Ciągniki samochodowe i rolnicze	91426	103250	111943	115237	Road and agricultural tractors
Motocykle	35907	43433	50998	53998	Motorcycles

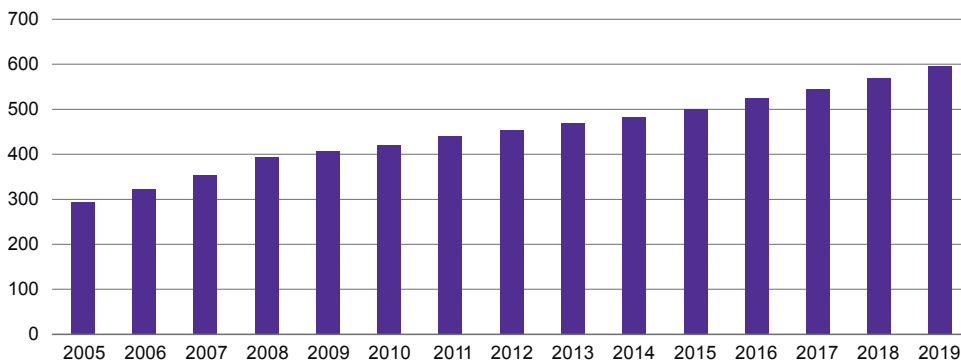
a Według centralnej ewidencji pojazdów prowadzonej przez Ministerstwo Cyfryzacji; od 2015 r. łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu danego roku. b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.

a According to central vehicle register maintained by the Ministry of Digital Affairs; since 2015 including vehicles having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the given year. b Including vans.

MAPA 1 (35). **DROGI GMINNE I POWIATOWE O TWARDEJ NAWIERZCHNI W 2019 R.**  
 MAP 1 (35). **GINA AND POWIAT ROADS ON HARD SURFACE IN 2019**



WYKRES 2 (71). **SAMOCCHODY OSOBOWE NA 1000 LUDNOŚCI**  
 CHART 2 (71). **PASSENGER CARS PER 1000 POPULATION**



TABL. 3 (120). LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ<sup>a</sup>

Stan w dniu 31 grudnia  
REGULAR BUS TRANSPORT LINES<sup>a</sup>  
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Krajowe: liczba	956	377	292	290	National: number
długość w km	45221	21101	13559	13879	length in km
regionalne: liczba	127	41	31	20	regional: number
długość w km	11073	3412	2326	1886	length in km
podmiejskie: liczba	781	317	245	254	suburban: number
długość w km	21381	9601	6121	6817	length in km
miejskie: liczba	4	.	.	.	urban: number
długość w km	20	.	.	.	length in km
Międzynarodowe: liczba	1	.	.	.	International: number
długość w km	2681	.	.	.	length in km

a Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzące regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

a Enterprises employing more than 9 persons, providing regular national and international traffic; excluding urban transport services.

TABL. 4 (121). TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY<sup>a</sup>

HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT<sup>a</sup>

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
<b>Komunikacja krajowa</b>					<b>National communication</b>
Przewozy pasażerów <sup>b</sup> w tys. osób	21210,4	7209,9	5243,9	4904,9	Transport of passengers <sup>b</sup> in thousands
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	27,4	30,3	25,0	27,3	Average transport distance per passenger in km
<b>Komunikacja międzynarodowa</b>					<b>International communication</b>
Przewozy pasażerów <sup>b</sup> w tys. osób	10,1	1,5	4,7	3,7	Transport of passengers <sup>b</sup> in thousands
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	1933,1	1671,1	2627,8	2381,2	Average transport distance per passenger in km

a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. b Bez przewozów taborem komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).

a Data concern enterprises employing more than 9 persons. b Excluding transports by urban road transport fleet (of which by taxis).

TABL. 5 (122). KOMUNIKACJA MIEJSKA<sup>a</sup>

Stan w dniu 31 grudnia  
URBAN TRANSPORT<sup>a</sup>  
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Sieć komunikacyjna – linie w km	2298	2248	1927	2029	Transport network – lines in km
autobusowe	2298	2248	1927	2029	bus
Tabor:					Fleet of:
autobusy: w sztukach	370	484	392	405	buses: in units
liczba miejsc w tys.	93,8	43,1	38,6	39,7	number of seats in thousands
Przewozy pasażerów <sup>b</sup> (w ciągu roku) w mln	46,1	48,5	45,2	46,3	Transport of passengers <sup>b</sup> (during the year) in millions

a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Dane szacunkowe.

a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. b Estimated data.

TABL. 6 (123). **WYPADKI DROGOWE<sup>a</sup> I ICH OFIARY**  
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS<sup>a</sup> AND THEIR CASUALTIES

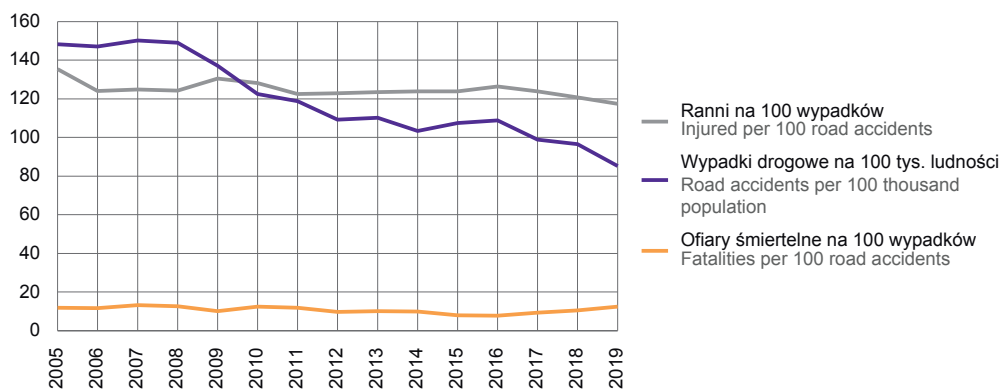
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018 <sup>b</sup>	2019 <sup>c</sup>	SPECIFICATION
<b>Wypadki</b>	<b>1574</b>	<b>1353</b>	<b>1201</b>	<b>1056</b>	<b>Accidents</b>
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych <sup>d</sup>	20,1	14,9	11,9	10,1	Per 10 thousand registered motor vehicles and tractors <sup>d</sup>
<b>Ofiary wypadków</b>	<b>2214</b>	<b>1784</b>	<b>1577</b>	<b>1372</b>	<b>Road traffic casualties</b>
Śmiertelne	197	108	127	131	Fatalities
na 100 tys. ludności	15,3	8,6	10,2	10,6	per 100 thousand population
Ranni	2017	1676	1450	1241	Injured
na 100 tys. ludności	157,0	133,0	116,5	100,3	per 100 thousand population

a Zarejestrowane przez Policję. b, c Dane z Systemu Ewidencji Wypadków i Kolizji (SEWIK) według stanu na: b – 25 lutego 2019 r., c – 16 lutego 2020 r. d Pojazdy według stanu w dniu 31 grudnia; w latach 2015–2019 łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

a Registered by the Police. b, c Data from Accident and Collision Register System as of: b – 25 February 2019, c – 16 February 2020. d Vehicles as of 31 December; in 2015–2019 including road vehicles having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the year. Source: data of the National Police Headquarters.

WYKRES 3 (72). **WYPADKI DROGOWE I ICH OFIARY**  
CHART 3 (72). ROAD TRAFFIC ACCIDENTS AND THEIR CASUALTIES



## Dział XVII. Handel i gastronomia Chapter XVII. Trade and catering

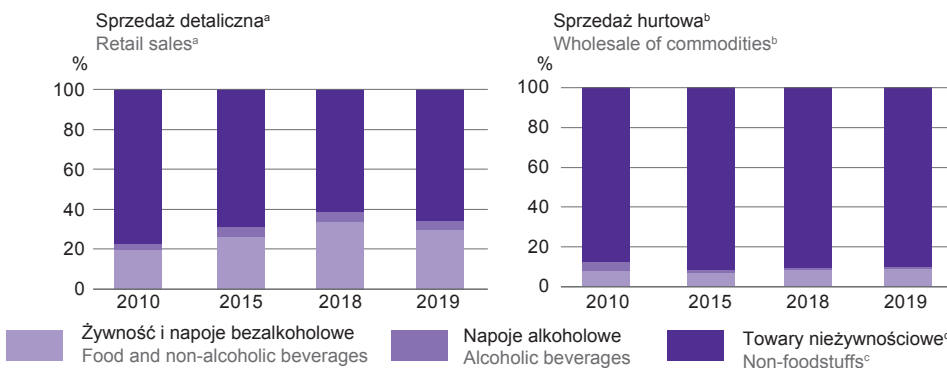
TABL. 1 (124). **SPRZEDAŻ DETALICZNA I HURTOWA TOWARÓW (ceny bieżące)**  
RETAIL SALES AND WHOLESALE OF COMMODITIES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
SPRZEDAŻ DETALICZNA RETAIL SALES					
<b>O G Ó Ł E M w mln zł</b>	<b>12681,4</b>	<b>12405,6</b>	<b>15384,1</b>	<b>16960,2</b>	<b>T O T A L in million PLN</b>
W tym w przedsiębiorstwach handlowych <sup>a</sup> :					Of which in trade enterprises <sup>a</sup> :
w milionach złotych	3228,7	2404,1	2927,8	3142,8	in million PLN
w %	25,5	19,4	19,0	18,5	in %
<b>NA 1 MIESZKAŃCA w zł</b>	<b>9870</b>	<b>9846</b>	<b>12363</b>	<b>13707</b>	<b>PER CAPITA in PLN</b>
SPRZEDAŻ HURTOWA <sup>b</sup> WHOLESALE OF COMMODITIES <sup>b</sup>					
<b>O G Ó Ł E M w mln zł</b>	<b>14870,4</b>	<b>14476,3</b>	<b>15829,6</b>	<b>16630,0</b>	<b>T O T A L in million PLN</b>

a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Dane dotyczą przedsiębiorstw handlowych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Trade enterprises employing more than 49 persons. b Data concern trade enterprises employing more than 9 persons.

WYKRES 1 (73). **SPRZEDAŻ DETALICZNA I HURTOWA TOWARÓW WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**  
CHART 1 (73). RETAIL SALES AND WHOLESALE OF COMMODITIES BY GROUPS (current prices)



a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Dane dotyczą przedsiębiorstw handlowych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. c Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.  
a Data concern enterprises conducting trade activity (excluding catering establishments) employing more than 9 persons. b Data concern trade enterprises employing more than 9 persons. c Consumer and non-consumer goods.

TABL. 2 (125). **SKLEPY WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH I STACJE PALIW<sup>a</sup>**  
Stan w dniu 31 grudnia  
SHOPS BY ORGANISATIONAL FORM AND PETROL STATIONS<sup>a</sup>  
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
<b>Sklepy</b>	<b>11169</b>	<b>10424</b>	<b>10645</b>	<b>9870</b>	<b>Shops</b>
Domy towarowe	–	1	1	2	Department stores
Domy handlowe	10	5	5	5	Trade stores
Supermarkety	104	162	196	203	Supermarkets
Hipermarkety	11	15	15	15	Hypermarkets
Sklepy powszechne	175	205	220	192	Universal stores
Sklepy wyspecjalizowane	634	977	997	964	Specialised shops
Pozostałe sklepy <sup>b</sup>	10235	9059	9211	8489	Other shops <sup>b</sup>
<b>Stacje paliw</b>	<b>365</b>	<b>333</b>	<b>283</b>	<b>293</b>	<b>Petrol stations</b>

a Dane opracowano według lokalizacji sklepu/stacji paliw. b Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

a Data are compiled by location of shop/petrol stations. b Data concern shops of economic entities employing up to 9 persons; including public pharmacies.

TABL. 3 (126). **GASTRONOMIA<sup>a</sup>**  
CATERING<sup>a</sup>

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII)	283	465	521	591	Number of catering establishments (as of 31 XII)
w tym restauracje	93	146	115	130	of which restaurants
Sprzedaż z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł	182826,0	345736,2	473075,6	591541,8	Sales from catering activity (current prices) in thousand PLN
w tym produkcja gastronomiczna	154971,0	297441,4	421394,8	536004,5	of which catering production

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

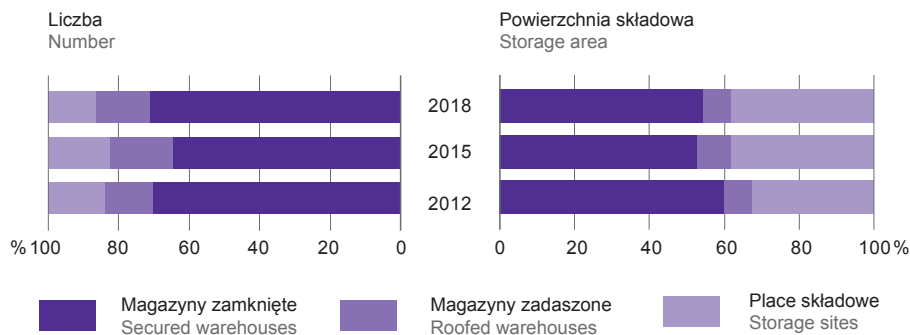
a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 4 (127). **TARGOWISKA**  
MARKETPLACES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Targowiska stałe (stan w dniu 31 XII):					Permanent marketplaces (as of 31 XII):
liczba	77	80	75	75	number
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej	3463	3586	2633	2800	permanent small-retail sales outlets
Targowiska sezonowe <sup>a</sup> (w ciągu roku)	72	394	386	474	Seasonal marketplaces <sup>a</sup> (during the year)
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	12176,7	13906,6	12837,7	12460,8	Annual receipts from marketplace fees in thousand PLN

a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

a Number of marketplaces or places located on streets and squares opened seasonally.

WYKRES 2 (74). **MAGAZYNY HANDLOWE<sup>a</sup>**CHART 2 (74). **TRADE WAREHOUSES<sup>a</sup>**

a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność hurtową o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

a Data concern enterprises conducting wholesale activity employing more than 9 persons.



## Dział XVIII. Finanse przedsiębiorstw Chapter XVIII. Finances of enterprises

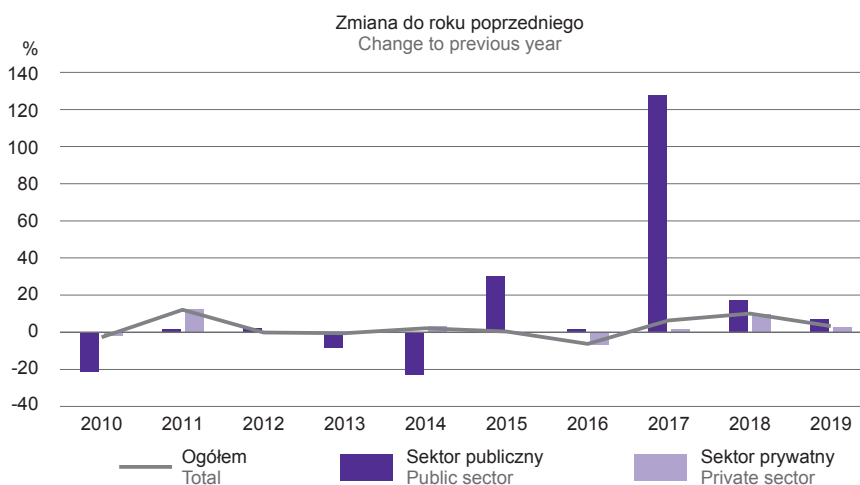
TABL. 1 (128). PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW  
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
<b>Przychody ogółem</b>	<b>43697,5</b>	<b>49957,9</b>	<b>54888,3</b>	<b>56679,9</b>	<b>Total revenues</b>
w tym:					of which:
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług)	24622,0	27923,5	34305,1	36193,9	Net revenues from sale of products (goods and services)
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	17758,8	17363,5	18663,4	18886,4	Net revenues from sale of goods and materials
Przychody finansowe	533,5	3801,4	935,2	581,2	Financial revenues
<b>Koszty ogółem</b>	<b>41519,8</b>	<b>45936,2</b>	<b>52247,3</b>	<b>54089,4</b>	<b>Total costs</b>
w tym:					of which:
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług)	24362,8	28392,9	34415,5	36010,3	Cost of products sold (goods and services)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	15720,0	15110,3	15988,7	16257,2	Value of goods and materials sold
Koszty finansowe	876,3	1151,6	1265,3	976,7	Financial costs
<b>Wynik finansowy brutto<sup>a</sup></b>	<b>2181,4</b>	<b>4021,7</b>	<b>2641,0</b>	<b>2590,6</b>	<b>Gross financial result<sup>a</sup></b>
Zysk brutto	2603,5	5028,3	2933,4	3347,7	Gross profit
Strata brutto	422,1	1006,6	292,4	757,2	Gross loss
<b>Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto</b>	<b>291,4<sup>b</sup></b>	<b>249,1</b>	<b>430,0</b>	<b>562,9</b>	<b>Obligatory encumbrances on gross financial result</b>
W tym podatek dochodowy	291,4	249,1	430,0	562,9	Of which income tax
<b>Wynik finansowy netto</b>	<b>1889,9</b>	<b>3772,6</b>	<b>2211,0</b>	<b>2027,7</b>	<b>Net financial result</b>
Zysk netto	2271,5	4797,7	2530,7	2791,3	Net profit
Strata netto	381,6	1025,2	319,8	763,6	Net loss

a W latach 2010 i 2015 skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych (odpowiednio: +3,7 mln zł i -0,0 mln zł); od 2016 r. zdarzenia nadzwyczajne zaliczane są do pozostałych przychodów / kosztów operacyjnych. b Obejmują tylko podatek dochodowy.

a In 2010 and 2015 corrected by result on extraordinary events (respectively: plus PLN 3.7 millions and minus PLN 0.0 millions); since 2016 extraordinary events are classified as other operating revenues / costs. b Include only income tax.

WYKRES 1 (75). PRZYCHODY OGÓŁEM PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI  
CHART 1 (75). TOTAL REVENUES OF ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS



TABL. 2 (129). PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKCJI  
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SECTIONS

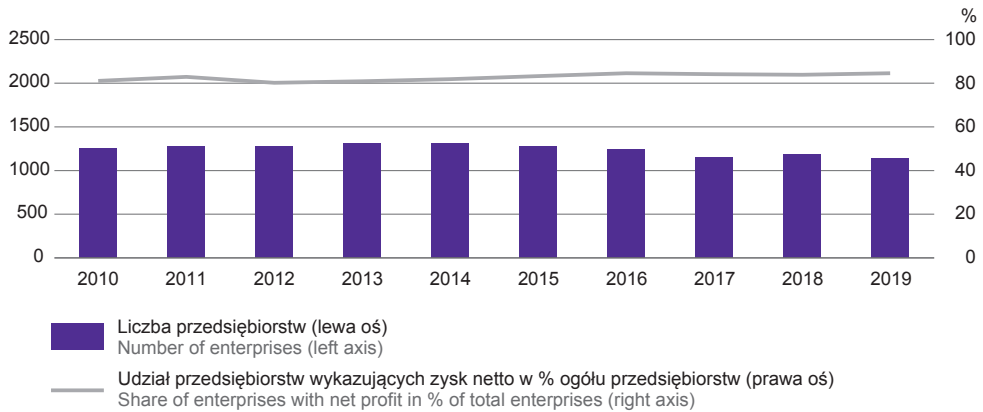
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody ogółem Total revenues	Koszty ogółem Total costs	Wynik finansowy brutto <sup>a</sup> Gross finan- cial result <sup>a</sup>	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto Obligatory encumbran- ces on gross financial result	Wynik finansowy netto Net financial result
		w mln zł in million PLN				
<b>OGÓŁEM</b>	2010	43697,5	41519,8	2181,4	291,4 <sup>b</sup>	1889,9
<b>TOTAL</b>	2015	49957,9	45936,2	4021,7	249,1	3772,6
	2018	54888,3	52247,3	2641,0	430,0	2211,0
	<b>2019</b>	<b>56679,9</b>	<b>54089,4</b>	<b>2590,6</b>	<b>562,9</b>	<b>2027,7</b>
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		458,8	441,5	17,4	0,8	16,6
Przemysł Industry		31482,2	29443,2	2038,9	463,1	1575,8
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		26248,9	24667,1	1581,8	364,4	1217,4
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja <sup>Δ</sup> water supply; sewerage, waste management and remediation activities		858,4	831,4	27,1	4,0	23,1
Budownictwo Construction		3269,6	3029,3	240,3	32,7	207,5
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <sup>Δ</sup> Trade; repair of motor vehicles <sup>Δ</sup>		16512,7	16317,7	195,0	49,7	145,3
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		1514,2	1457,2	57,0	5,1	51,9
Zakwaterowanie i gastronomia <sup>Δ</sup> Accommodation and catering <sup>Δ</sup>		321,3	289,7	31,6	5,1	26,5
Informacja i komunikacja Information and communication		316,7	332,6	-15,9	2,8	-18,7
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		250,4	380,5	-130,1	-24,8	-105,2
Obsługa rynku nieruchomości <sup>Δ</sup> Real estate activities		1056,2	998,7	57,6	14,9	42,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		316,9	298,7	8,2	0,8	17,4
Administrowanie i działalność wspierająca <sup>Δ</sup> Administrative and support service activities		596,8	533,7	63,1	9,0	54,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		478,1	459,6	18,5	3,2	15,3
Pozostała działalność usługowa Other service activities		56,1	53,7	2,5	0,6	1,8

a, b Notki patrz na str. 136.

a, b See footnotes on page 136.

WYKRES 2 (76). **UDZIAŁ LICZBY PRZEDSIĘBIORSTW WYKAZUJĄCYCH ZYSK NETTO  
W OGÓLNEJ LICZBIE PRZEDSIĘBIORSTW**

CHART 2 (76). **SHARE OF NUMBER OF ENTERPRISES SHOWING NET PROFIT  
IN THE TOTAL NUMBER OF ENTERPRISES**



TABL. 3 (130). **RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH**  
**ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES**

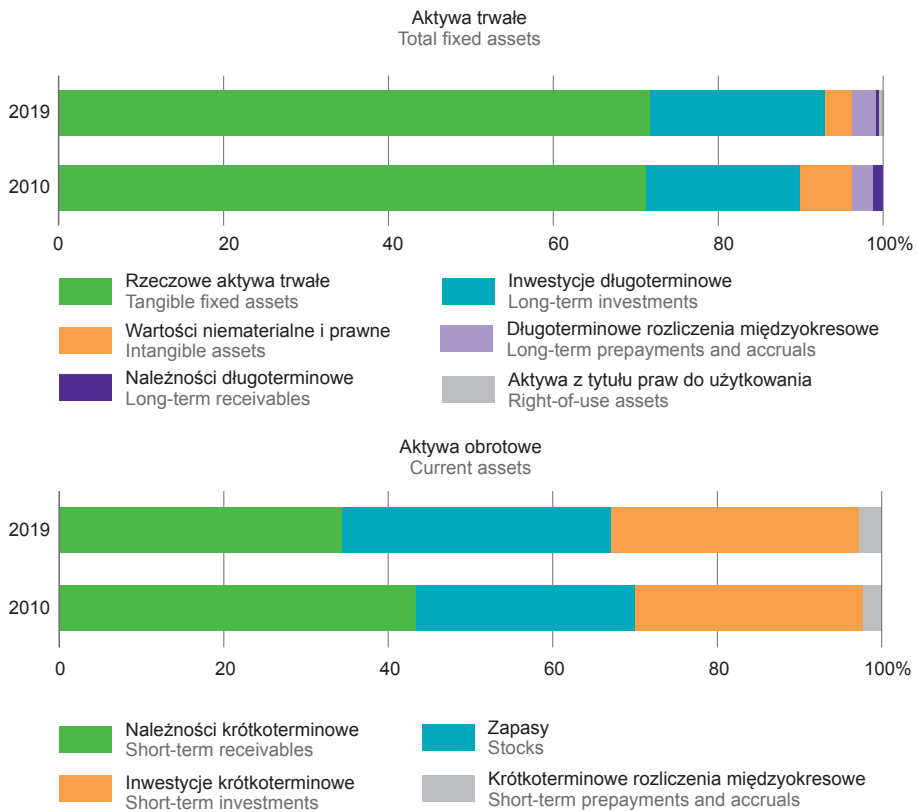
WYSZCZEGÓLNIENIE		Wskaźnik – w % – rentowności obrotu Turnover – in % – profitability rate		SPECIFICATION
		brutto gross	netto net	
<b>OGÓŁEM</b>	2010	5,0	4,3	<b>TOTAL</b>
	2015	8,1	7,6	
	2018	4,8	4,0	
	<b>2019</b>	<b>4,6</b>	<b>3,6</b>	
w tym:				of which:
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		3,8	3,6	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł		6,5	5,0	Industry
w tym:				of which:
przetwórstwo przemysłowe		6,0	4,6	manufacturing
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja <sup>Δ</sup>		3,2	2,7	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo		7,3	6,3	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <sup>Δ</sup>		1,2	0,9	Trade; repair of motor vehicles <sup>Δ</sup>
Transport i gospodarka magazynowa		3,8	3,4	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia <sup>Δ</sup>		9,8	8,3	Accommodation and catering <sup>Δ</sup>
Informacja i komunikacja		-5,0	-5,9	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		-52,0	-42,0	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości <sup>Δ</sup>		5,5	4,0	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		5,7	5,5	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca <sup>Δ</sup>		10,6	9,1	Administrative and support service activities
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		3,9	3,2	Human health and social work activities
Pozostała działalność usługowa		4,4	3,3	Other service activities

TABL. 4 (131). AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW

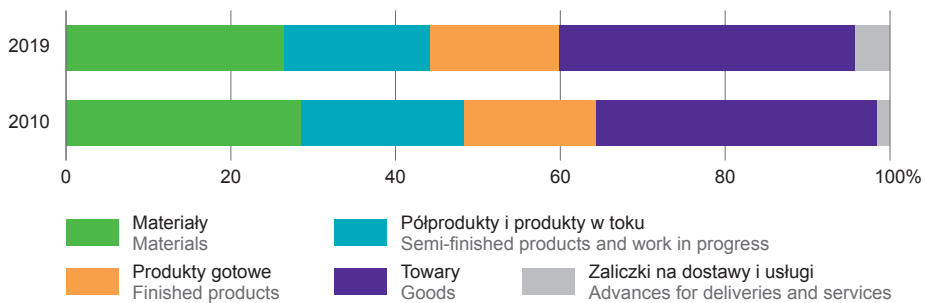
Stan w dniu 31 grudnia  
CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES  
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Zapasy Stocks	Należności krótkoterminowe Short-term receivables		Inwestycje krótkoterminowe Short-term investments	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe Short-term prepayments and accruals	
			razem total	w tym z tytułu dostaw i usług of which from deliveries and services			
							w mln zł in million PLN
<b>OGÓŁEM</b>	2010	15718,7	4182,6	6823,3	1524,9	4349,5	363,2
<b>TOTAL</b>	2015	17284,4	5552,5	6552,6	5292,7	4748,2	431,1
	2018	19420,6	6575,9	7370,5	6101,7	5098,4	375,8
	<b>2019</b>	<b>21689,8</b>	<b>7089,4</b>	<b>7468,7</b>	<b>6271,4</b>	<b>6550,6</b>	<b>581,1</b>
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		134,1	31,2	40,7	28,4	59,2	3,0
Przemysł Industry		12877,9	4977,0	4162,6	3484,6	3369,8	368,4
w tym: of which:							
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		10455,1	3823,5	3463,8	3098,4	2831,3	336,5
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja <sup>Δ</sup> water supply; sewerage, waste management and remediation activities		379,4	14,7	151,5	121,5	205,8	7,4
Budownictwo Construction		1462,2	162,1	697,2	595,2	516,8	86,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <sup>Δ</sup> Trade; repair of motor vehicles <sup>Δ</sup>		4149,8	1508,2	1771,4	1556,7	836,7	33,5
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		331,4	27,4	229,9	205,0	60,8	13,3
Zakwaterowanie i gastronomia <sup>Δ</sup> Accommodation and catering <sup>Δ</sup>		119,4	39,2	25,3	12,8	53,1	1,7
Informacja i komunikacja Information and communication		128,3	26,8	48,8	44,2	51,3	1,4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		445,4	0,0	83,0	73,4	360,1	2,3
Obsługa rynku nieruchomości <sup>Δ</sup> Real estate activities		1539,2	269,2	203,2	137,1	1020,9	45,9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		194,3	28,0	74,3	34,1	81,7	10,3
Administrowanie i działalność wspierająca <sup>Δ</sup> Administrative and support service activities		194,9	8,5	81,9	56,4	95,3	9,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		91,1	8,8	44,0	39,0	35,4	2,8
Pozostała działalność usługowa Other service activities		8,5	1,8	4,0	3,2	2,6	0,1

WYKRES 3 (77). **AKTYWA TRWAŁE I OBROTOWE**  
 CHART 3 (77). TOTAL FIXED AND CURRENT ASSETS



WYKRES 4 (78). **ZAPASY**  
 CHART 4 (78). STOCKS



TABL. 5 (132). **KAPITAŁY (fundusze) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW<sup>a</sup>**

Stan w dniu 31 grudnia  
 SHARE EQUITY (funds) OF ENTERPRISES<sup>a</sup>  
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which				
		kapitał (fundusz) podstawowy share capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplemen- tary capital (fund)	niepodzielony (nierozliczony) wynik finan- sowy z lat ubiegłych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year	
		w mln zł in million PLN				
<b>OGÓŁEM</b>	2010	17488,1	7143,5	7862,7	-779,8	1857,1
<b>TOTAL</b>	2015	22887,5	8456,5	10378,1	-1312,9	3761,4
	2018	23573,0	8978,9	11335,3	-1394,8	2166,9
	<b>2019</b>	<b>24305,1</b>	<b>9063,3</b>	<b>11869,5</b>	<b>-1263,1</b>	<b>1942,2</b>
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		356,2	255,1	63,3	1,3	16,6
Przemysł Industry		14909,6	5755,1	7085,7	-1022,2	1490,1
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		11575,1	3691,5	6101,5	-767,4	1131,7
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja <sup>Δ</sup> water supply; sewerage, waste management and remediation activities		960,1	827,5	219,4	-133,0	23,1
Budownictwo Construction		989,0	213,3	524,4	-51,0	209,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <sup>Δ</sup> Trade; repair of motor vehicles <sup>Δ</sup>		3967,0	1310,1	2071,4	-33,2	141,2
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		300,3	152,4	103,1	-5,8	51,9
Zakwaterowanie i gastronomia <sup>Δ</sup> Accommodation and catering <sup>Δ</sup>		210,9	148,2	78,0	-43,1	26,5
Informacja i komunikacja Information and communication		166,7	46,0	135,3	3,7	-18,2
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		210,6	89,4	22,5	-11,1	-105,2
Obsługa rynku nieruchomości <sup>Δ</sup> Real estate activities		2423,3	775,3	1396,8	-2,6	45,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		276,2	31,1	196,0	-4,8	17,4
Administrowanie i działalność wspierająca <sup>Δ</sup> Administrative and support service activities		306,2	131,4	90,1	5,5	54,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		183,6	71,5	92,9	-11,6	15,3
Pozostała działalność usługowa Other service activities		9,1	0,8	6,2	-0,7	1,8

a Patrz uwagi do działu „Finanse przedsiębiorstw”, ust. 10. na str. 192.  
 a See notes to chapter “Finances of enterprises”, item 10 on page 192.

TABL. 6 (133). ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 grudnia  
LIABILITIES OF ENTERPRISES  
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term			
		razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	razem total	w tym of which		
					kredyty i pożyczki credits and loans	z tytułu dostaw i usług from deli- veries and services	
w mln zł in million PLN							
<b>OGÓŁEM</b>	2010	15886,8	3863,5	2509,4	12023,3	2909,9	5746,0
<b>TOTAL</b>	2015	20265,4	9490,9	8076,5	10774,5	2826,8	5625,0
	2018	19435,7	7429,9	5971,4	12005,8	2698,5	6409,9
	<b>2019</b>	<b>20608,4</b>	<b>5226,6</b>	<b>3280,6</b>	<b>15381,8</b>	<b>5113,5</b>	<b>6552,7</b>
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		91,7	9,1	8,5	82,5	12,9	33,1
Przemysł Industry		12092,2	1963,4	1493,5	10128,8	4078,8	3836,5
w tym: of which:							
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		10281,9	1308,2	974,4	8973,6	3955,8	3365,5
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja <sup>Δ</sup> water supply; sewerage, waste management and remediation activities		639,7	420,5	400,6	219,1	64,8	81,6
Budownictwo Construction		849,5	54,9	37,1	794,7	139,9	491,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <sup>Δ</sup> Trade; repair of motor vehicles <sup>Δ</sup>		4349,5	1494,9	1313,4	2854,6	719,4	1754,5
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		337,0	71,7	35,5	265,2	72,1	130,6
Zakwaterowanie i gastronomia <sup>Δ</sup> Accommodation and catering <sup>Δ</sup>		142,2	65,4	64,0	76,8	27,3	15,3
Informacja i komunikacja Information and communication		43,2	2,3	2,0	40,9	4,4	24,0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		301,2	226,5	–	74,7	0,3	3,4
Obsługa rynku nieruchomości <sup>Δ</sup> Real estate activities		1954,3	1182,1	190,7	772,1	7,7	152,4
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		107,0	15,0	10,0	91,9	13,3	44,1
Administrowanie i działalność wspierająca <sup>Δ</sup> Administrative and support service activities		118,5	29,3	22,5	89,2	11,6	25,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		202,6	111,2	103,0	91,4	19,8	36,4
Pozostała działalność usługowa Other service activities		5,4	0,2	0,2	5,2	0,1	2,5

**Dział XIX. Finanse publiczne**  
**Chapter XIX. Public finance**

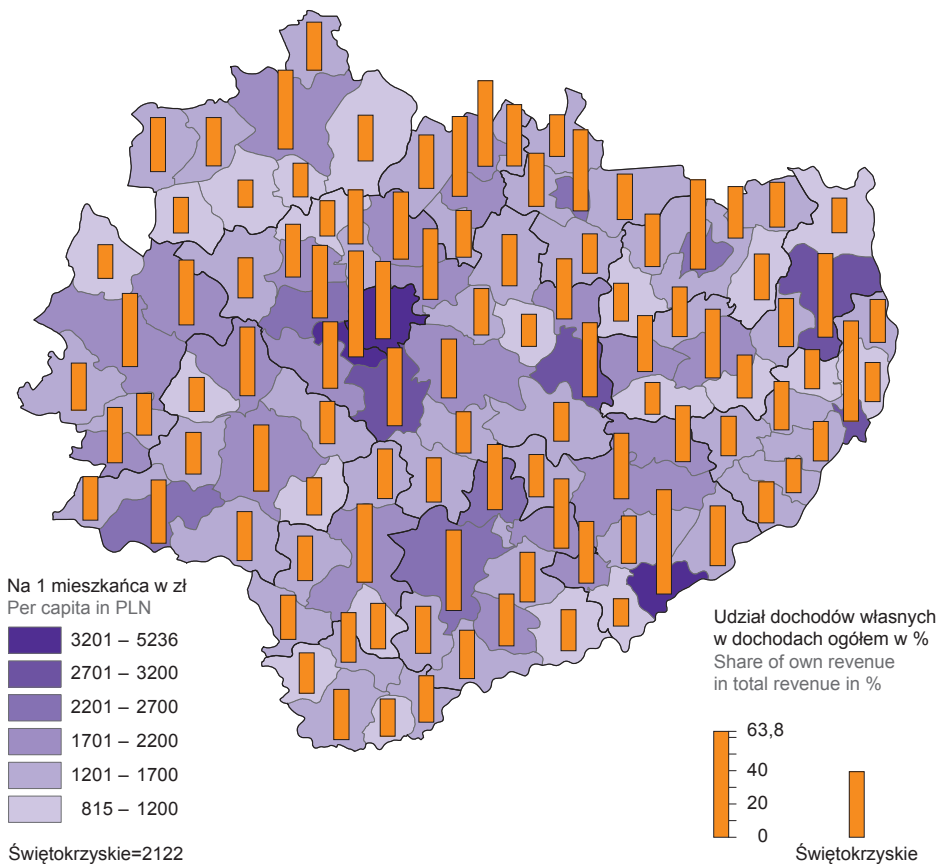
**TABL. 1 (134). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO**  
**REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy*	Miasta na	Powiaty	Wojewódz-
		Total	Gminas*	prawach powiatu	Powiaty	two
		w tys. zł		in thousand PLN		Voivodship
<b>OGÓŁEM</b>	2010	5621198,9	3179123,2	918231,3	1003076,4	520768,0
<b>TOTAL</b>	2015	6183687,2	3395654,7	1091056,4	1032648,9	664327,2
	2018	7668379,4	4549453,1	1275112,7	1187482,0	656331,6
	<b>2019</b>	<b>8655137,2</b>	<b>5156626,1</b>	<b>1491105,7</b>	<b>1307219,5</b>	<b>700185,9</b>
<b>Dochody własne</b>		<b>3285769,7</b>	<b>1933985,1</b>	<b>691637,2</b>	<b>464276,5</b>	<b>195870,9</b>
<b>Own revenue</b>						
w tym:						
of which:						
Udziały w podatku dochodowym		1446257,8	765213,6	328436,3	204087,4	148520,6
Share in income tax						
od osób prawnych		166761,5	32545,2	19822,0	6875,0	107519,3
corporate income tax						
od osób fizycznych		1279496,3	732668,4	308614,3	197212,4	41001,3
personal income tax						
Podatek od nieruchomości		579736,6	465287,6	114449,0	.	.
Tax on real estate						
Podatek rolny		59577,1	59357,3	219,8	.	.
Agricultural tax						
Podatek od środków transportowych		39779,1	35021,1	4757,9	.	.
Tax on means of transport						
Podatek od czynności cywilnoprawnych		49313,9	32345,3	16968,6	.	.
Tax on civil law transactions						
Opiata skarbowa		10189,4	6124,2	4065,2	.	.
Stamp duty						
Dochody z majątku		148280,2	77044,4	57690,9	9458,0	4086,9
Revenue from property						
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze		78483,5	34632,6	34365,9	5439,5	4045,6
of which income from renting and tenancy as well as agreements with a similar character						
Wpływy z usług		228679,3	82342,8	60924,9	80961,9	4449,7
Services revenue						
<b>Dotacje</b>		<b>3030425,6</b>	<b>1938953,2</b>	<b>485243,1</b>	<b>284169,2</b>	<b>322060,0</b>
<b>Grants</b>						
Dotacje celowe		2178317,1	1578538,2	312285,5	232816,5	54676,8
Targeted grants						
z budżetu państwa		2106698,8	1560965,5	295667,3	198127,4	51938,6
from the state budget						
na zadania:						
for tasks:						
z zakresu administracji rządowej		1758771,9	1350415,5	253856,5	125145,5	29354,4
for government administration tasks						
własne		344157,8	208802,5	40713,1	72116,6	22525,6
for own tasks						
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej		3769,0	1747,4	1097,8	865,3	58,6
realised on the basis of agreements with government administration bodies						
na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego		26764,7	7674,6	7725,1	11141,3	223,7
for tasks realised on the basis of agreements between local government units						
otrzymane z państwowych funduszy celowych		20380,1	8602,8	8760,0	2177,6	839,7
received from state appropriated funds						
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań		24473,5	1295,3	133,0	21370,2	1674,9
for financial assistance between local government units for additional financing of own tasks						
Dotacje z paragrafów 200 i 620 oraz 205 i 625 <sup>a</sup>		852108,5	360415,0	172957,6	51352,7	267383,2
Grants from paragraphs 200 and 620; 205 and 625 <sup>a</sup>						
<b>Subwencja ogólna z budżetu państwa</b>		<b>2338941,9</b>	<b>1283687,7</b>	<b>314225,4</b>	<b>558773,7</b>	<b>182255,0</b>
<b>General subvention from the state budget</b>						
W tym część oświatowa		1538657,0	826338,9	304131,9	395276,1	12910,1
Of which educational part						

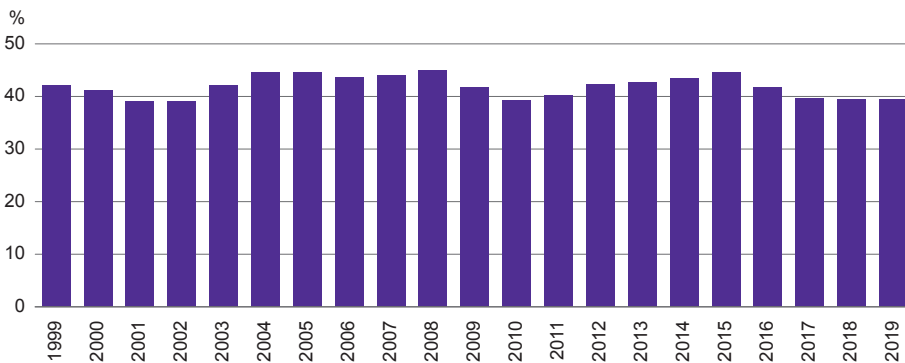
a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.  
a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status. b Of the classification of budget revenue and expenditure.



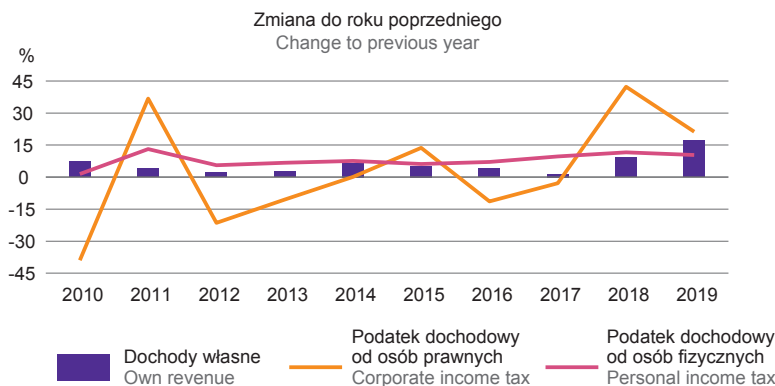
MAPA 1 (36). DOCHODY WŁASNE BUDŻETÓW GMIN<sup>a</sup> W 2019 R.  
 MAP 1 (36). OWN REVENUE OF GMINAS<sup>a</sup> BUDGETS IN 2019



Udział dochodów własnych w dochodach ogółem  
Share of own revenue in total revenue



<sup>a</sup> Łącznie z dochodami gmin mających również status miasta na prawach powiatu.  
<sup>a</sup> Including revenue of gminas which are also cities with powiat status.

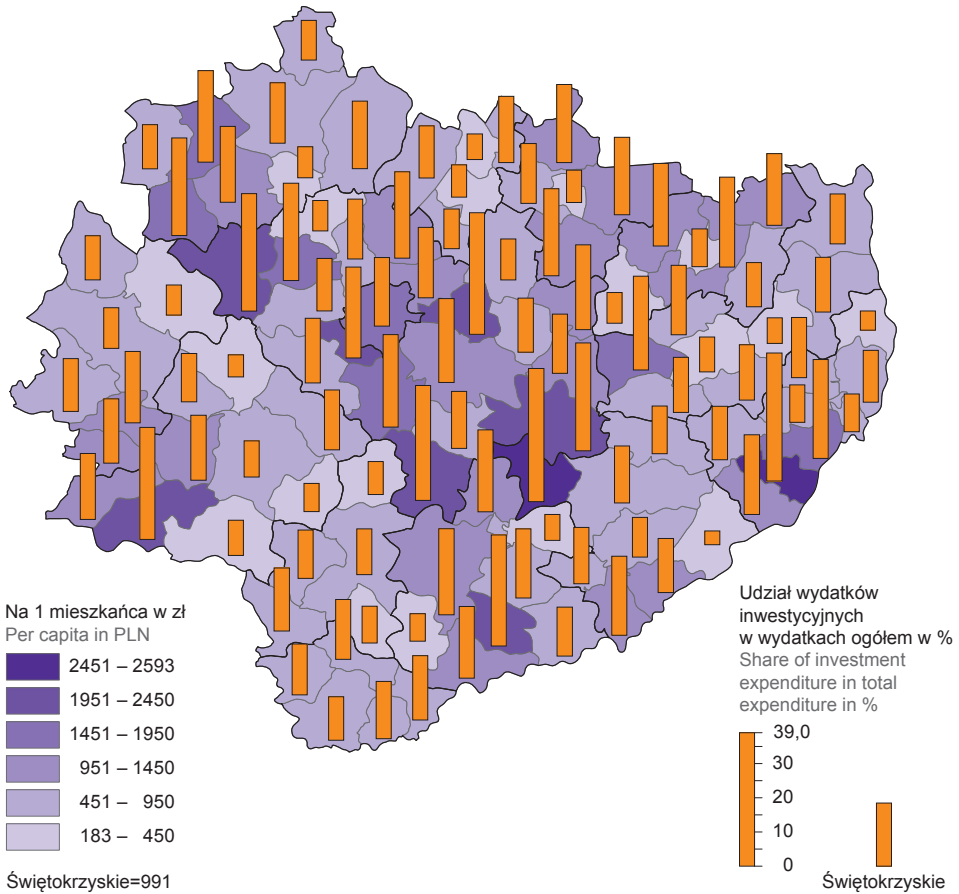
**WYKRES 1 (79). WYBRANE RODZAJE DOCHODÓW WŁASNYCH JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO**
**CHART 1 (79). SELECTED TYPES OF OWN REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS**

**TABL. 2 (135). WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW**
**EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy <sup>a</sup>	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
		Total	Gminas <sup>a</sup>	Cities with powiat status	Powiaty	Voivodship
w tys. zł in thousand PLN						
<b>OGÓŁEM</b>	2010	6264122,8	3644235,3	982945,9	1076039,2	560902,5
<b>TOTAL</b>	2015	6238187,4	3325747,6	1204233,4	1018523,4	689683,1
	2018	8029370,9	4762346,2	1373712,4	1190642,1	702670,2
	<b>2019</b>	<b>8527105,2</b>	<b>5099815,1</b>	<b>1544716,2</b>	<b>1196691,0</b>	<b>685882,9</b>
<b>Wydatki bieżące</b>		<b>6795967,2</b>	<b>4175456,7</b>	<b>1231914,8</b>	<b>1049527,8</b>	<b>339067,8</b>
Current expenditure						
w tym: of which:						
Dotacje		618279,7	272615,9	130583,6	85412,2	129668,0
Grants						
w tym dla samorządowych zakładów budżetowych		17001,2	16666,5	–	334,7	–
of which for local government budgetary establishments						
Świadczenia na rzecz osób fizycznych		1692644,9	1387584,8	261163,7	39230,6	4665,9
Benefits for natural persons						
Wydatki bieżące jednostek budżetowych		4395298,1	2467529,9	814127,9	913245,0	200395,2
Current expenditure of budgetary units						
w tym: of which:						
wynagrodzenia		2417246,0	1332238,1	419567,5	571841,4	93598,9
wages and salaries						
pochodne od wynagrodzeń <sup>b</sup>		443470,2	259970,4	71563,2	95050,5	16886,1
wages and salaries related expenditure <sup>b</sup>						
zakup materiałów i usług		1230740,7	714223,3	280784,9	183938,8	51793,7
purchase of materials and services						
Obsługa długu publicznego		73176,3	37447,5	22432,8	9776,9	3519,1
Public debt servicing						
<b>Wydatki majątkowe</b>		<b>1731138,0</b>	<b>924358,4</b>	<b>312801,4</b>	<b>147163,2</b>	<b>346815,0</b>
Property expenditure						
W tym inwestycyjne <sup>c</sup>		1716660,2	915267,9	310964,0	143613,2	346815,0
Of which investment expenditure <sup>c</sup>						

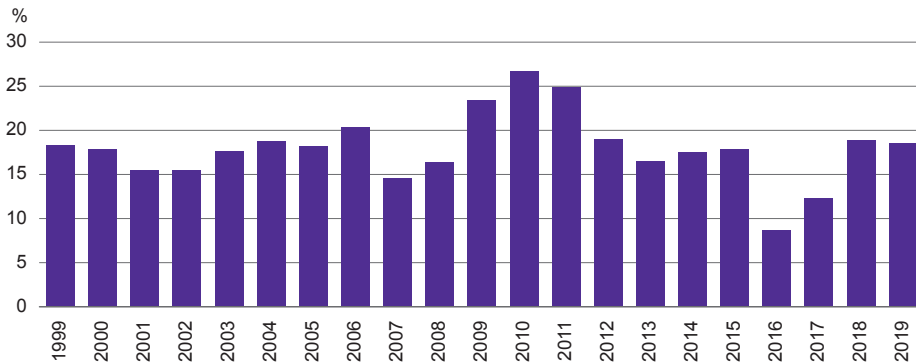
a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. c Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. b Include contributions to compulsory social security and the Labour Fund as well as contribution to the Bridging Pension Fund. c Including grants for financing investment tasks of local government budgetary establishments.

MAPA 2 (37). WYDATKI INWESTYCYJNE BUDŻETÓW GMIN<sup>a</sup> W 2019 R.  
 MAP 2 (37). INVESTMENT EXPENDITURES OF GMINAS<sup>a</sup> BUDGETS IN 2019



Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem  
Share of investment expenditure in total expenditure



<sup>a</sup> Łącznie z wydatkami gmin mających również status miasta na prawach powiatu.  
<sup>a</sup> Including expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

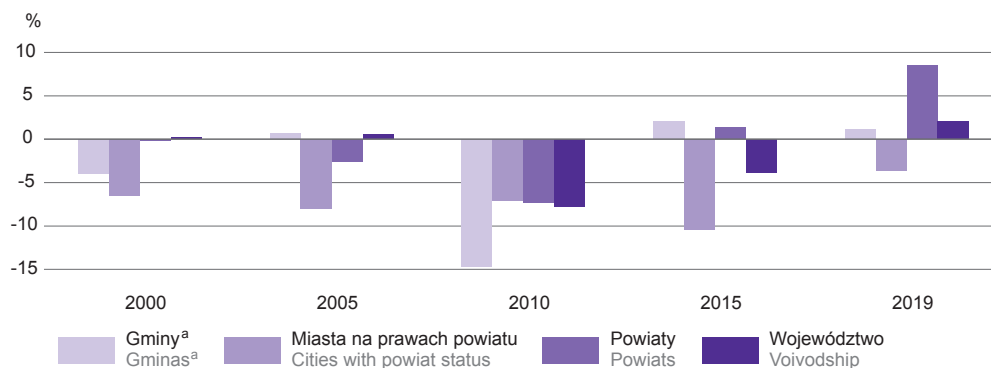
TABL. 3 (136). **STRUKTURA WYDATKÓW BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2019 R.**  
STRUCTURE OF EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY DIVISION IN 2019

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy <sup>a</sup> Gminas <sup>a</sup>	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w odsetkach in percent				
<b>OGÓŁEM</b> <b>TOTAL</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo Agriculture and hunting	2,4	3,9	0,0	0,1	1,2
Transport i łączność Transport and communication	13,4	5,6	18,8	11,8	62,6
Gospodarka mieszkaniowa Dwelling economy	1,8	1,9	2,7	0,7	0,9
Administracja publiczna Public administration	8,2	8,7	4,3	10,1	10,4
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa Public safety and fire care	1,9	1,0	2,5	6,0	0,1
Oświata i wychowanie Education	27,2	28,5	28,7	32,7	4,7
Ochrona zdrowia Health care	1,5	0,4	0,9	4,0	6,1
Pomoc społeczna Social assistance	6,8	5,6	10,0	11,4	0,9
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej Other tasks in sphere of social policy	1,1	0,3	0,9	4,5	2,3
Edukacyjna opieka wychowawcza Educational care	2,3	0,9	3,1	8,2	-
Rodzina Family	18,8	25,6	15,1	5,2	0,2
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska Municipal economy and environmental protection	6,8	9,7	4,9	0,7	0,2
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego Culture and national heritage	2,7	2,8	2,0	0,8	6,6
Kultura fizyczna Physical education	1,6	2,0	1,6	0,4	0,4

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

WYKRES 2 (80). **RELACJA WYNIKÓW BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO DO DOCHODÓW OGÓŁEM**  
CHART 2 (80). **RELATION OF RESULTS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS TO TOTAL REVENUE**



a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding gminas which are also cities with powiat status.

## Dział XX. Inwestycje. Środki trwałe Chapter XX. Investments. Fixed assets

### Inwestycje Investments

TABL. 1 (137). NAKŁADY INWESTYCYJNE<sup>a</sup> (ceny bieżące)  
INVESTMENT OUTLAYS<sup>a</sup> (current prices)

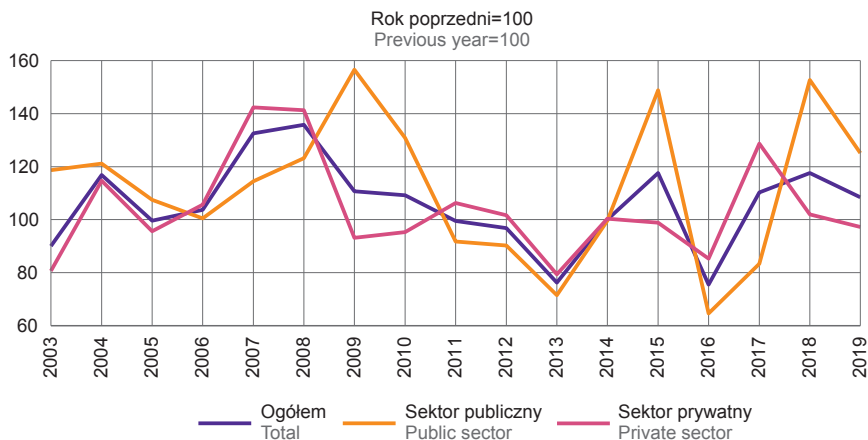
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w mln zł		in million PLN		
<b>OGÓŁEM</b>	<b>6745,4</b>	<b>5826,0</b>	<b>5706,3</b>	<b>6185,1</b>	<b>TOTAL</b>
sektor publiczny	3151,4	2765,7	2275,1	2846,3	public sector
sektor prywatny	3594,0	3060,2	3431,2	3338,8	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	127,4	166,1	206,4	177,9	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2206,1	2058,1	2121,3	2338,6	Industry
górnictwo i wydobywanie	84,6	67,3	134,9	112,2	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	855,4	1057,3	1418,0	1282,0	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę <sup>Δ</sup>	589,3	362,4	308,3	580,4	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja <sup>Δ</sup>	676,9	571,1	260,0	364,0	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	247,3	89,5	159,7	125,1	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <sup>Δ</sup>	375,3	438,4	380,6	393,5	Trade; repair of motor vehicles <sup>Δ</sup>
Transport i gospodarka magazynowa <sup>b</sup>	1386,5	1276,0	990,5	1201,0	Transportation and storage <sup>b</sup>
Zakwaterowanie i gastronomia <sup>Δ</sup>	46,9	52,0	43,3	28,0	Accommodation and catering <sup>Δ</sup>
Informacja i komunikacja	18,0	97,3	41,6	44,6	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	22,2	28,7	21,9	22,4	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości <sup>Δ</sup>	1129,5	707,2	654,7	621,2	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	28,9	47,0	41,3	35,6	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca <sup>Δ</sup>	57,9	20,7	46,0	93,1	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	226,6	409,7	264,0	196,6	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	247,1	84,1	307,7	350,2	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	260,8	237,2	244,6	358,8	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	350,1	99,6	174,0	184,5	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	15,1	14,4	8,7	14,1	Other service activities

a Według lokalizacji inwestycji. b Łącznie z nakładami inwestycyjnymi na drogi publiczne, ulice i place.

a According to investment location. b Including investment outlays on public roads, streets and squares.

### WYKRES 1 (81). DYNAMIKA NAKŁADÓW INWESTYCYJNYCH<sup>a</sup> WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI (ceny bieżące)

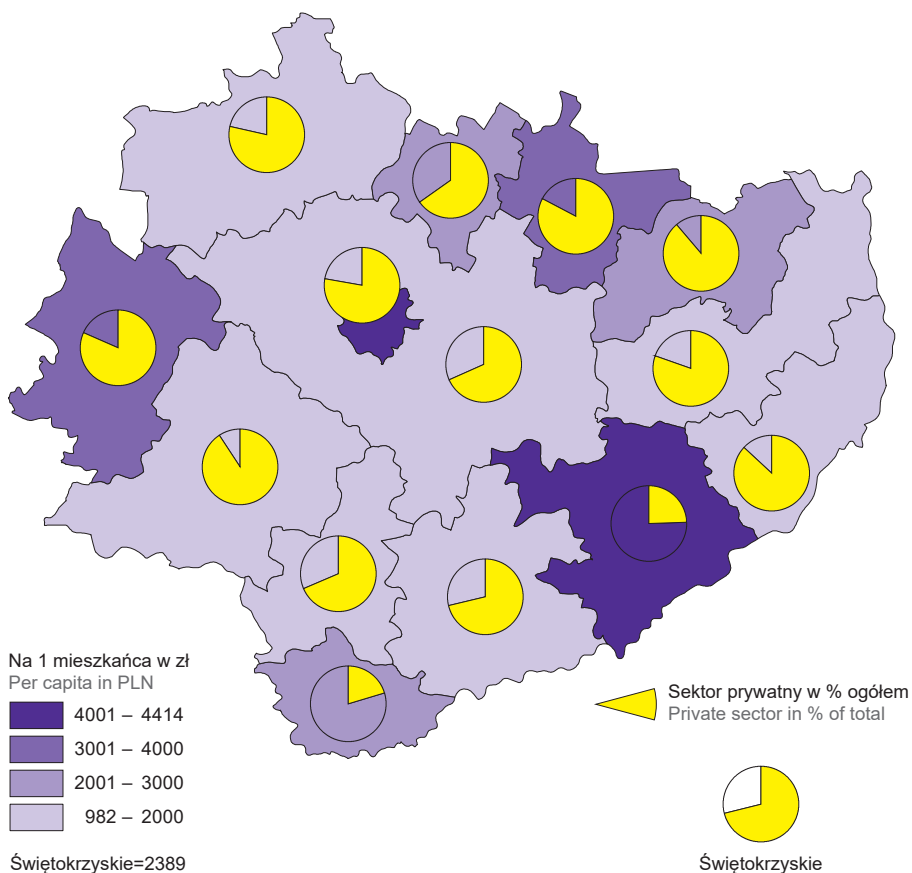
CHART 1 (81). INDICES OF INVESTMENT OUTLAYS<sup>a</sup> BY OWNERSHIP SECTORS (current prices)



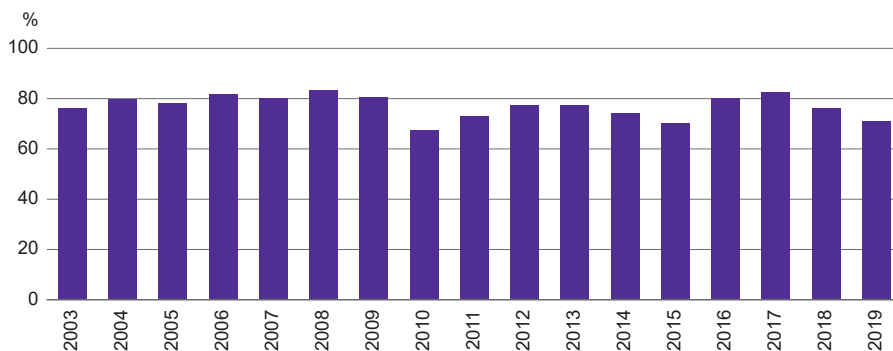
a Według lokalizacji inwestycji.

a According to investment location.

MAPA 1 (38). **NAKLĄDY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH<sup>a</sup> W 2019 R. (ceny bieżące)**  
 MAP 1 (38). **INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES<sup>a</sup> IN 2019 (current prices)**



Udział sektora prywatnego w nakładach inwestycyjnych ogółem  
Share of the private sector in total investment outlays



a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.  
 a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

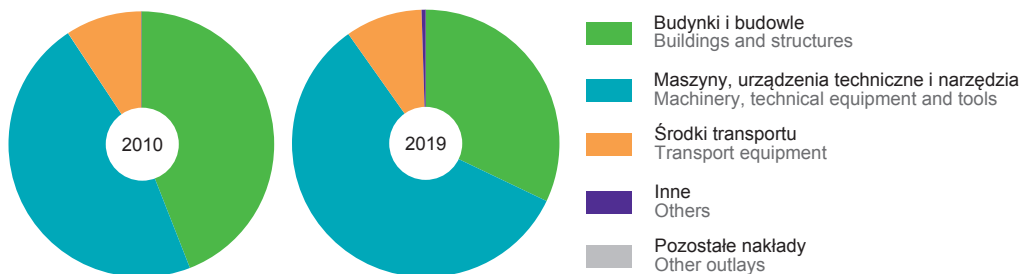
TABL. 2 (138). NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH<sup>a</sup> WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)  
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES<sup>a</sup> BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which		
			budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
			w mln zł in million PLN		
<b>OGÓŁEM</b>	2010	2410,6	1062,9	1124,8	223,7
<b>TOTAL</b>	2015	2339,0	914,6	1192,1	216,7
	2018	2215,4	737,3	1264,6	207,9
	<b>2019</b>	<b>2388,7</b>	<b>767,3</b>	<b>1388,2</b>	<b>222,2</b>
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		28,0	22,6	2,4	2,1
Przemysł Industry		1515,2	366,0	1070,5	71,6
w tym: of which:					
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		1079,3	224,3	797,3	51,4
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja <sup>Δ</sup> water supply; sewerage, waste management and remedia- tion activities		122,3	92,6	20,9	8,5
Budownictwo Construction		80,5	11,0	43,8	25,5
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <sup>Δ</sup> Trade; repair of motor vehicles <sup>Δ</sup>		258,6	80,6	106,1	70,3
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		49,6	5,9	3,5	40,0
Zakwaterowanie i gastronomia <sup>Δ</sup> Accommodation and catering <sup>Δ</sup>		18,5	6,3	11,3	0,9
Informacja i komunikacja Information and communication		3,4	1,0	2,3	0,1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		8,9	4,1	3,8	1,0
Obsługa rynku nieruchomości <sup>Δ</sup> Real estate activities		180,8	176,7	2,0	2,1
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		12,6	2,8	7,9	1,9
Administrowanie i działalność wspierająca <sup>Δ</sup> Administrative and support service activities		21,7	2,9	16,0	2,8
Edukacja Education		8,7	3,8	3,8	0,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		176,6	62,8	110,3	3,0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		25,0	20,6	4,3	0,1
Pozostała działalność usługowa Other service activities		0,5	0,3	0,3	—

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.  
a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investor seat.

WYKRES 2 (82). **NAKLADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH<sup>a</sup> WEDŁUG RODZAJÓW (ceny bieżące)**

CHART 2 (82). INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES<sup>a</sup> BY TYPE (current prices)



a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.  
a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investor seat.

**Środki trwałe**  
Fixed assets

TABL. 3 (139). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH<sup>a</sup> (bieżące ceny ewidencyjne)**  
Stan w dniu 31 grudnia  
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS<sup>a</sup> (current book-keeping prices)  
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
<b>OGÓŁEM</b>	<b>65481,3</b>	<b>89249,3</b>	<b>97723,7</b>	<b>101376,0</b>	<b>TOTAL</b>
sektor publiczny	24512,6	34196,5	40192,5	41973,8	public sector
sektor prywatny	40968,8	55052,8	57531,2	59402,2	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	5082,5	5702,7	6056,0	6190,1	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	22234,0	31868,8	31269,3	32510,4	Industry
górnictwo i wydobywanie	919,3	1148,5	1203,6	1365,0	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	11924,2	16202,1	18471,5	19199,8	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę <sup>Δ</sup>	6738,9	9557,7	6064,2	6176,4	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja <sup>Δ</sup>	2651,6	4960,5	5530,1	5769,2	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	1241,5	1524,1	1699,7	1855,1	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <sup>Δ</sup>	3208,1	4423,9	5269,7	5583,2	Trade; repair of motor vehicles <sup>Δ</sup>
Transport i gospodarka magazynowa <sup>b</sup>	12215,2	16135,7	19453,6	19601,7	Transportation and storage <sup>b</sup>
Zakwaterowanie i gastronomia <sup>Δ</sup>	415,4	809,6	884,1	841,6	Accommodation and catering <sup>Δ</sup>
Informacja i komunikacja	569,3	1062,6	1305,1	1331,5	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	281,0	362,7	382,6	387,8	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości <sup>Δ</sup>	12061,8	14806,7	16931,3	17166,6	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	473,3	688,0	788,9	774,3	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca <sup>Δ</sup>	174,2	502,5	605,3	674,5	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona naródowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2069,6	3299,8	3852,6	4544,3	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	2289,3	3047,8	3455,6	3832,0	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2169,9	3185,7	3661,2	3816,4	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	906,9	1666,7	1909,5	2054,7	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	89,3	162,0	199,1	211,9	Other service activities

a Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności. b Łącznie z wartością dróg publicznych, ulic i placów.

a The division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit. b Including value of public roads, streets and squares.



## Dział XXI. Rachunki regionalne Chapter XXI. Regional accounts

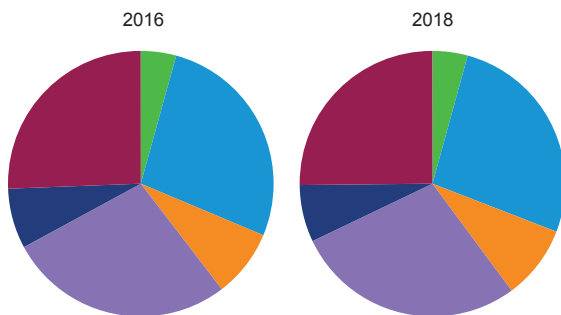
TABL. 1 (140). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**  
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2016	2017	2018	2016	2017	2018
	w mln zł	in million PLN		w odsetkach	in percent	
<b>OGÓŁEM</b> <b>TOTAL</b>	<b>43621</b>	<b>46299</b>	<b>49683</b>	.	.	.
<b>W tym wartość dodana brutto</b> <b>Of which gross value added</b>	<b>38537</b>	<b>40661</b>	<b>43499</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>
w tym sektor: of which sector:						
przedsiębiorstw niefinansowych non-financial corporations	16936	17572	19503	43,9	43,2	44,8
instytucji rządowych i samorządowych general government	7010	7332	7781	18,2	18,0	17,9
gospodarstw domowych households	13643	14704	15157	35,4	36,2	34,8
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	1657	2051	1859	4,3	5,0	4,3
Przemysł Industry	10417	10538	11573	27,0	25,9	26,6
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	7888	8181	8931	20,5	20,1	20,5
Budownictwo Construction	3182	3329	3911	8,3	8,2	9,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <sup>a</sup> ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia <sup>a</sup> ; informacja i komunikacja	10594	11448	12191	27,5	28,2	28,0
Trade; repair of motor vehicles <sup>a</sup> ; transportation and storage; accommodation and catering <sup>a</sup> ; information and communication						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości <sup>a</sup>	2817	2943	3017	7,3	7,2	6,9
Financial and insurance activities; real estate activities						
Pozostałe usługi Other services	9870	10351	10948	25,6	25,5	25,2
<b>NA 1 MIESZKAŃCA<sup>a</sup></b> <b>PER CAPITA<sup>a</sup></b>	<b>34771</b>	<b>37048</b>	<b>39926</b>	.	.	.

a W złotych.  
a In PLN.

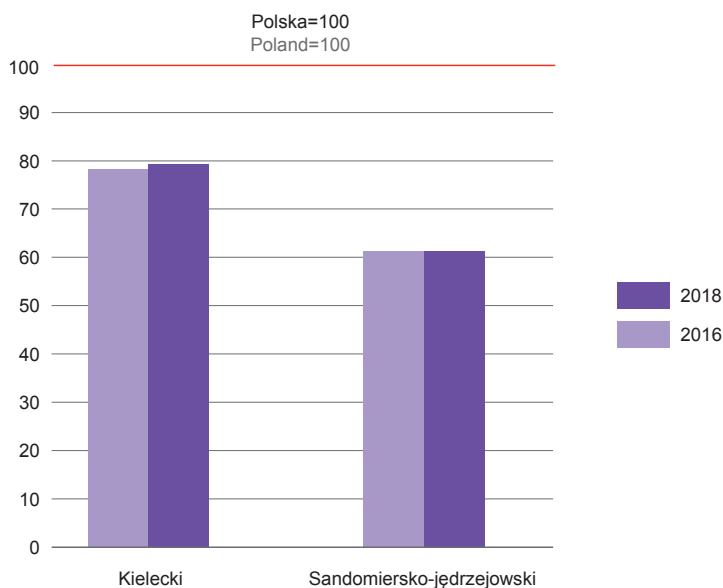
WYKRES 1 (83). **WARTOŚĆ DODANA BRUTTO WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI**  
(ceny bieżące)

CHART 1 (83). GROSS VALUE ADDED BY KIND OF ACTIVITY (current prices)



WYKRES 2 (84). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO NA 1 MIESZKAŃCA W PODREGIONACH WOJEWÓDZTWA (ceny bieżące)**

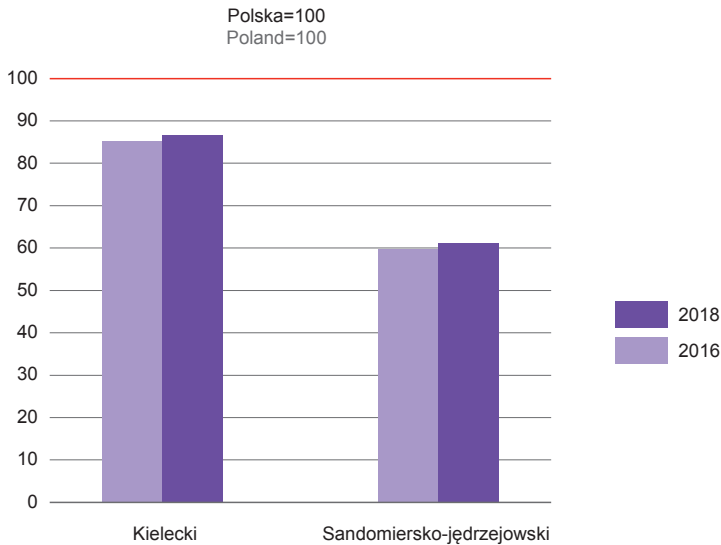
CHART 2 (84). **GROSS DOMESTIC PRODUCT PER CAPITA IN SUBREGIONS OF THE VOIVODSHIP (current prices)**



TABL. 2 (141). **WARTOŚĆ DODANA BRUTTO NA 1 PRACUJĄCEGO (ceny bieżące)**  
GROSS VALUE ADDED PER EMPLOYED PERSONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2017	2018	SPECIFICATION
	w zł in PLN			
<b>OGÓŁEM</b>	<b>85113</b>	<b>88663</b>	<b>94066</b>	<b>TOTAL</b>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	12123	15007	13612	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	131601	131262	143788	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	115211	117547	127999	of which manufacturing
Budownictwo	128775	132907	148948	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <sup>A</sup> ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia <sup>A</sup> ; informacja i komunikacja	120289	126416	133930	Trade; repair of motor vehicles <sup>A</sup> ; transportation and storage; accommodation and catering <sup>A</sup> ; information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości <sup>A</sup>	297243	306957	315229	Financial and insurance activities; real estate activities
Pozostałe usługi	86066	88882	92385	Other services

WYKRES 3 (85). **WARTOŚĆ DODANA BRUTTO NA 1 PRACUJĄCEGO W PODREGIONACH WOJEWÓDZTWA (ceny bieżące)**  
 CHART 3 (85). **GROSS VALUE ADDED PER EMPLOYED PERSON IN SUBREGIONS OF THE VOIVODSHIP (current prices)**



TABL. 3 (142). **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)**  
 BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF INCOME ACCOUNT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2017	2018	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN			
Produkcja globalna	82683	87665	95634	Gross output
Zużycie pośrednie	44146	47004	52135	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	38537	40661	43499	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem	16056	17179	18649	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto	22763	23509	24844	Gross operating surplus

TABL. 4 (143). **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH**  
 NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2017	2018	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:				Gross primary income:
w milionach złotych	31319	33278	35249	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	24965	26628	28327	per capita in PLN
Dochody do dyspozycji brutto:				Gross disposable income:
w milionach złotych	32172	33935	35288	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	25645	27155	28358	per capita in PLN

## Dział XXII. Podmioty gospodarki narodowej Chapter XXII. Entities of the national economy

TABL. 1 (144). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ<sup>a</sup> W REJESTRZE REGON**  
Stan w dniu 31 grudnia  
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY<sup>a</sup> IN THE REGON REGISTER  
As of 31 December

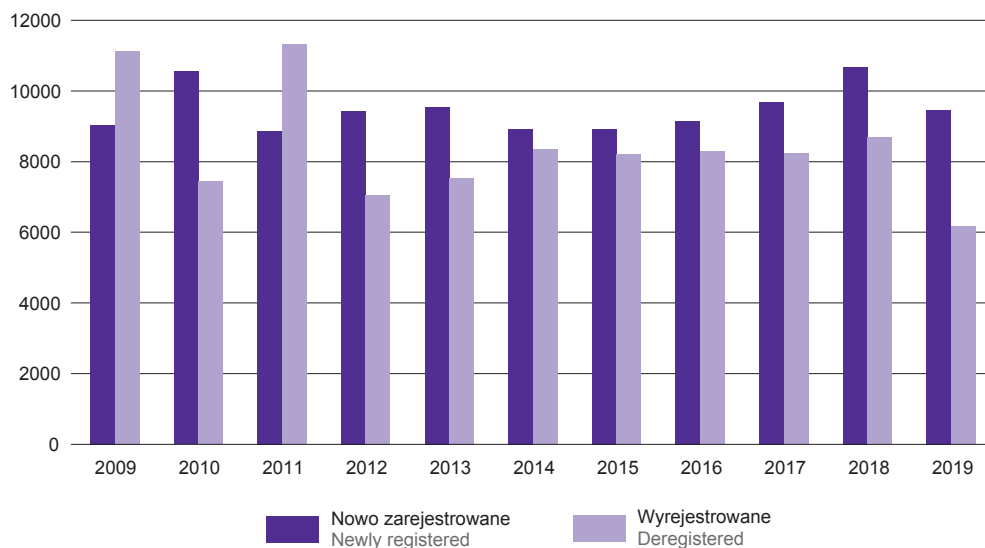
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
<b>O G Ó Ł E M</b>	<b>108715</b>	<b>110574</b>	<b>113717</b>	<b>116493</b>	<b>T O T A L</b>
sektor publiczny	3317	3185	2916	2888	public sector
sektor prywatny	105398	106915	110110	112853	private sector
w tym:					of which:
Przedsiębiorstwa państwowe	5	4	3	3	State owned enterprises
Spółki	11930	14116	14249	14740	Companies
w tym:					of which:
handlowe	4760	6514	6563	6996	commercial
cywilne	7128	7545	7624	7679	civil
Spółdzielnie	491	502	287	270	Cooperatives
Fundacje	203	359	432	472	Foundations
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	3022	3746	3965	4090	Associations and social organisations
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	86663	84406	87153	89109	Natural persons conducting economic activity

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

## WYKRES 1 (86). **PODMIOTY NOWO ZAREJESTROWANE I WYREJESTROWANE Z REJESTRU REGON<sup>a</sup>**

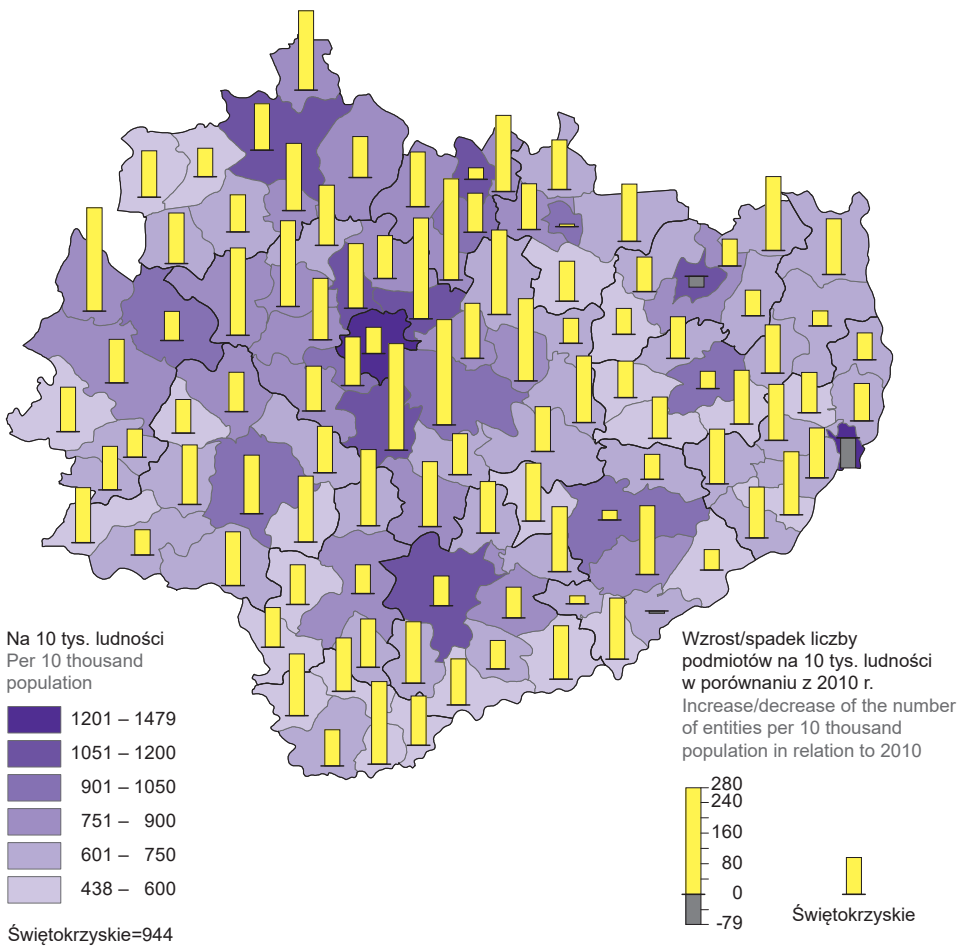
CHART 1 (86). **NEWLY REGISTERED AND DEREGISTERED ENTITIES FROM THE REGON REGISTER<sup>a</sup>**



a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

MAPA 1 (39). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ<sup>a</sup> W REJESTRZE REGON W 2019 R.**  
 Stan w dniu 31 grudnia  
 MAP 1 (39). **ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY<sup>a</sup> IN THE REGON REGISTER IN 2019**  
 As of 31 December



Podmioty gospodarki narodowej<sup>a</sup> w rejestrze REGON na 10 tys. ludności  
 Entities of the national economy<sup>a</sup> in the REGON register per 10 thousand population



<sup>a</sup> Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.  
<sup>a</sup> Excluding persons tending private farms in agriculture.

# I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2019 R.

## I. VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2019

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
	ogółem	Polska=100		
	total	Poland=100		
<b>POWIERZCHNIA. SAMORZĄD TERYTORIALNY – stan w dniu 31 XII</b>				
AREA. LOCAL GOVERNMENT – as of 31 XII				
Powierzchnia w km <sup>2</sup>	312705	11711	3,7	Area in km <sup>2</sup>
Powiaty	314	13	4,1	Powiats
Miasta na prawach powiatu	66	1	1,5	Cities with powiat status
Gminy	2477	102	4,1	Gminas
Miasta	940	43	4,6	Towns
Miejscowości wiejskie	52477	2474	4,7	Rural localities
Sołectwa	40789	2133	5,2	Village administrator's offices
<b>OCHRONA ŚRODOWISKA</b>				
ENVIRONMENTAL PROTECTION				
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thousand tonnes:
pyłowych	27,1	1,8	6,6	particulate
gazowych	198440,7	13652,8	6,9	gaseous
Komunalne oczyszczalnie ścieków <sup>a</sup> (stan w dniu 31 XII)	3278	111	3,4	Municipal wastewater treatment plants <sup>a</sup> (as of 31 XII)
w tym: biologiczne z podwyższonym usuwaniem biogenów	2454	75	3,1	of which: biological with increased biogene removal (disposal)
817	36	4,4		
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t	114133,5	5040,5	4,4	Waste generated (during the year; excluding municipal waste) in thousand tonnes
Odpady komunalne zebrane <sup>b</sup> (w ciągu roku) w tys. t	12752,8	286,5	2,2	Municipal waste collected <sup>b</sup> (during the year) in thousand tonnes
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące):				Outlays on fixed assets (current prices):
służące ochronie środowiska:				in environmental protection:
w milionach złotych	12415,2	387,7	3,1	in million PLN
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	3,9	6,3	.	in % of total investment outlays
służące gospodarce wodnej:				in water management:
w milionach złotych	3223,7	69,3	2,1	in million PLN
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	1,0	1,1	.	in % of total investment outlays
<b>BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE</b>				
PUBLIC SAFETY				
Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych <sup>c</sup> :				Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings <sup>c</sup> :
w liczbach bezwzględnych	796557	21340	2,7	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	207,5	172,5	.	per 10 thousand population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję <sup>c</sup> w %	73,1	80,2	.	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police <sup>c</sup> in %
<b>LUDNOŚĆ</b>				
POPULATION				
Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys.	38382,6	1234,0	3,2	Population (as of 31 XII) in thousands
miasta	23033,1	560,2	2,4	urban areas
wieś	15349,5	673,8	4,4	rural areas
w tym kobiety	19815,5	632,3	3,2	of which females
Ludność na 1 km <sup>2</sup> powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	105	.	Population per 1 km <sup>2</sup> of total area (as of 31 XII)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)	66,7	67,1	.	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 XII)

a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Pozycja obejmuje odpady odebrane od wszystkich właścicieli nieruchomości i uznawana jest za odpady wytworzone. c Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

a Working on sewage network. b Estimate includes waste collected from all inhabitants and considered to be waste generated. c Excluding punishable acts committed by juveniles.

## I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2019 R. (cd.)

## I. VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2019 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
	ogółem		Polska=100	
	total		Poland=100	
LUDNOŚĆ (dok.) POPULATION (cont.)				
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,91	-3,45	.	Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	0,16	-2,80	.	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES				
Pracujący <sup>ab</sup> (stan w dniu 31 XII) w tys.	15783,0	486,1	3,1	Employed persons <sup>ab</sup> (as of 31 XII) in thousands
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	4920,09	4259,60	86,6	Average monthly gross wages and salaries in PLN
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	866,4	42,0	4,9	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thousands
Stopa bezrobocia rejestrowanego <sup>b</sup> (stan w dniu 31 XII) w %	5,2	8,0	.	Registered unemployment rate <sup>b</sup> (as of 31 XII) in %
MIESZKANIA. INFRASTRUKTURA DWELLINGS. INFRASTRUCTURE				
Zasoby mieszkaniowe <sup>c</sup> (stan w dniu 31 XII):				Dwelling stocks <sup>c</sup> (as of 31 XII):
mieszkania: w tysiącach	14812,8	450,8	3,0	dwellings: in thousands
na 1000 ludności	385,9	365,3	.	per 1000 population
Mieszkania oddane do użytkowania:				Dwellings completed:
w tysiącach	207,4	3,9	1,9	in thousands
na 1000 ludności:				per 1000 population:
mieszkania	5,4	3,1	.	dwellings
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				Network (as of 31 XII) in km:
wodociągowej rozdzielczej	310897,6	13934,7	4,5	water supply distribution
kanalizacyjnej rozdzielczej <sup>d</sup>	165098,8	6425,4	3,9	sewage distribution <sup>d</sup>
gazowej	157868,5	4548,2	2,9	gas supply
EDUKACJA I WYCHOWANIE – stan na początku roku szkolnego EDUCATION – as of beginning of the school year				
Uczniowie w szkołach <sup>e</sup> w tys.:				Pupils and students in schools <sup>e</sup> in thousands:
podstawowych	3061,5	89,5	2,9	primary
branżowych I stopnia <sup>f</sup>	207,9	6,0	2,9	stage I sectoral vocational <sup>f</sup>
liceach ogólnokształcących	642,3	20,0	3,1	general secondary
technikach	648,5	23,4	3,6	technical secondary
artystycznych ogólnokształcących <sup>g</sup>	14,1	0,3	2,3	general art <sup>g</sup>
policealnych	188,4	7,6	4,0	post-secondary
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego <sup>h</sup> :				Children attending pre-primary education establishments <sup>h</sup> :
w tysiącach	1401,0	38,1	2,7	in thousands
na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	904	874	96,7	per 1000 children aged 3–6

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. b Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010. c Na podstawie bilansu. d Łącznie z kolektorami. e Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. f Łącznie z uczniami w oddziałach zasadniczych szkół zawodowych oraz uczniami szkół specjalnych przysposabiających do pracy. g Dających uprawnienia zawodowe. h Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

a By actual workplace and kind of activity. b Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results of the Agricultural Census 2010. c Based of balance. d Including collectors. e Excluding schools for adult, except post-secondary schools. f Including students of basic vocational school sections and students of special job-training schools. g Leading to professional certification. h Including the children attending for all school year in the units performing health care activities.

**I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2019 R. (cd.)**  
**I. VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2019 (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
		ogółem	Polska=100	
		total	Poland=100	

**OCHRONA ZDROWIA<sup>a</sup> – stan w dniu 31 XII**  
**HEALTH CARE<sup>a</sup> – as of 31 XII**

Pracownicy medyczni <sup>b</sup> :				Medical personnel <sup>b</sup> :
lekarze	90884	2967	3,3	doctors
lekarze dentyści	13509	484	3,6	dentists
pielęgniarki <sup>c</sup>	193132	7731	4,0	nurses <sup>c</sup>
Przychodnie	21839	642	2,9	Out-patients departments
Szpitala ogólne	890	24	2,7	General hospitals
Łóżka w szpitalach ogólnych w tys.	166,8	5,3	3,2	Beds in general hospitals in thousands
Apteki ogólnodostępne	12286	396	3,2	Generally available pharmacies

**KULTURA. TURYSTYKA**  
**CULTURE. TOURISM**

Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	7881	267	3,4	Public libraries (including branches; as of 31 XII)
Wypożyczenia na 1 czytelnika w wol.	17,2	19,6	114,0	Loans per borrower in volumes
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	959	34	3,5	Museums with branches (as of 31 XII)
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	40217,3	641,7	1,6	Museum and exhibition visitors in thousands
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	523	18	3,4	Fixed cinemas (as of 31 XII)
Widzowie w kinach stałych w tys.	61710,9	1304,1	2,1	Audience in fixed cinemas in thousands
Baza noclegowa turystyki <sup>d</sup> :				Tourist accommodation establishments <sup>d</sup> :
miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) w tys.	825,5	18,4	2,2	number of beds (as of 31 VII) in thousands
korzystający z noclegów w tys.	35668,1	656,3	1,8	tourists accommodated in thousands

**ROLNICTWO**  
**AGRICULTURE**

Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej (stan w czerwcu) w tys. ha	14550,3	461,8	3,2	Agricultural land in good agricultural condition (as of June) in thousand ha
w tym pod zasiewami	108978,7	315,7	2,9	of which sown area
Zbiory w tys. t:				Production in thousand tonnes:
zboża	28990,3	707,9	2,4	cereals
ziemniaki	6481,6	264,7	4,1	potatoes
warzywa gruntowe <sup>e</sup>	3849,8	263,9	6,9	ground vegetables <sup>e</sup>
Plony z 1 ha w dt:				Yields per 1 ha in dt:
zboża	36,7	29,3	79,8	cereals
ziemniaki	214	205	95,7	potatoes

a Łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej oraz spraw wewnętrznych i administracji. b Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. c Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. d Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. Dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. e Łącznie z ogrodami przydomowymi; dane według szacunków.

a Data include health care units subordinated to the Ministry of National Defence as well as the Ministry of the Interior and Administration. b Data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local government administration and National Health Fund. c Including master nurses. d Concern establishments possessing 10 and more bed places. Data were compiled with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey. e Including kitchen gardens; data based on estimation.



**I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2019 R. (cd.)**

**I. VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2019 (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska=100 Poland=100	
<b>LEŚNICTWO FORESTRY</b>				
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9258,8	331,7	3,6	Forest area (as of 31 XII) in thousand ha
Lesistość w %	29,6	28,3	.	Forest cover in %
<b>PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO INDUSTRY AND CONSTRUCTION</b>				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):				Sold production of industry (current prices):
w milionach złotych	1615202,7	32991,0	2,0	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	42077	26662	63,4	per capita in PLN
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej <sup>a</sup> (ceny bieżące):				Sales of construction and assembly production <sup>a</sup> (current prices):
w milionach złotych	230209,3	5489,1	2,4	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	5997	4436	74,0	per capita in PLN
<b>TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA – stan w dniu 31 XII TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS – as of 31 XII</b>				
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km	307065,9	14739,9	4,8	Hard surface public roads (urban and non-urban) in km
Samochody osobowe zarejestrowane <sup>b</sup> w tys. szt.	24360,2	734,9	3,0	Registered passenger cars <sup>b</sup> in thousand units
Placówki pocztowe <sup>c</sup>	7627	260	3,4	Postal offices <sup>c</sup>
Łączna abonenckie <sup>d</sup> :				Subscriber lines <sup>d</sup> :
w tysiącach	3583,5	81,0	2,3	in thousands
na 1000 ludności	93,4	65,6	.	per 1000 population
<b>HANDEL – stan w dniu 31 XII TRADE – as of 31 XII</b>				
Sklepy	333340	9870	3,0	Shops
Targowiska stałe	2156	75	3,5	Permanent marketplaces
<b>FINANSE PUBLICZNE PUBLIC FINANCE</b>				
<b>Budżety gmin<sup>e</sup></b>				<b>Budgets of gminas<sup>e</sup></b>
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	135161,5 <sup>f</sup>	5156,6	3,8	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	5240 <sup>f</sup>	4948	94,4	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	135316,9 <sup>f</sup>	5099,8	3,8	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	5246 <sup>f</sup>	4894	93,3	per capita in PLN
<b>Budżety miast na prawach powiatu</b>				<b>Budgets of cities with powiat status</b>
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	93894,4	1491,1	1,6	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	7466	7636	102,3	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	96885,5	1544,7	1,6	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	7703	7911	102,7	per capita in PLN

a Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonania robót. b Łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku. c Dane dotyczą placówek operatora wyznaczonego. d Własne; dane częściowo szacunkowe. e Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. f Bez gminy Boguszków-Gorce, która nie przekazała sprawozdań budżetowych do Ministerstwa Finansów.

a Realised by construction units – by place of performing works. b Including having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the year. c Data concern operators of the public telecommunication network. d Own; partly estimated data. e Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status. f Excluding the gmina of Boguszków-Gorce, which did not submit budget reports to the Ministry of Finance.

## I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2019 R. (dok.)

## I. VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2019 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
		ogółem	Polska=100	
		total	Poland=100	

## FINANSE PUBLICZNE (dok.)

## PUBLIC FINANCE (cont.)

Budżety powiatów				Budgets of powiats
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	30696,3	1307,2	4,3	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1189	1254	105,5	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	29630,7	1196,7	4,0	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1148	1148	100,0	per capita in PLN
Budżety województw				Budgets of voivodships
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	18755,0	700,2	3,7	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	489	566	115,8	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	18376,0	685,9	3,7	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	479	554	115,8	per capita in PLN

## INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

## INVESTMENTS. FIXED ASSETS

Nakłady inwestycyjne <sup>a</sup> (ceny bieżące):				Investment outlays <sup>a</sup> (current prices):
w milionach złotych	320937,4	6185,1	1,9	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	8361	4999	59,8	per capita in PLN
Wartość brutto środków trwałych <sup>b</sup> (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				Gross value of fixed assets <sup>b</sup> (as of 31 XII; current book-keeping prices):
w milionach złotych	4263508,5	101376,0	2,4	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	111079	82155	74,0	per capita in PLN

## RACHUNKI REGIONALNE W 2018 R.

## REGIONAL ACCOUNTS IN 2018

Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				Gross domestic product (current prices):
w milionach złotych	2121555	49683	2,3	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	55230	39926	72,3	per capita in PLN
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				Gross value added (current prices):
w milionach złotych	1857482	43499	2,3	in million PLN
na 1 pracującego <sup>c</sup> w zł	123451	94066	76,2	per employed person <sup>c</sup> in PLN
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				Gross nominal disposable income in the households sector:
w milionach złotych	1245199	35288	2,8	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	32416	28358	87,5	per capita in PLN

## PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

## ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON <sup>d</sup> (stan w dniu 31 XII)				Entities of the national economy in the REGON register <sup>d</sup> (as of 31 XII)
sektor publiczny	4509916	116493	2,6	public sector
sektor prywatny	111788	2888	2,6	private sector
	4325275	112853	2,6	

a Według lokalizacji inwestycji. b Według siedziby jednostki lokalnej rodzaju działalności. c Do przeliczeń przyjęto przeciętną w roku liczbę pracujących. d Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. W podziale według sektorów – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

a According to investment location. b According to the abode of local kind-of-activity unit. c For calculations the average number of employed persons was applied. d Excluding persons tending private farms in agriculture. In divisions by ownership sectors – excluding entities, for which information on the ownership form does not exist in the REGON register.

## II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
<b>POWIERZCHNIA AREA</b>					
Powierzchnia w km <sup>2</sup> (stan w dniu 31 XII)	11691	11711	11711	11711	Area in km <sup>2</sup> (as of 31 XII)
<b>OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION</b>					
Pobór wody – w % poboru ogółem – na cele:					Water withdrawal – in % of total withdrawal – for purposes of:
produkcyjne <sup>a</sup> (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)	91,3	90,7	91,1	90,8	production <sup>a</sup> (excluding agriculture, forestry, hunting and fishing)
eksploatacji sieci wodociągowej <sup>b</sup>	5,3	4,0	4,2	4,2	exploitation of water supply network <sup>b</sup>
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 km <sup>2</sup> w dam <sup>3</sup>	94	118	114	119	Consumption of water for needs of the national economy and population per 1 km <sup>2</sup> in dam <sup>3</sup>
w tym do produkcji przemysłowej	87	108	105	108	of which for industrial production
Ścieki przemysłowe i komunalne <sup>c</sup> odprowadzone do wód lub do ziemi:					Industrial and municipal <sup>c</sup> wastewater discharged into waters or into the ground:
oczyszczane w % wymagających oczyszczenia	95,0	67,8	80,8	89,1	treated in % of requiring treatment
nieoczyszczane na 1 km <sup>2</sup> w dam <sup>3</sup>	0,3	2,1	1,3	0,7	untreated per 1 km <sup>2</sup> in dam <sup>3</sup>
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogółu ludności <sup>d</sup>	41,2	48,9	61,7	65,0	Population connected to wastewater treatment plants in % of total population <sup>d</sup>
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:					Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thousand tonnes:
pyłowych	8,8	2,8	1,9	1,8	particulate
gazowych (bez dwutlenku węgla)	85,5	78,1	89,9	64,1	gaseous (excluding carbon dioxide)
Redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych:					Reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in % of pollutants produced:
pyłowych	99,4	99,8	99,8	99,9	particulate
gazowych (bez dwutlenku węgla)	25,4	46,5	20,6	56,9	gaseous (excluding carbon dioxide)
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII):					Area of special nature value under legal protection (as of 31 XII):
w % powierzchni ogólnej	50,2	64,5	65,0	64,9	in % of total area
na 1 mieszkańca w m <sup>2</sup>	4501	5893	6058	6162	per capita in m <sup>2</sup>
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) na 1 km <sup>2</sup> w t	164,0	167,7	608,6	430,4	Waste generated (during the year; excluding municipal waste) per 1 km <sup>2</sup> in tonnes
Odpady komunalne zebrane <sup>e</sup> (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w kg	180	155	166	163	Municipal waste collected <sup>e</sup> (during the year) per capita in kg
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w % nakładów inwestycyjnych ogółem:					Outlays on fixed assets (current prices) in % of total investment outlays:
służące ochronie środowiska	5,9	8,7	8,0	6,3	in environmental protection
służące gospodarce wodnej	2,5	1,8	1,0	1,1	in water management
<b>BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE PUBLIC SAFETY</b>					
Przestępstwa stwierdzone przez Policję <sup>f</sup> w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:					Ascertained crimes by the Police <sup>f</sup> in completed preparatory proceedings:
w liczbach bezwzględnych	33160	33382	24749	21340	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	254,4	259,8	196,4	172,5	per 10 thousand population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję <sup>f</sup> w %	61,3	78,4	76,4	80,2	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police <sup>f</sup> in %

a Z ujęć własnych. b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. c Od 2010 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę metodologii badania ścieków komunalnych. d Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – dane szacunkowe, ludność ogółem – na podstawie bilansów. e Dane szacunkowe; w 2000 r. określane jako odpady stałe wywiezione; od 2015 r. pozycja obejmuje odpady odebrane od wszystkich właścicieli nieruchomości i uznawana jest za odpady wytworzone, ze względu na objęcie od 1 lipca 2013 r. przez gminy systemem gospodarowania odpadami komunalnymi wszystkich właścicieli nieruchomości. f Do 2012 r. – łącznie z prokuraturą; od 2014 r. bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

a From own intakes. b Water withdrawal at intakes before entering the water network. c Since 2010, data are not comparable with data for previous years due to change in the methodology of municipal wastewater. d Population connected to waste water treatment plants – estimated data, total population – based on balances. e Estimated data; in 2000 defined as solid waste removed; since 2015 estimate includes waste collected from all inhabitants and is considered to be waste generated because of covering by gminas since 1 July 2013 all real-estate owners with municipal waste management system. f Until 2012 – including prosecutor's office; since 2014 excluding punishable acts committed by juveniles.

## II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

### MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
<b>LUDNOŚĆ POPULATION</b>					
Ludność (stan w dniu 31 XII)	1302650	1282546	1257179	1233961	Population (as of 31 XII)
miasta	596807	578955	561219	560152	urban areas
wieś	705843	703591	695960	673809	rural areas
Ludność na 1 km <sup>2</sup> powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	111	110	107	105	Population per 1 km <sup>2</sup> of total area (as of 31 XII)
Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII):					Population of age (as of 31 XII):
przedprodukcyjnym	319649	234159	211695	203418	pre-working
produkcyjnym	766994	815854	780879	738618	working
poprodukcyjnym	216007	232533	264605	291925	post-working
Małżeństwa na 1000 ludności	5,78	6,10	4,68	4,33	Marriages per 1000 population
Rozwody na 1000 ludności	0,54	1,20	1,41	1,18	Divorces per 1000 population
Urodzenia żywe na 1000 ludności	9,68	9,69	8,40	8,26	Live births per 1000 population
Zgony na 1000 ludności	10,26	10,90	11,44	11,71	Deaths per 1000 population
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,59	-1,21	-3,04	-3,45	Natural increase per 1000 population
Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	8,56	6,27	3,78	2,84	Infant deaths per 1000 live births
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-1,62	-1,98	-1,88 <sup>a</sup>	-2,80	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:					Life expectancy at the moment of birth:
mężczyźni	70,5	71,8	73,0	73,8	males
kobiety	78,6	80,9	82,2	82,2	females
<b>RYNEK PRACY LABOUR MARKET</b>					
Pracujący <sup>bc</sup> (stan w dniu 31 XII):					Employed persons <sup>bc</sup> (as of 31 XII):
w tysiącach	594,2	458,4	465,0	486,1	in thousands
w tym kobiety	289,3	215,5	224,4	233,9	of which women
na 1000 ludności	456,2	357,4	369,9	394,0	per 1000 population
Przeciętne zatrudnienie:					Average paid employment:
w przemyśle:					in industry:
w tysiącach	.	67,3	63,0	73,0	in thousands
na 1000 ludności	.	52,4	50,0	59,0	per 1000 population
w budownictwie:					in construction:
w tysiącach	.	19,8	16,0	16,9	in thousands
na 1000 ludności	.	15,4	12,7	13,7	per 1000 population

a Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r. b Według faktycznego miejsca pracy. c Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, od 2010 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

a For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used. b By actual workplace. c Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results: in 2000 – of the Agricultural Census 1996, since 2010 – of the Agricultural Census 2010.

**II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)**  
 MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
<b>RYNEK PRACY (dok.) LABOUR MARKET (cont.)</b>					
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	118,5	82,1	66,1	42,0	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thousands
2000=100	100,0	69,3	55,8	35,5	2000=100
W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 XII):					In % of registered unemployed (as of 31 XII):
kobiety	53,0	50,2	49,4	52,7	women
w wieku 24 lata i mniej	30,1	22,3	17,3	13,6	aged 24 years and less
pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	49,4	30,7	37,3	37,8	out of work for longer than 1 year
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) na 1 ofertę pracy	2078	190	87	53	Registered unemployed persons (as of 31 XII) per a job offer
Stopa bezrobocia rejestrowanego <sup>a</sup> (stan w dniu 31 XII) w %	16,6	15,2	12,5	8,0	Registered unemployment rate <sup>a</sup> (as of 31 XII) in %
<b>WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE WAGES AND SALARIES. SOCIAL BENEFITS</b>					
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1717,85	2793,23	3374,56	4259,60	Average monthly gross wages and salaries in PLN
2000=100	100,0	162,6	196,4	248,0	2000=100
w tym: w przemyśle	.	2813,80	3468,92	4421,2	of which: in industry
w budownictwie	.	2348,52	2727,21	3432,28	in construction
Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.	336,3	310,9	300,4	312,5	Average number of retirees and pensioners in thousands
pobierających emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	229,0	235,8	234,4	251,1	receiving retirement and other pension paid by the Social Insurance Institution
rolników indywidualnych	107,2	75,1	66,0	61,4	farmers
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:					Average monthly gross retirement and other pension in PLN:
wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	764,69	1416,62	1786,10	2034,25	paid by the Social Insurance Institution
rolników indywidualnych	575,32	930,42	1154,09	1277,22	farmers
<b>MIESZKANIA. INFRASTRUKTURA DWELLINGS. INFRASTRUCTURE</b>					
Zasoby mieszkaniowe <sup>b</sup> (w 2000 r. – zamieszkałe; stan w dniu 31 XII):					Dwelling stocks <sup>b</sup> (in 2000 – inhabited; as of 31 XII):
mieszkania:					dwellings:
w tysiącach	395,2	425,4	439,1	450,8	in thousands
na 1000 ludności	303,4	331,7	349,2	365,3	per 1000 population
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m <sup>2</sup>	59,7	73,0	74,1	75,1	average useful floor area of dwelling in m <sup>2</sup>
Mieszkania oddane do użytkowania:					Dwellings completed:
mieszkania:					dwellings:
w tysiącach	1,8	2,3	3,4	3,9	in thousands
na 1000 ludności	1,3	1,8	2,7	3,1	per 1000 population
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m <sup>2</sup>	102,2	107,1	109,1	102,5	average useful floor area of dwelling in m <sup>2</sup>
Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 XII) w km:					Distribution network (as of 31 XII) in km:
wodociągowej	9289,1	12425,6	13428	13934,7	water supply
kanalizacyjnej <sup>c</sup>	1476,8	3383,8	6081,5	6425,4	sewage <sup>c</sup>

a Do wyciszenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, od 2010 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2010. b Na podstawie bilansów. c Łącznie z kolektorami.

a The number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms in agriculture was used for calculation, estimated using the results: in 2000 – of the Agricultural Census 1996, since 2010 – of the Agricultural Census 2010. b Based on balances. c Including collectors.

## II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

### MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
MIESZKANIA. INFRASTRUKTURA (dok.)		DWELLINGS. INFRASTRUCTURE (cont.)			
Zużycie w gospodarstwach domowych:					Consumption in households:
wody z wodociągów:					water from water supply systems:
w hektometrach sześciennych	38,0	31,4	34,8	34,2	in cubic hectometre
na 1 mieszkańca w m <sup>3</sup>	29,1	24,4	27,6	27,6	per capita in m <sup>3</sup>
energii elektrycznej w miastach <sup>a</sup> :					electricity in urban areas <sup>a</sup> :
w gigawatogodzinach	314,6	362,5	343,3	366,7	in gigawatt-hour
na 1 mieszkańca w kWh	523,7	624,1	609,4	652,2	per capita in kWh
EDUKACJA I WYCHOWANIE		EDUCATION			
Uczniowie w szkołach <sup>b</sup> (stan na początku roku szkolnego) w tys.:					Pupils and students in schools <sup>b</sup> (as of beginning of the school year) in thousands:
podstawowych <sup>c</sup>	111,1	71,6	74,7	89,5	primary <sup>c</sup>
branżowych I stopnia <sup>de</sup>	18,5	7,6	5,6	6,0	stage I sectoral vocational <sup>de</sup>
liceach ogólnokształcących <sup>f</sup>	32,1	22,7	17,5	20,0	general secondary <sup>f</sup>
liceach profilowanych	.	0,7	.	.	specialised secondary
technikach <sup>g</sup>	37,9	22,7	19,2	23,4	technical secondary <sup>g</sup>
artystycznych ogólnokształcących <sup>h</sup>	0,0	0,1	0,1	0,3	general art <sup>h</sup>
policealnych	1,8	2,3	3,4	7,6	post-secondary
Absolwenci szkół zasadniczych zawodowych, liceów ogólnokształcących, techników oraz artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodowe <sup>efgik</sup> (bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności	16,0	12,4	10,0	8,3	Graduates of basic vocational, general and technical secondary as well as general art leading to professional certification schools <sup>efgik</sup> (excluding schools for adults) per 1000 population
Studenci uczelni <sup>i</sup> (stan w dniu 31 XII; w latach 2000–2017 – stan w dniu 30 XI) w tys.	47,0	45,7	26,7	19,4	Students of higher education institutions <sup>i</sup> (as of 31 XII; in years 2000–2017 – as of 30 XI) in thousands
Absolwenci uczelni <sup>m</sup> w tys.	8,4	12,9	9,8	6,6	Graduates of higher education institutions <sup>m</sup> in thousands
Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	14,6	8,2	4,8	3,1	Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thousands
Absolwenci szkół dla dorosłych <sup>l</sup> w tys.	3,9	2,2	2,1	1,3	Graduates of schools for adults <sup>l</sup> in thousands

a W 2000 r. bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania był dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie. b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. c Bez dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego. d Do roku szkolnego 2016/17 zasadnicze szkoły zawodowe i od roku szkolnego 2017/18 łącznie z oddziałami zasadniczych szkół zawodowych. e–g łącznie ze szkołami: e – od roku szkolnego 2004/05 specjalnymi przysposabiającymi do pracy, f – z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (w latach szkolnych 2004/05–2012/13 – uczniowie, 2005/06–2012/13 – absolwenci), g – z uzupełniającymi technikami (w latach szkolnych 2004/05–2013/14 – uczniowie, 2006/07–2013/14 – absolwenci). h Dające uprawnienia zawodowe. i Z poprzedniego roku szkolnego. k łącznie z liceami profilowanymi w latach szkolnych 2004/05–2013/14. l łącznie z filiami uczelni mających siedzibę jednostki macierzystej poza województwem świętokrzyskim; bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji; bez cudzoziemców. m Osoby, które uzyskały dyplomy ukończenia studiów wyższych w okresie od 1 grudnia 2017 r. do 31 grudnia 2019 r.; w latach 2005–2018 – z poprzedniego roku akademickiego, a w 2000 r. – z roku kalendarzowego.

a In 2000, excluding households, whose the main source of maintenance was income from a private farm in agriculture. b Excluding schools for adults, except post-secondary schools. c Excluding children aged 6 attending pre-primary education establishments. d Until the 2016/17 school year, basic vocational schools and since the 2017/18 school year, including basic vocational school sections. e–g Including schools: e – since the 2004/05 school year special job-training schools, f – supplementary general secondary schools (in the 2004/05–2012/13 school years – students, 2005/06–2012/13 – graduates), g – supplementary technical secondary schools (in the 2004/05–2013/14 school years – students, 2006/07–2013/14 – graduates). h Leading to professional certification. i From the previous school year. k Including specialised secondary schools in the 2004/05–2013/14 school years. l Including branches of higher education institutions seated outside the territory of świętokrzyskie voivodship; excluding higher education institutions of the Ministry of National Defence; excluding foreigners. m Persons who obtained higher education diplomas between 1 December 2017 and 31 December 2019; 2005–2018 – from the previous academic year, and in 2000 – from the calendar year.

**II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)**  
**MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
<b>EDUKACJA I WYCHOWANIE (dok.) EDUCATION (cont.)</b>					
Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):					Pre-primary education (as of beginning of the school year):
miejsca w przedszkolach w tys.	18,2	19,8	23,6	26,8	places in nursery schools in thousands
dzieci <sup>a</sup> w tys.	26,6	29,9	32,1	38,1	children <sup>a</sup> in thousands
w przedszkolach	18,2	19,8	21,4	26,6	in nursery schools
w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	8,4	8,1	8,0	9,1	in pre-primary sections in primary schools
Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat <sup>b</sup>	300	421	549	610	Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3–6 <sup>b</sup>
<b>OCHRONA ZDROWIA<sup>c</sup> I POMOC SPOŁECZNA HEALTH CARE<sup>c</sup> AND SOCIAL WELFARE</b>					
Pracownicy medyczni <sup>d</sup> (stan w dniu 31 XII):					Medical personnel <sup>d</sup> (as of 31 XII):
lekarze	2685	2692	2916	2967	doctors
lekarze dentyści	387	436	464	484	dentists
pielęgniarki <sup>e</sup>	6952	6755	7437	7731	nurses <sup>e</sup>
Łóżka w szpitalach ogólnych <sup>f</sup> (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	46,7	50,3	50,2	43,3	Beds in general hospitals <sup>f</sup> (as of 31 XII) per 10 thousand population
Leczeni w szpitalach ogólnych (bez międzyoddziałowego ruchu chorych) na 10 tys. ludności	1507	2010	2276	2252	In-patients in general hospitals (excluding inter-ward patient transfer) per 10 thousand population
Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	168	497	576	642	Out-patient departments (as of 31 XII)
Apteki ogólnodostępne (stan w dniu 31 XII)	297	403	421	396	Generally available pharmacies (as of 31 XII)
Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 aptekę ogólnodostępną	4386	3182	2986	3116	Population (as of 31 XII) per generally available pharmacy
Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:					Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:
lekarskie	5,5	6,2	6,9	7,1	medical
stomatologiczne	0,6	0,8	0,8	0,7	dental
Dzieci w żłobkach <sup>g</sup> i klubach dziecięcych (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku <sup>h</sup> do lat 3	11,7	13,5	42,7	84,7	Children in nurseries <sup>g</sup> and children's clubs (as of 31 XII) per 1000 children up to age 3 <sup>h</sup>
<b>KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM</b>					
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	318	291	270	267	Public libraries (including branches; as of 31 XII)
Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych <sup>i</sup> w wol.:					Public library loans <sup>i</sup> in volumes:
na 1000 ludności	3188	2624	2664	2451	per 1000 population
na 1 czytelnika	18,7	19,1	20,4	19,6	per borrower
Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	0,9	1,5	1,4	1,8	Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII) per 1000 population
Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych <sup>k</sup> na 1000 ludności	214	212	267	210	Audience in theatres and music institutions <sup>k</sup> per 1000 population
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	20	24	34	34	Museums with branches (as of 31 XII)
Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	303	312	601	519	Museum and exhibition visitors per 1000 population

a Od 2008 r. łącznie z – nieuwzględnionymi w podziale według rodzaju placówek – zespołami wychowania przedszkolnego i punktami przedszkolnymi. Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą (do 2011 r. określanych jako zakłady opieki zdrowotnej). b W 2015 r. do przeliczeń wskaźnika użyto liczbę dzieci w grupie wieku 3–5 lat. c Od 2012 r. łącznie z danymi o placówkach podległych resortowi obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji oraz do 2011 r. Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, d Od 2005 r. pracujący bezpośrednio z pacjentem; od 2006 r. łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest praktyka lekarska i pielęgnarska. e łącznie z magistrami pielęgniarstwa. f Bez miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych; od 2008 r. łącznie z kóżkami i inkubatorami dla noworodków. g łącznie z oddziałami żłobkowymi. h Do 2010 r. bez klubów dziecięcych. i Od 2015 r. łącznie z wypożyczeniami międzybibliotecznymi. k Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

a Since 2008, including pre-primary education groups and pre-primary points not listed in division by type of establishments. Including the children attending for all school year in the units performing health care activities (until 2011 defined as health care institution). b In 2015, the rate was calculated using the number of children aged 3–5. c Since 2012, data have included health care of: the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration as well as until 2011 the Internal Security Agency. d Since 2005, working directly with a patient; since 2006 including persons whose primary workplace is a medical and nurse practice. e Including masters of nursery. f Excluding day places in hospital wards; since 2008, including beds and incubators for newborns. g Including nursery wards. h Until 2010, excluding children's clubs. i Since 2015, including interlibrary lending. k Data concern activity performed in the voivodship, including outdoor events.



## II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

### MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
KULTURA. TURYSTYKA (dok.)		CULTURE. TOURISM (cont.)			
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	24	10	14	18	Fixed cinemas (as of 31 XII)
Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	5,5	4,0	5,7	6,0	Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population
Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	259	427	739	1054	Audience in fixed cinemas per 1000 population
Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności:					Subscribers (as of 31 XII) per 1000 population:
radiowi	225	148	151	149	radio
telewizyjni	215	143	145	143	television
Obiekty noclegowe turystyki <sup>a</sup> (stan w dniu 31 VII)	162	162	246	251	Tourist accommodation establishments <sup>a</sup> (as of 31 VII)
w tym hotele	18	66	98	100	of which hotels
Miejsca noclegowe <sup>a</sup> (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	75,6	95,4	127,8	149,1	Number of beds <sup>a</sup> (as of 31 VII) per 10 thousand population
Korzystający z noclegów <sup>a</sup> na 1000 ludności	202,9	316,4	411,2	530,4	Tourists accommodated <sup>a</sup> per 1000 population
ROLNICTWO		AGRICULTURE			
Użytki rolne (stan w czerwcu) w tys. ha	710,3	516,3	481,3	467,0	Agricultural land (as of June) in thousand ha
w tym w dobrej kulturze rolnej w %	.	97,4	98,6	98,9	of which in good agricultural condition in %
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) w tys. ha	485,8	326,3	327,1	315,7	Sown area (as of June) in thousand ha
w tym w %:					of which in %:
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	64,1	72,2	66,8	73,0	basic cereals (including cereal mixed)
ziemniaki	15,1	6,3	4,6	4,1	potatoes
buraki cukrowe	2,3	1,6	1,0	1,0	sugar beets
Zbiory w tys. t:					Crop production in thousand tonnes:
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	685,5	605,9	673,8	672,4	basic cereals (including cereal mixed)
ziemniaki	1283,7	339,7	330,4	264,7	potatoes
buraki cukrowe	412,9	263,7	186,2	188,4	sugar beets
Plony z 1 ha w dt:					Yields per 1 ha in dt:
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	22,0	25,7	30,8	29,2	basic cereals (including cereal mixed)
ziemniaki	175	164	220	205	potatoes
buraki cukrowe	378	516	554	609	sugar beets
Zwierzęta gospodarskie (stan w czerwcu):					Livestock (as of June):
bydło	259,1	182,0	166,8	157,8	cattle
na 100 ha użytków rolnych w szt.	36,5	35,2	34,7	34,1	per 100 ha of agricultural land in heads
trzoda chlewna (w 2000 r. – stan w końcu lipca):	402,6	383,1	230,8	160,3	pigs (in 2000 – as of the end of July):
na 100 ha użytków rolnych w szt.	56,7	74,2	48,0	34,6	per 100 ha of agricultural land in heads
Produkcja na 1 ha użytków rolnych:					Production per 1 ha of agricultural land:
żywcza rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) <sup>b</sup> w kg	100,6	196,7	268,8	338,5	of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) <sup>b</sup> in kg
mleka krowiego w l	746,5	709,1	533,0	466,2	of cows' milk in l

a Od 2011 r. dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. Od 2016 r. dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. b Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dzicyzny; w wadze poubojowej ciepłej. Od 2018 r. dane nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie z uwagi na zmianę współczynników przeliczeniowych żywcza rzeźnego na wagę poubojową ciepłą.

a Since 2011, concern establishments 10 and more bed places. Since 2016, data were compiled with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey. b Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. Since 2018, data have been incomparable with those for previous years due to the change of conversion rates in post-slaughter warm weight.



**II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)**  
 MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
<b>ROLNICTWO (dok.) AGRICULTURE (cont.)</b>					
Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych w kg:					Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land in kg:
mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi)	66,8	86,4	121,8	101,2	mineral or chemical (including mixed fertilizers)
wapniowych	37,2	10,1	20,9	14,8	lime
<b>LEŚNICTWO FORESTRY</b>					
Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	320,4	333,6	337,6	338,4	Forest land (as of 31 XII) in thousand ha
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII):					Forest area (as of 31 XII):
w tysiącach hektarów	314,4	327,1	331,0	331,7	in thousand hectares
na 1 mieszkańca w ha	0,2	0,3	0,3	0,3	per capita in ha
Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	26,9	27,9	28,3	28,3	Forest cover (as of 31 XII) in %
Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m <sup>3</sup>	232,8	321,0	397,4	427,0	Removals (timber) per 100 ha of forest area in m <sup>3</sup>
<b>PRZEMYSŁ INDUSTRY</b>					
Produkcja sprzedana przemysłu:					Sold production of industry:
w milionach złotych (ceny bieżące)	.	20769,9	24097,1	32991,0	in million PLN (current prices)
rok poprzedni=100 (ceny stałe)	.	105,9	102,6	105,4	previous year=100 (constant prices)
2005=100 (ceny stałe)	.	129,2	156,2	202,1	2005=100 (constant prices)
na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące)	.	308557	385924	454947	per employee in PLN (current prices)
na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	.	16166	19126	26662	per capita in PLN (current prices)
<b>BUDOWNICTWO CONSTRUCTION</b>					
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej <sup>a</sup> (ceny bieżące):					Sales of construction and assembly production <sup>a</sup> (current prices):
w milionach złotych	.	4662,5	4065,8	5489,1	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	.	3629	3227	4436	per capita in PLN
<b>TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA – stan w dniu 31 XII TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS – as of 31 XII</b>					
Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe <sup>b</sup> :					Railway lines operated – standard gauge <sup>b</sup> :
w kilometrach	722	722	721	721	in kilometres
na 100 km <sup>2</sup> powierzchni ogólnej w km	6,2	6,2	6,2	6,2	per 100 km <sup>2</sup> of total area in km
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie):					Hard surface public roads (urban and non-urban):
w kilometrach	11332	13067	14126	14740	in kilometres
na 100 km <sup>2</sup> powierzchni ogólnej w km	97,1	111,6	120,6	125,9	per 100 km <sup>2</sup> of total area in km

a Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót. b Dane dotyczą sieci kolejowej Polskich Kolei Państwowych (PKP) oraz od 2005 r. również innych podmiotów będących zarządcami infrastruktury kolejowej.

a Realised by construction units – by place of performing works. b Data concern rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP) as well as since 2005 of other entities which are administrators of railway infrastructure.

## II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

### MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA – stan w dniu 31 XII (dok.)			TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS – as of 31 XII (cont.)		
Samochody osobowe zarejestrowane <sup>a</sup> :					Registered passenger cars <sup>a</sup> :
w tysiącach sztuk	324,2	539,7	629,3	734,9	in thousand units
na 1000 ludności	248,9	420,8	500,6	595,6	per 1000 population
Placówki pocztowe <sup>b</sup> :	299	308	252	260	Postal service offices <sup>b</sup> :
na 100 tys. ludności	23,0	24,0	20,0	21,1	per 100 thousand population
Łączna abonenckie <sup>c</sup> :					Subscriber lines <sup>c</sup> :
w tysiącach	.	216,7	142,8	81,0	in thousands
na 1000 ludności	.	169,0	113,6	65,6	per 1000 population
<b>HANDEL TRADE</b>					
Sprzedż detaliczna towarów (ceny bieżące):	7382,1	12681,4	12405,6	16960,2	Retail sales (current prices):
w milionach złotych	5663	9870	9846	13707	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	14581 <sup>d</sup>	11169	10424	9870	per capita in PLN
Sklepy (stan w dniu 31 XII)	89 <sup>d</sup>	115	121	125	Shops (as of 31 XII)
Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep					Population (as of 31 XII) per shop
<b>FINANSE PUBLICZNE PUBLIC FINANCE</b>					
<b>Budżety gmin<sup>e</sup></b>					<b>Budgets of gminas<sup>e</sup></b>
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	1207,8	3179,1	3395,7	5156,6	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1109	2939	3199	4948	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	1256,4	3644,2	3325,7	5099,8	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1153	3369	3133	4894	per capita in PLN
<b>Budżety miast na prawach powiatu</b>					<b>Budgets of cities with powiat status</b>
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	388,8	918,2	1091,1	1491,1	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1818	4521	5497	7636	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	414,0	982,9	1204,2	1544,7	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1936	4840	6067	7911	per capita in PLN
<b>Budżety powiatów</b>					<b>Budgets of powiats</b>
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	556,9	1003,1	1032,6	1307,2	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	511	927	973	1254	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	558,1	1076,0	1018,5	1196,7	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	512	995	960	1148	per capita in PLN
<b>Budżet województwa</b>					<b>Budget of voivodship</b>
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	189,4	520,8	664,3	700,2	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	145	405	527	566	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	189,0	560,9	689,7	685,9	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	145	437	547	554	per capita in PLN

a Od 2011 r. łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku. b Dane dotyczą operatora wyznaczonego (do 2012 r. operatora publicznego); w 2000 r. placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych. c Własne; dane częściowo szacunkowe. d Dane nieporównywalne w związku ze zmianą w 2004 r. metody badania sklepów. e Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Since 2011, including having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the year. b Data concern the appointed operator (until 2012 the public operator); in 2000 post offices and telecommunication service offices. c Own; partly estimated data. d Data are not comparable due to change in 2004 the method of shop survey. e Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

**II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)**  
 MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
<b>INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE<sup>a</sup> INVESTMENTS. FIXED ASSETS<sup>a</sup></b>					
Nakłady inwestycyjne <sup>b</sup> (ceny bieżące):					Investment outlays <sup>b</sup> (current prices):
w milionach złotych	2750,8	6745,4	5826,0	6185,1	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	2110	5250	4624	4999	per capita in PLN
Wartość brutto środków trwałych <sup>c</sup> (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):					Gross value of fixed assets <sup>c</sup> (as of 31 XII; current book-keeping prices):
w milionach złotych	.	65481,4	89249,3	101376,0	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	.	51056	70992	82155	per capita in PLN
<b>RACHUNKI REGIONALNE<sup>de</sup> REGIONAL ACCOUNTS<sup>de</sup></b>					
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):					Gross domestic product (current prices):
w milionach złotych	.	.	42784	49683	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	.	.	33958	39926	per capita in PLN
Produkt krajowy brutto (ceny stałe) – rok poprzedni=100	.	.	.	105,9	Gross domestic product (constant prices) – previous year=100
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):					Gross value added (current prices):
w milionach złotych	.	.	37960	43499	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	.	.	30129	34957	per capita in PLN
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:					Gross nominal disposable income in the households sector:
w milionach złotych	.	.	30532	35288	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	.	.	24234	28358	per capita in PLN
Realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych – rok poprzedni=100	.	.	.	102,1	Gross real disposable income in the households sector – previous year=100
<b>PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W REJESTRZE REGON<sup>f</sup> – stan w dniu 31 XII</b> ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY IN THE REGON REGISTER <sup>f</sup> – as of 31 XII					
Ogółem: w tysiącach	89,1	108,7	110,6	116,5	Total: in thousands
na 10 tys. ludności	684	848	880	944	per 10 thousand population
Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:					Legal persons and organisational entities without legal personality:
w tysiącach	16,6	22,1	26,2	27,4	in thousands
2000=100	100,0	132,8	157,6	164,9	2000=100
w tym:					of which:
spółdzielnie	0,6	0,5	0,5	0,3	cooperatives
spółki handlowe	2,6	4,8	6,5	7,0	commercial companies
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	0,4	0,6	0,6	0,5	of which with foreign capital participation
spółki cywilne	7,4	7,1	7,5	7,7	civil law partnerships
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:					Natural persons conducting economic activity:
w tysiącach	72,5	86,7	84,4	89,1	in thousands
2000=100	100,0	119,5	116,4	122,9	2000=100
na 10 tys. ludności	557	676	671	722	per 10 thousand population

a Dane za 2000 r. nieporównywalne w związku z nowelizacją w 2002 r. ustawy o rachunkowości. b Według lokalizacji inwestycji. c Według siedziby jednostki lokalnej rodzaju działalności. d W rubryce dla 2019 r. dane dotyczą 2018 r. e Patrz uwagi do działu „Rachunki regionalne”, ust. 13 na str. 195. f Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Data for 2000 are not comparable due to amendments in 2002 of The Accounting Act. b According to investment location. c According to the abode of local kind-of-activity unit. d In the column for 2019, data concern 2018. e See notes to chapter “Regional accounts”, item 13 on page 195. f Excluding persons tending private farms in agriculture.

## Uwagi ogólne

1. Dane zamieszczone w Roczniku – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**.

W tablicach zawierających informacje w podziale na **miasta i wieś**, przez „**miasta**” rozumie się gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich, przez „**wieś**” – gminy wiejskie oraz obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich.

2. Dane prezentowane są w układzie **Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS)** obowiązującej w krajach Unii Europejskiej, wprowadzonej rozporządzeniem Nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. (Dz. Urz. UE L 154 z 21 czerwca 2003 r., z późn. zm.). Klasyfikacja została ustanowiona w celu zbierania, opracowania i rozpowszechniania na obszarze Unii Europejskiej porównywalnych danych dla statystyk regionalnych. Obecna czwarta rewizja (NUTS 2016) została wprowadzona Rozporządzeniem Komisji (UE) 2016/2066 z dnia 1 listopada 2016 r., zgodnie z którym od 1 stycznia 2018 r. Polskę podzielono na 3 poziomy, w ramach których funkcjonuje 97 jednostek statystycznych NUTS:

- NUTS 1 – **makroregiony** (grupujące województwa) – 7 jednostek,
- NUTS 2 – **regiony** (województwa lub ich części) – 17 jednostek,
- NUTS 3 – **podregiony** (grupujące powiaty) – 73 jednostki.

3. Prezentowane dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

4. Prezentowane informacje zostały przedstawione stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i – jeśli nie zaznaczono inaczej – obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- 50 osób i więcej.

5. Dane prezentuje się:

1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885, z późn. zm.).

W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Pod pojęciem „**Pozostałe usługi**” ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją”, „Pozostała działalność usługowa” oraz „Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby”;

2) według **sektorów instytucjonalnych** – wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

3) według **sektorów własności**:

- **sektor publiczny** – grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,
- **sektor prywatny** – grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

„Własność mieszaną” określa jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

6. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

## General notes

1. Data in the Yearbook, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**.

In the tables containing information divided into **urban areas** and **rural areas**, the term “**urban areas**” is understood as urban gminas and towns in urban-rural gminas, while the term “**rural areas**” is understood as rural gminas and rural area in urban-rural gminas.

2. Data are presented in accordance with the **Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS)**, obligatory in the countries of the European Union, introduced according to the Regulation No. 1059/2003 of the European Parliament and of the Council of 26 May 2003 (Official Journal of the EU L 154, 21 June 2003, with later amendments). Classification was established to enable the collection, compilation and dissemination of harmonised regional statistical data in the European Union. Current, fourth revision (NUTS 2016) was introduced by Commission Regulation (EU) 2016/2066 of 21 November 2016, according to which from 1 January 2018 Poland is divided into 3 levels, under which there are 97 NUTS statistical units:

- NUTS 1 – **macroregions** (grouping voivodships) – 7 units,
- NUTS 2 – **regions** (voivodships or their parts) – 17 units,
- NUTS 3 – **subregions** (grouping powiats) – 73 units.

3. Presented data, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**.

4. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering entities classified according to the criterion of the **number of persons employed** and, unless otherwise indicated, include entities employing:

- up to 9 persons,
- from 10 to 49 persons,
- 50 persons and more.

5. Data are presented:

1) according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1st January 2008 by the decree of the Council of Ministers of 24 December 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885, with later amendments).

The item “**Industry**” was introduced, including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”, as an additional grouping.

The item “**Other services**” was introduced including sections: “Professional, scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation”, “Other service activities” as well as “Activities of households as employers; undifferentiated goods- and services-producing activities of households for own use”;

2) according to **institutional sectors** – exclusively within the scope of regional accounts;

3) according to **ownership sectors**:

- **public sector** – grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), the ownership of local government units as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of public sector entities,
- **private sector** – grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company’s registration application.

6. Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with the **respective organisational status of units of the national economy**.

7. Dane w podziale według sekcji PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – tzw. metodą przedsiębiorstw.

**Metoda przedsiębiorstw** (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całej działalności gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

8. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj. osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

9. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku – obok PKD 2007 – należy wymienić:

- 1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności (KZiS)**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego; klasyfikacja opracowana na podstawie Międzynarodowej Standardowej Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08) wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2015 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 227) w miejsce obowiązującej do 31 grudnia 2014 r.;
- 2) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług – PKWiU 2015**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU 2015, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2016 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 września 2015 r. (Dz. U. poz. 1676) w miejsce PKWiU 2008 obowiązującej do 31 grudnia 2015 r.;
- 3) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);
- 4) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania obiektów budowlanych; PKOB, opracowana na podstawie Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316, z późn. zm.);
- 5) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT 2016 wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2017 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 3 października 2016 r. (Dz. U. 2016 poz. 1864), w miejsce obowiązującej do 31 grudnia 2016 r.

10. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. w tabelach i na mapach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

**Cena bazowa** definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług – VAT (od produktów krajowych i z importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych, zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

11. Jako **ceny stałe** przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
  - ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) dla lat 2006–2010,
  - ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) dla lat 2011–2015,
  - ceny stałe 2015 r. (średnie ceny bieżące 2015 r.) od 2016 r.

12. **Liczby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tabelach.

7. Data according to NACE Rev. 2 sections as well as according to territorial division are compiled, unless otherwise indicated, using the enterprise method.

In the **enterprise (entity) method**, the entire organisational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.

8. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e. legal persons, organisational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own account in order to earn a profit.

9. Other than NACE Rev. 2, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:

- 1) the **Occupations and Specialisations Classification (KZiS)**, on the basis of which councillors of organs of local government units are grouped; the classification, compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), was introduced on 1 January 2015 by the decree of the Minister of Labour and Social Policy of 7 August 2014 (uniform text Journal of Laws 2018 item 227) replacing the classification valid until 31 December 2014;
- 2) the **Polish Classification of Products and Services – PKWiU 2015**, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of international classifications and nomenclatures, was introduced on 1 January 2016 by the decree of the Council of Ministers, dated 4 September 2015 (Journal of Laws item 1676) replacing the classification PKWiU 2008 valid until 31 December 2015;
- 3) the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) in the households and sector as well as expenditures on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;
- 4) the **Polish Classification of Types of Construction (PKOB)**, on the basis of which type of constructions are grouped; PKOB, compiled on the basis of the Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 January 2000 by the decree of the Council of Ministers, dated 30 December 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316 with later amendments);
- 5) the **Classification of Fixed Assets (KŚT)**, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT 2016 was introduced on 1 January 2017 by the decree of the Council of Ministers, dated 3 October 2016 (Journal of Laws 2016 item 1864), replacing the classification valid until 31 December 2016.

10. Data in **current prices** correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables and maps in which prices are not defined, data are expressed in current prices.

**Basic price** is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products include: value added tax on goods and services – VAT (on domestic and imported products), taxes and customs duties on imports (including excise tax), as well as other taxes on products and taxes on selected types of services (e.g. on games of chance and mutual betting, lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers in buses with foreign registration).

11. **Constant prices** were adopted as follows:

- 1) agricultural output – average national current prices from the year preceding the reference year, with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in case of which average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;
- 2) sold production of industry:
  - 2005 constant prices (2005 average current prices) for 2006–2010,
  - 2010 constant prices (2010 average current prices) for 2011–2015,
  - 2015 constant prices (2015 average current prices) since 2016.

12. **Relative numbers (indices, percentages)** are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.



**Wskaźniki dynamiki** – w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach – obliczono w warunkach porównywalnych.

Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łączuchowego.

13. Do przeliczeń danych według liczby ludności – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjęto liczbę ludności według krajowej definicji zamieszkania, opracowaną metodą bilansową.

Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 grudnia, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja) – według stanu w dniu 30 czerwca.

Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności opracowaną – jeśli nie zaznaczono inaczej – za lata 2000–2009 na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, przy czym dla lat 2000 i 2001 według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2002 r., od 2010 r. na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, przy czym dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2011 r.

14. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

15. Niektóre informacje zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Głównego Urzędu Statystycznego.

16. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

17. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Głównego Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami.

18. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

skrót abbreviation	pełna nazwa full name
<b>POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007</b> STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY – NACE Rev. 2	
<b>sekcje</b> sections	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi Accommodation and food service activities
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
<b>działy</b> divisions	
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

\*  
\*

**Wyjaśnienia metodyczne** dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych znajdują się w uwagach do poszczególnych działów, a bardziej szczegółowe informacje dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki w publikacjach tematycznych oraz w serii „Metodologia badań statystycznych”.

**Indices** – in case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods – are calculated in comparable conditions.

Single base indices are calculated using the chain-base index method.

13. For the purpose of calculating data by population number, unless otherwise indicated, the population number according to the national definition of residence, compiled using the balance method, was adopted.

When computing per capita data (per 1000 population, etc.) as of the end of a year (e.g. beds in hospitals, fixed assets), the population as of 31 December was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g., vital statistics, production) – as of 30 June.

For calculations, it was assumed to use the number of population calculated – unless otherwise indicated – for the years 2000–2009 on the basis of the results of the Population and Housing Census 2002, for 2000 and 2001 by the administrative division valid as of 31 December 2002, and since 2010 on the basis of the results of the Population and Housing Census 2011, for 2010 by the administrative division valid as of 31 December 2011.

14. Data, unless otherwise indicated, do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

15. Selected information presented on the basis of preliminary data may change in subsequent publications of the Statistics Poland.

16. Due to data rounding, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item “total”.

17. Statistical information derived from sources other than the Statistics Poland is indicated in the appropriate notes.

18. The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

**Methodological explanations** concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are contained in the notes to individual chapters, while more detailed information on particular fields of statistics can be found in thematic publication as well as in the series “Statistical Research Methodology”.

## Uwagi do działów

### Warunki naturalne i ochrona środowiska

1. Informacje o **stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów i budynków wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. z 2016 r. poz. 1034, z późn. zm.).

2. **Zużycie wody** obejmuje ilość wody zużytej na potrzeby gospodarki narodowej i ludności, pochodzącej z ujęć własnych bądź z sieci wodociągowej lub zakupionej od innych jednostek.

3. Jako **ścieki wymagające oczyszczenia** przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

4. Informacje o **emisji i redukcji zanieczyszczeń powietrza** z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza oraz o stanie wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń dotyczą jednostek ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40) z późn. zm.

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisje zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i ogrzewczych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeładunku, z hal produkcyjnych itp.).

5. **Ochrona przyrody** polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody.

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614, z późn. zm.).

6. **Odpady** oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbawia się, zamierza się pozbyć lub do pozbycia się których jest obowiązany. Dane o odpadach od 2013 r. są opracowywane w oparciu o ustawę z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2019 r. poz. 701, z późn. zm.).

7. Dane o **odpadach komunalnych** dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych (z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji), a także odpadów niezawierających odpadów niebezpiecznych pochodzących od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

8. Dane o **nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej** oraz ich efektach **rzeczowych** prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 marca 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska oraz Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

### Samorząd terytorialny

1. Z dniem 1 stycznia 1999 r. na mocy ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa, (Dz. U. Nr 96 poz. 603) wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 5 lat, licząc od dnia wyborów.

3. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej

## Notes to chapters

### Environment and environmental protection

1. Information regarding the **geodesic status and use of voivodship land** is classified by ownership and register groups, according to the land and building register introduced by the Regulation of the Minister of Regional Development and Construction of 29 March 2001 on the registration of land and buildings (Journal of Laws 2016 item 1034, with later amendments).

2. **Water consumption** consists of the amount of water used for the needs of national economy and population, coming from either own intakes or a water supply network or purchased from other entities.

3. **Wastewater requiring treatment** is understood as wastewater discharged by means of channel or open ditch systems directly into waters, into the ground or to sewage network from production entities (including contaminated drainage water from mines and cooling water), other entities as well as households.

4. Information regarding **emission and reduction of air pollutants** from plants of significant nuisance to air quality as well as **the systems reducing such pollutants and the effects of their utilization** concerns units established by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the Regulation of the Council of Ministers of 13 January 1986 on payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40) with later amendments.

Data regarding emission of particulate and gaseous pollutants include organized emission (from technological and heating facilities) and unorganized emission (from waste dumps and landfills, in the course of reloading, from production halls etc.).

5. **Nature protection** consists in maintenance, sustainable use and renewal of natural resources, objects and elements of nature.

The legal basis regulating establishing forms of nature protection is the Act of 16 April 2004 on Nature Protection (Journal of Laws 2018 item 1614, with later amendments).

6. **Waste** means any substance or object which the holder discards, intends to discard, or is required to discard. Data on waste since 2013 have been compiled on the basis of the Act of 14 December 2012 on Waste (Journal of Laws 2019 item 701, with later amendments).

7. Data on **municipal waste** concern waste generated by households (excluding discarded vehicles) as well as waste not containing hazardous waste originating from other producers of waste, which, because of its character or composition, is similar to waste from households.

8. Data regarding **outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management** are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the Regulation of the Council of Ministers of 2 March 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of the ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as the European System for the Collection of Economic Information on the Environment (SERIEE) implemented by the European Union.

### Local government

1. On 1 January 1999 a new fundamental three-tier territorial division of the country (The Act on the introduction of the basic three-tier territorial division of the state Journal of Laws No. 96 item 603, dated 24 July 1998) was introduced, the entities of which are: gminas, powiats and voivodships.

A gmina is a basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 5 years, starting from the day of election.

3. Information presented concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local government administration and local government

i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych i obejmują jednostki zaliczane według PKD 2007 do grupy „Administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna” w sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”.

Do **administracji państwowej** zalicza się:

- 1) naczelne i centralne organy administracji łącznie z pracownikami zatrudnionymi w ich placówkach zagranicznych:
  - instytucje naczelne i centralne (np. kancelarie: Sejmu, Senatu i Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
  - terenowe organy administracji rządowej niezespalonej (np. izby i urzędy skarbowe i celne, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, regionalne izby obrachunkowe oraz do 2010 r. gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych);
- 2) terenowe organy administracji rządowej zespolonej: urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspektoraty: inspekcji handlowej, nadzoru budowlanego, weterynarii, farmaceutyczne, ochrony środowiska, ochrony roślin i nasennictwa oraz urzędy ochrony zabytków i kuratoria oświaty);
- 3) niektóre agencje państwowe (np. Agencje Rezerw Materiałowych, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz od 2009 r. Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa) oraz jednostki pomocnicze administracji państwowej wraz z oddziałami regionalnymi.

Do administracji samorządu terytorialnego zalicza się:

- 1) gminy i miasta na prawach powiatu:
    - urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych oraz od 2009 r. zarządy dróg),
    - urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej oraz od 2009 r. zarządy dróg);
  - 2) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. urzędy pracy, zarządy dróg);
  - 3) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. urzędy pracy, zarządy melioracji i urzędów wodnych oraz od 2009 r. zarządy dróg).
4. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej nie uwzględniają wynagrodzeń osób zatrudnionych w placówkach zagranicznych.

## Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości

1. Dane o przestępstwach stwierdzonych opracowano według klasyfikacji Kodeksu karnego (ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 1444, z późn. zm.) i Kodeksu karnego skarbowego (ustawa z dnia 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy, tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 19) lub innych ustaw szczególnych.

Artykuły kodeksu karnego dotyczące rodzajów przestępstw wymienionych w tabelicy 1 (14) na str. 26:

- przeciwko życiu i zdrowiu – art. 148–162,
- przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji – art. 163–180,
- przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania – art. 189–196,
- przeciwko wolności seksualnej i obyczajności – art. 197–205,
- przeciwko rodzinie i opiece – art. 206–211,
- przeciwko czci i nietykalności cielesnej – art. 212–217,
- przeciwko mieniu – art. 278–295,
- przeciwko wiarygodności dokumentów – kradzież lub przywłaszczenie dokumentu tożsamości – art. 275 § 1.

2. Przestępstwo stwierdzone jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego, zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym – jest to przestępstwo skarbowe.

Przestępstwo stwierdzone w zakończonym postępowaniu przygotowawczym, w którym ustalono przynajmniej jednego podejrzanego, jest to **przestępstwo wykryte**.

U w a g a. Dane o przestępstwach stwierdzonych od 2014 r. nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. Zgodnie z obowiązującą metodologią stwierdzenie popełnienia czynów karalnych przez nieletnich dokonywane jest w postępowaniu sądowym po uprzednim przekazaniu przez Policję akt w sprawach nieletnich do sądu rodzinnego. W związku z tym **dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie**.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach

appeal councils and covers entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the group "Public administration and economic and social policy" in the section "Public administration and defence; compulsory social security".

**State administration** comprises:

- 1) principle and central organs of administration including the personnel employed in their foreign entities:
  - principle and central institutions (e.g., chancelleries of: the Sejm, the Senate and the President, ministries, central offices),
  - territorial organs of non-combined government administration (e.g., fiscal and customs chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, regional chambers of audit and until 2010 auxiliary units of budgetary units);
- 2) territorial organs of combined government administration: voivodship offices, auxiliary service entities (e.g., inspectorates of: trade, construction supervision, veterinary, pharmaceutical, environmental protection, plant protection and seed production as well as monument preservation offices and school superintendent's offices);
- 3) some state agencies (e.g., Material Reserves Agency, Polish Agency for Enterprise Development and since 2009 Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture) and auxiliary entities of state administration with regional units.

Local government administration comprises:

- 1) gminas and cities with powiat status:
    - gmina offices and auxiliary service units (e.g., municipal service entities and since 2009 public road boards),
    - offices of cities with powiat status and auxiliary service units (e.g., geodetic and cartographic documentation centres and since 2009 public road boards);
  - 2) powiats, i.e., powiat starost offices and auxiliary service units (e.g., labour offices, public road boards);
  - 3) voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship government organizational entities (e.g., labour offices, drainage and water facility boards and since 2009 public road boards).
4. Data concerning average wages and salaries in the state administration do not include wages and salaries of persons employed in foreign entities.

## Public safety. Justice

1. Data concerning ascertained crimes have been prepared in accordance with the classification of the Criminal Code (Act of 6 June 1997 The Law of Criminal Code, uniform text: Journal of Laws 2020 item 1444, with later amendments) and the Penal Fiscal Code (Act of 10 September 1999 The Law of Penal Fiscal Code, unified text: Journal of Laws 2020 item 19) or other specific laws.

Articles of the Criminal Code on the types of crimes listed in the table 1 (14) on page 26:

- against life and health – Art. 148–162,
- against public safety and safety in transport – Art. 163–180,
- against freedom, freedom of conscience and religion – Art. 189–196,
- against sexual freedom and morals – Art. 197–205,
- against the family and guardianship – Art. 206–211,
- against good name and personal integrity – Art. 212–217,
- against property – Art. 278–295,
- against the reliability of documents – theft or appropriation of identification – Art. 275 § 1.

2. An **ascertained crime** is an event which after the completion of preparatory proceedings, was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997 crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation, in connection with the Penal Fiscal Code – is a fiscal offence.

An ascertained crime in completed preparatory proceeding, in which at least one suspect was found is a **detected crime**.

**Note.** Data about ascertained crimes since 2014 do not include punishable acts committed by juveniles. In accordance with the existing methodology, the specification of the number of juveniles committing punishable acts takes place during court proceedings after the Police provides records in juvenile cases to the family court. Thus **data are not fully comparable with the data for previous years**.

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes has been prepared on



wykrywalności sprawców przestępstw opracowano na podstawie policyjnych systemów informacyjnych.

**3. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw** jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

**4. Wpływ spraw do sądów** oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym.

W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe.

**5. Sprawy (postępowania) załatwione lub zakończone** w danym roku obejmują również sprawy niezakończony w latach poprzednich.

**6. Tryb postępowania wobec nieletnich** przed sądem wynika z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (jednolity tekst Dz. U. z 2018 poz. 969).

Zmiany dokonane w ustawie, które weszły w życie z dniem 2 stycznia 2014 r. zniosły dwuetapową procedurę postępowania sądów wobec nieletnich. Zgodnie z obowiązującą jednoetapową procedurą sąd prowadzi postępowanie i orzeka w sprawach, w których zachodzi podejrzenie demoralizacji lub popełnienia czynu karalnego przez nieletniego.

## Ludność

1. Tablice działu opracowano na podstawie:

- bilansów stanu i struktury ludności zamieszkałej na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisywanych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego,
- rejestrów Ministerstwa Cyfryzacji – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały oraz czasowy,
- sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach,
- sprawozdawczości sądów – o prawomocnie orzeczonych rozwodach i separacjach.

Dane dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2011 r.

**2. Przez ludność w wieku produkcyjnym** rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18–44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni – 45–64 lata, kobiety – 45–59 lat. Przez ludność w wieku **nieprodukcyjnym** rozumie się ludność w wieku **przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz ludność w wieku **poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

**3. Mediana wieku** (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

**4. Dane o ruchu naturalnym ludności** w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa – według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem);
- separacje – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża);
- rozwody – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka);
- urodzenia – według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka;
- zgony – według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

**5. Współczynniki reprodukcji ludności:**

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłyby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rozdziłaby z intensywnością obserwowaną w danym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstotnością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek

the basis of police information systems.

**3. The rate of detectability of delinquents** is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

**4. Incoming cases** are the number of cases that were filed in common courts for consideration in a court proceedings.

Appeal, regional and district courts function within the framework of the organizational structure of common courts.

**5. The resolved cases and completed proceedings** in the given year also include the cases unresolved from previous years.

**6. Court proceedings against juveniles** are based on the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26th October 1982 (uniform text Journal of Laws 2018 item 969).

Amendments to the law entered into force as of 2 January 2014 abolished the two-stage court proceedings against juveniles. According to the valid single-stage procedure the court conducts the proceedings and adjudges of cases in which occur suspicion of demoralization or commitment punishable act by a juvenile.

## Population

1. Chapter tables were compiled on the basis of:

- the balances of the size and structure of the population in a gmina. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census,
- the registers of the Ministry of Digital Affairs – on internal and international migration of population for permanent and temporary residence,
- documentation of Civil Status Offices – regarding registered marriages, births and deaths,
- documentation of courts – regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.

Data for 2010 according to administrative division of the country valid in 31 December 2011

**2. The working age population** refers to males, aged 18–64, and females, aged 18–59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18–44) and **non-mobility** (i.e. 45–64 for males and 45–59 for females) are distinguished. The **non-working age** population is defined as the **pre-working age** population, i.e., up to the age of 17 and the **post-working age** population, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.

**3. Median age** of population is a parameter determining border of age, which half of population has already exceeded and second half has not reached yet.

**4. Data regarding the vital statistics** according to territorial division were compiled as follows:

- marriages – according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in cases when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used);
- separations – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filing petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken; in cases unanimous petition of both of persons – residence of husband is used);
- divorces – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filing petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken);
- births – according to the mother's place of permanent residence;
- deaths – according to the place of permanent residence of the deceased.

**5. Reproduction rates:**

- **total fertility rate** refers to the number of children which would be born to the average woman during the course of her entire reproductive period (15–49 years of age) assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming age-specific fertility rates for this period to be constant,
- **gross reproduction rate** refers to the number of daughters which would be born to the average woman assuming that a woman during her reproductive age will give births with an intensity which is characteristic for all women giving births in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),
- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of

liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.  
**6. Przyrost naturalny ludności** stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku. Informacje o urodzeniach i zgonach prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

**7. Prognoza ludności do 2050 r.** opracowana została w 2014 r. na podstawie stanu wyjściowego ludności z dnia 31 grudnia 2013 r. (w podziale administracyjnym w dniu 1 stycznia 2014 r.) oraz założeń dotyczących tendencji w dzietności, umieralności i migracjach zagranicznych.

**8. Dane o migracjach wewnętrznych ludności** opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

**9. Dane o migracjach zagranicznych** opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

**10. Współczynniki** dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu w dniu 30 czerwca.

## Rynek pracy

**1.** Dane o aktywności ekonomicznej ludności obejmują osoby w wieku 15 lat i więcej będące członkami gospodarstw domowych i prezentowane są na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**. Badanie prowadzone jest metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną ludności bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału; badanie nie obejmuje osób bezdomnych oraz nieobecnych w gospodarstwie domowym 12 miesięcy i więcej. Badanie nie obejmuje ludności zamieszkałej w obiektach zbiorowego zakwaterowania. Wyniki BAEL zostały uogólnione w oparciu o bilanse ludności w wieku 15 lat i więcej przebywającej w gospodarstwach domowych.

**2.** Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

- 1) do **pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu:
  - wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód,
  - formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały; jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.
- 2) za **bezrobotne** uznano osoby w wieku 15–74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:
  - w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
  - w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,
  - były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

**3. Współczynnik aktywności zawodowej** obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

**Wskaźnik zatrudnienia** obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

**Stopec bezrobocia** obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

**4.** Dane opracowano na podstawie sprawozdawczości oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

**5.** Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód. Nie ujęto w nich pracujących w jednostkach budżetowych prowadzących działalność

live births to the number of deaths in a given period.

**6. Natural increase of the population** accounts for the difference between the number of live births and deaths in a given period.

**Infant** is a child under the age of 1.

Information on births and deaths is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

**7. Population projection until 2050** calculated in 2014 on the basis of population number and structure as of 31st December 2013 (in administrative division valid of 1st January 2014) as well as assumption concerning fertility, mortality and international migration.

**8.** Data regarding **internal migration of the population** were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

**9.** Data regarding **international migration** were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

**10.** Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population as of 30 June.

## Labour market

**1.** The data on economic activity of population include persons aged 15 and more, members of households, and they are presented on the basis of the sample survey **Labour Force Survey (LFS)**. The survey has been carried out with the application of the continuous observation method, i.e. economic activity of population is observed in each week during the whole quarter; the survey does not cover the homeless and persons absent in a household for 12 months and more. The survey does not include the population living in the institutional households. The LFS results have been generalised on the basis of population balances aged 15 and more living in households.

**2.** The main criterion in dividing the population into the economically active and inactive is work, i.e. performing, holding or looking for work.

The **economically active persons** include employed and unemployed persons:

- 1) **the employed** are persons who during the reference week:
  - performed, for at least 1 hour, any work generating pay or income,
  - formally had work but did not perform; if the break in work did not exceed 3 months; moreover, if the break in work exceeded 3 months, the additional criterion in the case of employment as paid employees (employees hired on the basis of an employment contract and outworkers) was the fact of receiving at least 50% of the hitherto remuneration.
- 2) **the unemployed** are persons aged 15–74 who simultaneously fulfilled three conditions:
  - during the reference week were not employed,
  - during a four-week period (the last week being the reference week) were actively looking for work,
  - were ready (able) to take up work within 2 weeks following the reference week.

The unemployed also include persons who had found a job and were waiting to begin work during a three-month period and were ready to take up this work.

The **economically inactive** are persons who are not classified either as employed or unemployed.

**3. Activity rate** is calculated as the share of the economically active persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

**Employment rate** is calculated as the share of the employed persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

**Unemployment rate** is calculated as the share of unemployed persons (total or in a given group) in the economically active population (total or in a given group).

**4.** Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (among others in regard to private farms in agriculture).

**5.** Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income. Data do not include persons employed in budgetary entities conducting activity in the scope of national defence and public safety.

w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

6. Dane dotyczące pracujących według stanu w dniu 31 grudnia podane bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

7. Dane dotyczące pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu w dniu 31 grudnia wyznaczono na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

8. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnionych według stanu w dniu 31 grudnia** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełne etaty;
- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

9. Dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

10. Informacje o ruchu zatrudnionych obejmują pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo). Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

**Współczynnik przyjęć (zwolnień)** obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o liczbę osób powracających do pracy z urlopów wychowawczych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o liczbę osób, które otrzymały urlopy wychowawcze) w roku badanym do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 grudnia z roku poprzedzającego rok badany.

Dane o **absolwentach podejmujących pierwszą pracę** dotyczą pełnozatrudnionych.

11. Źródłem informacji o wolnych miejscach pracy jest badanie popytu na pracę (sprawozdanie Z-05). **Wolne miejsca pracy** to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone;
- pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy;
- w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

**Nowo utworzone miejsca pracy** to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych

12. Dane o liczbie **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocyjnym zatrudnieniu i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 czerwca 2004 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 1482, z późn. zm.), określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat i nie osiągnęła wieku emerytalnego, jest osobą niezatrudnioną i niewykonywującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest to osoba niepełnosprawna — zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

13. **Stopec bezrobocia rejestrowanego** obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

14. Informacje o **wypadkach przy pracy** obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze „Statystycznej karty wypadku”.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubez-

6. Dane concerning **employment as of 31 December** are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main workplace**.

7. Data concerning **employed persons on private farms in agriculture as of 31 December** were estimated on the basis of the Agricultural Census 2010.

8. Data regarding employees hired on the basis of employment contracts concern:

- 1) **the employment, as of 31 December** of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;
- 2) **the average paid employment** — full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

9. The data do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

10. Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees (including seasonal and temporary employees). These data concern **the number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

**Hire (termination) rate** is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care leaves (or the number of terminations less the number of persons granted child-care leaves) during a surveyed year to the number of full-time paid employees as of 31 December from the year preceding the surveyed year.

Data regarding **school leavers starting work for the first time** concern full-time paid employees.

11. The labour demand survey (the Z-05 report) is the source of information on job vacancies.

**Vacancies** are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:

- positions and jobs were actually unoccupied on the survey day;
- employer made efforts to find people willing to take up the job;
- if adequate candidates were found to occupy the vacancies, the employer would be ready to hire them immediately.

**Newly created jobs** are the jobs created in the course of organisational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.

12. Data regarding **registered unemployed persons** include persons who, in accordance with the Law dated 20 April 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 June 2004 (Journal of Laws 2019 item 1482, with later amendments), are classified as unemployed.

**Unemployed person** is a person aged 18 and more and has not reached the retirement age, is not employed and not performing any other kind of paid work, capable of work and ready to take full-time employment (or in case he/she is a disabled person — capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam covering this school curriculum) or tertiary schools in part-time programme, registered in the local labour office competent for his/her place of residence (permanent or temporary), and seeking employment or any other income-generating work, with additional provisions concerning the sources of income, included in the law.

13. **Registered unemployment rate** is calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e. excluding employees of budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety

14. Information on **accidents at work** includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of whether incapacity for work was indicated. Information on accidents at work in budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data on accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from "Statistical accident report".

Accidents at work on private farms in agriculture were compiled on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to the accidents for which one-off compensations were granted in a given year.



pieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, z tytułu których przynajmniej w danym roku jednorazowo odszkodowania.

**Za jeden wypadek przy pracy uważa się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.**

**15. Dane według sekcji i działów PKD 2007 opracowano metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności.**

**16. Za wypadek przy pracy uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:**

- podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

**Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnień do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:**

- w czasie podróży służbowej;
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działającą u pracodawcy organizację związkową.

**17. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.**

**18. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.**

**19. Informacje o zatrudnionych w warunkach zagrożenia opracowano na podstawie rocznego sprawozdania o warunkach pracy, przy czym:**

- 1) dane obejmują zatrudnionych w podmiotach gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób zaliczanych do wybranych sekcji PKD (szersze informacje dostępne w publikacji „Warunki pracy w 2019 r.”)
- 2) dane dotyczą zatrudnionych w warunkach zagrożenia: związanego ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, pyły, hałas, wibracje (drżania mechaniczne), gorąco lub zimny mikroklimat itp.), związanego z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi;
- 3) do obliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych w zakładach objętych badaniem przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 grudnia z roku badanego.

## Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne

### Wynagrodzenia

**1. Wynagrodzenia** obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencji-prowizyjne, honoraria.

**Do wynagrodzeń osobowych zalicza się m.in.:** wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (przeście platne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

**2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne)** przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,

**Each accident, regardless whether the victim was injured during a single or multiple casualty incident, is counted as one accident at work.**

**15. Data according to sections and divisions of the PKD 2007/NACE Rev. 2 were compiled using the local kind-of-activity unit method.**

**16. Accident at work** is understood as a sudden event, caused by external reason, leading to injury or death, which occurred in connection with work:

- during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;
- when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the obligation arising from the employment relationship.

Every accident is treated **equally to accident at work**, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance against accidents at work and occupational diseases, if the employee had such an accident:

- during a business trip;
- during training within the scope of the national self-defence;
- while performing tasks ordered by trade union organisations operating at the employer's.

**17. Serious accident at work** is an accident which results in serious bodily harm, i.e. loss of sight, hearing, speech, ability to procreate, other bodily harm or health-related problems, which disrupts primary bodily functions or results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant incapacity for work in the occupation, or a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

**18. Fatal accident at work** is an accident which leads to the death of a victim at the site of the accident or within 6 months of the accident.

**19. Information regarding persons exposed to risk factors at work** is compiled on the basis of annual report on working conditions, where-in:

- 1) data concern economic entities employing more than 9 persons, included in selected sections of NACE/PKD (more detailed information available in the publication "Working conditions in 2019").
- 2) data concern persons exposed to factors arising from the work environment (chemicals, dusts, noise, vibrations, hot or cold microclimates, etc.), strenuous work (awkward postures, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors associated with particularly dangerous machinery;
- 3) the number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 December of the surveyed year was used to calculate the ratio per 1000 paid employees in units covered by the survey.

## Wages and salaries. Social benefits

### Wages and salaries

**1. Wages and salaries** include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in cooperatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

**Personal wages and salaries** include, among others: basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g. for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid layoffs, holidays, illness) and allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, persons engaged in outwork as well as apprentices who concluded a labour contract with an employer for the purpose of job vocational training.

**2. The average monthly (nominal) wages and salaries** per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,

- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika.

### Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 stycznia 2009 r. do 30 czerwca 2014 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (OFE).

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;
- 7) rolnicy indywidualni;
- 8) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombataneci oraz od 1991 r. osoby represjonowane.

Emerytury oraz renty z tytułu niezdolności do pracy i renty rodzinne (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) dotyczą uprawnionych wymienionych w pkt. od 1) do 7).

3. **Świadczenia emerytalne i rentowe** (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- 1) emerytury;
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy;
- 3) renty rodzinne.

4. **Świadczenia emerytalne i rentowe** nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

5. **Świadczenia emerytalne i rentowe** obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

6. Dane dotyczące **przeciętnej miesięcznej emerytury i renty** obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

7. Dane o przeciętnych świadczeniach emerytalno-rentowych prezentowane są **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

8. **Świadczenie wychowawcze** „Rodzina 500+” od 1 kwietnia 2016 r. przysługuje osobom uprawnionym na mocy ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407, z późn. zm.). Od 1 lipca 2019 r. świadczenie wychowawcze przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18 roku życia, bez względu na dochód osiągany przez rodzinę.

Świadczenie finansowane jest z budżetu państwa.

- payments from profit and balance surplus in cooperatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g. to journalists, film producers, radio and television programme producers.

Data regarding average wages and salaries concern fulltime paid employees as well as part-time paid employees, the wages and salaries of whom have been converted into those of fulltime paid employees.

3. Data regarding wages and salaries are given in **gross terms**, i.e. including deductions for personal income taxes and also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) paid by the insured employee.

### Social security benefits

1. Information regarding **retirement and other pension benefits** (excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution from the source of the Social Insurance Fund, the state budget (within the scope of targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) as well as in the period from 1 January 2009 to 30 June 2014 from the sources gathered in the open pension funds (OFE).

Information regarding **retirement and other pension benefits of farmers** concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the sources of the Pension Fund and the state budget (within the scope of the targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) and also from the sources which are paid in regard to non-agricultural social security system, in the case of farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.

2. Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement and other pensions:

- 1) employed persons;
- 2) outworkers;
- 3) members of agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives;
- 4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;
- 5) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);
- 6) clergy;
- 7) farmers;
- 8) war and military invalids, combatants as well as since 1991 repressed persons.

Retirement, disability and survivors pensions (also paid due to accidents at work and occupational diseases) concern the persons mentioned in points 1) to 7).

3. **Retirement and other pension benefits** (also paid due to accidents at work and occupational diseases) include:

- 1) retirement pensions;
- 2) disability pensions;
- 3) survivors pensions.

4. **Retirement and other pension benefits** do not provide for the payments of retirement and other pension arising out of international agreements.

5. **Retirement and other pension benefits** include the amount of benefits due (current and compensatory), taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of achieving revenue from work.

6. Data regarding the **average monthly retirement and other pension** are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

7. Data concerning average retirement and other pension benefits are presented in **gross terms**, i.e. including deductions for personal income taxes.

8. Since 1 April 2016 the **child-raising benefit** "Family 500+" has been granted to persons authorised on the basis of the Law on State Aid in Raising Children dated 11 February 2016 (Journal of Laws 2019 item 2407, with later amendments). Since 1 July 2019 the childraising benefit has been granted to every child until 18 years of age, regardless of family income.

The benefit is financed from the state budget.

## Gospodarstwa domowe. Mieszkania

### Gospodarstwa domowe

**Prognoza gospodarstw domowych** do 2050 r. została opracowana w 2016 r. na podstawie wyników narodowych spisów powszechnych ludności i mieszkań z lat 2002 i 2011 w zakresie liczb i struktury gospodarstw domowych oraz założeń dotyczących tendencji w kształtowaniu się procesów demograficznych, społecznych i ekonomicznych zachodzących w Polsce, szczególnie wynikających z zachowań prorodzinnych i promażeńskich osób młodych, które uczestniczą w procesie formowania się rodzin i tworzenia nowych gospodarstw domowych.

### Budżety gospodarstw domowych

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków, spożycia, wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania oraz zagrożeniu ubóstwem jest reprezentacyjne **badanie budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Od 2004 r. gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujących w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujących się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych. W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, dane za lata 2003–2009 uzyskane z badania budżetów gospodarstw domowych zostały przeważone strukturą gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącą z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, a od 2010 r. – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

2. Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące poszczególne społeczno-ekonomiczne grupy ludności, tj. gospodarstwa domowe: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów i rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura lub renta).

3. **Dochód rozporządzalny** obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek – rolniczej i pozarolniczej) oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płatnych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń społecznych – z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płacone przez ubezpieczonego pracownika oraz bez podatków płatnych przez osoby pracujące na własny rachunek.

**Dochód do dyspozycji** jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

4. **Wydatki** obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

**Pozostałe wydatki** obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty dla osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie z przyjętą w badaniu budżetów gospodarstw domowych od 2013 r. nomenklaturą Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP), włączając wydatki na ubezpieczenia na życie w pozycji „pozostałe wydatki na towary i usługi” oraz wydatki na usługi internetowe w pozycji „łączność”.

5. **Zasięg ubóstwa** – gospodarstwo domowe (a tym samym wszystkie osoby wchodzące w jego skład) zostało uznane za ubogie, jeżeli poziom jego wydatków (obejmujących także wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od wartości przyjętej za granicę ubóstwa. Dla wyeliminowania wpływu, jaki na koszty utrzymania gospodarstw domowych wywiera ich skład społeczno-demograficzny, zarówno przy obliczaniu poziomu wydatków w gospodarstwach domowych, jak i ustalaniu granic ubóstwa (relatywnego oraz skrajnego), zastosowano tzw. **oryginalną skalę ekwiwalentności OECD**. Według tej skali wagę

## Households. Dwellings

### Households

The **households projection** until 2050 was calculated in 2016 on the basis of the results of the population and housing censuses in 2002 and 2011 in terms of the number and composition of households and assumptions about trends in the development of demographic, social and economic processes in Poland, especially under the pro-family and pro-marriage behavior patterns of young people who participate in the formation of families and the creation of new households.

### Households budgets

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures, consumption, the equipment of households with durable goods as well as risk of poverty, is a representative **household budget survey**. The survey covers all the households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. Since 2004 the households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish language participate in the survey.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the household budget survey. In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, data for 2003–2009 obtained from the household budget survey are weighted with the structure of households by number of persons and class of locality coming from the Population and Housing Census 2002, and since 2010 – Population and Housing Census 2011.

2. The survey covered all households within randomly selected dwellings representing individual socio-economic groups of the population, i.e., households of: employees, farmers, self-employed, retirees and pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement or other pension).

3. **Available income** includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge) excluding prepayments on personal income tax paid (with income from hired labour, from social benefits – from social security benefits and other social benefits), excluding contributions to obligatory social security (retirement, other pensions and sickness) paid by the insured employee as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

**Disposable income** is understood as available income less other expenditures. Disposable income is allocated to purchasing consumer goods and services and savings increase.

4. **Expenditures** include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

**Other expenditures** include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; private alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate; monetary losses.

Expenditures on consumer goods and services were aggregated in accordance with the nomenclature adopted in household budget survey since 2013 on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), including expenditures on life insurance in item "miscellaneous goods and services" and expenditures on Internet services under item "communication".

5. **Poverty rates** – a household and thus all its members have been regarded as poor if the expenditure level (including the value of products received free of charge as well as the value of own consumption) falls below the adopted poverty threshold. In order to eliminate the effect of the socio-demographic composition of household on the maintenance costs, the so-called **original OECD equivalence scale** has been used for the calculation of the households' expenditure level and determination of poverty thresholds (relative and extreme). According to this scale, weight 1.0 is attributed to the first person in the household at the age of 14 and over, weight 0.7 – to



1,0 przypisuje się pierwszej osobie w gospodarstwie domowym w wieku 14 lat i więcej, wagę 0,7 – każdej następnej osobie w tym wieku oraz wagę 0,5 – każdemu dziecku w wieku poniżej 14 lat.

**Relatywna granica ubóstwa** to 50% średnich miesięcznych wydatków ustalonych na poziomie wszystkich gospodarstw domowych w kraju z uwzględnieniem tzw. oryginalnej skali ekwiwalentności OECD.

**„Ustawowa” granica ubóstwa** to kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej.

**Granica ubóstwa skrajnego** ustalana jest na podstawie minimum egzystencji szacowanego przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych dla 1-osobowego gospodarstwa pracowniczego. Minimum egzystencji wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka.

## Mieszkania. Infrastruktura komunalna

1. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hotele pracownicze, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkania (pomieszczeń inwentarskich, barakozwozów, statków, wagonów i in.).

2. **Bilanse zasobów mieszkaniowych** sporządza się dla okresów międzyspisywanych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (dla lat 2003–2009 przyjęto jako bazę wyjściową wyniki spisu 2002, od 2010 r. – wyniki spisu 2011), przyjmując od 2002 r. za podstawę mieszkania zamieszkałe i niezamieszkałe oraz uwzględniając przyrosty i ubytki zasobów mieszkaniowych.

Dane o **zasobach mieszkaniowych** opracowano na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych według stanu w dniu 31 grudnia.

3. Dane o **mieszkaniach, których budowę rozpoczęto** dotyczą mieszkań: w nowych budynkach mieszkalnych, w budynkach niemieszkalnych, uzyskanych w wyniku rozbudowy budynków (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

4. Informacje o **mieszkaniach oraz powierzchni użytkowej mieszkań oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

5. W związku ze **zmianą metodologiczną**, od 2018 r. dane o efektach budownictwa „indywidualnego” realizowanego z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem w celu osiągnięcia zysku, zostały włączone do formy budownictwa „przeznaczone na sprzedaż lub wynajem”. Dane o **mieszkaniach oraz powierzchni użytkowej** przeliczono zgodnie nowo obowiązującą metodologią. Dane o **mieszkaniach, których budowę rozpoczęto**, ze względu na **brak możliwości dokonania przeliczeń wstecz** zgodnie ze zmienionym zakresem form budownictwa („indywidualne” oraz „na sprzedaż lub wynajem”), dla lat 2010 i 2015 zaprezentowano według metodologii obowiązującej do 2017 r.

6. Informacje o **urządzeniach i usługach komunalnych** opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

7. Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej (bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów) oraz sieci przesyłowej (magistralnej), tj. przewodów doprowadzających do sieci rozdzielczej wodę i od 2003 r. – gaz.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

8. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalacje gazu z sieci.

Dane o **ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu** obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

9. Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

10. Informacje o **energii cieplnej** dotyczą budynków mieszkalnych oraz urzędów i instytucji.

any other person at that age and weight 0.5 – to every child under 14.

**Relative poverty threshold** is 50% of the mean monthly expenditure determined at the level of all households estimated in Poland with the use of the so-called original OECD equivalence scale.

**“Legal” poverty threshold** is the amount which, according to the Law on Social Assistance, provides eligibility for a monetary benefit from social assistance system.

**Extreme poverty threshold** sets on the basis of the subsistence minimum estimated by the Institute of Labour and Social Studies for 1-person employees’ household. The subsistence minimum determines the level of the satisfaction of needs below which a biological threat to life and psycho-physical human development occurs.

## Dwellings. Municipal infrastructure

1. Information on **dwelling stocks and dwellings completed** concerns dwellings, rooms and useful floor area in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

2. **Balances of dwelling stocks** are estimated for the periods between censuses on the basis of results from the last census (for the years 2003–2009 the basis constituted the results of 2002 census, since 2010 – the results of 2011 census), since 2002 assuming inhabited and uninhabited dwellings as a basis and considering increase and decreases in dwelling stocks.

Data regarding **dwelling stocks** have been compiled on the basis of the balance of dwelling stocks, as of 31 December.

3. Data on **dwellings in which construction has begun** concern dwellings: in new residential buildings, in non-residential buildings, dwellings created as a result of enlarging building (the enlarged part), created as a result of adapting non-residential spaces.

4. Information on **dwellings and useful floor area of dwellings completed** concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged part), as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.

5. Due to **methodological change**, since 2018, data regarding effects of “private construction” realised for sale or rent in order to achieve a profit, are included into the form of construction “for sale or rent”. Data on dwellings and useful floor area are recalculated according to the new methodology. Data on **dwellings in which construction has begun**, due to the **impossibility of recalculating data back**, according to the revised scope of forms of construction (“private” and “for sale or rent”), for the years 2010 and 2015 are presented according to methodology valid until 2017.

6. Information on municipal installations and services was compiled using the **kind-of-activity method**, i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity.

Data on municipal installations concern op-erative installations.

7. Information regarding the **length of the water supply and gas supply networks** concerns distribution network (excluding connections leading to residential buildings and other constructions) as well as the transmission (main) network, i.e. conduits providing water to the distribution network and since 2003 – gas.

Data regarding the **length of the sewage network**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining runoff.

8. Data regarding the **users of water supply and sewage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system.

Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas supply system.

Data regarding the **population connected to the water supply system, the sewage system and the gas supply system** also include the population in collective accommodation facilities.

9. **Consumption of electricity and gas from the gas supply system** in households is established on the basis of an advance system of payments.

10. Information on **heating energy** concern residential buildings, public authorities and institutions.

## Edukacja i wychowanie

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. prawo oświatowe (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, z późn. zm.), ustawą o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 1481) oraz ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 1668, z późn. zm.).

Od 1 września 2017 r. rozpoczęto reformę systemu edukacji, która wprowadziła 8-letnią szkołę podstawową, 4-letnie liceum ogólnokształcące, 5-letnie technikum, 3-letnią branżową szkołę I stopnia, 2-letnią branżową szkołę II stopnia oraz zlikwidowała gimnazja.

W wyniku wdrożenia nowego systemu edukacji w roku szkolnym 2019/20 w klasie pierwszej szkół ponadpodstawowych naukę rozpoczęli absolwenci gimnazjów realizujący 3-letni program nauczania w liceach ogólnokształcących (4-letni w technikum) oraz absolwenci szkół podstawowych realizujący 4-letni program nauczania w liceach ogólnokształcących (5-letni w technikum).

2. Prezentowane dane obejmują:

- 1) placówki wychowania przedszkolnego;
- 2) szkoły dla dzieci i młodzieży oraz dla dorosłych:
  - a) podstawowe,
  - b) gimnazja,
  - c) ponadpodstawowe;
- 3) szkoły policealne;
- 4) uczelnie;

3. Uczelnie realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Informacje z zakresu uczelni:

- 1) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce (w tym studiujących w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą);
- 2) nie obejmują Polaków studiujących za granicą (z wyjątkiem osób studiujących w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą);

Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych uczelni łącznie z filiami i wydziałami zamiejscowymi.

4. Dane o **nauczycielach**, poza nauczycielami akademickimi, dotyczą nauczycieli (łącznie z nauczycielami religii) zatrudnionych przy realizacji obowiązujących zajęć edukacyjnych, tj. bez wychowawców świetlic, bibliotekarzy, prowadzących wyłącznie zajęcia pozalekcyjne itp.

Dane o nauczycielach dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

5. Studia podyplomowe – forma kształcenia, na którą są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikacje co najmniej pierwszego stopnia, prowadzona w uczelniach lub instytutach, kończąca się uzyskaniem kwalifikacji podyplomowych.

6. Studia doktoranckie (studia trzeciego stopnia), prowadzone przez uprawnioną jednostkę organizacyjną uczelni lub instytut, na które są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikacje drugiego stopnia, kończące się uzyskaniem kwalifikacji trzeciego stopnia.

7. Szkoła doktorska - zorganizowana forma kształcenia doktorantów, prowadzona przez uprawnione uczelnie i instytuty w co najmniej 2 dyscyplinach, funkcjonująca od roku akademickiego 2019/20. Kształcenie przygotowuje do uzyskania stopnia doktora i kończy się złożeniem rozprawy doktorskiej.

8. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego oraz szkół (poza uczelniami) podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach – na koniec roku szkolnego;
- 2) uczelnie – prezentuje się według stanu w dniu 31 grudnia (do roku akademickiego 2017/18 – w dniu 30 listopada).

9. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o uczelniach, opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Od roku akademickiego 2017/18 dane o uczelniach, z wyjątkiem danych o części uczelni prowadzonych przez kościoły i związki wyznaniowe opracowano na podstawie Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on administrowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

## Education

1. The education system in Poland functions according to the Act of 14 December 2016, Law on School Education (uniform text Journal of Laws 2019 item 1148, with later amendments), the Act of 7 September 1991 on the Education System (uniform text Journal of Laws 2019 item 1481) and the Act of 20 July 2018, Law on Higher Education and Sciences (uniform text Journal of Laws 2018 item 1668, with later amendments).

Since 1 September 2017, the new school system has been implemented, introducing 8-year primary school, 4-year general secondary school, 5-year technical secondary school, 3-year stage I sectoral vocational school, 2-year stage II sectoral vocational school. Lower secondary schools have been abolished.

As a result of implementing the new education system in the 2019/20 school year, the lower secondary school graduates following the 3-year curriculum in general secondary schools (4-year in technical secondary schools) and the primary school graduates following 4-year curriculum in general secondary schools (5-year in technical secondary schools) pursued their education in grade 1 of post-primary schools.

2. The presented data include:

- 1) pre-primary establishments;
- 2) schools for children and youth and for adults:
  - a) primary schools,
  - b) lower secondary schools,
  - c) post-primary schools;
- 3) post-secondary schools;
- 4) higher education institutions;

3. **Higher education institutions** provide full-time and part-time programmes of education. Data regarding higher education institutions:

- 1) comprise foreigners studying in Poland (including students at branch units of Polish higher education institutions operating abroad);
- 2) do not include Poles studying abroad (with an exception of persons at branch units of Polish higher education institutions operating abroad);

Data on students and graduates are given according to the seats of higher education institutions including their branches and branch basic organisational units.

4. Data regarding **teachers**, excluding academic teachers, concern teachers (including teachers of religion) employed to implement compulsory educational programmes, i.e. excluding day-room teachers and librarians conducting exclusively extracurricular activities, etc.

Data regarding teachers concern full-time and part-time paid employees converted into full-time equivalents.

5. Non-degree postgraduate programmes – a level of education open to first cycle degree holders and provided by higher education institutions or institutes, leading to the award of postgraduate qualifications.

6. Doctoral studies (third-cycle programmes), conferred by an authorised academic unit of a higher education institution or an institute, leading upon successful completion to the award of a third cycle qualification.

7. Doctoral school - an organised form of doctoral education, provided by authorised higher education institutions and institutes in at least 2 disciplines, operating from the 2019/20 academic year. The education prepares students for the doctoral degree and ends upon submitting the doctoral dissertation.

8. **Data regarding:**

- 1) pre-primary education and schools (excluding higher education institutions) are given as of the beginning of the school year; data concerning graduates – as of the end of the school year;
- 2) higher education institutions – are presented as of 31 December (until the 2017/18 academic year – as of 30 November).

9. The presented information, except for the data on higher education institutions, has been compiled on the basis of the Educational Information System administered by the Ministry of National Education.

Since the 2017/18 academic year, data on higher education institutions, except for the data on some higher schools run by churches and other religious associations, have been compiled on the basis of POL-on, the Integrated System of Information on Science and Higher Education, administered by the Ministry of Science and Higher Education.



## Ochrona zdrowia i pomoc społeczna

1. Dane w ochronie zdrowia – jeśli nie zaznaczono inaczej – podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom zdrowia, obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji; z wyłączeniem ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Informacje o **pracownikach medycznych** dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych, aptekach oraz domach i zakładach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej, samorządu terytorialnego lub NFZ.

3. Dane o **specjalistach** dotyczą lekarzy i lekarzy dentyistów ze specjalizacją II stopnia oraz posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2019 r. w sprawie specjalizacji lekarzy i lekarzy dentyistów (Dz. U. z 2020 r. poz. 1566, z późn. zm.).

4. **Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentyistów** w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej podano łącznie z badaniami profilaktycznymi (z wyjątkiem porad udzielonych przez lekarza orzecznika) oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych.

5. Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych oraz do 2007 r. miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków.

Rodzaje oddziałów w szpitalach ogólnych (tabl. 3) opracowano w oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 maja 2012 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 173).

Dane o łóżkach na oddziałach:

- chirurgicznych obejmują chirurgię ogólną, dziecięcą, szczeniową, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, kardiochirurgię, urologię oraz inne o charakterze chirurgicznym;
- zakaźnych obejmują łóżka na oddziałach obserwacyjno-zakaźnych;
- gruźlicy i chorób płuc – łóżka na oddziałach pulmonologicznych.

6. **Lecznictwo uzdrowiskowe** obejmuje szpitale i sanatoria działające na obszarze uzdrowiska albo poza uzdrowiskiem sanatoria znajdujące się w urządzonym podziemnym wyrobisku górniczym wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim właściwości naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

7. Jednostkami systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne są:

- szpitalne oddziały ratunkowe;
- zespoły ratownictwa medycznego, w tym lotnicze zespoły ratownictwa medycznego, z którymi zawarto umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej.

Z systemem współpracują centra urazowe oraz jednostki organizacyjne szpitali wyspecjalizowane w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego.

8. Dane o **aptekach ogólnodostępnych** nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

Punkty apteczne są to placówki, które prowadzą obrót detaliczny produktami leczniczymi, głównie na wsi.

9. Dane o **zachorowaniach** prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2019 r., poz. 1239).

Informacje o zachorowaniach na choroby zakaźne obejmują wszystkie przypadki zarejestrowane w województwie.

10. Dane o **opiece nad dziećmi do lat 3** prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. (Dz. U. z 2020 r., poz. 326, z późn. zm.), na podstawie której opieka może być organizowana w formie żłobka, klubu dziecięcego albo sprawowana przez dziennego opiekuna lub nianie.

11. Dane dotyczące **wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej**, począwszy od danych za 2012 r., prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz. 821).

Wspieranie rodziny może być prowadzone w formie usług asystenta rodziny, udzielającego pomocy rodzinom m.in. w poprawie ich sytuacji życiowej, w rozwiązywaniu problemów społecznych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi i w poszukiwaniu pracy zarobkowej, przez rodzinę wspierającą, placówkę wsparcia dziennego lub w formie poradnictwa specjalistycznego.

12. Dane o **placówkach i świadczeniach pomocy społecznej** prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876.).

## Health care and social welfare

1. Data concerning health care – unless otherwise stated – are given including health care units subordinated to the Ministry of Health, the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration; excluding health care in prisons.

2. Information on **medical personnel** concerns persons employed in: units engaged in health care activities, professional practices, pharmacies as well as social welfare homes and facilities, nurseries and children's clubs.

Data concern persons working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, central or local government administration unit and the National Health Fund.

3. Data on **doctor specialists and dental specialists** concern doctors with grade II specialisation and with specialists title in proper medicine domains in accordance with the regulation of the Minister of Health, dated 29 March 2019 on Doctors and Dentist Specialisations (Journal of Laws 2020 item 1566, with later amendments).

4. **Consultations provided by doctors and dentists** in the scope of outpatient health care are presented together with preventive examinations (excluding consultations provided by medical experts), also together with consultations provided in admission rooms in general hospitals.

5. Data regarding **beds in general hospitals** do not include day-time places in hospital wards and until 2007 – places (beds and incubators) for newborns.

Types of wards in general hospitals (table 3), are compiled in accordance with the Regulation of the Minister of Health, dated 17 May 2012 (Journal of Laws 2019 item 173).

Data regarding beds in:

- surgical wards include general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, urology, maxillo-facial and cardiosurgery as well as other surgical wards;
- communicable diseases wards include beds in observation communicable diseases wards;
- tubercular and pulmonary wards – beds in pulmonology wards.

6. **Health resort treatment** includes hospitals and sanatoria, conducted on the area of health resort or outside the health resort area, located in an underground mining excavation, using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and healing properties of the climate in the areas where they are situated.

7. Units of the State Emergency Medical Services are:

- hospital emergency wards;
- emergency medical teams, including medical air rescue teams with which health care service contracts have been concluded.

Trauma centres and hospital organisational units specializing in providing health services necessary for medical rescue cooperate with the system.

8. **Generally available pharmacies** do not include pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.

Pharmaceutical outlets are created for selling prepared medicines and they can be located only in rural areas without generally available pharmacy.

9. Data regarding **disease incidence** are presented according to the Law dated 5 December 2008 on the Prevention and Control of Infections and Communicable Diseases in Humans (Journal of Laws 2019 item 1239).

Information concerning incidents of infectious diseases includes all cases registered in the voivodship.

10. Data on **childcare for children up to the age of 3** are presented according to the law dated 4 February 2011 (Journal of Laws 2020 item 326, with later amendments). Childcare can be organised in the form of nurseries, children's clubs or provided by day carer or nanny.

11. Data concerning **family support** and foster care, from data for 2012, are presented according to the Law of Family Support and Foster Care System, dated 9 June 2011 (Journal of Laws 2019 item 821).

Family support shall also be provided in the form of family assistant's services, who assists in: improvement of family life situation, resolution of psychological and social issues and problems with upbringing children and searching for a job, as a supporting family day – support centre or a specialists guidance.

12. Data concerning **social welfare facilities and social assistance benefits** are presented according to the Law on Social Assistance, dated 12 March 2004 (Journal of Laws 2020 item 1876).

## Kultura. Turystyka. Sport

### Kultura

1. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

**Czytelnik** (użytkownik aktywnie wypożyczający) to użytkownik zarejestrowany, który wypożyczył na zewnątrz co najmniej jedną pozycję w ciągu roku.

2. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** oraz przedsiębiorstwach estradowych dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

3. Informacje o kinach dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo, nośnik cyfrowy). Wśród kin stałych wyróżnia się: miniplexy – posiadające od 3 do 7 sal i multiplexy – posiadające 8 sal i więcej.

### Turystyka

1. Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r. termin „**turystyka**” oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż rok, w dowolnym głównym celu, w tym w celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy dla odwiedzanego miejsca.

Powyższa definicja nie wpływa na dotychczas prezentowane dane.

2. **Baza noclegowa turystyki** dotyczy turystycznych obiektów noclegowych, tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty (do 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwatery agroturystycznych).

Do obiektów hotelowych zaliczamy hotele, motele, pensjonaty i inne obiekty hotelowe (np. zajazdy, gościńce).

3. W informacjach o **obiekтах i miejscach noclegowych turystyki** nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. **Stożek wykorzystania miejsc noclegowych** lub pokoi jest to stosunek liczby udzielonych noclegów lub wynajętych pokoi w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych lub pokoi rozumie się sumę miejsc noclegowych lub pokoi przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

### Sport

1. Dane o **organizacjach kultury fizycznej** obejmują wybrane organizacje o ogólnopolskim zasięgu działania (Akademicki Związek Sportowy, Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start”, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej, Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe”) i dotyczą głównie rekreacji ruchowej, a w przypadku PZSN „Start” – rehabilitacji ruchowej w środowisku niepełnosprawnych.

2. W kategoriach: ćwiczący w organizacjach kultury fizycznej (tabl. 7) oraz ćwiczący, trenerzy i instruktorzy sportowi według dziedziny i rodzaju sportu w klubach sportowych (tabl. 8) jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia, bądź prowadzi zajęcia w kilku rodzajach sportu.

W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych rodzajów sportu stosuje się różne granice wieku.

## Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne

### Nauka i technika

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) to ogół działań polegających na prowadzeniu i wspieraniu badań naukowych i prac rozwojowych. Jest to praca twórcza, prowadzona w sposób metodyczny, podejmowana w celu zwiększenia zasobów wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie oraz w celu tworzenia nowych zastosowań dla wiedzy istniejącej.

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) obejmuje:

- badania podstawowe, tj. oryginalne prace badawcze, eksperymentalne lub teoretyczne podejmowane przede wszystkim w celu zdobywania nowej wiedzy o podstawach zjawisk

## Culture. Tourism. Sport

### Culture

1. Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.

**Reader/borrower** (user actively borrowing books) a person registered in the library, who borrowed at least one volume in reported year.

2. Information regarding **theatres and music institutions as well as entertainment enterprises** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.

Theatres include entities, independent in regard to their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

3. Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive, magnetic tape and digital). Among fixed cinemas one can distinguish miniplexes – equipped with 3 to 7 screens and multiplexes – equipped with 8 screens and more.

### Tourism

1. **Tourism**, in accordance with the Regulation (EU) No 692/2011 of the European Parliament and of the Council in force since 2012, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a year, for any main purpose, including business, leisure or other personal purpose, other than to be employed by a resident entity in the place visited.

The above definition does not affect the previously presented data.

2. **Tourist accommodation establishments** include hotels and similar facilities and other facilities (until 2010 excluding rooms for rent and agro tourism lodgings).

Hotels and similar facilities cover: hotels, motels, boarding houses and other hotel facilities (e.g. road houses, inns).

3. Facilities and places temporarily unavailable due to expansion, renovation, etc., are not included in data regarding **facilities and the number of bed places for tourists**.

4. **Occupancy rate of bed places or rooms** is a relation of the number of overnight stays or rooms rented in a given year to the nominal number of bed places or rooms in a given year. The nominal number of bed places or rooms shall mean total bed places or rooms prepared for tourists each day of a facility's operation.

### Sport

1. Data regarding **physical education organizations** include selected organizations with a national scope of activity (the University Sports Association AZS, the Polish Sports Association for the Disabled "Start", the Society for Promotion of Physical Education, the "Rural Sports Teams" Association) and primarily concern recreational activity, and in the case of the Polish Sports Association for the Disabled "Start" – rehabilitation activity for the persons with disabilities.

2. In the categories: persons practising sports in physical education organizations (table 7) as well as persons practicing sports, coaches and sports instructors according to sports field and kind of sport in sports clubs (table 8) one person may be shown multiple times if he/she practises or runs classes in several kinds of sport.

Persons practising sports are classified as either juniors or seniors depending on age; various age groups are applied for individual sports.

## Science and technology. Information society

### Science and technology

Research and experimental development (R&D) comprise all activities consisting in conducting and supporting scientific research and experimental development. It is a creative work, conducted in methodological manner, undertaken to increase the stock of knowledge, including knowledge of humankind, culture and society, and to devise new applications of available knowledge.

Research and experimental development (R&D) includes:

- basic research, i.e. original experimental or theoretical

i obserwowalnych faktów bez nastawienia na bezpośrednie zastosowanie komercyjne;

- badania stosowane (aplikacyjne), tj. prace badawcze podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy, zorientowane przede wszystkim na zastosowanie w praktyce;
- prace rozwojowe, tj. nabywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i działalności gospodarczej oraz innej wiedzy i umiejętności do planowania produkcji oraz tworzenia i projektowania nowych, zmierzonych lub ulepszonych produktów, procesów i usług.

Dane dotyczące działalności badawczej i rozwojowej na poziomie regionalnym od roku 2012 zostały opracowane na podstawie danych jednostek lokalnych. Dane dotyczące podmiotów w tabl. 1 opracowano metodą przedsiębiorstw.

1. Dane z zakresu działalności badawczej i rozwojowej (B+R) prezentuje się zgodnie z metodologią stosowaną przez Eurostat w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007)**.

Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej (B+R) obejmują:

- 1) **podmioty wyspecjalizowane badawczo**, tj. podmioty, których głównym (statutowym) celem działalności jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych bądź ich bezpośrednie wsparcie; są to:
  - a) **instytuty**, do których zalicza się **instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk**, działające na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. z 2019 r. poz. 1183, z późn. zm.), **instytuty badawcze**, działające na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1383) oraz instytuty działające w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz, działającej na podstawie ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz (Dz. U. poz. 534, z późn. zm.),
  - b) **uczelnie**, działające zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85, z późn. zm.),
  - c) **pozostałe**, tj. pozostałe podmioty zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe” oraz inne powiązane z nimi instytucjonalnie jednostki pomocnicze lub nadzorujące, zaklasyfikowane bądź niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;
- 2) **podmioty gospodarcze** (niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”), które obok swojej podstawowej działalności prowadzą lub finansują prace badawczo-rozwojowe.

2. Do **pracujących** w działalności B+R zaliczono:

- 1) **badaczy**, tj. osoby prowadzące badania naukowe oraz ulepszające lub rozwijające koncepcje, teorie, modele, techniki, oprzyrządowanie, oprogramowanie lub metody operacyjne;
- 2) **techników i pracowników równorzędnych**, tj. pracowników, którzy uczestniczą w działalności B+R wykonując zadania naukowe i techniczne związane z zastosowaniem pojęć i metod operacyjnych oraz wykorzystaniem sprzętu badawczego, zazwyczaj pod kierunkiem badaczy;
- 3) **pozostały personel pomocniczy**, do którego należą wykwalifikowani i niewykwalifikowani pracownicy na stanowiskach robotniczych oraz pracownicy administracji, sekretariatów i biur, zaangażowani w projekty B+R lub bezpośrednio związani z takimi projektami.

3. Dane o **personelu B+R** dotyczą osób bezpośrednio zaangażowanych w prace B+R.

Dane o **pracujących** w działalności B+R — **personelu wewnętrznego** — obejmują zatrudnionych w danej jednostce na podstawie stosunku pracy lub stosunku służbowego (tj. umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania) oraz pracodawców i pracujących na własny rachunek, agentów pracujących na podstawie umów agencyjnych, osoby wykonujące pracę nakładczą i członków spółdzielni produkcji rolnej. Dane te prezentowane są w dwóch ujęciach, tj. w osobach (wykres 3, tabl. 3) oraz w ekwiwalentach pełnego czasu pracy (tabl. 4).

**Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC)** są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia liczby osób faktycznie zaangażowanych w działalność B+R. Jeden EPC oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność B+R.

Osoby niezaliczone do pracujących w danej jednostce, a zaangażowane w jej projekty B+R zaliczane są do **personelu zewnętrznego**.

4. Nakłady na działalność badawczą i rozwojową obejmują **nakłady wewnętrzne**, tj. wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania.

**Nakłady inwestycyjne** na działalność B+R obejmują nakłady

work undertaken primarily to acquire new knowledge of the underlying foundation of phenomena and observable facts, without any direct commercial application or use in view;

- **applied research**, i.e. research undertaken in order to acquire new knowledge, directed primarily towards application or use in practice;
- **experimental development**, i.e. acquiring, combining, shaping and using existing scientific, technological, business and other relevant knowledge and skills for the purpose of producing plans and arrangements or designs for new, altered or improved products, processes and services.

Data on research and development at regional level since 2012 have been compiled on the basis of local units data. Data on entities in table 1 were compiled using an enterprise method.

1. Data on research and experimental development (R&D) are presented, in accordance with methodology applied by Eurostat, in a breakdown by **Statistical Classification of Economic Activities in the European Community (NACE Rev. 2)**.

Information regarding research and experimental development (R&D) covers:

- 1) **dedicated research entities**, i.e. entities whose main (statutory) aim is conducting scientific research and experimental development or its direct support; they include:
  - a) **institutes**, including **scientific institutes of the Polish Academy of Sciences**, operating on the basis of the Law on the Polish Academy of Sciences, dated 30 April 2010 (Journal of Laws 2019 item 1183, with later amendments), **research institutes**, operating on the basis of the Law on the Research Institutes, dated 30 April 2010 (Journal of Laws 2020 item 1383) and **institutes operating within the Łukasiewicz Research Network**, operating on the basis of the Law on the Łukasiewicz Research Network, dated 21 February 2019 (Journal of Laws item 534, with later amendments),
  - b) **higher education institutions**, operating under the Law on Higher Education and Science (Journal of Laws 2020 item 85, with later amendments),
  - c) **others**, i.e. other entities classified into NACE Rev. 2 division 72 “Scientific research and development” or other institutionally linked auxiliary or supervising units, classified or unclassified into NACE Rev. 2 division 72 “Scientific research and development”;
- 2) **economic entities** (not classified into NACE Rev. 2 division 72 “Scientific research and development”) which apart from their main activity perform or fund research and development.

2. Employed persons in R&D include:

- 1) **researchers (RSE)**, i.e. persons conducting research and improving or developing concepts, theories, models, techniques, instrumentation, software or operational methods;
- 2) **technicians and equivalent staff**, i.e. persons who participate in R&D by performing scientific and technical tasks involving the application of concepts and operational methods and the use of research equipment, normally under the supervision of researchers;
- 3) **other supporting staff**, including skilled and unskilled craftsmen, as well as administrative, secretarial and clerical staff participating in R&D projects or directly associated with such projects.

3. Data on **R&D personnel** cover personnel directly engaged in R&D.

Data on **employed persons** in R&D — **internal personnel** — cover persons employed in a given entity under employment relationship (i.e. under a contract of employment, election or appointment) as well as employers and self-employed, agents employed under agency contracts, home workers (outwork) and members of agricultural production cooperatives. Data are presented in two approaches, i.e. in persons (chart 3, table 3) and in full-time equivalents (table 4).

**Full-time equivalent (FTE)** is a conversion unit used to determine the number of person actually engaged in research and development. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

Persons not employed in a given entity but engaged in its R&D projects are included in **external personnel**.

4. Expenditures on research and development include **intra-mural expenditures**, i.e. the value of research and development works of a given entity carried out by their own research facilities, regardless of their sources of financing.

**Capital R&D expenditures** include expenditures on fixed assets together with costs of purchasing or manufacturing research



poniesione na środki trwałe łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R, spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych.

5. W tablicach działu wyodrębniono, zgodnie z klasyfikacją badań naukowych i prac rozwojowych OECD, sześć podstawowych dziedzin B+R, tj. nauki przyrodnicze, nauki inżynierskie i techniczne, nauki medyczne i o zdrowiu, nauki rolnicze i weterynaryjne, nauki społeczne oraz nauki humanistyczne i sztuka.

6. **Działalność innowacyjna** obejmuje wszystkie działania rozwojowe, finansowe i komercyjne podejmowane przez przedsiębiorstwo, mające na celu doprowadzenie do powstania innowacji dla przedsiębiorstwa. Prezentowane w dziale dane obejmują działalność innowacyjną w przemyśle i dotyczą opracowania i wprowadzania na rynek nowych lub ulepszonych produktów (wyrobów, usług) – **innowacja produktowa** oraz wprowadzenia nowych lub ulepszenia procesów biznesowych w przedsiębiorstwie – **innowacja w procesie biznesowym**.

**Innowacja produktowa** to wprowadzenie na rynek nowego lub ulepszanego produktu (wyrobu lub usługi), znacznie różniących się od poprzednio oferowanych przez przedsiębiorstwo wyrobów lub usług.

**Innowacja w procesie biznesowym** to wprowadzenie nowego lub ulepszenie procesu biznesowego w przedsiębiorstwie, w ramach jednej lub wielu funkcji biznesowych, który znacząco zmienia dotychczas stosowane procesy biznesowe.

7. **Nakłady na działalność innowacyjną** obejmują nakłady na: działalność badawczą i rozwojową (B+R), własny personel pracujący nad innowacjami, materiały oraz usługi obce zakupione w celu realizacji działalności innowacyjnej, nakłady inwestycyjne na środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne (w tym na zakup i rozwój oprogramowania oraz własności intelektualnej) oraz pozostałe przygotowania (w tym projektowanie produktu, definiowanie sposobu świadczenia usług, przygotowanie produkcji/dystrybucji dla realizacji innowacji, szkolenie i rozwój zawodowy personelu, marketing) do wdrożenia innowacji.

8. **Produkt nowy lub ulepszony** to wyrób lub usługa, który znacząco różni się od poprzednich produktów przedsiębiorstwa jedną lub wieloma cechami lub parametrami technicznymi. Zmiany te obejmują dodanie nowych lub ulepszenie istniejących funkcji bądź użyteczności. Istotne cechy funkcjonalne obejmują jakość, parametry techniczne, niezawodność, trwałość, wydajność w użytkowaniu, przystępność, wygodę, użyteczność oraz łatwość obsługi.

9. **Wynalazek podlegający opatentowaniu** – bez względu na dziedzinę techniki – jest to nowe rozwiązanie, posiadające poziom wynalazczy, tzn. niewynikające dla znawcy w sposób oczywisty ze stanu techniki, nadające się do przemysłowego stosowania.

10. **Wzór użytkowy podlegający ochronie** jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

equipment necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets, but not included in records of fixed assets until completion of the project.

5. In the chapter tables, according to the classification of fields of research and development by OECD, six main **fields of R&D** were listed: natural sciences, engineering and technology, medical and health sciences, agricultural and veterinary sciences, social sciences as well as humanities and the arts.

6. **Innovation activity** include all developmental, financial and commercial activities undertaken by the enterprise that are intended to result in an innovation. Data presented in the chapter include innovation activity in industry and concern the development and introduction on the market of new or improved products (goods, services) – **product innovation** and bringing into use in the enterprise new or improved business process – **business process innovation**.

**Product innovation** is the introduction of a new or improved good or service that differs significantly from the enterprise's previous goods or services.

**Business process innovation** is a new or improved business process for one or more business functions that differs significantly from the firm's previous business processes and that has been brought into use in the enterprise.

7. **Expenditures on innovation** activity include expenditures on: R&D, own personnel working on innovation, services, materials and supplies purchased from other parties for innovation, capital expenditures on tangible and intangible assets (including acquisition and development of software and intellectual property rights) and other preparations for introducing innovation (including product/service design, preparation of production/distribution for innovation activities, training and professional development for innovation activities, marketing of innovations).

8. **New or improved product** is a new or improved good or service that differs significantly from the enterprise's previous goods or services with one or more characteristics or performance specifications. This includes the addition of new functions, or improvements to existing functions or user utility. Relevant functional characteristics include quality, technical specifications, reliability, durability, economic efficiency during use, affordability, convenience, usability, and user friendliness.

9. A **patentable invention** – regardless of the field of technology – is any new solution which involves an inventive step, i.e. which for an expert does not obviously result from the state of the art and which is capable of industrial application.

10. An **utility model eligible for protection** – a new and useful solution of a technical character related to the shape, structure or assembly of an object permanent form.

## Spółczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych, przeprowadzonych metodą reprezentacyjną według zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

2. Dane o **przedsiębiorstwach** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych, według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), do wybranych sekcji: „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatycznych”, „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”, „Budownictwo”, „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”, „Transport i gospodarka magazynowa”, „Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi”, „Informacja i komunikacja”, „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”, „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” (z wyłączeniem działalności weterynaryjnej), „Działalność w zakresie usług administracyjnych i działalność wspierająca”, „Pozostała działalność usługowa” (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i sprzętu komunikacyjnego).

W 2019 r. w kraju badaniem objęto 19,7 tys. przedsiębiorstw (tj. 18,4% ich ogólnej liczby).

## Information society

1. The information presented has been compiled on the basis of the generalized results of representative surveys on the ICT (Information and Communication Technologies) usage conducted in the European Union according to a harmonized methodology.

2. Data on **enterprises** concern economic entities employing more than 9 persons and included in the selected sections according to the NACE Rev. 2: "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply", "Water supply; sewerage and waste management and remediation activities", "Construction", "Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles", "Transportation and storage", "Accommodation and food service activities", "Information and communication", "Real estate activities", "Professional, scientific and technical activities" (excluding veterinary activities), "Administrative and support service activities", "Other service activities" (repair of computers and communication equipment).

In 2019 the survey in country covered 19,7 thousand enterprises (i.e. 18,4% of total enterprises).

**3. Handel elektroniczny prowadzony przez przedsiębiorstwa** polega na składaniu zamówienia (zakup) lub przyjmowaniu przez przedsiębiorstwo zamówienia (sprzedaż) za pośrednictwem sklepu internetowego, formularzy elektronicznych na stronie internetowej przedsiębiorstwa, sieci extranet innego przedsiębiorstwa lub wiadomości typu EDI (wiadomości w uzgodnionej formie, np. EDIFACT, XML posiadające strukturę umożliwiającą ich automatyczne przetwarzanie). Nie uwzględnia się zamówień przyjmowanych lub składanych za pośrednictwem poczty elektronicznej.

## Ceny

1. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług (ok. 1500 w 2019 r.).

Wskaźniki cen obliczono przy przyjęciu systemu wag opracowanego na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego i wydatków na ubezpieczenie na życie) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedzającego rok badany, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych.

Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP, do 2013 r. – COICOP/HICP).

2. Dane o **cenach skupu** dotyczą cen produktów rolnych skupowanych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od ich producentów. Przeciętne ceny roczne obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług – VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

3. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są miesięczne notowania cen dokonane przez stałych ankierów na celowo wytypowanych 11 targowiskach. Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

## Rolnictwo

1. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji PKD 2007, do której są zaliczane.

Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – prezentuje się według siedziby użytkownika gospodarstwa.

2. **Gospodarstwo rolne** to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą**.

**Gospodarstwo indywidualne** to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

3. **Powierzchnia użytków rolnych** obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze i użytków rolnych pozostałych.

**Powierzchnia zasiewów** to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem od 2010 r. powierzchni upraw zaliczonych do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny.

Dane o powierzchni i produkcji warzyw oraz truskawek uwzględniają ich uprawę w ogrodach przydomowych. Od 2013 r. dane dotyczące truskawek obejmują także uprawy ekologiczne.

Od 2014 r. powierzchnie upraw warzywniczych, sadowniczych oraz truskawek dla poziomu województwa są szacowane wyłącznie według położenia gruntów.

4. **Globalna produkcja rolnicza** obejmuje **produkcję roślinną i produkcję zwierzęcą**.

**Końcowa produkcja rolnicza** stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowa zwierząt gospodarskich (inventarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

**Towarowa produkcja rolnicza** stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

W produkcji rolniczej (globalnej, końcowej i towarowej) prezentowane dane nie uwzględniają płatności uzupełniających do po-

**3. E-commerce conducted by enterprise** type of trade where orders are received or sent via web shop, web forms on a enterprises website, an extranet of another enterprise or via EDI-type messages (which means messages in an agreed format, e.g. EDIFACT, XML allowing their automatic processing), without the e-mail messages typed manually.

## Prices

1. The basis for compiling the **price indices of consumer goods and services** is price observation of representatives of goods and services (about 1500 in 2019).

The consumer price indices have been calculated applying the weights system based on the structure of households' expenditure (excluding own consumption and expenditures on life insurance) on purchasing consumer goods and services from the year preceding the surveyed year, derived from the household budgets survey.

The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP, until 2013 – COICOP/HICP).

2. Data on **procurement prices** concern agricultural products prices purchased by economic entities directly from their producers. Average annual prices were calculated as a quotient of value (without value added tax – VAT) and quantity of each agricultural product.

3. The information on **prices of agricultural products and livestock received by farmers on marketplaces** comes from price quotations of agricultural products, provided every month by a network of interviewers collecting it on selected 11 marketplaces. Average annual prices were calculated as arithmetic mean of average monthly prices.

## Agriculture

1. The presented information was compiled using the **kind-of-activity method** and concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the section of the NACE Rev. 2 in which they are included.

Data – unless otherwise stated – are presented by the official residence of the land user.

2. **Agricultural holding** is a single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and **conducts agricultural activity**.

**Private farm** is an agricultural holding used by a natural person.

Since 2010, agricultural surveys have not included owners of agricultural land who do not conduct agricultural activity, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activity on a small scale (below the specified thresholds).

3. **Agricultural land area** includes the area of agricultural land in good agricultural condition and other agricultural land.

**Sown area** is the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, excluding since 2010 the area of crops classified as permanent crops, as well as the area of kitchen gardens and crop area intended for ploughing, cultivated as major crops.

Data on the area and production of vegetables and strawberries include their cultivation in kitchen gardens. Since 2013, data on strawberries have also included organic cultivation of this species.

Since 2014, data on the area under vegetables, fruit trees and bushes and strawberries have been estimated for the Voivodship level only according to the location of the land.

4. **Gross agricultural output** includes **crop output** and **animal output**.

**Final agricultural output** is the sum of the following values: market output, self-consumption of own agricultural production, the increase in inventories of plant and animal products and the increase in the value of the livestock population (livestock – breeding and non-breeding herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those own products that were utilised for production purposes, e.g. feed, seeds, manure.

**Agricultural market output** is the sum of agricultural product sales in procurement centres and marketplaces.

In agricultural output (gross, final and market), the presented data do not include supplementary payments for particular crop areas (including: hop, tobacco, cereals, oilseeds crops, pulses and plants intended for seeds and feed).

5. The current prices for the year preceding the surveyed year were adopted to calculate agricultural output in constant prices

wierzchni upraw (m.in. chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz na paszę).

5. Przy ustalaniu produkcji rolniczej w cenach stałych przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej) – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

6. Dane o produkcji **żywcza rzeźnego** obejmują: skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), ubój przemysłowy oraz ubój z przeznaczeniem na sprzedaż i samozaopatrzenie. Produkcja żywcza rzeźnego zbilansowana jest importem i eksportem zwierząt żywych.

7. Dane o **ciągnikach rolniczych** dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

8. **Skup produktów rolnych** dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

9. Prezentowane dane opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, wyników spisów rolniczych i szacunków.

10. Dane za 2010 r. w zakresie użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, pogłowia zwierząt gospodarskich, ciągników i zużycia nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych opracowano na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego. Powszechny Spis Rolny przeprowadzony został we wrześniu 2010 r. według stanu w dniu 30 czerwca.

11. Do wyliczeń wskaźników natężenia przyjęto – jeśli nie zaznaczono inaczej – użytki rolne, powierzchnie zasiewów i zwierzęta gospodarskie według stanu w czerwcu, a w 2010 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego we wrześniu 2010 r. według stanu w dniu 30 czerwca.

12. **Lata gospodarcze** obejmują okres od 1 lipca do 30 czerwca (np. rok gospodarczy 2018/19 oznacza okres od 1 lipca 2018 r. do 30 czerwca 2019 r.).

## Leśnictwo i łowiectwo

1. **Powierzchnia gruntów leśnych** obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (powierzchnia niezalesiona).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestru zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

2. **Lesistość** (wskaźnik lesistości) obliczono jako udział powierzchni lasów w ogólnej powierzchni województwa, powiatu, gminy.

3. Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego.

**Zalesienia** polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną, tj. gruntach nieleśnych.

4. **Obwód łowiecki** stanowi obszar gruntów o ciągłej powierzchni, zamkniętej jego granicami, nie mniejszy niż 3 tys. ha, na którego obszarze istnieją warunki do prowadzenia łowiectwa (w szczególnych przypadkach mogą być tworzone obwody łowieckie o mniejszej powierzchni).

## Przemysł i budownictwo

### Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności – PKD 2007, do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Ponadto w tabl. 2 dane o produkcji wyrobów dotyczą podmiotów produkujących wyroby przemysłowe, niezależnie od rodzaju prowadzonej działalności sklasyfikowanej według PKD 2007. Wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług — PKWiU 2015 oraz nomenklaturą PRODPOL.

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą

(for marketplace sales – prices received by farmers in marketplaces, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

6. Data regarding the production of **animals for slaughter** concern the purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), livestock slaughter in slaughterhouses and slaughter intended for sales and own consumption. The production of animals for slaughter is balanced by import and export of live animals.

7. Data regarding **agricultural tractors** concern 4-wheeled and tracked tractors.

8. **Procurement of agricultural products** concerns the quantity and value of agricultural products (crop and animal) purchased by economic entities directly from producers.

9. Presented data were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, agricultural census results and estimates.

10. Data for 2010 on land use, sown area, livestock, tractors, consumption of mineral or chemical and lime fertilisers were compiled on the basis of the results of the Agricultural Census. The Agricultural Census was conducted in September 2010 – as of 30 June.

11. Intensity ratios were calculated on the basis of agricultural land, sown area, and livestock as of June – unless otherwise indicated, in 2010 on the basis of the Agricultural Census conducted in September 2010 – as of 30 June.

12. **Farming years** cover the period from 1 July to 30 June (e.g. the 2018/19 farming year covers the period from 1 July 2018 to 30 June 2019).

## Forestry and hunting

1. **Forest land** includes forest area as well as land connected with forest management.

**Forest area** includes land with a contiguous area of at least 0.10 ha:

- covered with forest vegetation (wooded area),
- temporarily devoid of forest vegetation (non-wooded area).

These areas are designated for forest production, comprising parts of nature reserves and national parks or registered as nature monuments.

**Land connected with forest management** includes land used for purposes of silviculture: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, depot areas etc.

2. **Forest cover** (forest cover indicator) has been calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of voivodship, powiat, gmina.

3. **Renewals** are understood as new tree stands formed in place of removed stands.

**Afforestation** consists in establishing forest cultures on land previously outside forest management, i.e. on non-forest land.

4. **Hunting district** is an area of land of at least 3 thousand ha on the territory with conditions for hunting (in special cases hunting districts can cover a smaller area).

## Industry and construction

### Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with NACE rev. 2, in the sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

Moreover, data in table 2 show industrial products manufactured by entities irrespective of the kind of their activity as classified according to NACE Rev. 2. Products are presented according to the Polish Classification of Goods and Services — PKWiU 2015 and PRODPOL nomenclature.

2. Data were compiled using the **enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by the real location



zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 7 na str. 172.

**3. Produkcja sprzedana** dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje wartość sprzedanych wyrobów gotowych, półfabrykatów i części własnej produkcji, wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych, zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej, wartość produktów w formie rzeczolizerów w naturze oraz produkty przeznaczane na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 10 na str. 172.

Jako **cenę stałą** przyjmuje:

- cenę stałą 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) dla lat 2011—2015,
- cenę stałą 2015 r. (średnie ceny bieżące 2015 r.) od 2016 r.

**4.** W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość **pracy nakładczej**.

**5.** Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach** brutto dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych — na terenie kraju — w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

## Budownictwo

**1.** Informacje w dziale dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji „Budownictwo”.

**2.** Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 7 na str. 172.

**3. Produkcja budowlano-montażowa** dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów — wykonane siłami własnymi systemem zleceń (tj. na rzecz obcych zleceńodawców) przez podmioty budowlane.

**4.** Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytku według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

**5.** Informacje o **budynkach oddanych do użytkowania** (przez wszystkich inwestorów):

- w zakresie liczby budynków obejmują tylko budynki nowo wybudowane,
- w zakresie kubatury budynków obejmują budynki nowo wybudowane i rozbudowane (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

**6.** Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych — na terenie kraju — w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

## Transport

**1.** Dane dotyczące ogólnej długości linii kolejowych eksploatowanych w dniu 31 grudnia ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu.

**Linia kolejowa** jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

**2. Drogi publiczne** ze względu na funkcje w sieci drogowej dzieli się według przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r., poz. 470) na następujące kategorie: drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne.

**3.** Informacje o **pojazdach samochodowych i ciągnikach zarejestrowanych** od 2009 r. prezentowane są według centralnej ewidencji pojazdów prowadzonej przez Ministerstwo Cyfryzacji.

**4.** **Linia autobusowa** jest stałym połączeniem drogowym

of production. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 7 on page 172.

**3. Sold production** concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production.

Sold production of industry includes the value of finished products sold, semi-finished products and parts of own production, the value of paid work and services rendered, i.e. both industrial and non-industrial, flat agent's fee in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent's fee in the case of concluding an agency agreement, the value of products in the form of settlements in kind as well as products designated for increasing the value of own fixed assets.

Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of basic price is given in the general notes to the Yearbook, item 10 on page 172.

As **constant prices**, the following prices were adopted:

- 2010 constant prices (2010 average current prices) for 2011—2015,
- 2015 constant prices (2015 average current prices) since 2016.

**4.** Data concerning production include the value of **outwork**.

**5.** Data regarding **average employment and average monthly gross wages and salaries** concern hired employees, i.e. persons employed on the basis of a work agreement (labour contract, appointment, promotion, selection or service relation) and include full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.

## Construction

**1.** Information in the chapter concerns activity of economic entities included, in accordance with NACE rev. 2, in the section “Construction”.

**2.** Data were compiled using **the enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 7 on page 172.

**3. Construction and assembly production** concerns activity realized domestically and includes construction works with an investment, restoration and maintenance character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities with their own resources on the basis of the contract system (i.e. for outside clients).

**4.** The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Types of Construction (PKOB).

**5.** Information on **buildings completed** (by all investors):

- within the scope of the number of buildings includes only newly built buildings,
- within the scope of the cubic volume of buildings includes newly built and expanded buildings (only concerning the expanded part).

**6.** Data regarding **average employment and average monthly gross wages and salaries** concern hired employees, i.e. persons employed on the basis of a work agreement (labour contract, appointment, promotion, selection or service relation) and include full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.

## Transport

**1.** Data concerning the total length of **railway lines operated** on 31 December was established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and wide gauge railway lines (data concerning the length of these lines is given in terms of standard gauge lines) operating on that day.

**The railway line** is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

**2.** On account of functions in a road network **public roads** are divided, according to the Law on Public Roads dated 21 March 1985 (uniform text Journal of Laws 2020 item 470), into following categories: national, regional, district and communal roads.

**3.** Information on **registered vehicles and tractors** since 2009 has been presented according to central vehicle register maintained by the Ministry of Digital Affairs.

**4.** A **bus line** is a permanent road link between two terminal

dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

**Długość linii autobusowej** jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

**5. Transport samochodowy zarobkowy**, zarówno w zakresie przewozu ładunków, jak i pasażerów, obejmuje usługi świadczone odpłatnie przez podmioty, w których transport samochodowy stanowi podstawową działalność gospodarczą; ponadto w zakresie przewozu pasażerów obejmuje również usługi wykonywane odpłatnie przez podmioty prowadzące podstawową działalność gospodarczą inną niż transport samochodowy.

**6. Informacje o komunikacji miejskiej nazimennej** dotyczą komunikacji autobusowej (łącznie z autobusami pospiesznymi) – łącznie z obsługą ruchu podmiejskiego i międzymiastowego pozostającego w gestii zakładów komunikacji miejskiej oraz zakładów prywatnych obsługujących niektóre miasta lub określone linie.

Dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw Państwowej Komunikacji Autobusowej.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

**7. Dane o wypadkach drogowych** obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

## Handel i gastronomia

**1. Informacje w dziale** dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową lub gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których przeważającym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana według PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

**2. Dane o sprzedaży detalicznej** obejmują:

- 1) sprzedaż towarów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;
- 2) sprzedaż towarów handlowych i produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej nie uwzględniono sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP), wydzielając sprzedaż w placówkach gastronomicznych. W odróżnieniu od grupowań występujących w klasyfikacji COICOP wyodrębnia się „towary nieżywnościowe”.

Podziału towarów na żywność i napoje bezalkoholowe, napoje alkoholowe oraz towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

**3. Dane o sprzedaży hurtowej towarów** obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agenci, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

**4. Podziału sklepów według form organizacyjnych** dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

locations as well as between selected intermediate locations which involves using one or several buses travelling between these locations on a regular basis according to a defined schedule.

The **length of a bus line** is the length of the route in km between the two terminal locations regardless of the number of trips made by buses on that line.

**5. Road transport for hire or reward** with respect to transport of goods as well as transport of passengers includes services for remuneration carried out by entities, for which road transport services are the basic economic activity; moreover, in regard to transport of passengers includes also services for remuneration carried out by entities with basic economic other than road transport.

**6. Information from urban ground transport** concerns bus (including express buses) – including the handling suburban and intercity service under the responsibility of public and private urban transport enterprises and companies serving some cities and specific lines.

Data do not include the activity of the Państwowa Komunikacja Samochodowa.

**Transport line** is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles designated with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus lines over which vehicles designated with separate numbers or letters travel.

**7. Data regarding road traffic accidents** cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.

## Trade and catering

**1. Information in this chapter** concerns all entities of the national economy conducting trade or catering activity.

**Trade enterprises** are understood as economic entities, the principal activity of which is the sale of commodities, classified according to NACE Rev. 2 in the section “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”.

**2. Data concerning retail sales** include:

- 1) sales of goods in quantities indicating purchases for the individual needs of consumers;
- 2) sales of trade commodities and catering production in catering establishments.

The marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g. sales of agricultural products conducted by farmer producers, sales at automobile markets) are not included in the value of retail sales.

Data concerning retail sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), separating sales in catering establishments. As opposed to groupings in the COICOP classification “non-foodstuff goods” are presented separately.

The division of goods into food and non-alcoholic beverages, alcoholic beverages as well as non-foodstuff goods was made by estimation.

**3. Data regarding the wholesale of commodities** include sales from warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale also includes the value of sales realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sales realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, bypassing the warehouses which realize the delivery.

**4. The division of stores by organizational form** was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.



## Finanse przedsiębiorstw

**1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw** prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r. poz. 351).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują podmiotów prowadzących działalność bankową, maklerską, ubezpieczeniową oraz towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, a także samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

**2. Przychody ogółem (kwoty otrzymane i należne)** obejmują: przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, pozostałe przychody operacyjne (od 2016 r. łącznie z przychodami związanymi ze zdarzeniami losowymi) oraz przychody finansowe.

**3. Koszty ogółem** obejmują: koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług), wartość sprzedanych towarów i materiałów, pozostałe koszty operacyjne (od 2016 r. łącznie ze stratami związanymi ze zdarzeniami losowymi) oraz koszty finansowe.

**4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży** produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży, z uwzględnieniem opustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

**5. Wynik finansowy brutto** (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej; do 2015 r. był korygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych.

**6. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto** obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg.

**7. Wynik finansowy netto** (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

**8. Wskaznik rentowności obrotu** obliczono następująco:

- **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów ogółem,
- **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów ogółem.

**9. Aktywa obrotowe** obejmują zapasy oraz krótkoterminowe: należności, inwestycje (środki pieniężne i papiery wartościowe), rozliczenia międzyokresowe.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

**10. Kapitały (fundusze) własne** ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych, wynik finansowy netto roku obrotowego oraz odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego.

Do 2015 r. obejmowały również należne wpłaty na kapitał podstawowy oraz udziały (akcje) własne.

**11. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce)** obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe – gdy termin ich płatności na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok i krótkoterminowe – gdy termin ich płatności na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

**12.** Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu).

## Finanse publiczne

**1. Finanse publiczne** obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów publicznych, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego, zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi, zarządzanie długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej. Podstawę prawną określającą te procesy od 1 stycznia 2010 r. stanowi ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869, z późn. zm.)

## Finances of enterprises

**1. Financial results of enterprises** are adjusted to the Accounting Act of 29 September 1994 (Journal of Laws 2019 item 351).

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, brokerage houses, insurance companies, investment and pension societies, national investment funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in the agriculture.

**2. Total revenues (sums received and due)** include: net revenues from sale of products (goods and services), net revenues from sale of goods and materials, other operating revenues (since 2016 including revenues from extraordinary events) and financial revenues.

**3. Total costs** include: cost of products sold (goods and services), value of goods and materials sold, other operating costs (since 2016 including losses from extraordinary events) and financial costs.

**4.** Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices including discounts, rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

**5.** The **gross financial result** (profit or loss) is the result on economic activity; until 2015, it was corrected by result on extraordinary events.

**6. Obligatory encumbrances on gross financial result** include corporate income tax and personal income tax as well as other payments under separate regulations. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obliged to pay after considering abatements granted.

**7.** The **net financial result** (profit or loss) is derived after reducing the gross financial result by obligatory encumbrances.

**8. Turnover profitability indicator** was calculated as follows:

- **gross** as the relation of the gross financial result to total revenues,
- **net** as the relation of the net financial result to total revenues.

**9. Current assets** include stocks and short-term: receivables, investments (cash equivalents, short-term securities), prepayments and accruals.

Receivables from deliveries and services are included in short-term receivables (irrespective of their due date).

**10. Share equity (funds)** is recorded in accounting ledgers according to type and principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: share capital (fund), supplementary capital (fund), revaluation reserve capital (fund), other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years, net financial result of the turnover year and write-offs from net profit for the turnover year.

Until 2015, it also included share capital (fund) not paid up and entity's shares (stock).

**11. Liabilities of enterprises (outside capital)** include all liabilities, including liabilities from credits and loans. They are divided into: long-term liabilities – when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities – when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of their due date).

**12.** Data concerning finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification).

## Public finance

**1. Public finance** include the processes connected with accumulation and allocation of public funds, and particularly: collecting and accumulating revenue, spending public funds, financing of loan needs of the state budget and of the budgets of local government units, incurring liabilities involving public funds, managing public funds and public debt, as well as settlements with the European Union budget. The legal basis defining such processes since 1 January 2010 is the Act of 27 August 2009 on Public Finances (Journal of Laws 2019 item 869, with later amendments) and regulations introducing the Act on Public Finances (Journal of Laws 2009 item 1241, with later amend-

i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. poz. 1241, z późn. zm.). W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego również ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506, z późn. zm.), ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 511, z późn. zm.), ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 512, z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1530, z późn. zm.).

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące dochodów, wydatków i wyniku budżetów jednostek samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem dotacji celowych z budżetu państwa oraz subwencji ogólnej z budżetu państwa.

3. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego są określane w uchwale budżetowej przez właściwe organy stanowiące na rok kalendarzowy (budżetowy), w terminach i na zasadach określonych w ustawach ustrojowych oraz ustawie o finansach publicznych.

Miasto na prawach powiatu realizuje równocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat.

4. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. w podziale na działy – określające rodzaj działalności oraz paragrafy – określające rodzaj dochodu, przychodu lub wydatku. Dane opracowano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1053, z późn. zm.).

Prezentowane dane w zakresie wydatków według działów obejmują wszystkie paragrafy wydatkowe zrealizowane w danym dziale.

5. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego zaprezentowano na podstawie sprawozdawczości Ministerstwa Finansów.

## Investycje. Środki trwałe

### Investycje

1. **Nakłady inwestycyjne** to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

**Nakłady na środki trwałe** to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentację projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje wodne, poprawę walorów (ulepszenie) gruntów, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie oraz odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji.

**Pozostałe nakłady** to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne zaliczono do odpowiednich sekcji PKD 2007 zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

### Środki trwałe

1. Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie użytkowania dłuższym niż rok, w tym również: drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty, inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 stycznia 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze

ments). With respect to the financial management of local government units, the legal basis is additionally provided by the Act of 8 March 1990 on Gmina Local Government (Journal of Laws 2019 item 506, with later amendments), the Act of 5 June 1998 on Powiat Local Government (Journal of Laws 2019 item 511, with later amendments), the Act of 5 June 1998 on Voivodship Local Government (Journal of Laws 2019 item 512, with later amendments) as well as the Act of 13 November 2003 on Incomes of Local Government Units (Journal of Laws 2018 item 1530, with later amendments).

2. The presented data include information regarding revenue, expenditure and budgets result of local government units, taking into account the targeted grants from the state budget and general subvention from the state budget.

3. Revenue and expenditure of the budgets of local government units are determined in the budgetary law passed by relevant councils for a period of one calendar year (a budgetary year) within the periods and in accordance with the principles set forth in statutory acts and in the Act on Public Finances.

City with powiat status fulfils the tasks of a gmina as well as of a powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received by both the gmina and the powiat) as well as expenditure realized jointly by the gmina and the powiat.

4. Revenue and expenditure of the budgets of local government units are grouped in accordance with the provisions set forth in the Act on Public Finances, i.e. they are grouped into divisions – defining types of activity, and into paragraphs – defining types of revenue, income or expenditure. The data were compiled in accordance with the Regulation of the Minister of Finance of 2 March 2010 on Detailed Classification of Incomes, Expenses, Revenues and Expenditures, and Funds from Foreign Resources (Journal of Laws 2014 item 1053, with later amendments).

The presented data on expenditure by divisions cover all the paragraphs of expenditure realized in that division.

5. Information concerning the budgets of local government units is presented on the basis of reporting by the Ministry of Finance.

## Investments. Fixed assets

### Investments

1. **Investment outlays** are financial or material expenditures, aimed at creating new fixed assets or improving (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernisation) existing fixed capital items as well as outlays on so-called initial equipment for the investment.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

**Outlays on fixed assets** include expenditures on:

- buildings and structures (include buildings and premises as well as civil and water engineering structures), including, among others, construction and assembly works, design-cost-estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, movables and equipment),
- transport equipment,
- others, i.e. irrigation and drainage, land quality improvements, livestock (basic herd), long-term plantings and interest on investment credits and loans for the period of investment implementation.

**Other outlays** are expenditures on so-called initial equipment for the investment and other costs related to the implementation of the investment. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays are included into the appropriate sections of the NACE Rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning e.g.: residential buildings and premises, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

### Fixed assets

1. **Fixed assets** include asset components and other objects completed and ready for usage with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also: public roads, streets and squares together with shoulders and foundations, development of land tracts, long-term plantings, irrigation and drainage, water structures, land, livestock (basic herd) as well as since 1 January 2002 cooperative ownership right to residential premises and co-

prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują:

- wartości gruntów, uznanych od 1 stycznia 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 1990 r. (Dz. U. poz. 529),
- prawa użytkowania wieczystego gruntu, uznanego od 1 stycznia 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 351, z późn. zm.).

**2. Wartość brutto środków trwałych** jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez **wartość brutto środków trwałych w bieżących cenach ewidencyjnych** według stanu w dniu 31 grudnia należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
  - przed 1 stycznia 1995 r. – wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
  - po 1 stycznia 1995 r. – wartość w cenach bieżących nabywania lub wytworzenia;
- w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 stycznia 2005 r. – również wycenę według wartości godziwej.

**Wartość brutto w cenach odtworzenia** została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 stycznia 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 stycznia 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. poz. 34).

## Rachunki regionalne

1. Rachunki regionalne opracowano zgodnie z zasadami „Europejskiego Systemu Rachunków 2010 (ESA 2010)”, wprowadzonego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 174 z 26 czerwca 2013 r., z późniejszymi zmianami).

2. W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

3. **Produkt krajowy brutto (PKB)** przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

4. **Wartość dodana brutto (WDB)** mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

5. **Produkcja globalna** obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

6. **Zużycie pośrednie** obejmuje wartość zużytych materiałów (łącznie z paliwami) netto (po odjęciu wartości odpadów użytkowych), surowców (łącznie z opakowaniami), energii, gazów technicznych, usług obcych (obróbka obca, usługi transportowe, najem sprzętu, usługi telekomunikacyjne i obliczeniowe, przewóz płacone za usługi bankowe), usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio (FISIM), koszty podróży służbowych (bez diet) oraz inne koszty (np. koszty reklamy, reprezentacji, dzierżawy i najmu, koszty biletów służbowych, koszty ryczałtów za używanie własnych pojazdów do celów służbowych, opłaty giełdowe i opłaty z tytułu uczestnictwa w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych). Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

7. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**, to jest łącznie z wartością produktów wytworzonych przez jedną jednostkę

operative right to non-residential (of utility character) premises.

Data regarding fixed assets do not include:

- value of land recognised, since 1 January 1991, as fixed assets, in accordance with the Regulation of the Council of Ministers of 12 December 1990 (Journal of Laws item 529),
- right of perpetual usufruct of land, regarded as fixed assets since 1 January 2002, in accordance with Accounting Act of 29 September 1994 (Journal of Laws 2019 item 351, with later amendments).

2. The **gross value of fixed assets** is the value equal to the outlays incurred on their purchase or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The **gross value of fixed assets at current book-keeping prices** is understood, as of 31 December:

- within the scope of fixed assets designated for exploitation:
  - before 1 January 1995 – as the value at replacement prices of September 1994,
  - after 1 January 1995 – as the purchase or manufacturing value at current prices;
- in units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 January 2005 – also revaluation according to fair value.

The **gross value at replacement prices** was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy as of 1 January 1995, in accordance with the decisions of the Regulation of the Minister of Finance, dated 20 January 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws item 34).

## Regional accounts

1. Regional accounts were compiled according to the principles of the “European System of Accounts 2010 (the ESA 2010)”, introduced by Regulation (EU) No 549/2013 of the European Parliament and of the Council of 21 May 2013 on the European system of national and regional accounts in the European Union (Official Journal of the EU L 174, 26 June 2013, with later amendments).

2. The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

3. **Gross domestic product (GDP)** presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all domestic institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

Current prices from the year preceding the reference year were adopted as constant prices in the calculations of gross domestic product volume indices.

4. **Gross value added (GVA)** measures the newly generated value as a result of the production activity of domestic institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

5. **Gross output** includes the value of goods and services produced by all domestic institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

6. **Intermediate consumption** includes the value of consumed materials (including fuels) in net terms (after subtracting the value of recyclable wastes), raw materials (including packaging), energy, technological gases, outside services (outside processing, transport services, equipment rental, telecommunication and accounting services, commissions paid for banking services), financial intermediation services indirectly measured (FISIM), costs of business trips (excluding travelling allowances) as well as other costs (e.g. advertising, representation, rental and leasing costs, ticket costs for official business, costs of lump-sum payments for using personal vehicles for official business, stock exchange payments as well as payments from participating in the National Depository for Securities). Intermediate consumption is valued at purchaser's prices.

7. In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including internal turnover is accepted, i.e. jointly with value of products produced by one local unit and destined for further processing in other local units of the same institutional units.



lokalną i przeznaczonych do dalszego przetwarzania w innych jednostkach lokalnych tej samej jednostki instytucjonalnej.

**8. Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych** składają się z nadwyżki operacyjnej brutto łącznie z dochodem mieszanym brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców powiększone o składki na Fundusz Pracy i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności.

**9. Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych** powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki bieżące od dochodów, majątku itp., składki netto na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniądze, pozostałe świadczenia z ubezpieczeń społecznych, świadczenia z pomocy społecznej pieniądze) oraz pozostałe transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

**10.** Grupowanie danych z rachunków regionalnych w przekroju województw i podregionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) zostało dokonane metodą **jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. zgodnie z siedzibą i podstawowym rodzajem działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

**11.** Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego sektora instytucjonalnego są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw niefinansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wytroby i usługi niefinansowe),
- 2) sektor instytucji finansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym i pomocniczą działalnością finansową, z wyłączeniem Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, podmioty zajmujące się ubezpieczeniami oraz jednostki niekomercyjne, spełniające kryteria ESA 2010 w zakresie klasyfikacji do sektora instytucji finansowych,
- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono jednostki będące producentami nierynkowymi, których produkcja przeznaczona jest na spożycie indywidualne i ogólnospołeczne, finansowane z obowiązkowych płatności dokonywanych przez jednostki należące do pozostałych sektorów, a także jednostki, których podstawową działalnością jest redystrybucja dochodu i bogactwa narodowego oraz jednostki kontrolowane przez sektor, które zgodnie z metodologią ESA 2010 spełniają kryteria zaliczania do sektora,
- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób i prowadzące uproszczoną ewidencję księgową, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł,
- 5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, organizacje związków zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wyznaniowych.

**12.** W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek szarej gospodarki oraz działalności nielegalnej. **Szara gospodarka** obejmuje legalną produkcję ukrytą szacowaną dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych sektora prywatnego z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od formy prawnej), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej, głównie w działalności usługowej (w tym osób świadczących usługi seksualne).

W ramach **działalności nielegalnej** ujęto szacunki dotyczące działalności osób czerpiących korzyści z tytułu świadczenia usług seksualnych przez inne osoby, produkcji i handlu narkotykami przemytu papierosów oraz nielegalnej produkcji i handlu alkoholem.

**13.** Dane z rachunków regionalnych za lata 2015-2018 zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych w ślad za rewizją benchmarkingową dokonaną w rocznych rachunkach narodowych, zgodnie z zasadami Zharmonizowanej Europejskiej Polityki Rewizji (HERP), rekomendowanej przez Komisję Europejską wszystkim krajom Unii Europejskiej.

**8. Gross primary income in the households sector** is comprised of the gross operating surplus jointly with the gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees, i.e. wages and salaries jointly with contributions to social security and health security paid by employees, contributions to social security paid by employers increased by the Labour Fund and other costs connected with employment) as well as property income.

**9. Gross disposable income in the households sector** is obtained as a result of correcting gross primary income by: current taxes on income, wealth, etc., net social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, other social insurance benefits, social assistance benefits in cash) and other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

**10.** Grouping regional accounts data by voivodships and subregions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities (PKD 2007) was accomplished applying the local **kind-of-activity unit method**, i.e. in accordance with the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.

**11.** Criteria for classifying a given unit of the national economy into specific institutional sector are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:

- 1) nonfinancial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and nonfinancial services),
- 2) financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation and auxiliary financial activity, excluding the Bank Guarantee Fund, entities engaged in insurance activity as well as non-profit units that meet the ESA 2010 classification criteria to financial corporations sector,
- 3) general government sector, which consists of institutional units which are nonmarket producers whose output is intended for individual and collective consumption, and are financed by compulsory payments made by units belonging to other sectors, and institutional units principally engaged in the redistribution of national income and wealth as well as units which are controlled by the sector and accordingly to the ESA 2010 meet criteria for including in the sector,
- 4) households sector which includes ownaccount workers on private farms in agriculture as well as natural persons working on ownaccount out-side private farms in agriculture, employing up to 9 persons and keeping simplified accounting books as well as natural persons obtaining income from hired work and nonearned sources,
- 5) non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and units of religious organizations.

**12.** The estimation of hidden economy and illegal activities is included in regional accounts. **Hidden economy** covers the legal concealed production estimated for registered economic entities of private sector employing up to 9 persons (irrespective of the legal form), employing from 10 to 49 persons (excluding cooperatives) as well as natural persons engaged in non-registered work, primarily within the service activity (including persons providing sexual services).

Within **illegal activities** there were included estimations concerning activity of persons deriving profits from exploiting sexual services, production and trafficking in narcotics, smuggling of cigarettes and illegal production and trade of alcohol.

**13.** Data from regional accounts for the years 2015-2018 were changed in relation to those previously published, following benchmarking revision in annual national accounts, in accordance with the requirements of the Harmonized European Revision Policy (HERP), recommended by the European Commission to all countries of the European Union.

The change in data was due to:

- using new and updating existing data sources,
- improvement of data compilation methods,
- implementation of the guidelines contained in the updated Manual on Government Deficit and Debt (MGDD).

Zmiana danych wynikała z tytułu:

- wykorzystania nowych i aktualizacji istniejących źródeł danych,
- doskonalenia metod kompilacji danych,
- wdrożenia wytycznych zawartych w zaktualizowanym Podręczniku ds. deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych (MGDD).

14. Opis zmian wprowadzonych do rachunków narodowych został zawarty w „Informacji Głównego Urzędu Statystycznego na temat rewizji rachunków narodowych w latach 1995–2018” z dnia 6 października 2020 r., dostępnej na stronie <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/roczne-rachunki-narodowe/informacja-glownego-urzedu-statystycznego-na-temat-rewizji-rachunkow-narodowych-w-latach-19952018,13,1.html>.

15. Informacje dotyczące rachunków regionalnych zamieszczono w publikacji „Kompedium wiedzy o rachunkach regionalnych”.

### Podmioty gospodarki narodowej

Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. 2020, poz. 443, z późniejszymi zmianami) oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. (Dz. U. poz. 2009 z późniejszymi zmianami) w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń.

Do rejestru REGON wpisywane są podmioty gospodarki narodowej (zwane dalej jednostkami prawnymi), czyli osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

Rejestr REGON jest na bieżąco aktualizowany na podstawie danych o podmiotach gospodarki narodowej, przekazywanych drogą elektroniczną z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, Krajowego Rejestru Sądowego, Systemu Informacji Oświatowej oraz Centralnego Rejestru Podmiotów Krajowej Ewidencji Podatników, oraz – w przypadku pozostałych podmiotów – na podstawie wniosków zgłaszanych do właściwych urzędów statystycznych. Kompletność i aktualność rejestru uzależniona jest od terminowej realizacji ww. obowiązku. Ponadto od 2011 r. do aktualizacji rejestru wykorzystywane są informacje z Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) dotyczące zgonów osób fizycznych, które były wpisane do rejestru REGON.

W latach 2014–2019 r. liczba podmiotów w podziale według sektorów własności i sekcji może wystąpić bez jednostek, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

14. Description of changes introduced in national accounts was included in the note “Informacja Głównego Urzędu Statystycznego na temat rewizji rachunków narodowych w latach 1995–2018” of 6 October 2020, available on website <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/roczne-rachunki-narodowe/informacja-glownego-urzedu-statystycznego-na-temat-rewizji-rachunkow-narodowych-w-latach-19952018,13,1.html>.

15. Information concerning regional accounts are placed in the publication “Kompedium wiedzy o rachunkach regionalnych”.

### Entities of the national economy

The National Official Business Register, hereinafter referred to as REGON, is an administrative register held by the President of Statistics Poland. The rules for running the register are defined by the Law on Official Statistics of 29 June 1995 on public statistics (Journal of Laws 2020 item 443, with later amendments) and the provisions of the Regulation of the Council of Ministers of 30 November 2015 (Journal of Laws item 2009, with later amendments) on the manner and methodology of running and updating the national register of business entities, design application, questionnaires and certificates.

In the REGON register are registered entities of the national economy (called legal units), that is legal persons, organizational units without legal personality and natural persons conducting economic activity.

The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning unique identification numbers to them.

The REGON register is updated on a current basis with the use of data on entities of the national economy transferred through the electronic system from the Central Registration and Information on Business, the National Court Register, the Educational Information System as well as the Central Business Entity Register of the National Taxpayer Register, and – for the remaining entities – on the basis of applications submitted to the relevant statistical offices. The completeness and correctness of the register is contingent on the timely compliance with the above mentioned obligation. In addition, since 2011 the register has been updated with information from the Common Electronic System of Population (PESEL) on the deaths of natural persons, which were registered in the REGON.

In 2014–2019 the number of entities according to ownership sectors and sections can occur without units for which the information on the kind of ownership does not occur in the REGON register.